

Ethics and values education in schools
and kindergartens

Etika dhe vlerat e edukimit në shkolla dhe kopshte

Gjendja aktuale dhe analiza e nevojave të përdoruesve

Identifikimi i rezultatit: O1 pjesa 1

Data e dorëzimit: 30 Prill 2015

Autorët:

- Evelyn Schlenk & Kerstin Kreß, Institut für Lern-Innovation, FAU (Analiza e nevojave të përdoruesit)
- Thomas Pfeil, Bundesverband Ethik e.V. (Gjendja aktuale të edukimit të etikës dhe vlerave)

Organizatrat kontribuese:

- UNIVERZA V LJUBLJANI
- Osnovna sola Valentina Vodnika Ljubljana
- Kirchliche Pädagogische Hochschule Graz
- Steps srl
- Rabla consultores
- Udruga za promicanje i unaprijedivanje filozofije za djecu "Mala filozofija"
- OSNOVNA SOLA SMARTNO

1.	Për çfarë flet Projekti ETHIKA?	4
2.	Rreth këtij Dokumenti	5
3.	Përmbledhje ekzekutive	6
4.	Gjendja aktuale e edukimit të etikës dhe vlerave	
5.	HYRJE	8
6.	RAPORTET E GJENDJES KOMBËTARE TË ARTIT TË EDUKIMIT TË ETIKËS DHE VLERAVE	
7.	Republika e Austrisë	10
7.1.1.	Republika e Kroacisë	11
7.1.2.	Republika Federale e Gjermanisë	12
7.1.3.	Republika Italiane	13
7.1.4.	Republika e Sllovenisë.....	14
7.1.5.	Mbretëria e Spanjës	15
7.1.6.	Përmbledhje e Raporteve Kombëtare	16
7.1.7.	POLITIKAT DHE UDHËZIMET STRATEGJIKE të BE-së LIDHUR ME EDUKIM ETIK	
7.1.8.	Përkufizimi i nevojave për edukimin etik dhe tw vlerave	20
7.2.	FOKUS GRUP	20
7.2.1.	Temat përkatëse për EVE	21
7.2.2.	Trajnimi fillestar i mësuesve.....	23
7.2.3.	Trajnim special shtesë.....	25
7.2.4.	Qasja Etike e Institucionit.....	27
7.2.5.	Stimulimi i ndjeshmërisë etike	31
7.2.6.	Efektet e mësuesit në ndërtimin e personalitetit.....	36
7.2.7.	Efektet e EVE tek Mësuesi	39
7.2.8.	Krahasimi dhe përfundimi	41
7.3.	SONDAZH ONLINE	42
7.3.1.	Informacione të përgjithshme për Edukatorin/Mësuesin dhe Institucionin Arsimor	44
7.3.2.	Përvojat me Edukimin e Etikës dhe Vlerave (EVE).....	49
7.3.3.	Objektivat e Edukimit të Etikës dhe Vlerave (EVE)	55
7.3.4.	Kurse për trajnimin e mësuesve.....	59
7.3.5.	Materiale Edukative të Hapura për Edukimin e Etikës dhe Vlerave (EVE).....	60
7.3.6.	Sfidat dhe shanset e edukimit të etikës dhe vlerave.....	67
7.3.7.	Krahasimi dhe përfundimi	70
8.	Rekomandime për konceptin ETHIKA	72
8.1.	REKOMANDIME PËR ZHVILLIMIN E POLITIKËS SË BE-së	72
8.2.	REKOMANDIME PËR NGJARJE TË TRAJNIMIT TË MËSUESVE.....	74
8.3.	REKOMANDIME PËR ZHVILLIMIN E MATERIALEVE/MJETEVE EDUKUESE ..	75
9.	Indeksi i figurave	77
10.	Referencat	78

Shtojca 1: Përmbledhje e Raportit Kombëtar për Gjendjen e Etikës dhe Vlerave të Edukimit 79
ANEKSI 1.1. MODULI I RAPORTIT KOMBËTAR 79

ANEKSI 1.2. RAPORTI KOMBËTAR: REPUBLIKA E AUSTRISË 81

ANEKSI 1.3. RAPORTI KOMBËTAR: REPUBLIKA E KROACISË 93

ANEKSI 1.4 RAPORTI KOMBËTAR: REPUBLIKA FEDERALE E GJERMANISË 101

ANEKSI 1.5 RAPORTI KOMBËTAR: REPUBLIKA ITALIANE 117

ANEKSI 1.6 RAPORTI KOMBËTAR: REPUBLIKA E SLLOVENISË 130

SHTOJCA 1.7 RAPORTI KOMBËTAR: MBRETËRIA E SPANJËS 138

Shtojca 2: Udhëzimet e grupeve të fokusit 150

ANEKSI 2.1. QËLLIMI I FOKUS GRUPEVE 150

ANEKSI 2.2. PJESËMARRËSIT 150

ANEKSI 2.3. KUADRI I PËRGJITHSHËM I FOKUS GRUPIT 150

ANEKSI 2.4. STRUKTURA E FOKUS GRUPEVE 151

ANEKSI 2.5. QËNDRIMI PROFESIONAL I MODERATORIT 152

ANEKSI 2.6. SHTOJCA E FOKUS GRUPIT 153

ANEKSI 2.7. ANALIZA E REZULTATEVE TË FOKUS GRUPIT 155

Shtojca 3: Rezultatet e Fokus Grupit 156

ANEKSI 3.1. REZULTATET NGA AUSTRIA 156

Shtojca 3.1.1. Fokus Grupi 1: 4.02.2015 156

Shtojca 3.1.2. Fokus Grupi 1: 10.02.2015 162

ANEKSI 3.2. REZULTATET NGA KROACIA 169

ANEKSI 3.3. REZULTATET NGA GJERMANIA 174

ANEKSI 3.4. REZULTATET NGA ITALIA 176

Shtojca 3.4.1. Bolonja, Itali, 23.2.2015 176

Shtojca 3.4.2. Casalecchio di Reno (BO), Itali, 10.3.2015 180

Shtojca 3.4.3. Trento, Itali, 19.03.2015 183

Shtojca 3.4.4. Bolonja, Itali, 06.03.2015 186

ANEKSI 3.5. REZULTATET NGA SLLOVENIA 188

Shtojca 3.5.1. Shkolla fillore dhe kopshti Šmartno pri Litiji 188

Shtojca 3.5.2. Shkolla fillore Valentin Vodnik, Ljubljana, Slloveni 192

ANEKSI 3.6. REZULTATET NGA SPANJA 196

Shtojca 4: Sondazhi në internet për nevojat e mësuesve dhe edukatorëve 20

1. Cfarë trajton Projekti ETHIKA?

ETHIKA - Edukimi i etikës dhe vlerave në shkolla dhe kopshte - dëshiron të nxisë aftësitë e të menduarit kritik tek fëmijët duke i vënë ato në qendër të një strategjie mësimore të drejtpërdrejtë dhe lehtësisht të zbatueshme.

Shtetet dhe shoqëritë e BE-së po përballen aktualisht me një sërë sfidash etike: trazira shoqërore të natyrave të ndryshme, tema të tilla si migrimi dhe emigracioni, shtytja drejt fleksibilitetit në tregun e punës dhe së fundi, por jo më pak e rëndësishme, kriza e vazhdueshme e ekonomive që janë bërë njohuri të përbashkëta në kontekstin e shkrirjes financiare dhe goditjes në efektet që pasuan më pas. Motivimi kryesor për projektin lind nga njohja se frazat kyçe të mësipërme dhe pjesët integrale të tyre janë sfida me të cilat përballen vendet e BE-së dhe Evropa në tërësi dhe nuk janë thjesht ekonomike apo politike në sistemin dhe kontekstin e tyre administrativ por edhe shoqërore, kulturore, normative dhe veçanërisht etike në natyrën e tyre. Ky është një qëndrim që është ndarë edhe nga presidenti i atëhershëm i Komisionit të BE-së Barroso, dhe do të theksohet më tej në kapitullin 4. Gjendja aktuale e edukimit të etikës dhe vlerave të këtij raporti.

Temat më të rëndësishme të trajtuara nga projekti janë edukimi i etikës dhe vlerave duke shfrytëzuar qasjen e të menduarit kritik dhe filozofik me fëmijët për të forcuar aftësitë e mësuesve të shkollave në këtë fushë. Diskutimi kritik, veçanërisht në fushën e etikës dhe vlerave është një nga detyrat më sfiduese për mësuesit, sidomos në dritën e diversitetit kulturor dhe social që hap disa çështje kyçe që mund të zhvillohen përmes këtij procesi. Në këtë do të përfshihet fuqimisht theksi mbi vlerat e BE-së (dinjiteti njerëzor, liria, demokracia, drejtësia dhe sundimi i ligjit, të drejtat e njeriut, solidariteti, pluralizmi, barazia dhe toleranca) dhe lidhja e tyre me burimet humaniste të kulturës evropiane. Këto të fundit lidhen me temën e dytë kryesore, përkatësisht shtetësinë kritike të BE-së, ndërgjegjësimin dhe demokracinë në BE. Qëllimi i projektit është kryesisht zhvillimi i kurrikulave të reja dhe inovative, burimet e hapura arsimore, metodat arsimore dhe kurset e trajnimit, të cilat më pas do të shumohen dhe për shkak të organizimit të rrjetit për edukimin etik dhe vlerësues dhe aktivitetet vijuese të çojnë në zhvillimin e politikave dhe ndryshimin e kësaj fushe.

Përveç katër rezultateve intelektuale të planifikuara (***udhëzimet metodologjike dhe analiza e gjendjes, materialet dhe mjetet e hapura arsimore për mësuesit dhe edukatorët, propozimet e kurrikulës dhe trajnimit, dokumenti rekomandues për politikën***) një sërë aktivitetesh trajnimi janë rezultatet e planifikuara të pritshme të projektit. Rezultatet përfshijnë gjithashtu krijimin e një rrjeti evropian të *aktorëve* në fushën e edukimit të etikës dhe vlerave, duke përfshirë mësues, shkolla, ekspertë dhe organizata të tjera, që do të ndërtojë sinergji, do të përforcojë bashkëpunimin dhe do të shkëmbejë praktika dhe përvoja të mira midis aktorëve të ndryshëm në fushën e edukimit etik në fillore dhe kopshte në nivel lokal, rajonal, kombëtar dhe transnacional si dhe mbështetje nga kolegë dhe ekspertë. Për më tepër, nëpërmjet ndërveprimit të përforcuar midis praktikës, kërkimit dhe politikës në nivel të BE-së dhe në sistemet kombëtare, ne presim të adresojmë ndryshimin e politikave të nevojshme për të përfshirë më shumë dimensione etike dhe vlerash në shkolla dhe gjithashtu në fakultetet e arsimit dhe për të pajisur mësuesit dhe edukatorët e tjerë me njohuritë dhe aftësitë përkatëse si pjesë e formimit të tyre profesional.

2. Rreth këtij dokumenti

Ky dokument me titullin “O1-Pjesa 1” përmban *gjendjen aktuale* të edukimit të etikës dhe vlerave si edhe analizën e nevojave të përdoruesve:

Raporti i gjendjes aktuale : Një pjesë e rëndësishme është përshkrimi i gjendjes aktuale të edukimit të etikës dhe vlerave në vendet pjesëmarrëse dhe në nivelin e politikave të BE-së. Kjo pjesë është përgatitur duke përdorur metoda kërkimore duke studiuar dokumentat kryesore kombëtare dhe të BE-së, rregulloreve dhe praktikave ekzistuese. Qëllimi është të ofrohet një pasqyrë e gjerë dhe një përmbledhje përfundimtare e informacionit në vendet pjesëmarrëse. Me metodën e *hulumtimit në tavolinë*, mblodhëm të dhëna dhe informacion bazë nga burimet ekzistuese (programet shkollore kombëtare, përshkrimet e lëndëve për nxënës, materialet arsimore në dispozicion, programet e studimit/trajnitimit për mësuesit, strategjitë kombëtare të shkollave, legjislacioni tjetër) në mënyrë efektive.

Analiza e nevojave të përdoruesve: Së dyti, nevojat e mësuesve dhe edukatorëve u përcaktuan duke përdorur metodologjinë e fokus grupeve / intervistave të fokusuara dhe pyetësorëve online. Rezultatet na japin njohuri të mira për temat kryesore që mësuesit i konsiderojnë të rëndësishme dhe aktualisht nuk janë trajtuar mjaftueshëm, si dhe pengesat, frikërat, etj., në zbatimin e edukimit mbi etikën dhe vlerat.

Katër anekset përmbajnë:

- Përmbledhje e raporteve kombëtare për analizën e gjendjes aktuale
- Udhëzimet për fokus grupet
- Raportet e fokus grupeve nga secili vend partner të projektit
- Pyetjet e përdorura për sondazhin online me mësuesit dhe edukatorët.

Gjatë analizës së të dhënave u krijuan tabela dhe diagrame të shumta. Një përzgjedhje e arsyeshme e tyre është paraqitur në Kapitullin 5.2., ku diskutohet anketa online. Do të ishte përtej qëllimit të këtij dokumenti që të përfaqësoheshin të gjitha rezultatet në detaje, por ne jemi të lumtur të ofrojmë informacione të mëtejshme sipas kërkesës.

3. Përmbledhje ekzekutive

Gjendja aktuale e edukimit të etikës dhe vlerave

Suksesi i krijimit të edukimit të etikës dhe vlerave si një çelës për themelimin e shoqërive tona evropiane varet nga marrëveshja midis të gjithë partnerëve përkatës mbi një vizion të përbashkët të mbështetur nga një sërë politikash dhe rregulloresh specifike që duhen ndërmarrë për ta vënë këtë vizion në praktikë.

Në nivel të Bashkimit Evropian nuk ka një grup të zhvilluar politikash, rregulloresh apo rekomandimesh specifike për edukimin etik dhe vlerash në shkolla si të tilla, pasi ky është emëruesi i përbashkët i sistemeve arsimore kombëtare të shteteve anëtare të BE-së. Megjithatë, dimensionin etik të arsimit dhe të nxënies është i pranishëm në disa dokumente kyçe strategjike dhe politikash për Komisionin Evropian.

Raportet aktuale kombëtare të gjendjes aktuale regjistruan hulumtimin mbi modelet ekzistuese të edukimit etik në vendet pjesëmarrëse në mënyrë që të merret një pasqyrë më e qartë e gjendjes në lidhje me edukimin etik. Doli se ka dallime të konsiderueshme mes tyre në lidhje me edukimin etik midis vendeve pjesëmarrëse.

Vetëm një nga gjashtë shtete (Republika Federale e Gjermanisë) ka një lëndë të dedikuar në kurrikulën e shkollave fillore dhe të mesme të përkushtuar pothuajse ekskluzivisht ndaj etikës dhe edukimit etik. Në vende të tjera tema të tilla mbulohen si pjesë e lëndëve më të gjera si vlerat qytetare dhe sociale, kultura qytetare dhe atdheu ose edukimi fetar. Por edhe me ato lëndë, shumë prej tyre janë vetëm me zgjedhje (ose me zgjedhje të detyruar) kështu që nuk mund të flasim për ndonjë koherencë midis sistemeve të ndryshme kombëtare. Për sa i përket përmbajtjes së lëndëve përkatëse, ato konvergojnë për të mbuluar të paktën disa vlera dhe virtyte ose parime bazë të përbashkëta si diversiteti, përgjegjësia, qëndrueshmëria, dialogu, komuniteti dhe ekologjia. Trajnimi dhe formimi arsimor i mësuesve të përfshirë në lëndët përkatëse të edukimit etik gjithashtu ndryshojnë nga vendi në vend. Disa mësuesve u kërkohet të kryejnë një trajnim të dedikuar, në disa të tjera mjafton një diplomë mësuesie në një nga fushat përkatëse të studimit (filozofi, sociologji, arsim). Më pas, ndonjëherë kërkohet një provim kombëtar, ndërsa në të tjerat kjo nuk kërkohet.

Në nivelin e kopshteve situata është e ngjashme në kuptimin që përmbajtjet etike përfshihen në mënyra të ndryshme, disa më të drejtpërdrejta e të tjera më indirekte. Duke qenë se ky nivel është më pak i rregulluar nga shteti qendror, ekzistojnë disa alternativa dhe qasje që kopshtet po i zbatojnë. Përsa i përket organizatave që merren me edukimin etik, shumica e vendeve i kanë ato të paktën në një formë dhe disa OJQ të ndryshme ose institute të pavarura arsimore ofrojnë përmbajtje ose kurse kushtuar edukimit etik, dialogut, të menduarit reflektues dhe kritik, të drejtave të njeriut etj.

Përcaktimi i nevojave të mësuesve dhe edukatorëve

Ekipi i projektit ETHIKA synon të përdorë ekspertizën, njohuritë dhe interesat e aktorëve kryesorë në edukimin etik për të siguruar që materialet e shpërndara, të zhvilluara dhe të përdorura si pjesë e projektit të jenë 'reale', të përshtatshme dhe të dobishme për mësuesit dhe praktikuesit e arsimit. Analiza e nevojave të përdoruesve u krye gjatë gjashtë muajve të parë të projektit me gjithsej 401 pjesëmarrës.

Pjesëmarrësit e fokus grupeve ishin ekspertë në fushën e Edukimit për Etikën dhe Vlerat (EVE)

nga të 6 vendet partnere të projektit. Ata u ftuan të merrnin pjesë në takime të drejtpërdrejta, si dhe në takime virtuale duke përdorur conference call. Gjatë periudhës janar-mars 2015, gjithsej 100 pjesëmarrës morën pjesë në fokus grupe dhe intervista. Udhëzimet e intervistës përfshinin pyetje në lidhje me temat përkatëse të EVE, trajnimin fillestar dhe të mëtejshëm të mësuesve, qasjen etike të institucionit, mënyrën stimuluese të ndjeshmërisë etike dhe zhvillimit të karakterit të fëmijëve dhe ndikimin e mësimit të EVE në personin e mësuesit. Përgjigjet për shumicën e pyetjeve ishin mjaft të ngjashme në të gjitha vendet e përfshira. Mund të vërehen dallime të rëndësishme midis përgjigjeve në lidhje me përgatitjen për EVE në trajnimin fillestar të mësuesve. Gjithashtu, përgjigjet në pyetjen për qasjet etike të institucioneve ku punojnë ekspertët gjithashtu ndryshonin shumë. Megjithatë, ato ndryshonin midis individëve, jo midis vendeve. Përgjigjet përfshijnë një gamë të gjerë shembujsh dhe sfidash. Ekspertët nga të gjitha fokus grupet ranë dakord se një qasje e tillë është shumë e dobishme nëse është e projektuar mirë dhe e mbështetur nga të gjithë personat e interesuar. Mësuesit ranë dakord gjithashtu se përdorimi i metodave të të menduarit kritik dhe të filozofisë në klasë i ndihmon ata të qëndrojnë mendjehapur, të zgjerojnë horizontin e tyre dhe të reflektojnë në mënyrë kritike mbi opinionin dhe sjelljen e tyre.

Sondazhi online i ETHIKA u krye me 301 mësues dhe edukatorë nga gjashtë vende partnere të ETHIKA-s dhe pjesëmarrës të tjerë të vendosur në vende të ndryshme të Amerikës së Jugut. Kampioni ishte në pjesën më të madhe femra dhe përfshinte mësuese dhe edukatore me një gamë të gjerë eksperiencash profesionale, duke punuar me fëmijë të moshave të ndryshme nga 3 vjeç deri në 14 vjeç e lart, duke punuar në institucione të ndryshme me detyra të ndryshme mësimore (kopsht, shkollë filllore, shkolla e mesme, shkolla speciale) një ose më shumë lëndë për të dhënë / ose asnjë lëndë, si dhe edukator. Më shumë se gjysma e kampionit nuk ishte përgatitur për Edukimin e Etikës dhe Vlerave nga trajnimi fillestar i mësuesve, rreth 40% e kishin fituar njohurinë përmes trajnimeve shtesë të mësuesve dhe më shumë se $\frac{3}{4}$ ishin edukuar përmes vetë-studimit. Të pyetur për qëllimet dhe temat përkatëse për Edukimin e Etikës dhe Vlerave, çështjet të ngjashme u identifikuan si të rëndësishme në mënyrë të përsëritur, d.m.th., vetëvlerësimi, respekti, përgjegjësia, ndjeshmëria, pranimi dhe toleranca.

Zbatimi i temave në media dhe metodat duhet të jenë të larmishme dhe në lidhje me një mënyrë didaktike kuptimplotë. Media dhe metodat e identifikuar si më kuptimplota variojnë nga ofertat e bazuara në TIK (p.sh. prezantimi i animuar, skedarët audio dhe video) deri te qasjet "onlife", që është një fjalë e krijuar nga pjesëmarrësit për eksplorimin e një teme në një mënyrë që përfshin shumë shqisa drejtpërdrejt (p.sh. përvoja haptike me objekte, përvoja reale të çështjeve në lojërat me role, veprime konkrete si individ dhe grup për të përmirësuar cilësinë e jetesës në sferat e tyre të jetës, p.sh. një atmosferë më e mirë në klasë, një bashkëjetesë më e mirë në kopsht/ shkollë, një kujdes më i madh për mjedisin). Në lidhje me nevojat e tyre për trajnim, shumica dërrmuese e mësuesve dhe edukatorëve preferuan temat e mëposhtme: Zgjidhja e konflikteve, trajtimi i diversitetit, menaxhimi i marrëdhënieve, promovimi i të menduarit kritik, çështjet kyçe në zhvillimin moral të fëmijëve, inteligjenca emocionale, rrjetëzimi dhe bashkëpunimi me të tjerët.

Rezultatet e gjendjes aktuale të edukimit të etikës dhe vlerave, si dhe analiza e nevojave do të përdoren si bazë për zhvillimin e ngjarjeve të trajnimit të mësuesve ETHIKA, zhvillimin e materialeve dhe mjeteve edukative dhe zhvillimin e Strategjisë së Politikave për adresimin kombëtar dhe politikëbërësve evropianë, personelit arsimor dhe palëve të tjera të interesuara, duke përfshirë pjesëmarrjen aktive të anëtarëve të komunitetit lokal, si udhëheqësit politikë dhe fetarë, zyrtarët lokalë të arsimit dhe mediat.

2. Gjendja aktuale të edukimit të etikës dhe vlerave

4.1. Prezantimi

Në “Udhëzimet Politike për Komisionin e Ri” (2009), Barroso vuri në dukje rëndësinë e vlerave për politikën e BE-së: “Krizë me të cilën përballlemi nuk është vetëm një krizë financiare apo ekonomike. Është gjithashtu një krizë për vlerat e shoqërive tona”. Kjo pasqyron gjithashtu “bazën e vlerës” së BE-së, e cila është përcaktuar edhe në Traktatin e Lisbonës. Megjithatë, këto orientime deri më tani nuk kanë gjetur një përgjigje të qartë politike në strategjinë “BE 2020”. Prandaj, sfidat e përmendura janë sfida veçanërisht për sektorin e arsimit dhe për profesionistët e arsimit.

Ne besojmë se edukimi i etikës dhe vlerave është një aspekt shumë i rëndësishëm në zhvillimin e një shoqërie demokratike, pluraliste dhe të bazuar në njohuri, si në aspektin e pozitës dhe rolit të një individi si qytetar, ashtu edhe në fushën e zhvillimit personal të një individi. Dimensioni etik i arsimit dhe të nxënies është i pranishëm në mënyrë indirekte në disa dokumente kyçe strategjike dhe politikash të BE-së. Vendeve anëtare u kujtohet "se investimi në arsim dhe trajnim [është] i një rëndësie vendimtare në ekonominë evropiane të bazuar në dije" (Një axhendë për bashkëpunimin evropian për shkollat).

Në të njëjtën kohë, sfidat kryesore etike që kanë të bëjnë me kohezionin social (padrejtësia sociale, përjashtimi), zhvillimi shkencor dhe teknologjik, diversiteti kulturor dhe kultura gjithëpërfshirëse, si dhe sfidat normative të ndërveprimit demokratik, brenda një shoqërie që po bëhet gjithnjë e më e larmishme në vlera fetare dhe botëkuptime, kërkon përgjigje dhe procese të thelluara jo vetëm në sistemet arsimore kombëtare, por edhe në një kontekst më të gjerë evropian.

Rëndësia e një përpjekjeje evropiane për të zhvilluar materiale edukative për edukimin e etikës dhe vlerave, duke pasur parasysh sfidat e shumta shoqërore të përmendura, mund të vërtetohet në shumë aspekte. Një pluralizim i pikëpamjeve fetare, botërore dhe prejardhjes kulturore të adoleshentëve krijon gjithashtu një pluralizim të besimeve normative: kjo kërkon një kërkesë më të lartë të reflektimit teorik dhe përvojës praktike në trajtimin e dallimeve në një mënyrë produktive dhe paqësore.

Ka disa sondazhe dhe studime, duke përfshirë një nga ETHOS (<http://ëëë.ethos-education.eu/>), të cilat tregojnë një nevojë të qartë dhe urgjente për mbështetjen e edukatorëve në lidhje me edukimin, përcjelljen dhe reflektimin e vlerave shkollore.

Kjo nevojë urgjente për mbështetje didaktike është gjithashtu rezultat kur merren parasysh rezultatet shpesh të kërkimit, sipas të cilave edukimi në fëmijërinë e hershme është faza më e rëndësishme për të nisur një zhvillim të shëndetshëm, duke përfshirë zhvillimin moral ku theksohen dy faza (vitet 3-6 dhe 11 -14). Edukimi etik dhe mendimi kritik kanë një rol të rëndësishëm në formimin e një personi të pjekur etik. Pavarësisht kësaj, praktikën, përvojat dhe mundësitë e mësuesve për të marrë njohuri në këtë fushë ndryshojnë ndjeshëm, siç është rasti me praninë e arsimit inovativ. Në disa vende të BE-së, profesionistët e arsimit u përkasin atyre me mundësitë më të ulëta për zhvillim profesional, veçanërisht në fushën e etikës dhe dialogut ndërkulturor. Përkundër rëndësisë së të ashtuquajturave përmbajtje dhe synime arsimore ndërlëndore ose ndërkurrikulare (duke përfshirë p.sh. kohezionin social dhe kompetencat e komunikimit, kompetencat qytetare, vlerat demokratike, respektin për kulturën(at) dhe dialogun ndërmjet kulturave) më së shpeshti, mungojnë njohuritë dhe kompetencat e nevojshme të thelluara për t'i futur ato koncepte në klasë dhe në jetën shkollore. Për më tepër, nuk ka një rrjet mbështetës evropian (ose ndërkombëtar) për mësuesit dhe edukatorët në këtë fushë dhe shumë herë nuk ka as rrjet kombëtar. Meqenëse nevojat e mësuesve në këtë fushë janë të patentuara, ETHIKA do të

pasqyrojë nevojat e tyre dhe do t'i përfshijë ata në hartimin e zgjidhjeve, gjë që është në përputhje me edukimin e vazhdueshëm dhe shkëmbimin e praktikave të mira. Kjo do të ishte në gjendje të pasqyrojë nevojat dhe dimensionet etike të politikave të BE-së.

Prandaj, projekti do të ofrojë një qasje inovative integruese ndaj temave etike dhe kornizave të vlerave, të rëndësishme për arsimin që do të lindin nga nevojat e mësuesve/edukatorëve dhe do të pasqyrojnë gjetjet më të fundit në fushën e zhvillimit moral të fëmijëve.

Metodat e reja do të ndjekin një procedurë dialoguese për të trajtuar temat etike dhe vlerësuese dhe do të paraqesin një kërkim për të kërkuar përgjigje për sfidat etike nga vetë mësuesit dhe nxënësit dhe për të transmetuar këtë qasje në çështje të tjera relevante. Nuk ka mundësi në kohët e sotme të promovohen dhe të përcillen vlerat, virtytet dhe normat e etikës me autoritet, por vetëm në baza dialoguese. Sfida e “globalizimit” (U. Beck) përfshin promovimin e vlerave dhe aftësimin e virtyteve dhe normave tek të rinjtë vetëm në mënyrë ndërkulturore, ndërfaqetare dhe ndëridealiste, e cila përfshin elementet e ndërgjegjësimit etik, reciprocitetit, dialogut dhe të menduarit kritik.

Bazuar në dokumentacionin e këtij studimi, i cili është pjesë e një raporti që vlerëson kërkesat e veçanta të edukatorëve, projekti bashkëpunues evropian ETHIKA zhvillon infrastrukturën e parë evropiane për zhvillimin e materialeve shkollore për edukimin e etikës, si dhe për qëllime të arsimit të përgjithshëm, dhe për më tepër do të publikojë rekomandime për zhvillimin e politikave.

Raportet aktuale të teknologjisë moderne do të regjistrojnë kërkimin mbi modelet ekzistuese të edukimit etik në vendet pjesëmarrëse në mënyrë që të merret një pasqyrë më e qartë e gjendjes në lidhje me edukimin etik, sekuenca e fokus grupeve vijues do të regjistrojë dhe ndihmojnë në identifikimin e nevojave kryesore të grupeve të synuara përfundimtare (mësues të edukimit etik, mësues dhe edukatorë të tjerë, nxënës, prindër).

4.2. Raportet Kombëtare të Gjendjes aktuale për Edukimin e Etikës dhe Vlerave (EVE)

4.2.1. Republika e Austrisë

Raporti Kombëtar i Gjendjes së Artit për Edukimin e Etikës dhe Vlerave (EVE)		
Vendi:	Republika e Austrisë	
Niveli i politikave, institucionet dhe rregulloret		
Lënda kombëtare:	Edukimi etik; Filozofia;	
Politikat:	Niveli kryesor shtetëror: ✓	Niveli i shtetit federal: ✓
Institucionet:	Niveli kryesor shtetëror: ✓	Niveli i shtetit federal: ✓
Rregulloret:	Niveli kryesor shtetëror: ✓	
Rishikimi i fundit i politikës: 2012		
Praktika e përgjithshme e edukimit të etikës dhe vlerave		
Standard kombëtar:	Shkollat fillore: IQ	Shkolla të mesme: ✓
Statusi kombëtar:	Lënda e detyrueshme: jo	Lënda me zgjedhje: jo
Zgjedhjet:	Programet e mësuesve: Niveli kryesor i shtetit ✓ Niveli universitar ✓	Niveli i shtetit federal ✓ Niveli joqeveritar : pjesërisht
Mundësitë e të mësuarit gjatë gjithë jetës për mësues/edukatorë		
Rrjetet kombëtare:	Niveli kryesor shtetëror: ✓ Niveli universitar: ✓	Niveli i shtetit federal: ✓ Niveli joqeveritar : pjesërisht
Aktivitetet kombëtare:	Niveli kryesor i shtetit: jo	Niveli i shtetit federal: pjesërisht
Niveli universitar: pjesërisht		Niveli joqeveritar: pjesërisht

Figura 1:

Raporti i gjendjes aktuale : Austri

Në Republikën e Austrisë nuk ka lëndë të dedikuara për edukimin etik në shkollat fillore, kurse në nivelin e mesëm arsimit etik ofrohet si lëndë rezervë për edukimin fetar. Lëndët që mbulojnë temat etike janë edukimi fetar, edukimi politik, zhvillimi personal dhe mësimi social, ekonomia, gjeografia, etj.; së bashku me seminare të ndryshme këshillimi dhe krijimtarije njerëzore. Këto përmbajtje janë të pranishme në të gjitha nivelet e arsimit fillor dhe të mesëm. Vlerat kryesore të shprehura janë përfshirja, ruajtja dhe mbrojtja e natyrës, qëndrueshmëria, të drejtat e njeriut, dialogu, marrëdhëniet ndërpersonale dhe komuniteti, zhvillimi personal, trajtimi paqësor i të tjerëve, jeta e shëndetshme.

Mësuesit duhet të kenë ose arsimim fetar BA ose MA për shkollën e mesme, dhe mësuesit e edukimit etik kanë një mundësi për të studiuar për MA në etikën e aplikuar, plus ka një mori ngjarjesh dhe kursesh që ofrojnë trajnime në këto fusha.

Në nivelin e kopshtit ekziston një kuadër i veçantë arsimor i Etikës dhe shoqërisë që duhet ndjekur në çdo kopsht (mjedisi, diversiteti, gjithëpërfshirja, etj.). Ekzistojnë gjithashtu disa iniciativa dhe institute që ofrojnë mbështetje dhe trajnime shtesë për mësuesit dhe edukatorët e tjerë.

10

Raporti Kombëtar i Gjendjes Artistike të Edukimit së Etikës dhe Vlerave (EVE)		
Vendi:	Republika e Kroacisë	
Niveli i politikave, institucionet dhe rregullore		
Lënda kombëtare:	Etika	
Politikat:	Niveli kryesor shtetëror: ✓	
Institucionet:	Niveli kryesor shtetëror: ✓	
Rregullore:	Niveli kryesor shtetëror: ✓	
Rishikimi i fundit i politikës:	2004	
Praktika e përgjithshme e edukimit të etikës dhe vlerave		
Standard kombëtar:	Shkollat fillore: <i>jo</i>	Shkollat dytësore : ✓
Statusi kombëtar:	Lëndë e detyrueshme: <i>jo</i>	Lëndë me zgjedhje të detyruar: ✓
Programet e mësuesve:	Niveli kryesor i shtetit : <i>jo</i>	Niveli joqeveritar: pjesërisht
	Niveli universitar: ✓	
Mundësitë e të mësuarit gjatë gjithë jetës për mësues/edukatorë		
Rrjetet kombëtare:	Niveli kryesor shtetëror: <i>jo</i>	Niveli joqeveritar: pjesërisht
	Niveli universitar: <i>jo</i>	
Aktivitetet kombëtare:	Niveli kryesor shtetëror: <i>jo</i>	
Niveli universitar:	<i>jo</i>	Niveli joqeveritar: pjesërisht

Figura 2 Raporti i gjendjes aktuale: Kroacia

Në Republikën e Kroacisë nuk ka një lëndë të dedikuar për edukimin etik në shkollat fillore. Temat etike mbulojnë kryesisht nga Edukimi Fetar dhe Edukimi Shëndetësor, të cilat janë pjesë e kurrikulës në të 8 vitet e studimit. Lënda Etika është lëndë me zgjedhje të detyrueshme në shkollat e mesme. Nxënësit mund të zgjedhin mes Etikës dhe Edukimit Fetar Katolik (në disa shkolla Ortodokse). Studentët që nuk zgjedhin Edukimin Fetar janë të detyruar të ndjekin orët e Etikës dhe nëse zgjedhin Edukimin Fetar mund të përjashtohen nga lënda e Etikës. Shkollat e mesme kroate kanë gjatë vitit shkollor 35 orë mësimore në etikë (një orë në javë).

Mësuesi i lëndës së Etikës në shkollën e mesme sipas Rregullores së Ministrisë së Shkencës, Arsimit dhe Sportit mund të jetë mësues i filozofisë, B. Sc. Filozof, B. Sc. Teologu, B. Sc. Katekist ose mësues me diplomë universitare në drejtimin e shkencave humane sipas kushteve të përcaktuara nga kurrikulumit dhe programi.

Në nivelin parashkollor ekzistojnë kopshte private fetare dhe grupe/klasë fetare – si pjesë e kopshteve publike. Përveç universiteteve dhe arsimit të mëtejshëm, nuk ka vend tjetër ku mësuesi mund të përcjellë mësimet etike (etikë, edukim fetar...). Vetëm disa OJQ që merren me çështje etike zakonisht kanë trajnime për njerëzit e tyre për disa projekte dhe programe.

4.2.3. Republika Federale e Gjermanisw

Raport Kombëtar i Gjendjes së Artit për Edukimin e Etikës dhe Vlerave (EVE)				
Vendi:	Republika Federale e Gjermanisë			
Niveli i politikave, institucionet dhe rregulloret				
Politikat:	Niveli kryesor shtetëror: <i>jo</i>		Niveli i shtetit federal: ✓	
Institucionet:	Niveli kryesor shtetëror: <i>jo</i>		Niveli i shtetit federal: ✓	
Lënda kombëtare	Edukimi etik (lëndë pjesërisht e detyrueshme); Etika; Etika e përgjithshme; Filozofia; Vlerat dhe normat; Kryerja e etikës jetësore edukimi fetar			
Rregulloret:	Niveli kryesor shtetëror: <i>jo</i>		Niveli i shtetit federal: ✓	
Praktika e përgjithshme e edukimit të etikës dhe vlerave				
Standard kombëtar:	Shkollat fillore: <i>jo</i>	Shkollat 9-vjecare ✓		
Statusi kombëtar: zgjedhje të detyruar subjekti: pjesërisht	Lënda e detyrueshme: pjesërisht	Me	Subjekti rezervë: pjesërisht	
Programet e mësuesve:	Niveli kryesor shtetëror: <i>jo</i> Niveli Universitar: <i>pjeserisht</i>		Niveli i shtetit federal: ✓ Niveli joqeveritar: pjesërisht	
Mundësitë e të mësuarit gjatë gjithë jetës për mësues/edukatorë				
Rrjetet kombëtare:	Niveli kryesor shtetëror ✓ Niveli universitar: pjesërisht		Niveli i shtetit federal: ✓ Niveli joqeveritar: pjesërisht	
Aktivitete kombëtare: <i>jo</i>	Niveli kryesor i shtetit: <i>jo</i>		Niveli i shtetit federal: pjesërisht Niveli joqeveritar: pjesërisht	
Niveli universitar: pjesërisht				

Figura 3: Raporti i gjendjes aktuale : Gjermani

Në Republikën Federale të Gjermanisë situata në lidhje me edukimin etik ndryshon në rajone të ndryshme, por ka disa lëndë të dedikuara për etikën si Etika, Edukimi Etik, Etika e Përgjithshme, Vlera dhe Normat, etj., të cilat janë të detyrueshme ose me zgjedhje të detyrueshme dhe shtrihen nga klasa 1 deri në 12 të shkollave fillore dhe të mesme. Përmbajtja e këtyre lëndëve përqendrohet në sjelljen e përgjegjshme dhe të orientuar drejt normave dhe gjithashtu përdor një gamë të gjerë vlerash (dinjiteti, komuniteti, natyra, mendimi kritik dhe fetë). Ekziston gjithashtu një larmi e madhe temash etike në lëndët e tjera në shkolla. Kryesisht sistemi arsimor kërkon një trajnim të veçantë për mësuesit e këtyre klasave dhe në disa raste edhe provime. Mësuesit që duan të japin mësim etik kanë nevojë për një ekspertizë të veçantë profesionale. Mësuesit mund ta marrin këtë në një universitet me drejtimin në etikë/filozofi/vlera dhe norma. Përveç kësaj, shtetet federale kualifikojnë mësuesit brenda këtyre lëndëve edhe përmes trajnimeve të arsimit të avancuar, me dallime rajonale. Në nivelin e kopshtit, temat etike janë të spikatura dhe vlera të tilla si gatishmëria për të ndihmuar tjetrin, toleranca, multikulturaliteti, miqësia dhe të ngjashme janë të theksuara në qasje të ndryshme arsimore dhe në mjedise institucionale. Ekzistojnë gjithashtu disa iniciativa dhe institute që ofrojnë mbështetje dhe trajnime shtesë për mësuesit dhe edukatorët e tjerë.

Raporti Kombëtar i Gjendjes së Artit për Edukimin e Etikës dhe Vlerave (EVE)			
Vendi:	Republika italiane		
Niveli i politikave, institucionet dhe rregulloret			
Lënda kombëtare:	Filozofia		
Politikat:	Niveli kryesor shtetëror: ✓	Niveli shtetëror rajonal: ✓	
Institucionet:	Niveli kryesor shtetëror: ✓	Niveli shtetëror rajonal: ✓	
Rregullore:	Niveli kryesor shtetëror: ✓		
Rishikimi i fundit i politikës: 2010			
Praktika e përgjithshme e edukimit të etikës dhe vlerave			
Standard kombëtar:	Shkollat fillore: <i>jo</i>	Shkolla të mesme: ✓	
Statusi kombëtar: zgjedhje të detyruar Subjekti : <i>jo</i>	Lënda e detyrueshme: pjesërisht	Me	Subjekti rezervë: <i>jo</i>
Programet e mësuesve:	Niveli kryesor shtetëror: ✓ Niveli universitar: ✓	Niveli shtetëror rajonal: ✓ Niveli joqeveritar: pjesërisht	
Mundësitë e të mësuarit gjatë gjithë jetës për mësues/edukatorë			
Rrjetet kombëtare:	Niveli kryesor shtetëror: ✓ Niveli universitar: <i>jo</i>	Niveli shtetëror rajonal: <i>jo</i> Niveli joqeveritar: pjesërisht	
Aktivitete kombëtare:	Niveli kryesor shtetëror: <i>jo</i>	Niveli shtetëror rajonal: <i>jo</i>	
Niveli universitar: <i>jo</i>		Niveli joqeveritar: <i>pjesërisht</i>	

Figura 4:

Raporti i gjendjes aktuale : Italia

Në Republikën italiane nuk ka asnjë lëndë të dedikuar në mënyrë specifike për edukimin etik në shkollë dhe temat etike janë pjesë e rëndësishme e lëndës Filozofi, e cila është e detyrueshme dhe përdor qasjen e prezantimit të historisë së filozofisë/ideve/qytetërimit (historia e ideve të ndryshme, e cila ndikoi në zhvillimin e qytetërimit perëndimor, nga filozofët e lashtë grekë para Sokratit e deri te ata bashkëkohorë, duke treguar se si është perceptuar njohuria jonë për botën që po jetojmë, si dhe parimet etike që përbëjnë bazën e marrëdhënieve njerëzore). Për të dhënë mësim "filozofie" në shkollat publike italiane duhet të kualifikohesh si mësues, gjë që nënkupton që personi duhet të ketë një diplomë universitare 5-vjeçare në filozofi, (ai ose ajo kryen fillimisht studime universitare trevjeçare plus 2 vjet studime specifike pasuniversitare). Më pas, mbajtësi i diplomës duhet të ndjekë një stazh një vjeçar në shkollë dhe të marrë me sukses provimin kombëtar të mësuesit. Lëndë të tjera: Shtetësia dhe Kushtetuta si pjesë e lëndës Histori dhe/ose lënda Gjeografi (p.sh. edukimi për sigurinë rrugore) së bashku me një numër të konsiderueshëm "lëndësh" të tjera: të drejtat e njeriut, paqja, zhvillimi, mjedisi, çështjet ndërkulturore, media...).

Në arsimin publik parashkollor (mosha 3-6 vjeç) etika figuron ndër "qëllimet e zhvillimit të kompetencave" e detyrueshme në nivel kombëtar. Ekzistojnë gjithashtu disa lista të miratuara të organizatave për trajnimin e mësuesve që ofrojnë kurse të ndryshme trajnimi.

Raporti Kombëtar i Gjendjes aktuale për Edukimin e Etikës dhe Vlerave (EVE)

Vendi: **Republika e Sllovenisë**

Niveli i politikave, institucionet dhe rregulloret

Lënda kombëtare: **Kultura dhe Etika Qytetari dhe Atdheu (e detyrueshme); Fetë dhe Etika (opsionale); Filozofia për fëmijë (opsionale)**

Politikat: **Niveli kryesor shtetëror: ✓**

Institucionet: **Niveli kryesor shtetëror: ✓**

Rregullore: **Niveli kryesor shtetëror: ✓**

Rishikimi i fundit i politikës: **2013**

Praktika e përgjithshme e edukimit të etikës dhe vlerave

Standard kombëtar: **Shkollat fillore: jo** **Shkolla të mesme: ✓**

Statusi kombëtar: **Lëndë e detyrueshme: ✓** **Lëndë me zgjedhje të detyrueshme: ✓**

Programet e mësuesve: **Subjekti kryesor: jo**

Niveli kryesor shtetëror: **✓**

Niveli universitar: **✓**

Niveli joqeveritar: **jo**

Mundësitë e të mësuarit gjatë gjithë jetës për mësues/edukatorë

Rrjetet kombëtare: **Niveli kryesor shtetëror: ✓**

Niveli universitar: ✓

Niveli joqeveritar: pjesërisht

Aktivitetet kombëtare: **Niveli kryesor shtetëror: jo**

Niveli universitar: jo

Niveli joqeveritar: pjesërisht

Figura 5: Raporti i gjendjes aktuale : Slloveni

Në krahasim me fushat e tjera të rëndësishme të dijës që përfshihen në arsimin shkollor, edukimi etik në Republikën e Sllovenisë ka një rol marginal. E vetmja lëndë shkollore e detyrueshme që përfshin edukimin etik është: Kultura dhe Etika , qytetaria dhe atdheu. Kjo lëndë mësohet vetëm në klasën e 7-të dhe të 8-të dhe vetëm një orë në javë. Kjo do të thotë se Qytetaria dhe Atdheu Kultura dhe Etika ka më pak orë mësimore (70 orë në dy vjet) nga të gjitha lëndët e detyrueshme në kurrikulën e shkollës fillore në Slloveni. Përveç kësaj, ekzistojnë dy lëndë me zgjedhje që kanë të bëjnë pjesërisht me edukimin etik dhe vlerat: Fetë dhe Etika për klasën e 7-të, të 8-të dhe të 9-të dhe Filozofia për fëmijë (Të menduarit kritik, eksplorimi etik, unë dhe tjetra) - për klasën e 7-të, të 8-të dhe të 9-të.

Mësuesit duhet të kenë të përfunduar studimet universitare me një diplomë në një nga lëndët e mëposhtme: filozofi, gjeografi, politikë, sociologji, teologji ose histori. Temat etike janë gjithashtu pjesë e temave të tjera të ndryshme. Sistemi arsimor slloven nuk kërkon trajnim të veçantë në fushën e EVE për mësuesit që ligjërojnë lëndët e përmendura.

Në kurrikulën e kopshteve, edukimi moral është pjesë përbërëse e misionit edukativ. Ekzistojnë gjithashtu disa iniciativa dhe institute që ofrojnë mbështetje dhe trajnime shtesë për mësuesit dhe edukatorët e tjerë.

 Vendi: **Mbretëria e Spanjës**
Niveli i politikave, institucionet dhe rregulloret

 Lënda kombëtare: **Vlerat Qytetare dhe Sociale (arsimi fillor)**
Vlerat e Etikës (arsimi i mesëm)

 Politikat: **Niveli kryesor shtetëror: ✓** **Niveli i shtetit rajonal: ✓**

 Institucionet: **Niveli kryesor shtetëror: ✓** **Niveli i shtetit rajonal: ✓**

 Rregullore: **Niveli kryesor shtetëror ✓**

 Rishikimi i fundit i politikës: **2014**
Praktika e përgjithshme e edukimit të etikës dhe vlerave

 Standard kombëtar: **Shkollat fillore: ✓** **Shkolla të mesme: ✓**

 Statusi kombëtar: **Lëndë e detyrueshme: ✓** **Lëndë me**

 Zbatimi: **Programet e mësuesve: Niveli kryesor i shtetit: ✓** **Niveli shtetëror rajonal: ✓**
Niveli universitar: ✓ **Niveli joqeveritar: jo**
Mundësitë e të mësuarit gjatë gjithë jetës për mësues/edukatorë

 Rrjetet kombëtare: **Niveli kryesor shtetëror: ✓** **Niveli shtetëror rajonal: ✓**
Niveli universitar: jo **Niveli joqeveritar: pjesërisht**

 Aktivitete kombëtare: **Niveli kryesor shtetëror: jo** **Niveli shtetëror rajonal: jo**
Niveli universitar: jo **Niveli joqeveritar: pjesërisht:**
Figura 6:
Raporti i gjendjes aktuale : Spanja

Në Mbretërinë e Spanjës, konteksti në lidhje me Edukimin e Etikës dhe Vlerave ka pësuar ndryshime të thella kohët e fundit për shkak të një reforme të re arsimore të miratuar për vitin aktual shkollor 2014/2015. Sistemi Arsimor Kombëtar, pas reformës, e përcakton që nxënësit e moshës 6/7 deri në 14/15 vjeç duhet të studiojnë ose lëndën fetare ose lëndën alternative të dedikuar ndaj etikës, “Vlerat qytetare dhe sociale” për shkollën fillore dhe “Vlerat etike”, shkolla e mesme (e detyrueshme, duhet të zgjedhësh fenë ose Etikën). Përmbajtja e lëndëve të tilla është e drejtuar drejt të nxënësit aktiv dhe nxitjes së përvetësimit të një grupi të gjerë vlerash shoqërore (identiteti, dinjiteti, respekti, marrëdhëniet ndërpersonale, bashkëjetesa etj.) me synimin për të zhvilluar të menduarit krijues, reflektues dhe kritik.

Mësuesit: Në arsimin fillor, “Vlerat Qytetare dhe Sociale” pozicionin e mësuesit mund ta mbajë kushdo që emërohet nga drejtori i qendrës, me prioritet të caktuar të mësuesit kujdestar të klasës. Në arsimin e mesëm vetëm mësues të kualifikuar formalisht në këtë fushë studimi mund të japin lëndën “Vlerat Etike”.

Në arsimin publik parashkollor nuk ka edukim etik të posaçëm, vetëm në atë privat. Ekzistojnë gjithashtu disa lista të miratuara të organizatave për trajnimin e mësuesve që ofrojnë kurse të ndryshme trajnimi.

4.2.7. Përmbledhje e Raporteve Kombëtare

Siç tregojnë raportet kombëtare të mësipërme, ka dallime të konsiderueshme mes tyre në lidhje me edukimin etik midis vendeve pjesëmarrëse.

Vetëm një nga gjashtë shtete (Republika Federale e Gjermanisë) ka një lëndë të dedikuar në kurrikulën e shkollave fillore dhe të mesme të përkushtuar pothuajse ekskluzivisht ndaj etikës dhe edukimit etik. Në vende të tjera tema të tilla mbulohen si pjesë e lëndëve më të gjera si vlerat qytetare dhe sociale, kultura qytetare dhe atdheu ose edukimi fetar. Por edhe ato lëndë, shumë prej tyre janë vetëm me zgjedhje (ose me zgjedhje të detyruar) kështu që nuk mund të flasim për ndonjë koherencë midis sistemeve të ndryshme kombëtare. Për sa i përket përmbajtjes së lëndëve përkatëse, ato bashkohen për të mbuluar të paktën disa vlera dhe virtyte ose parime bazë të përbashkëta si diversiteti, përgjegjësia, qëndrueshmëria, dialogu, komuniteti dhe ekologjia. Trajnimi dhe formimi arsimor i mësuesve të përfshirë në lëndët përkatëse të edukimit etik gjithashtu ndryshojnë nga vendi në vend. Disa mësuesve u kërkohet të kryejnë një trajnim të dedikuar, disa të tjerëve u mjafton një diplomë në mësuesi në një nga fushat përkatëse të studimit (filozofi, sociologji, arsim). Më pas, ndonjëherë kërkohet një provim kombëtar, ndërsa në të tjerat kjo nuk kërkohet.

Në nivelin e kopshteve situata është e ngjashme në kuptimin që përmbajtjet etike përfshihen në mënyra të ndryshme, disa më të drejtpërdrejta e të tjera më indirekte. Duke qenë se ky nivel është më pak i rregulluar nga shteti kryesor, ekzistojnë disa alternativa dhe qasje që kopshtet po i zbatojnë. Sa i përket organizatave që merren me edukimin etik, shumica e vendeve i kanë ato të paktën në një formë dhe disa OJQ të ndryshme ose institute të pavarura arsimore ofrojnë përmbajtje ose kurse kushtuar edukimit etik, dialogut, të menduarit reflektues dhe kritik, të drejtave të njeriut etj.,

4.3. Politikat dhe Udhëzimet Strategjike të BE-së në lidhje me edukimin etik

Etika dhe të menduarit etik kanë të bëjnë kryesisht me vlerësimin dhe standardet e bazuara mirë, të cilat përcaktojnë veprimet si të drejta ose të gabuara. Na ndihmon të njohim dhe kategorizojmë vlera të ndryshme si integriteti, disiplina dhe ndershmëria midis të tjerave dhe t'i zbatojmë ato në jetën tonë të përditshme. Etika ndikon thellë në sjelljen dhe i lejon një individ të bëjë zgjedhjet e duhura. Pa etikë është e pamundur të rregullojmë siç duhet jetën dhe marrëdhëniet tona me të tjerët dhe të veprojmë me përgjegjësi. Etika në arsim gjithashtu ndihmon në rregullimin e sistemit arsimor dhe siguron që praktikat arsimore të kontribuojnë pozitivisht drejt mirëqenies njerëzore.

Pra, kuptimi i etikës në sistemin arsimor po bëhet gjithnjë e më i rëndësishëm. Edhe pse në nivel të BE-së nuk ka politika apo rregullore specifike të zhvilluara për edukimin etik në shkolla, dimensionin etik të arsimit dhe të nxënësve është i pranishëm në mënyrë indirekte në disa dokumente strategjike dhe politika kyçe. BE-ja po inkurajon vendet anëtare të BE-së që të zhvillojnë këtë fushë dhe të theksojnë “se investimi në arsim dhe trajnim [është] i një rëndësie vendimtare në ekonominë evropiane të bazuar në dije”, investime për të përmirësuar cilësinë dhe barazinë, veçanërisht duke u fokusuar në arsimin parafillor, programet e ndërhyrjes së hershme dhe sistemet e barabarta të arsimit dhe trajnimit. 2 Rekomandimi i Parlamentit Evropian dhe i Këshillit i datës 18 dhjetor 2006 mbi kompetencat kyçe për të mësuarit gjatë gjithë jetës përcakton njohuritë minimale, aftësitë dhe qëndrimet që të gjithë studentët duhet të kenë fituar deri në fund të arsimit dhe trajnimit fillestar për të marrë pjesë në shoqërinë e dijes dhe të cilat, duke pasur parasysh natyrën e tyre ndërsektoriale, nënkuptojnë një qasje ndaj mësimdhënies që shkon përtej kufijve të lëndëve tradicionale. Një axhendë 3 thekson se edukimi shkollor – duke përfshirë të gjitha format e arsimit shkollor deri në fund të shkollës së mesme – vendos themelet për të mësuarit gjatë gjithë jetës duke u mundësuar nxënësve të fitojnë kompetencat kyçe që do t'u nevojiten dhe të cilat do t'i

ndihmojnë për t'i udhëhequr ata gjatë gjithë jetës së tyre personale dhe profesionale 4 që të përballen me sfida dhe probleme të rëndësishme të një bote që ndryshon me shpejtësi. Prandaj, projekti ynë fokusohet në mënyrë eksplicite në dialogun dhe qëndrueshmërinë si dy nga sfidat kryesore globale në shekullin e 21-të. Në agjendë theksohet edhe aspekti i mësimdhënësve dhe edukatorëve të tjerë, përkatësisht rëndësia e mbështetjes në karrierë dhe zhvillim të mëtejshëm profesional. Disa nga këto aspekte trajtohen në raportet kombëtare të mësipërme, ku është e qartë se në disa vende kjo mbështetje në fushën e edukimit etik nuk është sistematike, koherente ose me burime adekuate. Ai njih "rolin thelbësor që luajnë shkollat në promovimin e shoqërive gjithëpërfshirëse dhe forcimin e kohezionit social" dhe rëndësinë e kompetencave tërthore, të cilat do të përfshinin qartë lëndën një edukim të tillë etik ose mjedisor që nuk mund të kufizohet vetëm në një lëndë. Një aspekt tjetër i rëndësishëm i njohur është gjithashtu "qeverisja e shkollave dhe hapja e tyre ndaj botës përreth tyre" dhe një "dialog i vazhdueshëm", të cilat përsëri kanë dimension të nënkuptuar etik.

Gjithashtu në një kornizë strategjike për bashkëpunimin evropian në arsim dhe trajnim (2009), Këshilli i Bashkimit Evropian thekson se arsimi dhe trajnimi kanë një rol vendimtar për të luajtur në përmbushjen e sfidave të shumta socio-ekonomike, demografike, mjedisore dhe teknologjike me të cilat përballlet Evropa dhe qytetarët e saj sot dhe në vitet në vijim. Kjo është arsyeja pse investimi efikas në kapitalin njerëzor nëpërmjet sistemeve të arsimit dhe trajnimit është një komponent thelbësor i strategjisë së Evropës për të ofruar nivele të larta të rritjes së qëndrueshme edhe për vende pune, objektiva që qëndrojnë në zemër të strategjisë së Lisbonës, në të njëjtën kohë me promovimin e përmbushjes personale, kohezionit social dhe qytetarisë aktive⁵

¹ Konkluzionet e Këshillit Evropian të Lisbonës më 23 dhe 24 mars 2000. Një agjendë për bashkëpunimin evropian për shkollat; në: Gazeta Zyrtare e Bashkimit Evropian. 2008. (319/20).

2 Po aty.

3 Një agjendë për bashkëpunimin evropian për shkollat. 2008.

4 Po aty.

Komisioni në Parlamentin Evropian, Këshillin, Komitetin Ekonomik dhe Social Evropian dhe Komitetin e Rajoneve për 'Një kuadër strategjik i përditësuar për bashkëpunimin evropian në arsim dhe trajnim' bie dakord që: Në periudhën deri në vitin 2020, synimi parësor i bashkëpunimit duhet të jetë për të mbështetur zhvillimin e mëtejshëm të sistemeve të arsimit dhe trajnimit në Shtetet Anëtare të cilat synojnë të sigurojnë⁶:

(a) Përbushjen personale, sociale dhe profesionale të të gjithë qytetarëve;

(b) Mirëqenie dhe punësim i qëndrueshëm ekonomik, duke promovuar vlerat demokratike, kohezionin social, qytetarinë aktive dhe dialogun ndërkulturor.

Disa korniza që duhen marrë parasysh dhe promovuar⁷ (objektivat strategjikë):

1. Bërja realitet e të mësuarit gjatë gjithë jetës dhe lëvizshmërisë realitet;
2. Përmirësimi i cilësisë dhe efikasitetit të arsimit dhe trajnimit;
3. Promovimi i barazisë, kohezionit social dhe qytetarisë aktive;
4. Rritja e krijimtarisë dhe inovacionit, duke përfshirë sipërmarrjen, në të gjitha nivelet e arsimit dhe trajnimit.

Përpjekjet e shteteve anëtare duhet të jenë plotësisht dialoguese. Kjo do të thotë se qasjet ndaj të gjitha grupeve përfundimtare duhet të jenë demokratike. Duhet marrë parasysh: cili është niveli i njohurive, cila është "historia" e grupit (Shtetet Anëtare), marrëdhëniet që drejtohen në grup... Të gjitha idetë duhet të prezantohen qartë, për shembull "qytetari aktive" ose "qytetar i mirë":

Nxënësit në shkollë duhet të informohen në mënyrë specifike për atë që do të thotë të jesh qytetar, llojet e të drejtave dhe detyrave që përfshin shtetësia dhe si të sillen si një "qytetar i mirë".⁸

Në Konkluzionet e Këshillit për rritjen e nivelit të aftësive bazë (2010) mund të gjejmë një njohje se "përvetësimi i aftësive bazë në lexim shkrim-lexim, matematikë dhe shkencë në nivel shkolle është thelbësor për zhvillimin e kompetencave kyçe në të gjithë vazhdimësinë e të mësuarit gjatë gjithë jetës. Këto aftësi ndryshojnë gjatë gjithë procesit të përvetësimit të kompetencave kyçe, ndërsa nxënësit punojnë me informacione gjithnjë e më komplekse me saktësi dhe mirëkuptim, dhe kështu mbështesin cilësi të tilla si zgjidhja e problemeve, të menduarit kritik, iniciativa dhe kreativiteti." ⁹ Siç mund ta shohim, nuk përfshihen përmbajtje të drejtpërdrejta etike, ose promovohet edukimi etik, por edhe nuk përjashtohet, përkundrazi: mund të gjejmë një prirje për përmbajtjet etike. Domethënë, asnjë mendim kritik nuk është i mundur pa njohuri të paktën sipërfaqësore të parimeve themelore etike. Në degë të ndryshme të shkencës përballemi shpejt ose më vonë

⁵ Notices from European Union Institutions and Bodies; Council conclusions of 12 May 2009 on a strategic framework for European cooperation in education and training ('ET 2020'). 2009. In: Official journal of European Union. (2009/C 119/02).

⁶ Ibid. C 119/3

⁷ Ibid. C 119/3, C 119/4,

⁸ Citizenship Education at School in Europe. 2005. European commission, Directorate General for Education and culture (<http://www.eurydice.org>, 23.11.2012)

⁹ Council conclusions on increasing the level of basic skills in the context of European cooperation on schools for the 21st century. 2010/ C 323/04. In: Official Journal of the European Union, 30.11.2010, C 323/11

me tema ose shembuj që zgjerojnë kornizën e shkencës parësore dhe ballafaqohen me çështje të pranueshmërisë morale; a lejohet të bëjmë gjithçka që mund të bëjmë? A mundet njeriu të bëjë gjithçka që është në gjendje të bëjë? Si duhet të sillemi apo të jetojmë për të respektuar të tjerët, të ndryshëm, të etiketuar etj. Është e rëndësishme të theksohet sërish se etika ndikon në sjellje dhe e lejon një individ të bëjë zgjedhjet e duhura. Pa njohjen dhe gjithashtu lidhur me parimet etike universale nuk është i mundur zhvillimi i një personi me integritet të pjekur. Për këtë arsye nevojitet promovimi i edukimit etik, përmbajtjeve etike, si dhe leximi i teksteve etike në të gjitha nivelet e arsimit shkollor (me rëndësi të madhe). Dokumenti thekson gjithashtu "etosin e shkollës" në lidhje me hapjen e shkollave dhe megjithëse kjo nuk lidhet drejtpërdrejt me edukimin etik, është e rëndësishme të pranohet se çdo marrëdhënie e vërtetë ka një bazë etike dhe se një marrëdhënie e tillë nuk mund të ndërtohet pa këtë aspekt.

Një zonë e hapur për edukimin etik mund të gjejmë gjithashtu në të njëjtin dokument ku Këshilli i Bashkimit Evropian pranon se “një nivel i mirë i njohurive në lexim dhe numërim, së bashku me një zotërim të plotë të parimeve bazë të botës natyrore dhe të koncepteve themelore shkencore, ofrojnë bazën për përvetësimin e kompetencave kyçe për të mësuarit gjatë gjithë jetës dhe për këtë arsye duhet të adresohen që në moshë të re.”¹⁰ Këshilli gjithashtu thekson se hartimi i kurrikulës mund të përfshijë çështje të tilla si: “një fillim i hershëm i përvetësimit të aftësive bazë, një qasje holistike ndaj edukimit që përfshin zhvillimin e të gjitha aftësive të çdo fëmije...”¹¹ që do të thotë se duhet të përfshihen përmbajtjet etike dhe fetare, pasi qeniet njerëzore janë qenie etike dhe fetare.

¹⁰ Ibid. C 323/12.

¹¹ Ibid. C 323/13.

1. Përkufizimi i nevojave për edukimin etik dhe me vlera

1.1. GRUPET E FOKUSIT

Ekipi i projektit ETHIKA synon të përdorë ekspertizën, njohuritë dhe interesat e aktorëve kryesorë në edukimin etik për të siguruar që materialet e ndara, të zhvilluara dhe të përdorura si pjesë e projektit të jenë 'reale', të përshtatshme dhe të dobishme për mësuesit dhe praktikuesit e arsimit.

Pjesëmarrësit e fokus grupeve ishin mësues dhe edukatorë si dhe institucione arsimore nga të 6 vendet partnere të projektit që ofrojnë mundësi mësimi në fushën e Etikës për fuqizimin e mësuesve dhe edukatorëve dhe/ose ofrimin e seminareve, kurseve, ngjarjeve, ekspozitave dhe të tjera. për nxënësit.

Pjesëmarrësit e fokus grupeve u ftuan të merrnin pjesë në takime të drejtpërdrejta, si dhe në takime virtuale duke përdorur *Conference Call*. Gjatë periudhës janar-mars 2015, gjithsej 100 pjesëmarrës morën pjesë në fokus grupe dhe intervista.

100 pjesëmarrës në fokus grupe and Intervieës

Figura 7: Pjesëmarrësit e fokus grupeve dhe intervistave

Grupet do të përfshihen në mënyrë aktive në të gjitha fazat e projektit në përputhje me interesat e tyre profesionale dhe/ose personale dhe më vonë do të kenë mundësinë të testojnë materialet dhe mjetet edukative të zhvilluara në kuadër të projektit dhe të japin komente të vlefshme. Sasia e aktiviteteve dhe përfshirja në grup do të përcaktohet nga anëtari i grupit të fokusit dhe do të variojë nga pjesëmarrja e postës elektronike deri te testimi i materialeve dhe mjeteve edukative deri te pjesëmarrja në aktivitetet e prezantimit.

1.1.1. Temat përkatëse për EVE

Pyetja e parë aktuale e fokus grupit shërbeu kryesisht si pyetje nxitëse. Pyetja për temat përkatëse duket se është mjaft e lehtë për t'u përgjigjur dhe për këtë arsye kishte për qëllim të stimulonte rrjedhën e bisedës. Formulimi i pyetjes ishte:

“Cilat janë temat që mendoni se janë më të rëndësishme për t'u marrë parasysh në procesin e edukimit të etikës dhe vlerave në shkollë?”

Figura 8 tregon përgjigjet në pyetjen e parë të ndara për secilin vend. Pavarësisht gjatësisë së tabelës - tabelat e mëposhtme do të jenë edhe më të gjata - u vendos që edhe këto përgjigje të detajuara të lihen në këtë raport. Kalimi i përgjigjeve individuale mund të ndihmojë për të fituar një kuptim shumë më të thellë.

Lexuesi i nxituar do të gjejë një përmbledhje duke ndjekur këtë dhe secilën nga tabelat pasuese.

Vendi Përmbledhje e përgjigjeve

- Austria**
- Temat aktuale: Etika në media, Toleranca, liria e mendimit dhe kufijtë e saj, fetë, lufta, paqja, ushqimi i botës, shanset klimatike, (pasoja ekologjike dhe sociale), barazia gjinore, mënyra e jetesës.
 - Ndjenja dhe perceptimi i vetes: Vetë-perceptimi, forca e personalitetit, vetëvlerësimi, vetëbesimi, ndjenja e mirë për trupin , trajtimi i pikave të forta dhe të dobëta, përvetësimi i standardeve të trajtimit dhe vendimmarrjes (individualisht të qëndrueshme, të përputhshme shoqërore) , trajtimi i emocioneve (frika, zemërimi, inati); njohja e ndjenjave dhe aftësia për të folur për to.
 - Të jetosh në një komunitet përkatës. Shoqëri multikulturore dhe multifetare: përgjegjësia, kompetencat sociale, sjellja respektuese, rregullat dhe vlerat si bazë për një bashkëpunim të suksesshëm, të drejtat e njeriut - detyrimet njerëzore, respekti, toleranca dhe solidariteti, menaxhimi i konflikteve.
 - Thirrja: identifikimi dhe pranimi i diversitetit, pluralizmi i vlerave; etika sociale, njohuri themelore në sistemet etike të bazuara teologjike; komunikim jo i dhunshëm, integrim/përfshirje.
 - Të jetosh brenda realitetit: Respekti për vetë jetën, realizimi i korrelacioneve, marrja e përgjegjësisë, marrja e vendimeve, ndarja e një bote në mënyrë të drejtë, të qenit i kujdesshëm në trajtimin dhe përdorimin e gjërave, bioetika, etika mjedisore.
 - Respekt, drejtësi.
 - Të jetosh në "bollëk": lumturi, pasojë dhe përzierje e fushave të jetës, të jetuarit me gëzim,
 - “nëse jeta po na vë në pyetje” (në lidhje me çështjen e/kërkimit të kuptimit, krh. Viktor Frankl) “...nëse e di që jam i vlefshëm, se kam një vend në këtë botë që mund të mbushet pazëvendësueshëm vetëm nga unë me karakterin tim, atëherë jeta ime e vogël ka kuptim.” (U.K.)
 - Train to philosophise: Starting from the kindergarten – elaborate children’s questions philosophically, critical, creative thinking;

Kroacia □ Jo/egoizmi – a jemi ne egoistë? Si të jesh altruist?

- Për jetën - shoqërimi në “rrugë”. Si mund të mësojmë jo vetëm në internet, por edhe në jetë?
- Shoku i ndryshëm – Si e shikon shoqërinë një person me aftësi të kufizuara dhe si e shikon shoqëria personin me aftësi të kufizuara?

Jini aktiv - vullnetar. Si mund ta ndihmojmë veten duke ndihmuar të tjerët?

- Kush flet?/Kush dëgjon? - njerëzit e turpshëm kundrejt njerëzve me zë të lartë
- Ku na çojnë ndjenjat? – ndjenjat si shenja rrugore
- Krijimi i imagjinatës? - zhvilloni inovacionin me ndihmën e imagjinatës
- Suksesi - Çfarë do të thotë të jesh i suksesshëm?
- Përgjegjësia/Respekti ndaj Natyrës – A kemi nevojë për natyrën? Pse kemi frikë nga natyra?
- Përgjegjësia për fjalën e folur – Çfarë kuptimi kanë fjalët e folura për ne?
- Përgjegjësia ndaj vetes – A mund të jeni përgjegjës për të tjerët nëse nuk jeni përgjegjës për veten tuaj?
- Paragjykimi – Çfarë janë paragjykimet? Pse i kemi ato?
- Liria e fjalës – Pse kemi frikë të themi atë që duam të themi?

Gjermania Ndryshimi i këndvështrimeve, që kanë të bëjnë me heterogjenitetin ‘kulturor’ dhe normativ, tolerancën ndaj paqartësive, teorive etike dhe strukturave të gjykimeve; transferimi në tema të rëndësishme për shoqërinë dhe jetën personale; përvojat e prekshme (përdorimi praktik, ndërveprimi me respektin për njëri-tjetrin dhe respektimi i diversitetit të këndvështrimeve), kompetenca ndërkulturore, diskutimi i vlerave

Itali Respekt, kujdes për mjedisin, tolerancë, përgjegjësi, material trajnimi që ndihmon për të arritur ata studentë që mbeten të izoluar; dialogu ndërfaqor, ndërkulturor dhe ndër breza.

Slovenia miqësi; ngacmimi; respekt; sjellje (e papërshtatshme) ndaj të moshuarve, mësuesve; përgjegjësia; përgjegjësi ndaj pronës suaj dhe të njerëzve të tjerë; komunikimi; bashkëpunimi; vlerat, ndjeshmëria; marrëdhëniet; kujdesi për mjedisin; toleranca; marrëdhënie me veten, ndërgjegjësimi për veten; mendim kritik; vlerat morale; si të dallojmë dëshirën dhe nevojën; vlerat e familjes; solidariteti; vlera e çdo qenieje njerëzore, e drejta për të jetuar; drejtësia; ndershmëria; kuptimi i emocioneve; autokritikë; bashkëpunimi; ndihmë reciproke; punë e vështirë.

Spanja Etika dhe vlerat duhet të konsiderohen seriozisht si një temë e boshtit transversal në të gjithë botën

e gjithë kurrikulën për fëmijërinë e hershme dhe arsimin fillor. Etika përfshin një grup integral vlerash që nuk mund të ndahen dhe duhet të zbatohen në klasë me një qasje të përgjithshme dhe holistike. Kjo temë duhet të zbatohet në klasë duke përdorur të paktën një orë në ditë duke përfshirë ushtrime të orientuara nga reflektimi dhe dialogu. U përmend se në nivel ndërkombëtar është e vështirë të bihet dakord për vlerat kyçe që duhet të zbatohen në klasë. Megjithatë, në këtë kuadër AMEI ka zhvilluar një grup prej 40 aktivitetesh praktike për t'u zbatuar në klasë në dispozicion për bashkëpunëtorët në linkun në vijim: http://www.waece.org/re_adquisicion_vaores.html

Figura 8: Fokus grupet – Tabela: Temat përkatëse për EVE

Përmbledhje: Temat përkatëse të EVE

Në fokus grupet dhe fokus intervistat tona, mësuesit përmendën shumë tema të ndryshme që janë të rëndësishme për edukimin e etikës dhe vlerave në shkolla. Megjithatë, ka disa çështje që duken të jenë më të rëndësishmet pasi ato u përmendën në një mënyrë ose në një tjetër në vende të ndryshme:

- Të jetosh në një shoqëri të karakterizuar nga diversiteti: njohja dhe respekti për kulturat e ndryshme, fetë, perspektivat, nevojat e veçanta, grupmoshat
- Mbrojtjen e mjedisit
- Ballafaqimi me emocionet
- Njohuri bazë për filozofinë dhe teologjinë
- Mbështetja e të menduarit kritik dhe filozofik
- Përgjegjësia (për veten, personat e tjerë, qeniet e tjera të gjalla, pronën, fjalët e folura...)
- Tema dhe probleme që lidhen me jetën e përditshme të nxënësit (miqësia, bullizmi kibernetik)

Për më tepër, edukimi mbi etikën dhe vlerat nuk duhet të mbetet teorik, por duhet t'i inkurajojë fëmijët të veprojnë moralisht 'mbi jetën'. Për këtë arsye, fokus grupi spanjoll nuk doli me një listë të vlerave kyçe, por theksoi se EVE duhet të ndjekë një qasje holistike që përfshin të gjithë kurrikulën dhe jetën shkollore.

1.1.2. Trajnimi fillestar i mësuesve

Pyetja tjetër që ju drejtua mësuesve dhe edukatorëve rreth njohurive rreth EVE të marra gjatë trajnimit të tyre fillestar:

“Si ju përgatiti trajnimi fillestar për trajtimin e edukimit të etikës?”

Figura 9 tregon përgjigjet për pyetjen e dytë të ndara për secilin vend:

Vendi Përmbledhje e përgjigjeve

Austria Trajnim/Edukim: Kurse dhe seminare gjatë shkollimit në ish-RPSH respekt. KPH e sotme; BAC-studime - tema etike u përfshinë në trajnim, por nuk u shpërndanë në mënyrë eksplicite; Fakulteti Teologjik: Fokusi në kuadër të studimeve të teologjisë: bioetikë/etikë mjekësore; Studime të etikës së aplikuar; Kursi bazë “pedagogji gestalt” (pedagogji e dizajnit); Praktika shkollore – bashkëbisedim me nxënës rreth temave dhe vlerave aktuale; Studime për trajnimin e të rriturve; Pedagogjia e integritetit; Bildungsanstalt für Kindergartenpädagogik (shkollë për mësues/pedagogë kopshtesh); Etika në lëndët didaktike, oraret e kurrikulës që trajtojnë tema etike; Arsimi special nuk ofrohet, por tema është e integruar në kurse të tjera; 20 vjet më parë etika nuk fokusohet tek ajo – trajtohet në kurse pedagogjike dhe filozofike; diskutime rreth edukimit fetar dhe thellimit të tyre; Kursi universitar: Filozofimi me fëmijët dhe adoleshentët; kurs master: etika e aplikuar, studimet e filozofisë morale dhe filozofisë fetare; pedagog për integritet; pedagog për logopedi; pedagog social i diplomuar; pedagog për ndërhyrje të hershme ndërdisiplinore dhe asistent familjar; këshilltar shkollor (parandalimi i varësisë); Në kursin e programeve të diplomës: Antropologji, Etikë dhe Filozofi, Teologji morale (pyetje etike - biomjekësi...); Të mësuarit së bashku me nxënësit në jetën e përditshme; Puna si mentor për mësuesit e ardhshëm

Kroacia Të gjithë pjesëmarrësit deklaruan se trajnimi fillestar nuk i përgatiti ata për trajtimin e edukimit etik.

Gjermani Studime universitare për pedagogji, psikologji dhe filozofi/etikë; arsimim të mëtejshëm, vetë-studim, trajnim në edukim fetar

Itali Trajnimi i mësuesve. Ka pasur disa trajnime sporadike për edukimin qytetar, që tani caktohen në mënyrë shumë marginale për mësimet e Historisë. Teorikisht edukimi qytetar duhet të ketë të bëjë me të drejtat e qytetarit. Praktikisht – sidomos kurrikula fillestare e cila ishte jashtëzakonisht e thatë- ka të bëjë me shifra dhe fakte në lidhje me Kushtetutën italiane dhe parlamentin. Unë do ta quaja atë një lloj "katekizmi pa substancë".

- Brenda pak kohësh, qeveria italiane do të publikojë reformën e saj të re shkollore të titulluar “shkolla e mirë – la buona scuola”. Sipas informacioneve që qarkullojnë “mendimi kritik” dhe “ligjshmëria” është ndër objektivat.

- Në Itali kemi dy orë IRC (Edukim Fetar Katolik) në javë në shkollat fillore dhe një orë në javë në shkollën e mesme. Prindërit duhet të deklarojnë nëse fëmijët e tyre deri në moshën 13 vjeç do të marrin pjesë apo jo. Planprogrami është miratuar bashkarisht nga Ministri i Arsimit Publik dhe Konferenca e Peshkopëve Katolik. Ne mësuesit zgjidhemi nga peshkopi dioqezan dhe përgatitemi nga dioqeza.

- Unë kam 10 vjet që punoj me grupe rinore. Jam trajnuar për të menaxhuar dinamikën e grupit. Kisha edhe mjeshtrat” e mi personal – edukatorë të tjerë që më treguan mënyra për të stimuluar një grup, për të parandaluar dhunën, për të menaxhuar krizat dhe konfliktet.

- Të gjithë jemi të trajnuar dhe të përzgjedhur nga Dioqeza.

Slovenia

- Një mësues i vjetër nuk kishte asnjë trajnim. Ata thanë se ishin rritur ndryshe (në lidhje me të moshuarit, të rritur me fe...) dhe nuk kishte nevojë për trajnime të veçanta. Gjithçka duket logjike dhe e natyrshme - të jetë humane për të tjerët. Por ata shohin një ndryshim dhe nevojë për stërvitje në këto kohë. (Koha e ndryshme e punës, prindërit janë shumë të zënë me fëmijën e tyre ose nuk janë fare aty, ndikimi i internetit dhe medias).
- Mësuesit më të rinj kanë pasur disa trajnime (1 vit në fakultet) me tema të veçanta për abortin, eutanazinë etj, por kanë humbur disa raste praktike dhe debate kritike (shumë teori, informacion). Matematikieni raporton për mungesë të atij lloj edukimi.
- Opinione lidhur me cilësinë e trajnimit fillestar për trajtimin e temave etike ishin të ndryshme. Dy mësues (një në secilin grup; të dy kishin trajnimin fillestar disa dekada më parë) kishin mendimin se trajnimi i tyre fillestar përfshinte mjaftueshëm edhe fushën e etikës dhe ishin të kënaqur me njohuritë e marra. Por ata nuk përmendën ndonjë temë të veçantë që do t'i kushtohej fushës së etikës. Ata vunë re se trajnimi fillestar i përgatiti për trajtimin e fushës etike kryesisht në mënyrë indirekte.
- Mësues të tjerë thanë se ndjenin mungesë trajnimi në fushën e etikës. Mësuesit janë trajnuar në periudha të ndryshme kohore. Shumica e mësuesve thanë se trajnimi i tyre fillestar trajtonte temat etike vetëm në mënyrë indirekte. Nuk kishte tema apo fokuse të veçanta që do t'i kushtohej vetëm temave etike. Edhe pse mësuesit ishin të arsimuar në fakultete të ndryshme (fakulteti i edukimit, fakulteti i arteve), asnjëri prej tyre, pavarësisht nga programi i tyre i studimit (pedagogji, gjuhë sllovene, biologji), nuk raportoi për ndonjë lëndë të veçantë për trajtimin e fushës së etikës.

Figura 9: Fokus grupet – Tabela: Trajnimi fillestar i mësuesve

Spanjë

Në situatën aktuale, me një krizë ndërkombëtare globale, pjesëmarrësit që janë raportuar kanë vënë re edhe një krizë vlerash që kërkon nevojën e formimit dhe zhvillimit të vazhdueshëm profesional të mësuesve që mbështesin nxënësit e rinj, pasi vlerat nuk mund të mësohen në asnjë mënyrë, por të transmetohen, lehtësohen dhe mbështeten me materiale që ndihmojnë edhe në zhvillimin kritik dhe autonom duke menduar. - Aktualisht në Spanjë nuk ka asnjë mbështetje ekonomike apo politike nga qeveria për mësuesit që të ndjekin kurset e CPD: kjo nuk është asnjë financim dhe asnjë mbështetje për të ofruar kredite nga ofrimi aktual i trajnimit në dispozicion.

Përmbledhje: Trajnimi fillestar i mësuesve

Përgjigjet në pyetjen se si trajnimi fillestar përgatiti mësuesit për trajtimin e edukimit të etikës ndryshojnë shumë midis vendeve të studimit tonë, dhe në disa raste edhe brenda vendeve.

Mësuesit nga Austria thonë se temat etike kanë qenë pjesë e studimeve të tyre në pedagogji, psikologji dhe veçanërisht në teologji; megjithatë, shpesh vetëm në mënyrë të nënkuptuar. Për më tepër, ata përmendin shumë kurse dhe trajnime suplementare që kanë mundur të marrin dhe që kanë të bëjnë me çështje specifike etike, kanë treguar metoda që mund të përdoren për EVE, ose i kanë përgatitur ata për t'u konsultuar me nxënësit dhe familjet.

Të gjithë pjesëmarrësit kroatë deklaruan se trajnimi fillestar nuk i përgatiti ata për trajtimin e edukimit të etikës.

Ashtu si austriakët, mësuesit gjermanë thanë se edukimi i etikës përfshihej në studimet e tyre universitare për pedagogji, psikologji, teologji ose filozofi/etikë. Ata gjithashtu përmendin trajnime të mëtejshme dhe vetë-studim.

Mësuesit për edukimin fetar në Itali trajnohen nga dioqeza. Një mësues mori një kurs shtesë për dinamikën e grupit. Një tjetër ka marrë disa trajnime sporadike për edukimin qytetar – ai pohon, megjithatë, se kurrikula për ato lëndë fokusohet më shumë në fakte dhe shifra sesa në qytetarinë aktive. Ndoshta kjo mund të ndryshojë, pasi qeveria italiane do të publikojë së shpejti reformën e saj të re shkollore të titulluar “shkolla e mirë – la buona scuola”. Sipas disa informacioneve që qarkullojnë, “mendimi kritik” dhe “ligjshmëria” janë ndër objektivat.

Disa mësues të moshuar nga Sllovenia nuk kanë marrë asnjë trajnim për EVE, por thonë se nuk ka pasur nevojë për këtë, sepse janë rritur me vlera, gjë që sot nuk ndodh më, për shkak të situatave të vështira familjare, ndikimit të mediave etj. Disa mësues të rinj patën disa trajnime në universitet ku folën për tema specifike etike. Megjithatë, vlerësimi i atij trajnimi ndryshon: Ndërsa disa ndihen të përgatitur mjaftueshëm, të tjerë humbën disa raste praktike dhe debate kritike. Disa nuk morën asnjë trajnim për EVE fare.

Mësuesit spanjollë pohojnë se sot, me krizën globale, EVE është më e rëndësishme se kurrë. Megjithatë, qeveria spanjolle nuk jep asnjë mbështetje apo financim për këtë fushë.

1.1.3. Trajnim special shtesë

Çështja e njohurive rreth EVE të pjesëmarrësve të fokus grupit përmes proceseve formale arsimore u vazhdua me pyetjen për çdo ofertë trajnime special të ndjekur.

Figura 10: Fokus grupet – Tabela: Trajnim shtesë për mësues

Figura 10 tregon përgjigjet për pyetjen e tretë të ndara për secilin vend.

"A keni pasur ndonjë trajnim të veçantë shtesë në tema etike?"

"Nëse po, në çfarë forme dhe a ju duket e dobishme?"

Vendi Përmbledhje e përgjigjeve

Austria Kisha lokale e grupit të punës; Edukimi etik për mjekët dhe personelin infermieror; jo të dhunshme komunikimi; dhuna dhe abuzimi: a është i mundur shërimi...; Kursi akademik: Trajner "Menaxhimi i Krizave, Emergjencave dhe Mbështetjes", Njohuri për ofertat e "Welthaus" dhe të Institutit Afro-Aziatik (punëtori, materiale huazimi, ide projektesh me shkollat, ...), kurse intensive/të fokusuar (jashtë shkollës) ; pedagogji fetare, biblike-ekumenike-feministe...), PBSK (zhvillimi i personalitetit), Lënda: „Ndërhyrja e hershme gjuhësore“, Në fushën e filozofisë (etika si pjesë e filozofisë, trajtimi i dilemave etj.), Lënda: mësim social, testim praktik në jetën e përditshme shkollore, reflektimi personal, seminarët dhe ngjarjet që fokusohen në temën e ndërgjegjësimit për të jetuar së bashku - frymëzojnë të menduarit e mëtejshëm; Kontakti dhe shkëmbimi me të tjerët që janë të interesuar për tema etike është i vlefshëm.

Kroacia Disa pjesëmarrës patën trajnime të veçanta shtesë për tema etike në formë leksionesh, punëtoritë dhe ndërmjetësimi dhe këto trajnime shtesë ishin shumë të dobishme.

Gjermani Vetë-studim dhe trajnime të mëtejshme për dhënien e seminareve në atë fushë lëndore; disa trajnime të mësuesve, shumëzues për edukimin e vlerave

Itali Shiko lart.

Sllovenia Mësimdhënësit kanë pasur trajnime shtesë në vijim që kanë të bëjnë edhe me fushën etike, vlerat dhe të menduarit kritik:

- Të lexuarit dhe të shkruarit për të menduarit kritik (metoda të punës që nxisin të menduarit kritik të fëmijës).
- Hap pas hapi (Instituti i Pedagogjisë, qasje të fokusuar tek fëmija, theksimi i përgjegjësisë).
- Workshop për komunikim jo të dhunshëm.
- Ndjenja e vetëvlerësimit. Ky trajnim përfshinte ushtrime konkrete për problemet që mund të shfaqen në klasa.
- Terapia e realitetit dhe teoria e zgjedhjes (Glasser).
- Palestra e trurit. Ky trajnim lidhej indirekt me fushën etike; ai përfshinte theksin në ndihmën e ndërsjellë, bashkëpunimin, mundësitë e të mësuarit pa stres (për nxënësit).

Të gjitha trajnimet e përmendura ishin shumë të dobishme sipas mësuesve. Metodat, shkathtësitë dhe njohuritë që janë fituar në këto trajnime, mësuesit ende i përdorin në orët e tyre.

Ndryshe mësuesit thanë se ka mungesë të materialeve për edukim etik dhe se do të ishin shumë të kënaqur nëse do të përgatisnim disa materiale të dobishme..

Spanja Shiko lart.

Përmbledhje: Trajnim special shtesë

Mësuesit nga të gjitha vendet, përveç Spanjës, raportojnë për kurse trajnime shtesë për një gamë të gjerë temash dhe metodash të lidhura ngushtë ose gjerësisht me EVE. Mësuesit kroatë dhe sllovenë i konsideruan shumë të dobishme trajnimet në të cilat morën pjesë. Mësuesit austriakë thonë se kontakti dhe shkëmbimi me të tjerët që janë të interesuar për temat etike janë të vlefshëm në përgjithësi. Nuk ka asnjë informacion në lidhje me dobinë e tyre për vendet e tjera.

1.1.4. Qasja Etike e Institucionit

Me grupin e katërt të pyetjeve, të anketuarit u pyetën për qasjen etike të institucionit të tyre dhe faktorët e supozuar të suksesit.

“A aplikon institucioni juaj një qasje etike, gjithëpërfshirëse, të orientuar drejt dialogut (p.sh. projekte ndërkurrikulare, komunikim dhe bashkëpunim i vlerësuar me nxënës, mësues, prindër, përfshirje të nxënësve/prindërve me prejardhje të ndryshme)?” “Nëse po, a ju duket e dobishme një qasje e tillë?” “Cilët janë faktorët e suksesit?”

Figura 11 tregon përgjigjet në pyetjen e katërt të ndara për secilin vend. Përgjigjja i referohet shumë ideve interesante dhe frymëzuese të projektit.

Vendi Përmbledhje e përgjigjeve

Austria Dobia e qasjes:

Kjo qasje nuk është vetëm e dobishme, por edhe e nevojshme; të përshtatshme për shkolla multikulturore dhe multifetare; e dobishme, sepse aktiviteti i përbashkët tregon aftësitë e individit dhe sepse kategoritë etike si vlera, respekti, toleranca dhe solidariteti mund të diskutohen me ndihmën e përvojave të bëra.

Kjo qasje ... është absolutisht e dobishme!; ... është natyrshëm e dobishme!; ... është e dobishme, sepse çon në rimendim të stafit mësimor dhe të prindërit, ... mbështet përfshirjen; ... e domosdoshme për një kulturë moderne shkollore në një Evropë të shekullit të 21-të!

Qasjet

- Puna mbi konceptin në ndërveprimet e përditshme “Ne fokusohemi te personi” si koncept (MedienHAK Graz); “Fisnikëria e zemrës” si koncept (VS Ursulinen)
- Pyetjet etike gjatë mësimit të edukimit fetar (ngulitje e mirë në kurrikulë); Prezantoni çështjet aktuale bio dhe etike të biznesit, të tilla si drejtësia dhe mirëqenia publike
- Shembull për një projekt: Media-week, “Ne jemi Austria”, një “Dita e gjuhëve”, dosja: Dosja “Kërko ndihmë - gjej ndihmë” u krijua në rrjedhën e projektit Ethos dhe merr temën e konsultimit. ; Projekti “Zyra Turistike”, lojë skenike – Princesha dhe Bashkë (Ma-the-ater)
- Puna sociale në shkollë, PBSK, ceremoni fetare ndërfitare në fund të vitit shkollor, diskutime në panel, ngjarje-slam-poezia/lexomë (nxënësit lexojnë në vende të ndryshme publike, bënin njoftime në tramvaj,... - në shumë gjuhë të ndryshme)

“Landwirtschaftliche Fachschule” Haidegg (vocational school for agriculture) ☑ positive

- Projektet ndërdisiplinore që integrojnë shkolla të ndryshme (shkollë për fëmijë me aftësi të kufizuara, nxënës të “Kinderklinik” (klinika e fëmijëve – reparti psikosomatik) dhe Projekti, për shkak mirëkuptimit dhe vlerësimit midis nxënësve u përmirësuan ndjeshëm, pengesat u tejkaluan.
- Komunikimi i ndershëm duke vlerësuar homologun në ekipin e kolegëve dhe mësimdhënien themelore ndërdisiplinore, por kundërshtim ndaj konceptit të ri të orientuar nga kompetenca.
- Takimi me nxënësit në mënyrë të vëmendshme, të hapur dhe me respekt është i nevojshëm për të gjetur një qasje etike.
- Bashkëpunim i mirë ndërmjet nxënësve, mësuesve dhe prindërve
- Staf i mësimit tregon shumë përpjekje, por edhe shpejt shtrihet në kufijtë e tij!
- Përfshirja nuk ka konotacion pozitiv.
- Në pedagogji mungon një qëndrim uniform ndaj nxënësve.
- Vë në dyshim emërimin e një punonjësi social.
- Trajtimi me njëri-tjetrin në mënyrë të respektueshme është i nevojshëm kur ka një numër të madh nxënësish dhe mësuesish.
- Përmes punës së përditshme në shkollë jepet një qasje etike.
- Udhëheqja: shkolla fillore
- mësimi i fëmijëve me nevojë për ndërhyrje të veçantë pedagogjike dhe fëmijëve pa këtë nevojë së bashku
- Përqindja e migrantëve është shumë e lartë në shkollë.
- Në shkollë në stilin e një edukimi të larmishëm fetar;
- Në ndërhyrjen e hershme fokusi është tek fëmija dhe familja.
- Me ndihmën e dhënies së vlerave bazë si toleranca, ndërgjegjia dhe barazia gjinore.
- Organizimi i festimeve së bashku dhe zbulimi i kuptimit të tyre gjatë vitit, është pjesë e edukimit etik në kopsht;
- Jepjuni fëmijëve të vegjël mundësinë për të bërë përvoja me njerëz të tjerë (kultura, fe, paraqitje)
-
- Paragjykimet e vetes dhe të prindërve janë në vend të dytë në këtë rast
- Fëmijët e vegjël mësojnë të përshtaten me situatat në mënyrë që të mësojnë perceptime të reja (të mira).
- Pedagogu është lidhja ndërmjet fëmijëve me gjuhë të ndryshme të para dhe prindërve të tyre.
- Komunikimi dhe bashkëpunimi vlerësues ndërmjet nxënësve, mësuesve, prindërve;
- Përfshirja e nxënësve dhe prindërve me prejardhje të ndryshme (klasat e integritit);
- “Përmes temës së dhënë integrimi/përfshirja është një temë e madhe bashkëjetesa respektuese, tolerante në kuptimin pozitiv të “përzierjes” së diversitetit.” (I.P.)
- Tema bazë: vetëvlerësimi i qenies njerëzore (çdo person është plot vlera si një thesar / një mendim i dashur (“ide e përkëdhelur”) e Zotit) që transferohet në nivelin e marrëdhënies
- Etika e krishterë si udhërrëfyes në aktivitetet në një shkollë private katolike.
- Pika qendrore: Të mësuarit social – pjesë e profilit të shkollës (e Sacre Coeur Graz)
- Projektet në shkollë nxisin marrëdhëniet vlerësuese, reflektimin dhe komunikimin me njëri-tjetrin;
- Temat e zgjedhura qëllimisht për vitin shkollor;
- Kurse filozofie për të gjitha grupmoshat;
- Komunikimi jo i dhunshëm si edukim i vazhdueshëm për mësuesit;
- punë specifike me prindërit;
- përfshirja si ide bazë;

Shembull projekti:

Shumëgjuhësia në kopshtin e fëmijëve (të zbuluar me vulën SPIN të OSZ), libra me tregime shumëgjuhëshe; “Të japim fjalë të mira për jetën” (hyrja në temë me ndihmën e një tregimi për një bletë dhe një hipopotam), projekte ndërdisiplinore (projekti i brezave, pikat e mia të forta, “të gjithë ndihemi mirë”...); Filozofimi me fëmijët; Festimet dhe ngjarjet (kuzhina art nga e gjithë bota – familjet krijojnë një shuplakë ndërkombëtare); Global Action Schools“- Projekte së bashku me “Welthaus“ (Tema: “Bota e mrekullueshme”, “Ne mbrojmë mjedisin tone”, “Të drejtat e fëmijëve”), ...projektet ishin të shkëlqyera!

Faktorët e suksesit:

- Gatishmëria për t'u angazhuar në atë temë, guxim në lidhje me risitë, ndërgjegjësimi për temat: vlerësimi, respekti, toleranca, kufijtë individualë, konceptet e ngritjes subjektive, komunikimi, ndërgjegjja dhe interesimi për njëri-tjetrin, puna e përbashkët e anëtarëve të stafit, bashkëpunimi në ekipi i mësuesve, duke integruar ekspertë të jashtëm (jo nga shkolla) – rrjetëzimi, informimi i të gjitha (palëve) të përfshira, platforma e përbashkët mësimore, puna krijuese si platformë komunikimi – ndihmon për të kapërcyer barrierat gjuhësore dhe për të formuar diçka të përbashkët; vlerësimi i vazhdueshëm, rezultati i ndërmjetëm dhe, nëse është e nevojshme, ri-punimi, rishikimi i efekteve të jashtme dhe të brendshme, mbështetja nga menaxhmenti, kompetenca etike (=të qenit i aftë për të udhëhequr një diskutim filozofik), pyetjet e orientuara drejt mjedisit jetësor sigurojnë një interes të lartë të nxënësit, përgatitje magjepsëse/duke e bërë atë temë, rëndësi praktike, “Suksesi qëndron në shumën e të gjithave – dhe kjo është më shumë se vetëm shuma e pjesëve individuale” (A.W.)
- disiplina dhe grupe të ndryshme personash adresohen dhe bashkëpunojnë
- afati pozitiv është vendimtar
- gatishmëria për të perceptuar
- mënyra se si angazhohen mësuesit – mbështetje nga kolegët dhe zyra qendrore;
- çiltërsi
- Gatishmëria e të gjithë mësuesve, prindërve dhe nxënësve për të shqyrtuar në mënyrë aktive dhe të ndërgjegjshme temat etike;
- mundësitë dhe aftësitë për të komunikuar – mundësi për një bisedë/bashkëbisedim të drejtpërdrejtë dhe personal
- të punojnë së bashku të orientuar drejt qëllimit dhe rrjedhimisht në “perceptimin-mendimin-veprimin” që janë shkaku i njëri-tjetrit;
- koha si faktor: ndryshimet e para duhet të shihen te nxënësit rreth kohës së Pashkëve.
- Në përgjithësi, veprimet e përbashkëta bashkojnë dhe ndihmojnë në lidhjen pozitive të prindërve me shkollën;

Kroacia Në të gjitha institucionet (në të cilat punojnë pjesëmarrësit) ekziston një qasje etike, gjithëpërfshirëse, e orientuar drejt dialogut, por pjesëmarrësi deklaroi se nuk mjafton dhe mund të përmirësohet. Kjo qasje është shumë e dobishme dhe faktorët e suksesit janë: motivimi, mbështetja nga komuniteti lokal, prindërit, mësuesit... trajnimi për mësuesit, qëllimi i zbatimit, të kuptuarit, pranimi i gabimeve dhe shembuj të praktikës së mirë.

Gjermani Qasjet:

- Në shkollën ku mësoj, nxënësit dhe prindërit mund të marrin pjesë në projekte dhe forume, por pjesëmarrja e tyre është mjaft intuitive.
- Qasje të tilla janë pjesë e kurrikulës dhe për këtë arsye përfshihen edhe në trajnimin e mësuesve

Dobishmëria:

Do të ishte e dobishme nëse pjesëmarrja do të strukturohej dhe udhëhiqej nga disa kritere.

- Po, shumë i dobishëm

Faktorët e suksesit

- Vlerësimi, mundësitë për planifikim, referenca në modelet themelore etj.
- Suksesi nuk mund të matet, thjesht të vlerësohet

Itali Shkolla ime nuk ka asnjë kod etik. Të gjitha shkollat italiane duhet të kenë rregulla shkollore, të cilat duhet të publikohen së bashku me Ofertën Vjetore të Trajnimit (POF). Rregullat e shkollës përfshijnë disa kode sjelljeje dhe rregulla të klasës dhe këndit të lojërave që lidhen me mjediset e shkollës.

- Më 6 dhjetor 1990 në shkollën time 12 nxënës u vranë dhe rreth 80 persona u plagosën rëndë pasi një avion ushtarak u përplas në një nga klasat tona. Ne organizojmë një përkujtimore vjetore të tragjedisë (dhe të traumës nga e cila pësuan shumë njerëz). Kujtimi kolektiv i kësaj dite të tmerrshme po shuhet sepse vetëm disa nga mësuesit, përfshirë edhe mua, janë ende në detyrë. Në të kaluarën ka qenë gjithmonë një kontekst dhe mundësi shumë e rëndësishme dhe emocionale për të folur për vlerat morale. Asgjë nuk ishte aq e fuqishme sa kjo ngjarje.
- Vjedhja në shkollë është një çështje dhe problem i madh. Në rast se gjeja një student me pasuri të vjedhur, do ta dërgoja menjëherë te drejtori. Kur bëhet fjalë për krimin në shkollë dhe çështjet e sigurisë, nuk jam unë personi që nis diskutimin në klasë për “drejtësinë”. Vjedhja është një shkelje e qartë e ligjit dhe duhet të raportohet tek autoritetet. Ne si mësues jemi të detyruar të ndjekim një procedurë të qartë që është e detyrueshme për të gjithë mësuesit dhe e përcaktuar në rregulloren e shkollës. Këto rregullore nuk janë një kod etike, por ato vendosin disa rregulla të përbashkëta për komunitetin e shkollës dhe prindërit gjithashtu.
- Edukimi antimafia është diçka që një koleg i imi shumë i angazhuar po promovon në shkollë.
- Ka edhe programe edukative të jashtme si etika dhe ekonomia - 10 mësimet për 10 çështje kyçe por personalisht nuk kam bashkëpunuar me asnjërin prej tyre.
- Si çdo shkollë italiane ne kemi Rregulloren e Shkollës por jo kod etik. Si mësues feje nuk u pranuan mirë menjëherë nga kolegët tanë. Përzgjedhja jonë për shërbimin shkollor është e ndryshme nga mënyra se si ata zgjidhen përmes provimeve kombëtare. Nëse angazhohemi me nxënësit dhe drejtojmë projekte që ndikojnë pozitivisht në atmosferën në shkollë dhe në klasë, pranimi ndaj nesh përmirësohet.

Sloveni

- Ka disa ditë në shkollë ku prindërit, mësuesit dhe fëmijët takohen. Si piknikët, ekskursionet, seminare se si prindërit mund t'i ndihmojnë fëmijët të mësojnë... Fëmijët gjithashtu mund të vizitojnë drejtorin e tyre në zyrën e tij/saj dhe të shohin se si dhe ku punon ai/ajo dhe kjo në një farë mënyre rrit besimin tek fëmijët dhe humb frikën.
- Ka disa faktorë të mirë, si p.sh. fëmijët i shohin mësuesit në këndvështrime të ndryshme. Por raportojnë edhe për faktorë të këqij, për shembull në piknik: më shumë stres për mësuesit, për shkak të kontrollit të prindërve dhe sjelljeve të ndryshme të fëmijëve. Ndonjëherë ata humbasin kontrollin. Seminaret: zakonisht nuk marrin pjesë të gjithë prindërit - gjë që mund të shkaktojë mjaft stres për fëmijët dhe mësuesit.
- (Shembull: një mësuese raporton se si një fëmijë erdhi tek ajo dhe tha: "Nëna ime nuk është e interesuar për takimet e prindërve, kështu që ajo nuk do të vijë dhe do të vijë vetëm në orarin tuaj të zyrës për të folur për notat e mia.")
- Prindërit janë të interesuar vetëm për fëmijët e tyre, jo për të mirën e përbashkët. Kjo mund të jetë vërtet rraskapitëse për mësuesit që të flasin për të njëjtën gjë me secilin prind. (Arsyetimi i prindërve është zakonisht: "Nuk kemi kohë." "Ne mund ta kërkojmë në Google.")

Spanje

- Vlerat nuk mund të zbatohen në klasë si lëndë të tjera si leximi ose matematika: ato duhet të jenë të lidhura ngushtë me të menduarit kritik dhe zhvillimin e aftësive autonome të të kuptuarit dhe reflektimit.
- Perceptimi është se në të nxënit mësuesit janë të interesuar për tema që vijnë dhe shkojnë si valë "mode", siç është teoria e "inteligjencës së shumëfishtë" Gardner.
- Etika dhe vlerat mund të nguliten lehtësisht në valën aktuale duke u fokusuar në teorinë e MËSIMDHËNIES PËR KUPTIM, Projekti Mësimdhënia për të kuptuar: Shkolla e Harvardit e arsimit pasuniversitar.
- Domethënë, promovimi mes mësuesve të një "kulture të të menduarit" dhe promovimi i të menduarit në klasë për të zbatuar realisht të menduarit kritik të nxënësve.

Figura 11: Fokus grupet- Tabela: Qasja etike e institucionit**Përmbledhje: Qasja Etike e Institucionit**

Duke qenë se pyetja ka të bëjë me veprimet në shkollë të veçanta, përgjigjet ndryshojnë individualisht. Mësuesit flasin për shembuj të shumtë projektesh, ekskursionesh, mundësi për dialog mes mësuesve, prindërve dhe nxënësve, trajnime për mësues apo studentë, për trajtimin e konflikteve etj. Disa projekte dhe qasje janë pjesë e politikës së shkollës, të tjera varen nga angazhimi i mësuesve individualë. Në Itali, shkollat janë të detyruara të publikojnë rregullore shkollore që zakonisht përfshijnë disa rregulla për sjelljen e mirë.

Mësuesit në fokus grupet tona mendojnë se një qasje etike, gjithëpërfshirëse, e orientuar nga dialogu është shumë e dobishme apo edhe e domosdoshme. Megjithatë, pjesëmarrësit raportojnë gjithashtu pengesa të tilla si mungesë interesi dhe përkushtimi nga mësuesit, prindërit, nxënësit ose autoritetet. Për më tepër, projektet ambicioze ndonjëherë i sjellin mësuesit në kufirin e mundësive të tyre.

Prandaj, motivimi, komunikimi i mirë dhe bashkëpunimi ndërmjet të gjithë njerëzve të përfshirë janë faktorët më të rëndësishëm për sukses.

1.1.5. Stimulimi i Ndjeshmërisë Etike

Pyetja e radhës vendosi fokusin nga qasja e përgjithshme e institucionit në mësimdhënien individuale në klasë:

“Si arrini të zhvilloni së bashku me nxënësit ndjeshmërinë etike ndaj çështjeve etike (p.sh. bullizmi kibernetik...) në mjedisin personal dhe mw tw gjerw?”

Figura 12 tregon përgjigjet në pyetjen e pestë të ndara për secilin vend. Përgjigjet i referohen shumë ideve interesante dhe frymëzuese të projektit.

Vendi Përmbledhje e përgjigjeve

Austria

- Ngritja e ndërjegjes: shikoni mjedisin më të afërt ose problemet, që ndodhin në jetën e përditshme shkollore dhe në të gjitha nivelet e mësipërme: “Jeta bën pyetje dhe ne i japim përgjigjet [...]” (A: 01:42:54, H.Z.); Duke e quajtur problemin me emrin e tij nëpërmjet studimeve të rasteve, karikaturave, filmave të shkurtër, tregimeve, historive të dilemave, artikujve në gazeta, zhvillimeve të fundit, temave të rëndësishme për rininë (miqësia, dashuria, ndjeshmëria, bullizmi); diskutime intensive - sjellja e përvojave të veta; Anketoni shqetësimin e vet përmes komenteve, Legeübungen, diskutim; Prezantimi i nxënësve ku duhet të prezantojnë njerëz apo institucione me një ndikim model
- Zona e posaçme arsimore: libër me fletushka që lidhet shumë me jetën reale të nxënësve, fëmijët janë shumë të ndjeshëm ndaj njëri-tjetrit; Diskutim me rregulla të veçanta të bisedës
- Materialet Baobab: Mallra dhe lloto në të gjithë botën; sfera e artë; Futboll të prodhuar në Pakistan; Bota e shkollës; Mësimi, dashuria, konflikti; Të jesh në shtëpi diku ndryshe; Një lojë botërore
- Libri i preferuar me figura: Unë jam unike...; Libra me figura për çdo klasë shkollore; Pasazhe dhe citate nga Bibla; ëëjd (çfarë do të bënte Jezusi?)
- Dëshira për të menduar dhe pyetur, përpikuni të filozofoni (dialog Sokratik) - pikënisje: pyetje, tregime, foto etj.
- Marrëdhënia personale është e rëndësishme dhe të jesh i hapur dhe të japësh udhëzime se si të pyesësh dhe të mendosh; duke kërkuar së bashku për zgjidhje të mira (çfarë ju nevojitet që të ndiheni më mirë? Si mund ta dalloni se diçka ka ndryshuar?)
- "Filozofizimi" mbi bazën e besimit dhe një qenie të respektueshme dhe të pacensuruar së bashku duhet të jetë gjithmonë e mundur. "Funksionon shumë mirë, nëse nxënësit mësojnë në grup progresin dinamik dhe mund të vendosin lirisht se çfarë dhe sa bëjnë (kultura pozitive e bashkëmoshatarëve)" (A.Ë.- P.); Përdorimi i burimeve të nxënësve përmes potencialit krijues dhe hapja e tyre për diskutime etike.
- Përfshirja mund të jetë një pasurim; Projekte, mësimë në grup, të fokusuara në disa lëndë shkollore
- Normat / fokuset e dëshirueshme: dashuri vëllazërore, tolerancë, ndërtim personaliteti, pavarësi, aftësi për të punuar në grup, vetëvendosje, ndershmëri, drejtësi.;

Në kopshtin e fëmijëve:

- Në kopshtin e fëmijëve: të orientuar nga situata e aktrimit dhe përgatitja e fëmijëve për tema të ndryshme (p.sh. ndarja, konfliktet - të jetë në gjendje të debatojë, miqësitë, të përpunohen rregullat); Në disa situata pedagogu duhet të presë se si fëmijët i zgjidhin problemet, si e gjejnë përgjigjen; Vlerat e prindërve janë të rëndësishme;
- Rituale si mirëseardhja dhe lamtumirë, rrethi i mëngjesit (si rreth diskutimi, gjërat që janë të rëndësishme për fëmijët dhe çfarë mund të sjellë dita);
- Puna mbi temat etike me një lojë (kukulla dore dhe lojëra me role) - kështu fëmijët mësojnë të bashkëpunojnë me të tjerët me humor;
- Librat (p.sh. miqësia, të qenit ndryshe, zemërimi,...)

Në shkollën fillore:

- Rrethe diskutimi ku fëmijët nuk vlerësohen.
- Rrethet e diskutimit ku flitet për situatën aktuale (p.sh. A mund të më thotë dikush se çfarë duhet të bëj? Si ndihet të jesh i përjashtuar?)
- "konferenca klase" me probleme të përshtatshme për moshën, të mësuarit në lidhje me ngjarjet (temat aktuale, problemet, konfliktet),
- Duke kërkuar zgjidhje së bashku me fëmijët;
- Libri me figura - mund të fillohet me këto për të hapur një temë të re, mund të çojë në diskutime emocionuese;

Tregime

- Tregime dileme (p.sh. diskutimi i dilemës së Konstanzerit)
- Filozofimi është i rëndësishëm (ka nevojë për praktikë të vazhdueshme), mënyra të reja të të menduarit që mund të ngatërrojnë sjelljen tonë të qëndrueshme;
- Foto, Sekuenca filmash të shkurtër
- Ushtrimi pa angazhim p.sh. filozofimi me fëmijët, fëmijët me zemër;
- Sjellje me respekt, rregulla të klasës-rregulla shkollore, mbështetje solidariteti;
- Diversiteti dhe individualiteti janë të rëndësishëm në një klasë, si dhe dinamika e grupit dhe shpirti i ekipit.
- Shembull: sport, ku nevojitet shpirti ekipor.

Kroacia Pjesëmarrësit së bashku me nxënësit zhvillojnë ndjeshmërinë etike ndaj çështjeve etike nëpërmjet:

seminare të ndryshme, lojëra, dialog, shfaqje dramatike dhe projekte. Motivimet për diskutim janë pyetje dhe probleme të situatave të përditshme me të cilat fëmijët mund të identifikohen. Duke përdorur metodat e përmendura pjesëmarrësit fokusohen në vlera të tilla si bashkëpunimi, toleranca, ndjeshmëria, diversiteti, ndihma e të tjerëve, miqësia dhe aftësitë e komunikimit.

Gjermani	<ul style="list-style-type: none"> • Përdorimi i një game të gjerë metodologjish; gjithmonë përballë teoritë (filozofi / psikologji / pedagogji) me përvojat e vetë fëmijëve për të shtruar rruga e tjetërsimit të vetvetes; duke qenë gjithmonë i hapur për qasjet dhe perspektivat e nxënësit; orientim i fortë në zbatimin praktik • Me zgjedhjen e temave të përshtatshme dhe veçanërisht me përdorimin e librave me figura të zgjedhura mirë; me përdorimin e librave me figura, tregime-dilema, pyetje filozofike...; duke përdorur media të përshtatshme për moshën e nxënësit; duke marrë parasysh pyetjet dhe problemet aktuale dhe/ose personale.
-----------------	---

Itali □ Për të zhvilluar ndjeshmërinë etike në lëndën time mësimore (histori / letërsi) përpiqem të lidh

ngjarje historike në kohën në të cilën po jetojmë. Për shembull, luftërat fetare të së kaluarës janë një temë për të diskutuar jetën tonë. Multiperspektiviteti është gjithashtu i rëndësishëm në klasë. Një pikë tjetër është rëndësia e parashtrimit të pyetjeve.

- Ajo që na ndihmon janë tekstet tona shkollore. Redaktorët tashmë integrojnë disa “pika për reflektim” të cilat shpesh kanë të bëjnë me pyetje etike. Mësuesi i takon t’i integrojë apo jo.
- Unë përdor një thënie shumë të thjeshtë me fëmijët e mi për të folur për etikën: “e mira është diçka që më bën të ndihem mirë dhe e keqja është diçka që më bën të ndihem keq”. Do të doja të filloja shumë më herët të flisja për vlerat etike, si nga 3 vjet e tutje dhe jo vetëm - tani është - nga shkolla fillore.
- Preferoj të përdor figura. I zgjedh me shumë kujdes. Ata duhet të përcjellin një mesazh të fortë. Unë tregoj foton dhe filloj të bëj pyetje. Ndonjëherë zgjidhja foto provokuese. Reagimi i studentëve është baza për diskutim.
- Një dialog i mirë duhet të jetë para së gjithash i brendshëm, duke u nisur nga një pyetje personale, e cila prek thelbin e dialogut të partnerëve, të zhvilluar në rrënjë të realitetit. Dialogu duhet të jetë mitik; ai duhet të evoluojë përmes fjalës, tregimit, rrëfimit - nga mythos në logos.
- Në disa nga grupet e mia ka njerëz që vijnë nga 10 -12 kombe të ndryshme.
- Në kampet verore punoj me adoleshentë nga 13 - 17 vjeç
- Qëllimi dhe teknika jonë kryesore është përdorimi i DIALOGUT, ai përfshin hapjen për shkëmbim. Qëllimi është tejkalimi i mbylljes. Mbyllja vjen nga frika e humbjes, modifikimit ose dëmtimit të identitetit të vet.
- Një teknikë shumë e lehtë por e suksesshme që përdor për të tërhequr vëmendjen e tyre është t’u kërkoj nxënësve mendimin e tyre. Çfarë mendojnë ata për një problem apo dilemë të caktuar? Shpesh përjetoj që ata reagojnë me habi dhe mosbesim që një i rritur po i pyet për këndvështrimin e tyre. Ata janë të habitur që sinjerisht jam i interesuar për ta.
- Një mënyrë tjetër për të tërhequr vëmendjen është të bëni diçka së bashku.
- Një teknikë që ne përdorim është gjuha e fotove.
- Më pas përdorim lojëra dialoguese. Përdorim një fjali provokuese dhe e ndajmë grupin në dysh. Të dy grupet duhet të gjejnë argumente për të bindur grupin tjetër se këndvështrimi i tyre është më i fortë dhe anasjelltas. Ata duhet të qëndrojnë. Nëse fillojnë të bërtasin, duhet të ulen.
- Është shumë e rëndësishme që personi që moderon grupin të jetë neutral. Është një lloj talenti që ke për t’i bërë njerëzit të ndihen të përfshirë, të mirëpritur dhe jo të gjykuar.

Projekti i burgut:

Gjatë 20 viteve të fundit, gjithmonë kam organizuar takime me njerëz

të cilët kanë jetuar personalisht dramën e mafies, burgut, narkomanisë. Vura re se asgjë nuk ka një efekt më të fortë tek të rinjtë sesa "jeta reale" - atëherë kur vjen nga bashkëmoshatarët - efekti është edhe më i fuqishëm.

- Filloi pak a shumë rastësisht. U takova me edukatorë të burgjeve që punojnë me shkelësit e rinj. Arritëm të merrnim lejen për të krijuar një shkëmbim midis klasës sime dhe shkelësve të rinj. Filluam të shkruanim letra. Kështu lindi emri i nismës: I dashur mik - po ju shkruaj - që titullohet edhe një këngë e famshme e Lucio Dalla.
- Pas shkëmbimit të letrave, ne shkojmë të takohemi çdo javë kokë më kokë në burg. Ky është gjithmonë një moment shumë prekës dhe emocional, sepse studentët tronditen kur shohin të rinj që janë tamam si ata. Është si të shikosh në pasqyrë. Për mua kjo është një mënyrë shumë e mirë për të treguar se ajo që ka rëndësi është vlera e personit, jo pamja e tij apo e saj.
- Kur i pyes se çfarë i godet më shumë - ata gjithmonë përgjigjen: - po ata janë si ne! Sërish largimi nga burgu për herë të parë dhe kthimi në shkollë me autobus ka qenë gjithmonë një udhëtim shumë i heshtur. Nxënësit e kuptojnë se çfarë do të thotë të jesh "i lirë të largohesh" dhe të tjerët duhet të qëndrojnë.
- Gjithashtu të rinjtë e burgosur janë shumë të përfshirë emocionalisht. Ata hapen dhe shpjegojnë se çfarë i bëri ata të shkelin ligjin. Sigurisht që kërkojnë mirëkuptim. Nxënësit kuptojnë, por vështirë se lejojnë justifikime. Më kujtohet një herë kur nisa të sillja studentë me origjinë emigracioni. Shumica e shkelësve të burgosur janë emigrantë. Sidomos një djalë po përpiquej të bindte grupin tim (dhe veten) se ishte varfëria që e detyroi të merrte drogë. Një nga studentët e mi nga Afrika e Veriut u çmend shumë duke i thënë të burgosurit se ai dhe familja e tij ishin jashtëzakonisht të varfër, por për asnjë arsye në botë nuk do të merreshin me drogë.
Në përgjithësi, studentët më të ashpër që thonë se kush kryen një krim duhet të dënohet ashpër janë të parët që "shpërthejnë" në këtë punë projekti. Më kujtohet një nga nxënësit e mi, një vajzë 18-vjeçare. Ajo kishte këtë qëndrim dhe pasi dolëm nga burgu ajo filloi të qante.
 - Ajo që më bën përshtypje gjithashtu është se dialogu mes dy grupeve është gjithmonë i singertë, i edukuar dhe i respektueshëm. Asnjëherë të burgosurit nuk i janë drejtuar një vajzë në mënyrë të papërshtatshme.

Takime të tjera:

- Për edukimin Antimafia kam vite që punoj me djalën e një viktime të pafajshme të mafias. Ai shpjegon përfshirjen e mafias dhe efektet në jetën e një komuniteti dhe familjeve të tyre. Më pas, klasa dhe ai përgatisin një shfaqje teatrale dhe e vënë në skenë para gjithë shkollës.
- Për më tepër, unë organizoj udhëtime në komunitetin më të madh që lufton varësinë nga droga në Itali. Emri është San Patrignano. Edhe edukatorët e tyre vijnë në shkollë për të dëshmuar. Përsëri ky është edukimi nga bashkëmoshatarët që funksionon më mirë. Mes moshatarëve dialogu është shumë i drejtpërdrejtë si "pse tymos pislleqe"?
- Një projekt tjetër që unë ofroj ka të bëjë me dialogun ndërkulturor. Unë krijoj një grup prej 4 të krishterësh, 4 myslimanësh dhe 4 hebrenjsh dhe i bëj të takohen, të flasin, të diskutojnë. Ne vizitojmë vendet e tyre përkatëse për të adhuruar.
- Për temën "solidariteti" jam mësuar të ftoj njerëz që punojnë me të pastrehët. Më pas nxënësit organizojnë koleksione veshjesh me familjet e tyre. Është një mënyrë e mirë për t'i bërë ata të ndiejnë se si dikush mund të ndihmojë në një mënyrë shumë konkrete.

Slovenia • Mësuesit informohen mirë për një problem apo temë dhe më pas e diskutojnë atë me fëmijët. Ata zakonisht diskutojnë për ngjarjet e fundit. Përpiqen t'i angazhojnë fëmijët në të folur, në të menduarit dhe të vepruarit: "Si do të ndiheshin nëse do të ishin në vendin e dikujt". Për shembull i mbyllin sytë dhe i çojnë në shëtitje për të kuptuar se si është të jesh i verbër...

- Lexojnë përralla dhe i krahasojnë me histori reale. ("A njihni dikë të tillë në mjedisin tuaj?")
- Mësuesit janë vërtet aktivë edhe gjatë pushimeve. Nëse fëmijët zihen ose nuk respektojnë ushqimin... ata veprojnë dhe flasin me ta.
- Ata përpiqen të ndërtojnë mbi të mirën e përbashkët, shoqërueshmërinë. "Të gjithë jemi të lumtur". "Ju jeni të trishtuar, ne e kuptojmë, a mund t'ju ndihmojmë ..."
- Mësimdhënësit përfshijnë çështje etike në lëndë të ndryshme dhe kur paraqitet situata në të cilën ata mund të zhvillojnë tema etike. Edhe pse mësuesit theksojnë se mungesa e kohës për temat etike (për shkak të kurrikulës shkollore) është një problem i rëndësishëm.
- Në treshen e parë (fëmijët nga 6 deri në 9 vjeç) ka mundësi të gjera për të folur për tema etike, veçanërisht në orën e parë të çdo dite shkollore, sepse ajo kohë është planifikuar për zhvillimin e bisedës mes fëmijëve dhe mësuesve për rregullat e shkollës, të sjelljes, për marrëdhëniet dhe tema të tjera, edhe për disa lojëra shoqërore.
- Mësuesit në përgjithësi inkurajojnë vlera të tilla si biseda, dëgjimi i kujdesshëm i njëri-tjetrit, sinqeriteti, respekti, vetëkritika dhe përgjegjësia.
- Metodot që mësuesit përdorin për edukimin etik janë: biseda rreth ngjarjeve dhe situatave aktuale (në klasë), tregimi ose leximi i tregimeve edukative, lojërat sociale, kukullat, lojërat me role, shikimi i kasetave video, ndjeshmëria. Mësuesit theksuan rëndësinë e sinqeritetit të mësuesit kur ata kanë të bëjnë me tema etike.
- Fëmijët në përgjithësi janë të emocionuar për të bashkëpunuar në biseda rreth temave dhe vlerave etike, ata janë mjaftueshëm të motivuar dhe nuk kanë nevojë për inkurajim të veçantë.

Figura 12: Fokus grupet- Tabela: Stimulimi i Ndjeshmërisë Etike

Spanja Nevoja për të kuptuar perceptimin e vlerave si "projekte të vogla" për t'u zbatuar në klasë sipas "problemeve" të shfaqura në lidhje me jetën e përditshme në shkollë.

- Mësuesit të bëhen "fëmijë" në një farë mënyre, për të lehtësuar kuptimin e vlerave.
- Nevoja për të përfshirë thellësisht dhe informuar familjet për aktivitetet që po zbatohen dhe për të nxitur një dialog në shtëpi si vazhdim.
- Nevoja për të konsideruar ndjeshmërinë, komunikimin e sigurt dhe të menduarit kritik si kyç për këtë çështje: domethënë, mësuesit nuk do t'u tregojnë fëmijëve se çfarë të bëjnë, por do të lehtësojnë procesin e të menduarit të fëmijëve.
- Nevoja për të punuar edhe në vetëbesimin (për fëmijët, prindërit dhe mësuesit) si pikë kyçe për suksesin e përvetësimit të vlerave.

Përmbledhje: Stimulimi i Ndjeshmërisë Etike

Mësuesit në fokus grupet tona (veçanërisht ata nga Austria dhe Italia) renditën një numër të madh mundësish për të stimuluar ndjeshmërinë etike. Disa dhanë informacion të detajuar në lidhje me metodat që përdorin (përfshirë emrat e librave me figura) ose projektet që kanë realizuar. Pikat më të rëndësishme mund të përmbledhen si më poshtë:

- Përdorimi i materialeve dhe temave që lidhen me jetën e përditshme të fëmijëve
- Artikuj gazetash, skena filmike, libra me figura, tregime të shkurtra ose stimuj të ngjashëm për të hyrë në një temë/diskutim
- Pyetje, dialog Sokratik
- Tregime dilema
- Punë në grup
- Rrathët e diskutimit

- Lojëra me role / duke marrë këndvështrime të ndryshme;
- Tekste shkollore që përfshijnë tema etike;
- Zbatimi i rregullave të bisedës;
- Marrja seriozisht e mendimeve të fëmijëve;
- Në mësimet e historisë është e mundur të bëhet një lidhje midis ngjarjeve të së shkuarës dhe problemeve aktuale;
- Veprimi jashtë klasës, p.sh. zgjidhja e konflikteve që ndodhin gjatë pushimit;
- Takime me njerëz që kanë përjetuar personalisht burgun, varësinë nga droga, të pastrehët... Është më efektive nëse ata njerëz janë bashkëmohatarë, sepse nxënësit e kuptojnë se janë si ata.

Përveç metodave që mund të përdoren, është thelbësore që marrëdhënia mësues-nxënës të jetë e mirë dhe që fëmijët të mos vlerësohen në diskutimet etike, në mënyrë që të mos kenë probleme me shprehjen e lirë të mendimeve të tyre. Për më tepër, është shumë e dobishme nëse përfshihen prindërit.

1.1.6. Efekti i mësuesit në ndërtimin e personalitetit

Pas çështjes së stimulimit të ndjeshmërisë etike, pyetja tjetër trajtoi temën e ndryshimeve frymëzuese te nxënësit në lidhje me edukimin e karakterit.

„ Si ia arrini të mësoni në një mënyrë karakteristike, në mënyrë që studentët të mësojnë të qëndrojnë për mendimin dhe veprimet e tyre?“

Figura 13 tregon përgjigjet në pyetjen e gjashtë të ndara për secilin vend.

- Austria**
- Mund të ketë sukses vetëm nëse jeni autentik (si i trajtojmë nxënësit, kolegët, konfliktet)
 - Vlerësimi nuk është i mundur në atë moment, por orientimi në udhëzime të tilla si marrëdhëniet personale me nxënësit, akti i hapur, etj. (shih pyetjen 4)
 - Nuk mund ta matësh gjithmonë suksesin dhe ta kontrollosh atë! Sjellja e ndërtimit të personalitetit ka nevojë për një shembull të mirë!" (H.K.)
 - Mund të njihet nga qëndrimet, deklaratat në jetë, të matshme në mjediset e shkrimit (COOL- detyra, projekte etj.)
 - Për shkak të ballafaqimit me tema etike nga mjedisi ynë shfaqen qëndrime empatike dhe mendim i pavarur i nxënësve;
 - "Të bëj atë që më kërkon zemra dhe të jem i përgatitur dhe i informuar mirë." (B.B.)
 - Të qenit autentik;
 - Duke punuar për mënyrën se si perceptohem – "Haltungspädagogik" nga Pater Kentenich
 - "Të ndihmohet të tierët ioegoistë";

Jini të hapur ndaj nxënësve me interes, sfida dhe zhgënjime që pranojnë vëmendjen;

- Shihni gjërat e mira, forcojini ato dhe kapini ato;
- Kritikoni një herë dhe lavdëroni ose vlerësoni pesë herë, lëroni nxënësit të lexojnë, në mënyrë që të shohin se nuk ishte në rregull, por t'i perceptojnë ata si një person;
- Asnjë paragjykim "është ai përsëri", "vetëm atë që mendova se do të bënte";
- Pyetje: Si mund ta ndihmoj veten? ... Duke u lutur. Mëshira është shumë e rëndësishme në të tashmen - shkolla është një vend mësimi dhe përpjekjeje, për nxënësit dhe mësuesit;
- Është e vështirë ta kontrollosh, ndonjëherë gjërat e mësuara mund të përdoren në mënyrë spontane në jetë;
- Testimi si një metodë e papërshtatshme - një metodë më e përshtatshme: të perceptosh gjërat me kujdes dhe të dëgjosh në diskutime, çfarë mund të bëhet ndryshe;
- Të qenit i hapur dhe autentik ndaj fëmijëve;
- Besimet dhe angazhimi po shihen shumë pozitive nga të tjerët;
- Duke ndihmuar jo aq të fortët të thonë mendimin e tyre, opinionistëve nuk duhet t'u kushtohet shumë vëmendje;
- Lojërat me role janë të mira këtu;
- Po promovohet një gjuhë më e diferencuar;
- Lojëra me role (edhe me më të vegjlit);
- Trajnimi i shqisave bazë (nëse fëmijët e ndiejnë veten, ata mund ta perceptojnë mjedisin shumë më mirë);
- Tregime me një impuls;
- Metoda e filozofimit: është trajnuar për të treguar, justifikuar, mbrojtur, rishikuar dhe ndryshuar mendimin tuaj pa pasur frikë;
- Fëmijët mësojnë më shumë nga fëmijët e tjerë. Si mësues duhet të jesh model, të pranosh gabimet ;
- Forconi vetëbesimin;
- Duhet të ketë një bazë besimi = punë në marrëdhënie!
- Vlerësoni fëmijët dhe besojini ata;
- Ndërtimi i vlerave nuk është vetëm teorik dhe ndodh në trurin tonë. Ajo duhet të jetohet dhe mund të ndodhë, ndjenjat janë pjesë e saj." (I.K.)
- Fëmija duhet të ndiejë se është i pranuar dhe unik;
- Nëse një mësues ka vetëm disa orë mësim së bashku me fëmijët, komunikimi dhe marrëdhënia zhvillohet shumë më ngadalë;
- Ndryshimet në sjellje mund të shihen në situata ku fëmijët mendojnë se nuk shihen;
- Në shkollë mund të vërehen disa ndryshime në sjellje. Nëpërmjet komenteve nga prindërit se një sjellje ose temë tjetër bisede ka ndodhur në shtëpi;

Kroacia: Pjesëmarrësit inkurajojnë vetëbesimin dhe shprehjen e mendimit të nxënësve në një

mënyrë që u japin fëmijëve një mundësi: të thonë atë që duan të thonë (për letërsinë, personazhet në tregime ...), të argumentojnë dhe të tregojnë aftësitë e tyre. Ata gjithashtu inkurajojnë fëmijët përmes lavdërimeve, notave, respektimit të mendimeve të ndryshme dhe rregullit që nuk ka përgjigje të gabuara. Me këtë qasje ndryshimi i sjelljes së nxënësit është i dukshëm.

Gjermani Shih më lart (sidomos metodat e mësimdhënies që trajtojnë dhe respektojnë diversitetin e këndvështrimeve), është e nevojshme që vazhdimisht të mbështetet dhe të punohet për respektimin e pozicioneve të ndryshme. Natyrisht, sjellja e nxënësit mund të kontrollohet vetëm brenda shkollës.

Autenticiteti, ndërjegjësimi për problemet, ndjeshmëria, shërbimi si shembull i mirë... Duke i marrë seriozisht pyetjet dhe problemet si të nxënësve ashtu edhe të mësuesve studentë. Nuk është e mundur të matet; ndoshta një mundësi do të ishin lojëra me role dhe ushtrime të studimeve sociale. E vështirë!

Itali Unë nuk kam një qasje të strukturuar për këtë, por më shpesh është intuita që më udhëheq. Më lejoni të jap një shembull. Në një nga orët e mia mësimore, një djalë italian sulmoi një shoqe të klasës (shqiptare), sepse ajo nuk fliste italisht. Ai i ra rreth e rrotull më pas duke e urdhëruar që të "fliste siç duhet". Thjesht nga instinkti, e pyeta se çfarë do të thotë "si duhet". Këtu filloi diskutimi që e gjithë klasa të reflektojë mbi gjuhën dhe kulturat e ndryshme. U kërkova të gjithë nxënësve të zgjidhnin një poezi në gjuhën e tyre amtare dhe ta lexonin me zë të lartë gjatë orës së ardhshme.

- Vizita, diskutim, teatër, projekt – punë, reflektim.
- Shih pikën 8.
- Kam vënë re se pjesëmarrja në këtë projekt madje i bën studentët të studiojnë më mirë dhe më shumë. Një ditë një student më tha: Mësuesi që punon në grupet e projektit është aq shpërblyes saqë edhe të studiosh në shkollë nuk është më aq e pakëndshme.

Slovenia

- Mësuesi informohen mirë për një problem apo temë dhe më pas e diskutojnë atë me fëmijët. Zakonisht diskutohet për ngjarjet e fundit. Fëmijët angazhohen në të folur, të menduar dhe vepruar: "Si do të ndiheshin nëse do të ishin në vendin e dikujt tjetër". Për shembull i mbyllin sytë dhe i nxjerrin në shëtitje për të kuptuar se si është të jesh i verbër...
 - Lexojnë përralla dhe i krahasojnë me histori reale. ("A njihni dikë të tillë në mjedisin tuaj?")
 - Mësuesit janë vërtet aktivë edhe gjatë frenimit. Nëse fëmijët zihen ose nuk respektojnë ushqimin... ata veprojnë sipas tij dhe flasin me ta.
 - Ata përpiqen të ndërtojnë mbi të mirën e përbashkët, shoqërueshmërinë. "Të gjithë jemi të lumtur". "Ju jeni të trishtuar, ne e kuptojmë, a mund t'ju ndihmojmë ..."
 - Çdo nxënës ka mundësinë të ndajë mendimin e tij/saj. Mësuesit inkurajojnë shprehjen e mendimeve të ndryshme, nga nxënësit më të rritur kërkohen argumente për mendimet e tyre. Mësuesit zhvillojnë përgjegjësinë dhe pavarësinë e nxënësve përmes detyrave të ndryshme në klasë që zgjasin një javë dhe në fund të javës bëhet një vlerësim i punës së tyre. Sjellja e përgjegjshme inkurajohet edhe nëpërmjet kontrollit të detyrave të shtëpisë dhe nëse nxënësit kanë sjellë materialet e tyre shkollore. Mësuesit inkurajojnë 'vetëvlerësimin (ndjenjën e vlerës së tyre), aktivitetet konstruktive të nxënësve dhe ata përpiqen të përdorin lavdërimet në momentin e duhur. Për shkak se disa fëmijë kanë probleme serioze me rregullat bazë të sjelljes së mirë, mësuesit duhet të vendosin kufij dhe rregulla strikte dhe të qarta që nxënësit duhet t'i pranojnë.
 - Pas punës së vazhdueshme në fushën etike me fëmijët mësuesit vërejnë ndryshime në sjelljen e nxënësve dhe kjo tregon gjithashtu se sa të rëndësishëm janë mësuesit për një...

Spanja Shiko lart

Figura 13: Fokus grupet- Tabela: Efekti në ndërtimin e personalitetit të mësuesit

Përmbledhje: Efekti i ngritjes së personalitetit të mësuesit

Përsëri, mësuesit renditën shumë çështje të rëndësishme. Shumë prej tyre korrespondojnë me ato të përmendura në seksionin e mëparshëm (0). Pikat e reja mund të përmbledhen si më poshtë:

- Të jesh autentik dhe të shërbesh si shembull i mirë.
- Inkurajimi i nxënësve dhe vlerësimi i tyre si persona për të rritur vetëvlerësimin e tyre: më shumë lëvdata për sjelljen e mirë sesa kritika ndaj sjelljes së keqe, respekt për mendimet e tyre, angazhim I të turpshmit.
- Duke treguar ndjeshmëri.
- Ndonjëherë ka nevojë për intuitë: të kuptosh se çfarë po ndodh në klasë dhe të punosh për të
- Mësimdhënia e përgjegjësive duke u dhënë detyra nxënësve dhe duke kontrolluar rezultatet

Shumica e mësuesve pajtohen se rezultatet nuk mund të maten në mënyrë sasiore, por ato shpesh mund të perceptohen në jetën e përditshme.

1.1.7. Efektet e EVE tek mësuesi

Trajtimi me temat e EVE pritet të ketë ndikim jo vetëm në perceptimin dhe karakterin e nxënësve, por edhe në personin e mësuesit:

"Çfarë efektesh kanë metodat e të menduarit kritik dhe të filozofimit në klasë në të menduarit tuaj etik?"

Figura 12 tregon përgjigjet në pyetjen e shtatë të ndara për secilin vend.

Vendi Përmbledhje e përgjigjeve

Austria

□ Parimi: "Vetëm ata që mbeten gjithmonë nxënës mund të mësojnë veten."

- "Jam mirënjohës që mësoj dhe nga nxënësit e mi; është një pasurim i madh i të menduarit tim etik. Ata më befasojnë me pyetjet dhe përgjigjet e tyre vërtet të mira." (A.Ë.)
- "Të kesh vetëbesim dhe t'u besosh të tjerëve, jeta ime, si" Seinsvertrauen "(Kast, 2001)
- Reflektoni veprimin , duke reaguar me tolerancë dhe duke pasur respekt ndaj njerëzve të ndryshëm
- Në ballafaqimet me nxënësit, njeriu është gjithmonë nxënës.
- Filozofimi në klasë sfidon të menduarit në një mënyrë të re dhe tregon kufijtë, ndryshon të menduarit.
- ... të çojë në një horizont më të hapur, hapje për mënyra të tjera të të menduarit dhe mendimeve, të jetë në gjendje të përdor mënyra të reja të të menduarit.
- "Aha-eksperiencas" mbështesin hapjen;
- Nxënësit duhet të kuptojnë se mësuesit nuk dinë gjithçka dhe janë të aftë të mësojnë gjëra të reja
- "Impulset ma bëjnë mendjen aktive, gjë që e bën gjithë jetën time aktive". (B.B.)
- Kuptimi i ndërsjellë
- "Nëpërmjet njohjes më të madhe, unë mund të veproj ndryshe, të diferencoj situatat dhe të jap njohuri" (E.P.)
- "Ndonjëherë kam mënyra të reja të të menduarit, nxënësit formulojnë përgjigjet në një mënyrë kaq të veçantë që unë nuk mund t'i bëj. Të tilla gjëra i shkruaj". (MB)
- Reflektimi etik duhet të jetë pjesë e trajnimit të mëtijshëm, në mënyrë që kushtet themelore për

të jetuar së bashku në paqe të reflektohen në procesin e punës (të menduarit kritik, ndërkulturaliteti, dhembshuria, hapja ndaj dialogut, toleranca dhe respekti).

- "Përsëri fëmijët më befasojnë dhe unë mësoj se si mund të qëndroj mendjehapur dhe si mund të tregoj interes për mënyrën se si mendojnë dhe ndjehen fëmijët." (C.L.)
- Ndikimet e mendimit janë një shans për zhvillimin personal.
- Impulset janë një sfidë e përhershme.
- Vetëreflektimi.
- Shqyrtoni me vetëdije mendimin kritik.

- Të mësuarit e gjërave të reja - automatizmi dhe zakonet nuk duhet të merren parasysh.
 - Qëndrimi i vëmendshëm.
 - Vlerat tona nuk mund të fshihen sepse ato ndodhin në gjuhën tonë dhe në aktrimin tonë është e rëndësishme të qenit autentik!
 - Tërhiqni vlerat dhe përkrahni dhe shoqëroni pa gjykim.
 - Trajnimet, librat dhe takimet e njerëzve të ndryshëm e mbajnë mendjen hapur dhe inkurajojnë një punë të gjallë dhe emocionuese me gëzim.
 - "Niveli mësues-nxënës po fshihet duke filozofuar; ne të gjithë jemi pyetës, kërkues, nxënës, në kërkim të një përgjigjeje. Kjo hap diskutime që më ngatërrojnë mua dhe fëmijët. Për shkak të këndvështrimit të fëmijëve, shpesh më duhej të rishikoja / ndryshoja / mbimendoja këndvështrimin tim. Unë jam mirënjohës për ato përvoja, sepse ato e mbajnë mendjen time të gjallë dhe pyetjet e mia mbeten të hapura." (I.P.)
 - Sfidat ndryshojnë marrëdhënien me nxënësit, të dukshme dhe të qëndrueshme.
 - Ndryshimet konkrete të sjelljes (për mua si mësues) po trajtohen nëse është e mundur.
 - Të jesh i durueshëm me fëmijët.
 - Adresoni problemet.
- Dhënia e reagimeve të qarta.

Kroacia Shumica e pjesëmarrësve deklaruan se mendimi kritik dhe filozofizmi në klasë kanë efektin në të menduarit e tyre etik. Ata mendojnë për argumentet e nxënësit dhe nëse argumentet janë të bazuara mirë, ata ndryshojnë dhe përshtatin mendimet dhe veprimet e tyre. Për të qëndruar mendjehapur, ata punojnë me veten e tyre, hulumtojnë dhe vënë në dyshim deklaratat ose propozimet në jetën e përditshme. Bazuar në sa më sipër, nëse sugjerimet janë të bazuara dhe të arsyeshme, ata do t'i pranojnë dhe do të veprojnë në përputhje me sugjerimet.

- Gjermani**
- Ndryshimi i vazhdueshëm i këndvështrimeve dhe ballafaqimi i përvojës me teorinë etike bën që të mendoj në terma relativë dhe të rishikoj mendimet e mia. Duke u përballur me pozicionet e nxënësit tim, unë i rishikoj qëndrimet e mia në bashkëpunim me ta.
 - Reflektim i qëndrueshëm mbi ndërgjegjësimin dhe vlerësimin e të tjerëve.

Itali Një herë ndodhi gjatë një mësimi që një nxënës i tha klasës hapur se prindërit e tij janë dy burra. Studenti e shpjegoi situatën e tij me aq lehtësi dhe në ekuilibër sa askush nuk e tallte. Ai thjesht ishte bindës. Gjithmonë e kam konsideruar ekuilibrin grua-burrë të duhurin për të qenë prindër dhe ky episod më bëri të reflektoj shumë për bindjet e mia.

- Sllovenia**
- Nëse ka një problem të pranishëm në klasë, ata janë të gatshëm të sakrifikojnë një pjesë të orës mësimore.
 - Mësuesit e dinë mirë humorin e tyre të keq dhe thonë se është e rëndësishme të mos ua fshehin këtë fëmijëve, sepse ata mund ta ndiejnë atë. Ndonjëherë fëmijët janë vërtet simpatikë dhe përpiqen t'i ngushëllojnë.
 - Mësuesit janë më të motivuar për të bërë vetë-reflektim. ("Unë nuk di gjithçka.")
 - Mësuesit janë më të motivuar për të folur për tema të caktuara me mësues të tjerë.
 - Mësuesit thanë se këndvështrimi i tyre për fushën dhe vlerat etike ka ndryshuar gjatë mësimdhënies së tyre për etikën dhe vlerat. Për të përmirësuar veten në të menduarit etik, më të rëndësishmet janë përvojat e mësimdhënies që ndryshojnë pikëpamjet, këndvështrimet, sistemin e vlerave. Përvojat me edukimin etik kontribuojnë në rritjen personale, rritjen e besimit, në përballjen më të qetë dhe më të pjekur me problemet dhe në pritshmëritë më realiste nga vetja. Sipas mendimit të mësuesve, tashmë të menduarit për vlerat kontribuon në rritjen personale, ndërkohë që puna dhe edukimi në fushën e etikës dhe vlerave kontribuon në rritjen personale edhe në një masë shumë më të madhe..

Spanj Shiko lart

Figura 14: Grupet e Fokusit- Tabela: Efektet e EVE tek Mësuesi

Përmbledhje: Efektet e EVE tek Mësuesi

Kur u pyetën për ndikimin e EVE në të menduarit e tyre etik, mësuesit nga të gjitha vendet deklaruan se ata janë në gjendje të mësojnë nga nxënësit, sepse ata i shohin dhe formulojnë gjërat në një mënyrë që të rriturit nuk do t'i mendonin kurrë. Kështu, mësuesit mund të zgjerojnë horizontin e tyre, të qëndrojnë mendjehapur, të reflektojnë në mënyrë kritike mbi mendimet dhe veprimet e tyre dhe të ndryshojnë sjelljen e tyre nëse është e nevojshme. Për më tepër, mësuesit mund të mësojnë gjëra të reja duke trajtuar tema etike dhe/ose filozofike në vetë-studime ose seminare për përgatitjen e mësimeve. Megjithatë, përvojat e bëra në klasë kanë efekte më të forta në zhvillimin personal të mësuesit.

1.1.8. Krahasimi dhe përfundimi

Përgjigjet për shumicën e pyetjeve janë mjaft të ngjashme në fokus grupet dhe në intervistat e fokusit të të gjitha vendeve të përfshira.

Dallime domethënëse mund të vërehen vetëm midis përgjigjeve në lidhje me përgatitjen për EVE në trajnimin fillestar të mësuesve: Ndërsa mësuesit nga Spanja dhe Kroacia pohojnë se nuk ishin të përgatitur fare në atë fushë, shumica e të tjerëve morën disa trajnime në universitet, megjithëse zakonisht EVE adresohet vetëm në mënyrë indirekte brenda lëndëve të tjera. Për më tepër, mësues nga të gjitha vendet, përveç Spanjës, përmendin se ofrohet një gamë e gjerë seminaresh plotësuese dhe trajnime të mëtejshme lidhur me EVE.

Përgjigjet në pyetjen për qasjet etike të institucioneve ku punojnë mësuesit gjithashtu ndryshojnë shumë. Megjithatë, ato ndryshojnë midis individëve, jo midis vendeve. Përgjigjet përfshijnë një gamë të gjerë shembujsh dhe sfidash. Mësuesit nga të gjitha fokus grupet pajtohen se një qasje e tillë është shumë e dobishme nëse është e projektuar mirë dhe e mbështetur nga të gjithë personat e interesuar.

Mësuesit pajtohen gjithashtu se përdorimi i metodave të të menduarit kritik dhe të filozofisë në klasë i ndihmon ata të qëndrojnë mendjehapur, të zgjerojnë horizontin e tyre dhe të reflektojnë në mënyrë kritike mbi opinionin dhe sjelljen e tyre.

Në përgjigjet e tyre për disa pyetje, mësuesit theksuan se EVE duhet të lidhet me çështjet aktuale (veçanërisht ato që lidhen me jetën e përditshme të fëmijëve) në mënyrë që të jetë e kuptueshme dhe motivuese për fëmijët dhe t'i ndihmojë ata të zhvillojnë sjellje morale. Ata gjithashtu theksuan se është e rëndësishme që mësuesit të respektojnë diversitetin dhe të kenë këndvështrime të ndryshme - dhe se ata inkurajojnë nxënësit ta bëjnë këtë. EVE mund të transmetohet me një gamë të gjerë metodash (p.sh. G. tregime me dilema, lojëra me role, rrethe diskutimi), por kjo varet në një masë të madhe nga qëndrimi i duhur i mësuesit ndaj nxënësve të tij/saj.

1.2. Sondazhi online

Sondazhi online ETHIKA u krye në periudhën janar-shkurt 2015. Një formular online u zhvillua në anglisht dhe më pas u përkthye në të 5 gjuhët e partneritetit ETHIKA (gjermanisht, kroatisht, italisht, sllovenisht dhe spanjisht). Të dhënat u mbledhën në mënyrë elektronike, u ruajtën dhe u **Figure 15: Source Clipart Gallery** përpunuan nëpërmjet Sistemit të Menaxhimit të Mësimit ILIAS nga partneri ETHIKA ILI, Gjermani (shih Figurën 16). Pyetjet aktuale për mësuesit janë renditur në “Shtojca 4: Sondazhi

në internet për nevojat e mësuesve dhe edukatorëve”.

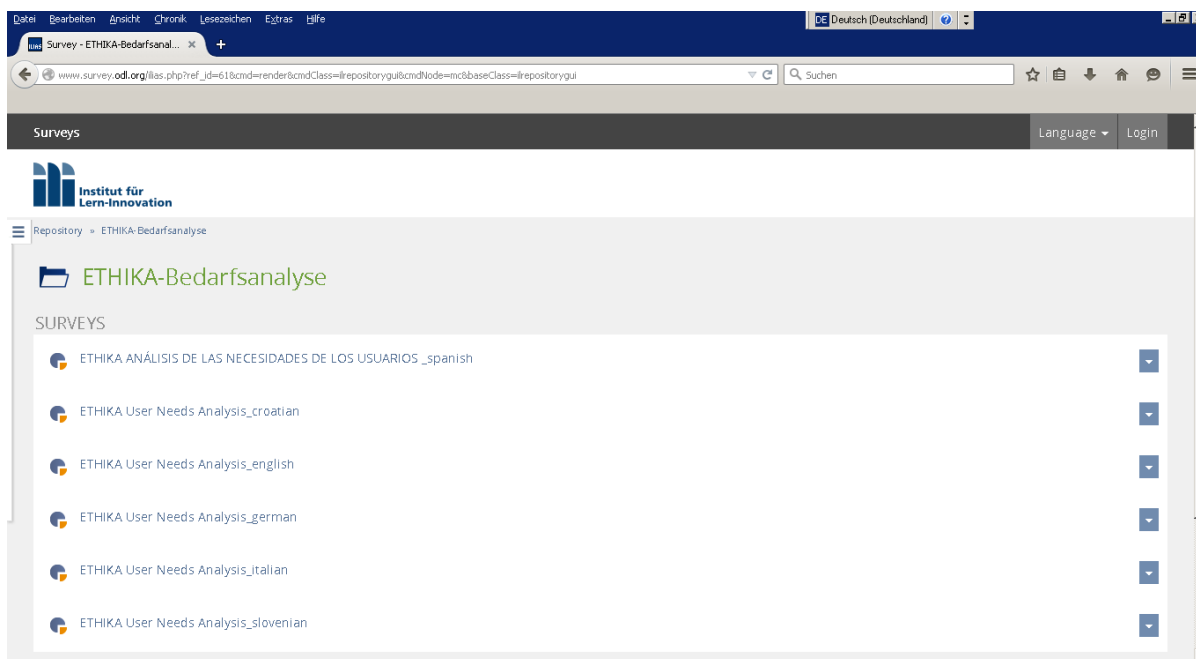

Figura 16: Pamje nga ILIAS: Portali për Sondazhin Online

Në sondazh morën pjesë gjithsej 301 mësues dhe edukatorë. Përgjigjet erdhën nga të gjitha vendet partnere të projektit në Evropë dhe - nëpërmjet pyetësorit spanjoll - madje edhe nga disa vende në Amerikën e Jugut. Më shumë përgjigje ishin nga Kroacia (80) dhe Sllovenia (75), e ndjekur nga Austria (52), Italia (30), Spanja (27) dhe Gjermania (21). Shpërndarja në vendet në Amerikën e Jugut është: Peru (6), Argjentinë (4), Meksikë (3), Kolumbia (1), Guatemala (1) dhe Venezuela (1):

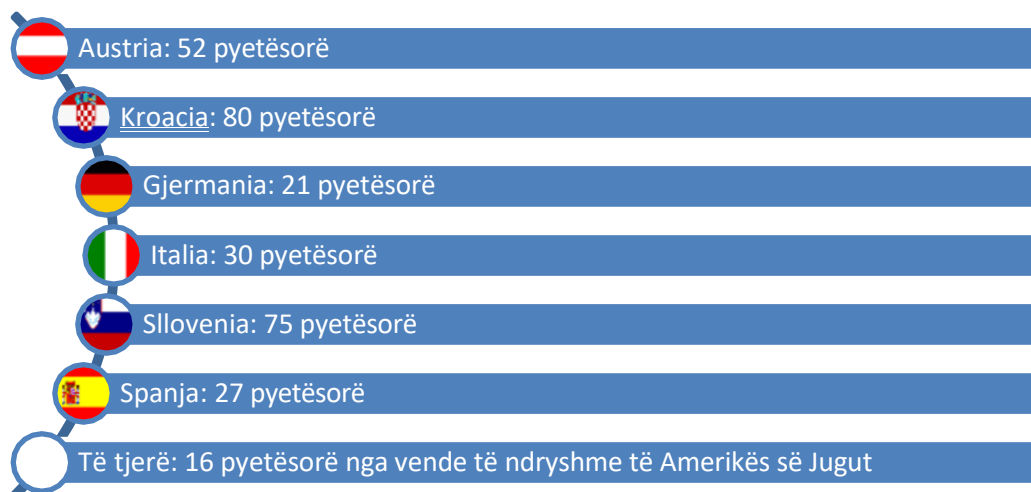

Figura 17: Sondazhi për mësuesit dhe edukatorët: Numri i përgjigjeve

- Për analizë, persona nga vende të ndryshme të Amerikës së Jugut janë përmbledhur në kategorinë "Amerika e Jugut", në mënyrë që të bëhet më e lehtë për të marrë një pasqyrë. Kjo nuk duhet të çojë në supozimin se kampioni mund të jetë homogjen. Megjithatë, mostrat nga vendet evropiane mund të karakterizohen gjithashtu si heterogjene. Megjithëse rrezja gjeografike është më e ngushtë kur një kampion përcaktohet nga përkatësitë kombëtare dhe jo duke përdorur një kategori të gjerë si "Amerika e Jugut", nuk mund të supozohet se mostrat pasqyrojnë statistikisht tërësinë e edukatorëve dhe mësuesve nga një vend në mënyrë përfaqësuese. Personat që morën pjesë në sondazhin tonë kanë përvoja mjaft heterogjene:
 - me fëmijë të grupmoshave të ndryshme;
 - në kontekste të ndryshme institucionale (duke filluar nga kopshti në shkollat fillore e deri te shkollat e mesme, por duke përfshirë edhe mësues nga shkollat për fëmijët me nevoja të veçanta);
 - për shkak të detyrave të tyre të ndryshme (inkurajimi dhe edukimi holistik në kopshtin e fëmijëve, dhënia e njohurive për të gjitha lëndët bazë në shkollën fillore, mësimi i njohurive të specializuara në një ose lëndë në shkollat e mesme);

Pavarësisht këtij heterogjeniteti, ka kuptim të analizohen të dhënat sipas vendeve, në mënyrë që të jetë e mundur të ndërtohet një lidhje midis përgjigjeve dhe kornizës bazë përkatëse të politikave arsimore (shih kapitullin 2). Analiza e mëposhtme do të jetë përshkruese. Rezultatet specifike të vendeve do të krahasohen dhe vihen në lidhje me një mesatare të llogaritur të të gjitha vendeve.

Është kuptimplotë të llogaritet kjo mesatare sepse - pavarësisht nga të gjitha dallimet - pjesëmarrësit e të gjitha vendeve ndajnë një karakteristikë të përbashkët:

Të gjithë ata janë persona shumë të përkushtuar që morën mundimin të hapnin pyetësonin dhe ta plotësonin atë vetë pa shtytje të mëtejshme. Pyetjeve të hapura iu përgjigjën në detaje. Janë persona për të cilët edukimi etik dhe i vlerave është një shqetësim i madh. Pra, ka arsye për të besuar se ata persona, të përkushtuar ndaj edukimit etik dhe vlerash, janë të gatshëm të përdorin, testojnë, përshtatin dhe shpërndajnë materialet ETHIKA. Kjo është arsyeja pse dëshirat, synimet dhe pritshmëritë që ata artikulojnë për ETHIKA- materialet, -temat, -metodat dhe -trajnimet ndërtojnë një bazë të parë, solide për zhvillimin e mëtejshëm të projektit.

Ngjashmëritë dhe ndryshimet midis përgjigjeve për secilën pyetje specifike do të tregohen në vijim.

1.2.1. Informacione të përgjithshme për Edukatorin / Mësuesin dhe Institucionin Arsivor

Sondazhi online nisi me disa pyetje për personin e edukatores/mësuesit dhe institucionin ku ata punojnë. Figura 18 ofron një pasqyrë të përgjithshme rreth përgjigjeve mesatare nëse kampioni total i të gjithë 301 mësuesve dhe edukatorëve në të gjitha vendet. Ngjashmëritë dhe ndryshimet midis vendeve individuale do të përshkruhen në seksionet më pas.

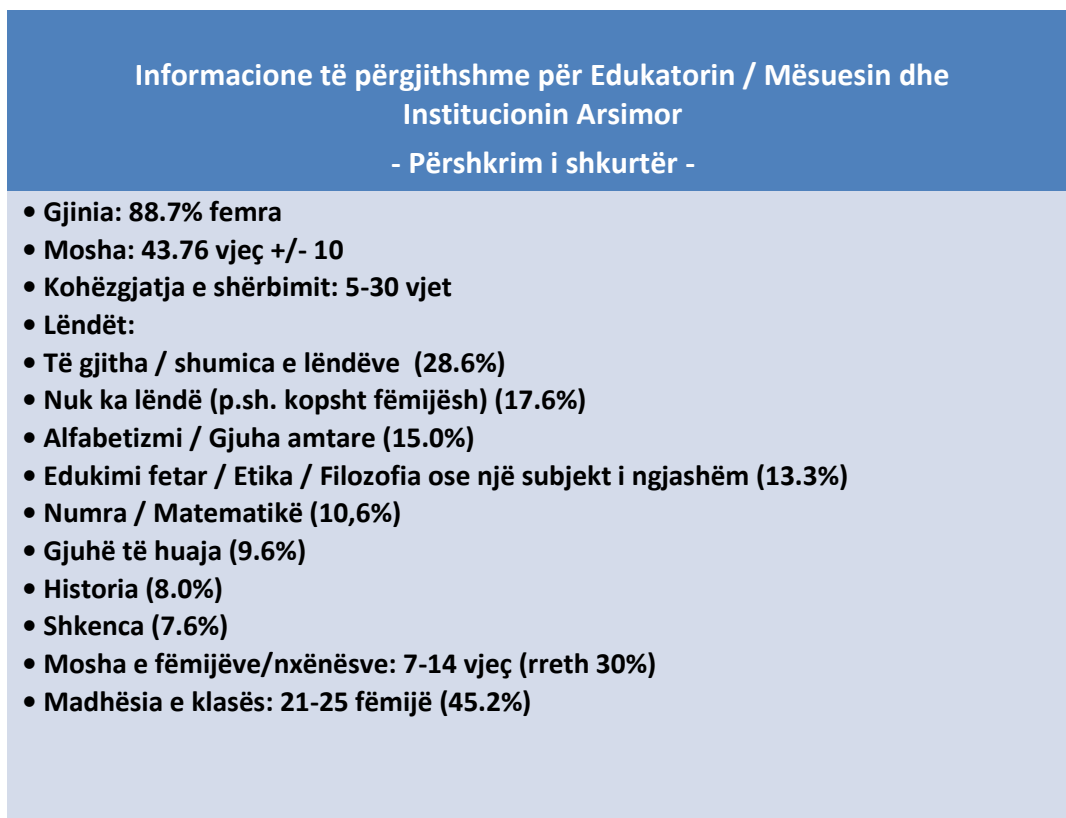

Figura 18: Informacion i Përgjithshëm për Edukatorët / Mësuesit: Përshkrim i shkurtër

Detaje te mëtejshme:

Gjinia: Në të gjitha vendet, midis 80 dhe 90% e mësuesve dhe edukatorëve pjesëmarrës ishin femra (Ø 88,7%), dhe 10-20% meshkuj.

Mosha: Mosha mesatare e të gjithë mësuesve dhe edukatorëve pjesëmarrës ishte 43.76 vjeç (SD 10.252). Mësuesit dhe edukatorët nga Spanja ishin mesatarisht më të rinjtë (AM 37,7 vjeç, SD 8,370), mësuesit dhe edukatorët nga Italia më të vjetrit (AM 49,57, SD 10,287). Mosha e mësuesit/edukatorit më të ri të të gjithë kampionit ishte 21 vjeç; më i madhi ishte 65 vjeç.

Kohëzgjatja e shërbimit si edukator: 30.2% e kampionit total ka qenë në shërbim si mësues ose edukator për 5-15 vjet, 37.9% për 16-30 vjet. Vetëm 14.0% kanë më pak se 5 vjet përvojë, dhe 17.9% kanë qenë në shërbim për 30 vjet e më shumë. Kjo është e ngjashme në shumicën e vendeve, vetëm në Spanjë - vendi me mësues / edukatorë më të rinj - shumica e të anketuarve (51.9%) deklaruan një përvojë profesionale 5-15 vjet.

Kohëzgjatja e Shërbimit si edukator/mësues	më pak se 5 vjet	5-15 vjet	16-30 vjet	me shume se 30 vjet
Austria	15,4%	19,2%	46,2%	19,2%
Kroacia	16,3%	33,8%	36,3%	13,8%
Gjermania	14,3%	28,6%	38,1%	19,0%
Italia	10,0%	16,7%	56,7%	16,7%
Sllovenia	9,3%	30,7%	32,0%	28,0%
Spanja	22,2%	51,9%	22,2%	3,7%
Amerika e Jugut	12,5%	37,5%	37,5%	12,5%
Totali	14,0%	30,2%	37,9%	17,9%

Figura 19: Sondazh Online - Tabela: Gjatësia e Shërbimit

Cilat lëndë jepni? Më shumë se një e katërta (28.6%) e edukatorëve dhe mësuesve të përgjigjur japin të gjitha ose shumicën e lëndëve bazë. Një e katërta tjetër (25.4%) e klasifikoi veten si pjesë e edukimit gjuhësor (14.5% Alfabetizimi/Gjuha amtare plus 9.6% Gjuhët e Huaja), e ndjekur nga grupi (17.6%) e atyre që mbështesin dhe kujdesen për fëmijët në një mënyrë më tërësore, jo të ndarë në lëndë të ndryshme, siç bëhet në kopsht.

Në krahasim me lëndët e tjera, grupi i atyre që japin lëndë fetare, etikën, filozofinë apo lëndë të ngjashme është mjaft i vogël (13.3%), por synimi i sondazhit ishte të arrinte një grup të gjerë të synuar mësuesish dhe edukatorësh, jo vetëm ata që fokusohen mbi edukimin etik dhe vlerat gjithësesi. Fushat e tjera lëndore që janë të përfaqësuara mirë janë matematika (10.6%), shkenca (7.6%) dhe historia (8.0%).

Ata persona (14.6%) që shënuan përgjigjen "të tjerët" u referuan si mësues mbështetës ose mësues në shkollat për fëmijë me nevoja të veçanta ose thanë se fusha e tyre kryesore lëndore ishte "psikologji", "ligj dhe ekonomi" ose "arsim multimedial".

Rezultatet për të gjithë kampionin (pa ndarjen e shteteve) janë paraqitur në Figurën 20.

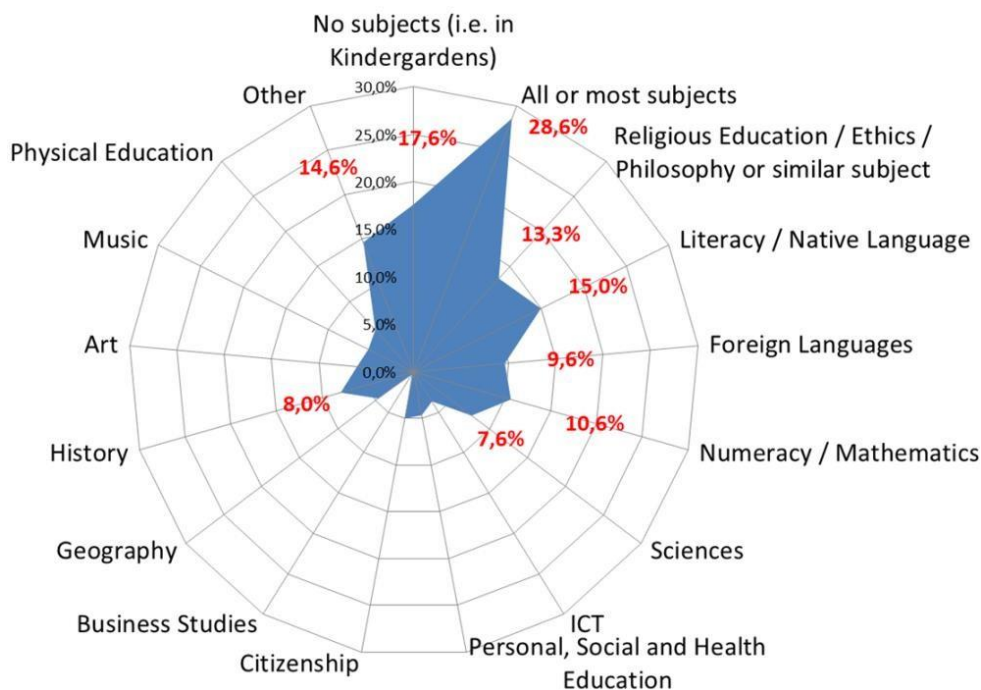

Figura 20: Sondazhi në internet - Diagrami: Cilat lëndë jepni mësim?

Duke krahasuar vendet me njëri-tjetrin dhe me kampionin total, tërheqin vëmendjen veçoritë e mëposhtme:

- Grupi i atyre që nuk japin një lëndë të caktuar (p.sh. në kopshtin e fëmijëve) ka një përqindje prej 17,6% në të gjithë kampionin. Megjithatë, ajo është e lartë mbi mesataren në Gjermani (71.4%), Amerikën e Jugut (43.8%) dhe Spanjë (43.8%).
- Pjesëmarrja e mësuesve për fe/etikë/filozofi ishte mbi mesataren në Austri (42.3% krahasuar me 13.3% në kampionin total), e ndjekur nga Gjermania (19.6).
- Në Itali, më shumë se një e treta (36.8%) e kampionit e klasifikuan veten si pjesë e lëndës “Arsimimi/Gjuha amtare”. Përqindja në kampionin total, në të kundërt, qëndron në 15.0%.

Numrat e detajuar janë paraqitur në përqindje në Figurën 21.

	Nuk ka lëndë (p.sh. në konkret)	Të gjitha ose shumica e lëndëve (p.sh. në koncept)	Edukim Fetar / Etikë / Filozof ose lëndë të konceptuale	Alfabetizimi / Gjuha konceptuale	Gjuhë të huaja	Numërim/ Matematikë	Shkencat	TIK	Edukimi Personal, Social dhe Shëndetësor	Qytetari	Studimet e biznesit	Gjeografia	Historia	Art	Muzikë	Edukimi fizik	Të tjera
Austria	13,5	34,6	42,3	15,4	11,5	11,5	5,8	5,8	5,8	3,8	1,9	3,8	3,8	11,5	5,8	11,5	13,5
Kroacia	6,3	36,3	10,0	7,5	7,5	6,3	2,5	0,0	0,0	1,3	0,0	3,8	5,0	0,0	1,3	0,0	16,3
Gjermania	71,4	4,8	19,0	9,5	0,0	4,8	0,0	0,0	4,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,3
Italia	6,7	16,7	3,3	36,7	6,7	3,3	6,7	3,3	6,7	10,0	0,0	6,7	36,7	6,7	3,3	3,3	13,3
Slovenia	8,0	32,0	0,0	16,0	9,3	18,7	14,7	6,7	5,3	4,0	0,0	1,3	2,7	9,3	9,3	10,7	20,0
Spanja	40,7	25,9	11,1	11,1	22,2	3,7	11,1	3,7	3,7	7,4	0,0	11,1	7,4	7,4	11,1	3,7	7,4
Amerika e Jugut	43,8	12,5	12,5	18,8	12,5	25,0	12,5	6,3	18,8	25,0	0,0	18,8	18,8	6,3	6,3	12,5	0,0
Totali	17,6	28,6	13,3	15,0	9,6	10,6	7,6	3,7	4,7	5,0	,3	4,7	8,0	6,0	5,3	6,0	14,6

Figura 21: Sondazhi Online - Tabela: Cilat tema jepni mësim?

Mosha mesatare e fëmijëve: Për pyetjen se cilën grupmoshë japin mësimdhënësit, ishte e mundur përzgjedhja e disa përgjigjeve. Duke parë kampionin total, shumica e mësuesve kanë përvoja me fëmijë nga 7 deri në 14 vjeç (shih Figurën 22). Krahasimi i vendit, megjithatë, tregon veçoritë e mëposhtme:

- Në Gjermani, shumica e pjesëmarrësve ishin edukatorë për fëmijë nga 3 deri në 6 vjeç. Kjo korrespondon me moshën për çerdhe, kopsht dhe shkollë parashkollore. Rezultati përputhet me vëzhgimin e mëparshëm se shumica e personave të anketuar në Gjermani nuk japin lëndë të veçanta.
- Në Itali mbizotëron grupi i atyre mësuesve që mësojnë fëmijët 14 vjeç e lart. Prandaj, ato realisht nuk i përkasin grupit të synuar të ETHOS, për të cilin është planifikuar të zhvillohen materiale dhe oferta të tjera.
- Për sa i përket kampionit spanjoll dhe amerikano-jugor, tërheq vëmendjen se përfshin mësues dhe edukatorë për të gjitha grupmoshat, nga 3 vjeç e më pak deri në 14 vjeç e lart.

	< 3 vjet	3-4 vjet	5-6 vjet	7-8 vjet	9-10 vjet	11-12 vjet	13-14 vjet	> 14 vjet
Austria	5,8%	11,5%	21,2%	44,2%	50,0%	30,8%	34,6%	19,2%
Kroacia	1,3%	1,3%	2,5%	33,8%	42,5%	31,3%	36,3%	17,5%
Gjermania	23,8%	57,1%	61,9%	9,5%	14,3%	9,5%	9,5%	23,8%
Italia	3,3%	3,3%	3,3%	13,3%	10,0%	10,0%	10,0%	56,7%
Sllovenia	0,0%	2,7%	8,0%	29,3%	32,0%	30,7%	36,0%	6,7%
Spanja	18,5%	33,3%	37,0%	22,2%	25,9%	25,9%	14,8%	14,8%
Amerika e Jugut	6,3%	31,3%	37,5%	18,8%	6,3%	31,3%	31,3%	25,0%
Totali	5,3%	12,0%	16,3%	28,9%	32,6%	26,9%	29,2%	19,6%

Figura 22: Sondazhi Online - Tabela. Moshë e Fëmijëve

Madhësia e klasës: Për pyetjen rreth madhësisë së grupeve ose klasave të mësuar, referenca të shumta ishin gjithashtu të mundshme. Në mostrat e të gjitha vendeve, mbizotërojnë përvojat me klasat 21-25 fëmijë (Figura 23).

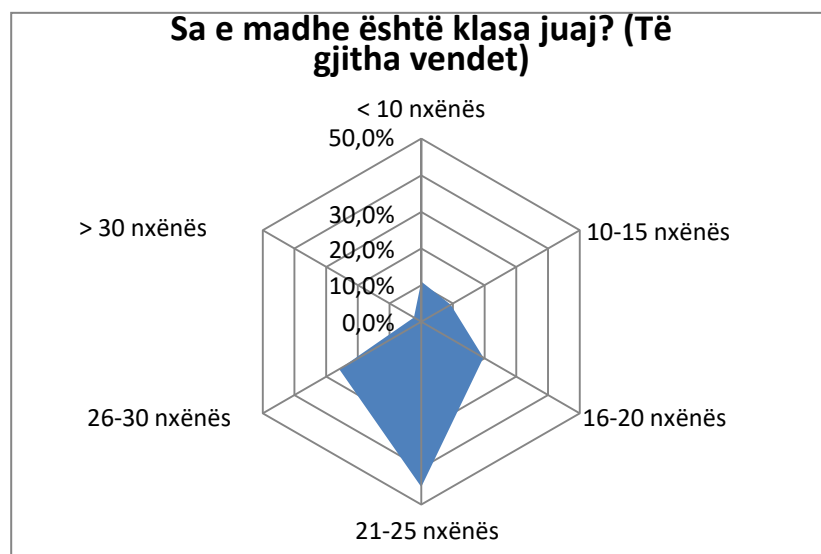

Figura 23: Sondazh në internet - diagrami: Madhësia e klasës

Përveç kësaj, personat që i përkasin kampionit austriak ose gjerman kanë më shumë gjasa të kenë përvoja me grupe më të vogla; personat nga kampioni i Amerikës së Jugut kanë më shumë gjasa të kenë përvoja me grupe më të mëdha.

1.2.2. Eksperienca me Edukimin e Etikës dhe Vlerave (EVE)

Figura 24 ofron një pasqyrë të përgjithshme rreth përgjigjeve mesatare të kampionit total në lidhje me njohuritë dhe përvojat e tyre me EVE. Rezultati kryesor është se shumica e personave të përgjigjur nuk ndiheshin të përgatitur nga trajnimi fillestar i mësuesve për temat e EVE. Rreth 40% e kampionit deklaruan se ofrohen kurse plotësuese të trajnimit të mësuesve dhe gjithashtu rreth 40% e kampionit kanë marrë pjesë në to. Më shumë se $\frac{3}{4}$ e kampionit u treguan aq shumë të interesuar në fushën e edukimit etik dhe vlerave, sa që u morën me të me vetëstudim. 65% e kampionit ndihen të gatshëm për mësimdhënien e temave të etikës dhe vlerave, ndërsa rreth 75% ndihen rehat me të. Kjo çon në supozimin se mësuesit dhe edukatorët janë shumë të hapur dhe pozitiv ndaj detyrës së mësimdhënies së EVE (duke u ndier rehat me të), por se ata gjithashtu janë të vetëdijshëm për nevojën e tyre për të mësuar më shumë rreth kësaj fushe përmes ofertave të duhura të trajnimeve në mënyrë që të ndihen më gati.

Përvojat me EVE - Përshkrim i shkurtër	
• Përgatitur nga trajnimi fillestar i mësuesve?	Po: 38.2% / No: 55.1%
• Ofrohen kurse plotësuese të trajnimit të mësuesve?	Po: 42.5% / No : 44.9%
• Keni ndjekur një ose më shumë kurse të trajnimit të mësuesve?	Po: 39.9% / No: 60.1%
• Vetë studim?	Po: 77.4% / No: 22.6%
• Gati për të dhënë mësim EVE?	Po: 65.8% / No: 30.2%
• Komod për mësimdhënien EVE?	Po: 74.4% / No: 22.9%

Figura 24: Sondazhi Online - Përshkrim i shkurtër: Përvoja me EVE

Në seksionet në vijim rezultatet shpjegohen më në detaje.

Detaje te mëtejshme:

A ju ka përgatitur trajnimi fillestar i mësuesve për trajtimin e temave etike dhe të vlerave në klasë? Për këtë pyetje, të anketuarit mund të tregojnë në një shkallë Likert prej 4 pikësh nëse ata "përfundimisht" ose "më tepër ranë dakord" ose nëse ata "më tepër" ose "përfundimisht nuk ishin dakord". Përveç kësaj, ata mund të shënojnë përgjigjen "Nuk e di". Për hir të qartësisë, në këtë raport janë përmbledhur përgjigjet në tre kategoritë "Padyshim / më tepër dakord", "përkundrazi / definitivisht nuk pajtohem" dhe "Nuk e di". Një analizë më e imët u përgatit si skedar gjithëpërfshirës Excel. E njëjta gjë vlen edhe për pyetjet e mëposhtme në këtë kapitull.

Lidhur me pyetjen, nëse trajnimi i tyre fillestar i mësuesve i përgatiti të anketuarit në fushën e edukimit të etikës dhe vlerave, krahasimi i vendeve tregon se ata nga Amerika e Jugut kishin nivelet më të larta të pajtimit (62.5%), pasuar nga të anketuarit nga Austria (46.2%); megjithatë, ky kampion përbëhet nga 42.3% e mësuesve të lëndëve fetare. Shumica e atyre që nuk janë aq të sigurt nëse ishin të përgatitur mirë ("Nuk e di") ishin nga Gjermania (19.0%). Është kampioni me një përqindje shumë të lartë edukatorësh për fëmijët në kopsht (71.4%). Këta edukatorë i nënshtrohen një rruge trajnimi të ndryshëm nga mësuesit.

Nivelet më të larta të mosmarrëveshjeve vinin nga mësuesit italianë. Ky është kampioni me shumicën e të anketuarve (56.7%) që mësojnë studentë mbi 14 vjec. Kjo ngre pyetjen nëse mësuesit për nxënësit e moshës më të re do të kishin bërë një vlerësim të ngjashëm, apo nëse ata kanë përmbajtje të ndryshme të trajnimit fillestar me më shumë theks në edukimin etik dhe të vlerave

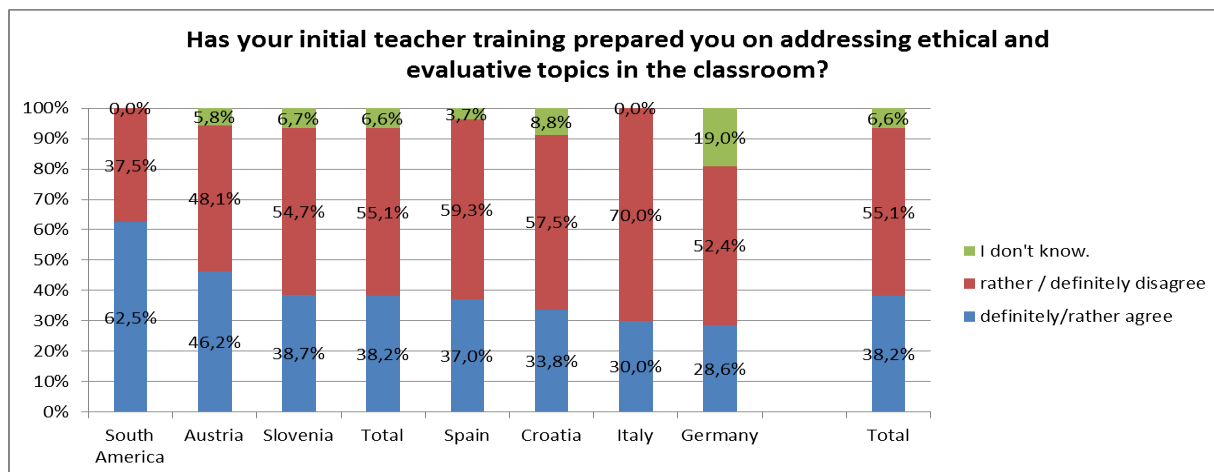

Figura 25: Anketa në internet - Diagrami: Trajnimi fillestar i mësuesve

A ofrohen kurse plotësuese të trajnimit të mësuesve për të marrë njohuri në fushën e EVE?

Në pyetjen nëse ofrohen trajnime plotësuese të mësuesve në fushën e edukimit të etikës dhe vlerave, u shfaqën vlerësime disi më të larta se sa në pyetjen e mëparshme. Analiza e përgjithshme jep një pjesë afërsisht të barabartë të pajtimit (42.5%) dhe mosmarrëveshjes (44.9%). Mesatarisht, 12.6% e të anketuarve janë të pasigurt për gamën e ofertave dhe shënojnë "Nuk e di".

Krahasimi i vendit tregon përsëri për mësuesit dhe edukatorët nga Amerika e Jugut nivelet më të larta të marrëveshjes. Nivelet e marrëveshjeve të vendeve të tjera janë të ngjashme në shumicën e rasteve me vlerën mesatare. Megjithatë, mësuesit dhe edukatorët nga kampioni italian përsëri deklaruan nivelin më të ulët të pajtimit dhe nivelin më të lartë të mosmarrëveshjes.

Veçanërisht e pasigurt në lidhje me ofertën e trajnimit ndoshta ekzistues, por të panjohur, tregoi kampioni austriak (25.0%) dhe ai gjerman (23.8%). Duket ndoshta e arsyeshme të supozohet se në këto dy vende oferta e trajnimit plotësues të mësuesve është aq e madhe sa mësuesit nuk mund të thonë me siguri nëse ekziston kjo ofertë apo jo.

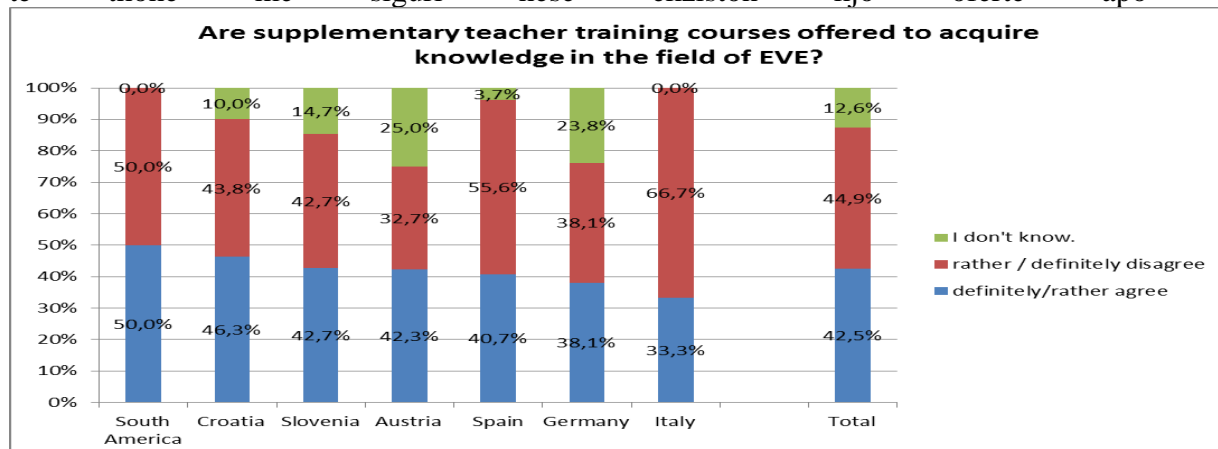

Figura 26: Sondazhi në internet - Diagrami: Trajnim shtesë i mësuesve

A keni ndjekur një ose më shumë kurse trajnimi për mësuesit në EVE?

Kjo ishte një pyetje me një opsion përgjigjeje po-jo. Kur merret parasysh mostra totale dhe në krahasim me pyetjen e mëparshme është e habitshme

- se 42.5% e kampionit total ishte në dijeni të ofertave ekzistuese të trajnimit shtesë në fushën e EVE, dhe
- se 39.9% kishin ndjekur një e më shumë prej tyre.

Megjithatë, krahasimi i vendeve zbulon dallime të mëdha (shih Figurën 27). Në pamje të parë, grupi i mësuesve dhe edukatorëve të Amerikës së Jugut është kampioni me shkallën më të lartë të frekuentimit (81.3%), mësuesit dhe edukatorët nga Austria, Spanja, Kroacia dhe Gjermania luhaten rreth një vlere mesatare (55.8% -42.9%), dhe kampioni slloven (20.0%) dhe ai italian (10.0%) është ai me normën më të ulët nën mesatare:

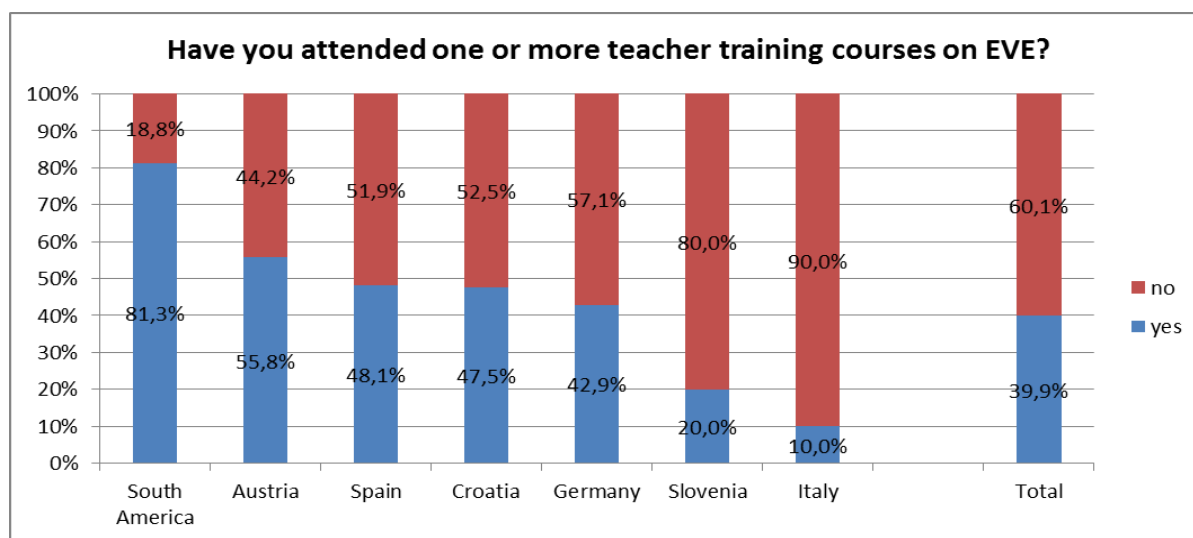

Figura 27: Sondazhi në internet - Diagrami: Pjesëmarrja në kurse shtesë të trajnimit të mësuesve

Krahasimi me përgjigjet nga pyetja e mëparshme, megjithatë, është i çuditshëm. Si është e mundur që mësuesit nga Amerika e Jugut, Austria, Spanja, Kroacia dhe Gjermania tregojnë se kanë marrë pjesë realisht në kurset e trajnimit EVE në një përqindje më të lartë, nëse në pyetjen e mëparshme një përqindje dukshëm më e ulët e tyre kanë mohuar ekzistencën e ofertave të tilla? Vlerat goditëse janë theksuar me të kuqe (shih Figurën 28). A nuk e kanë lexuar të anketuarit me mjaft kujdes pyetjen dhe thjesht kanë deklaruar se kanë ndjekur kurse plotësuese të trajnimit të mësuesve në përgjithësi (pa vënë re referencën e veçantë për EVE)? Apo numëruan edhe matje të tilla trajnimi të ndjekura që nuk kishin temat EVE në fokusin kryesor, por që i kishin përfshirë ato të paktën paksa?

Vendi	Marrëveshja ekzistencën trajnimit EVE ofron	për e	Pjesëmarrja aktuale	Diferenca ofertave të trajnimit EVE
Amerika e Jugut	50.0%		81.3%	+ 31.3%
Austria	42.3%		55.8%	+ 13.5%
Spanja	40.7%		48.1%	+ 7.4%
Kroacia	46.3%		47.5%	+ 1.2%
Gjermania	38.1%		42.9%	+ 4.8%
Slovenia	42.7%		20.0%	- 22.7
Italia	33.3%		10.0%	- 23.3%

Figura 28: Sondazhi në internet - Tabela: Krahasimi ndërmjet ekzistencës së kurseve të trajnimit EVE dhe pjesëmarrjes

A keni marrë njohuri për EVE përmes vetë-studimit? Ndoshta më pak keqkuptime kanë ndodhur në përgjigjet e pyetjes nëse mësuesit dhe edukatorët kanë marrë njohuri për EVE përmes vetë-studimit. Është shumë inkurajuese që kampioni i mësuesve dhe edukatorëve me sa duket është shumë i motivuar për të mësuar më shumë rreth temave dhe qasjeve në fushën e EVE. Për sa i përket kampionit të përgjithshëm, më shumë se $\frac{3}{4}$ e të anketuarve deklaruan se e kishin marrë njohuri përmes vetë-studimit. Tregohen nivele të larta që variojnë nga 73.1% deri në 100% për pothuajse të gjitha vendet. Megjithatë, mësuesit dhe edukatorët nga kampioni italian janë me një normë miratimi prej vetëm 30% dukshëm më poshtë. Duhet të merret parasysh për vlerësimin e mëtejshëm të përgjigjeve, kampioni italian është grupi që ka deklaruar nivelet më të ulëta të njohurive për te EVE.

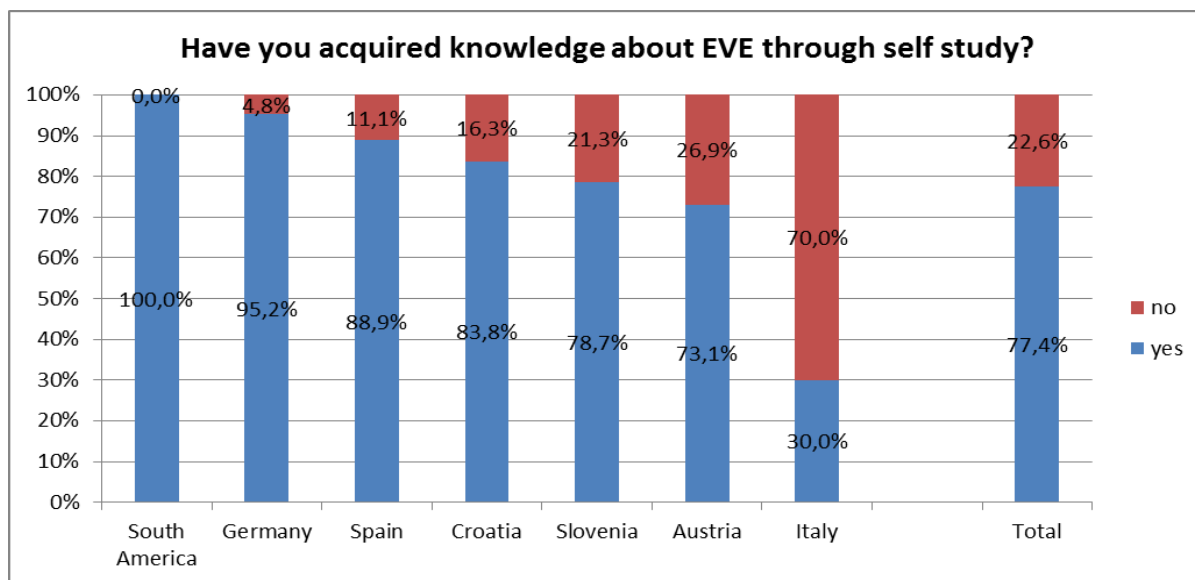

Figura 29: Sondazhi në internet - Diagrami: Vetë-Studim

A ndiheni gati për të trajtuar vlerat etike në klasat / lëndët tuaja? A ndiheni rehat për të trajtuar vlerat etike në klasat / lëndët tuaja?

Pas anketimit të njohurive për EVE të marra përmes proceseve të të mësuarit formal dhe joformal, lind pyetja se si ndihen në të vërtetë mësuesit kur japin në klasë tema etike dhe vlerash. Mesatarisht, 65.8% e kampionit total ndihet gati për të dhënë mësim EVE (Figura 30), dhe madje një përqindje më e lartë prej 74.4% ndihet rehat me (Figura 31).

(Ndhieni gati për të trajtuar vlerat etike në klasat / lëndët tuaja)

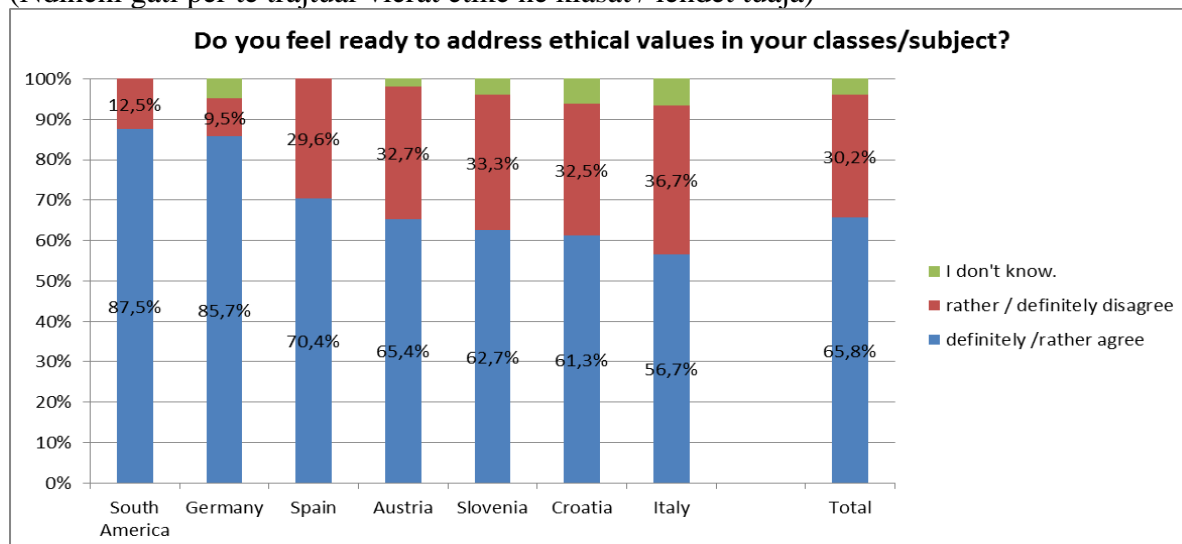

Figura 30: Sondazhi në internet - Diagrami: Gatishmëria për të dhënë mësim në EVE në klasë

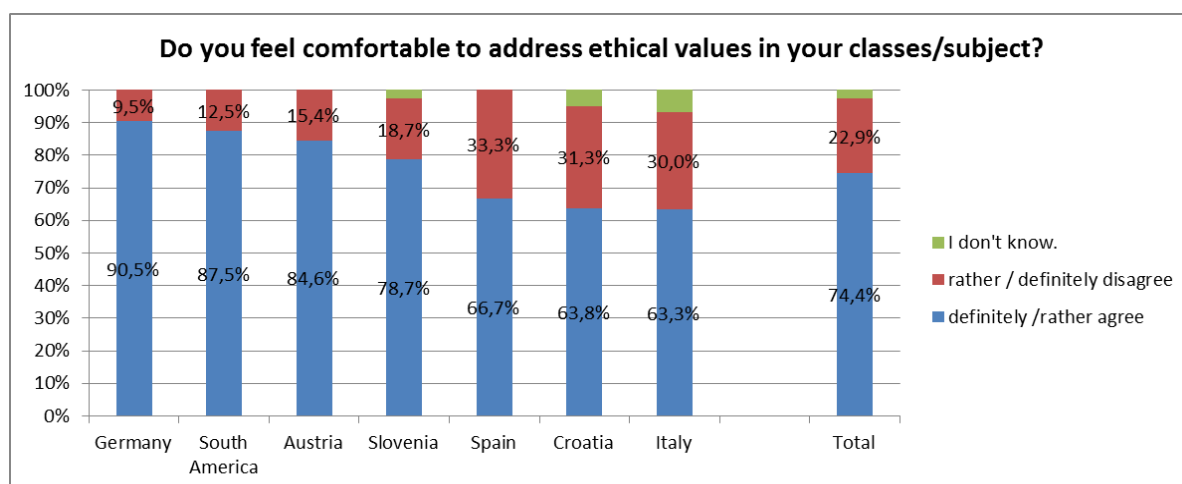

Figura 31: Sondazhi në internet - Diagrami: Ndjeheni rehat kur jepni mësim EVE në klasë

Pyetja "ndihesh gati" lidhet më tepër me nivelin e ndjenjës "të stërvitur" në këtë fushë, ndërsa pyetja "a ndihesh rehat" më shumë lidhet me konceptin e të ndjerit "i sigurt", kur trajtohen temat e EVE. Natyrisht, të dy aspektet lidhen me njëri-tjetrin: Për shembull, dikush që nuk ndihet i trajnuar mjaftueshëm mirë, ka më shumë të ngjarë të ndihet i pasigurt dhe për këtë arsye jo komfort. Është inkurajuese të mësosh se mësuesit nga kampioni ynë me sa duket kanë marrë njohuri të mjaftueshme në mënyrë që të ndihen rehat me mësimdhënien EVE; megjithatë, ofertat e duhura të trajnimit si dhe materialet dhe mjetet edukative ndoshta do të rrisnin edhe më shumë nivelet e "të ndjerit gati" dhe "rehat".

1.2.3. Qëllimet e Edukimit të Etikës dhe Vlerave (EVE)

Pas anketimit të informacionit mbi personin, institucionin dhe nivelin e njohurive në fushën e EVE, pyetësi u fokusua në temën “Qëllimet e EVE”. U dha një listë me tetë objektiva; të anketuarit mund të japin një vlerësim të rëndësishëm të secilit qëllim për EVE duke përdorur një shkallë Likert me 4 pikë. Figura 31 tregon qëllimet individuale sipas shkallës më të lartë të miratimit brenda kampionit total:

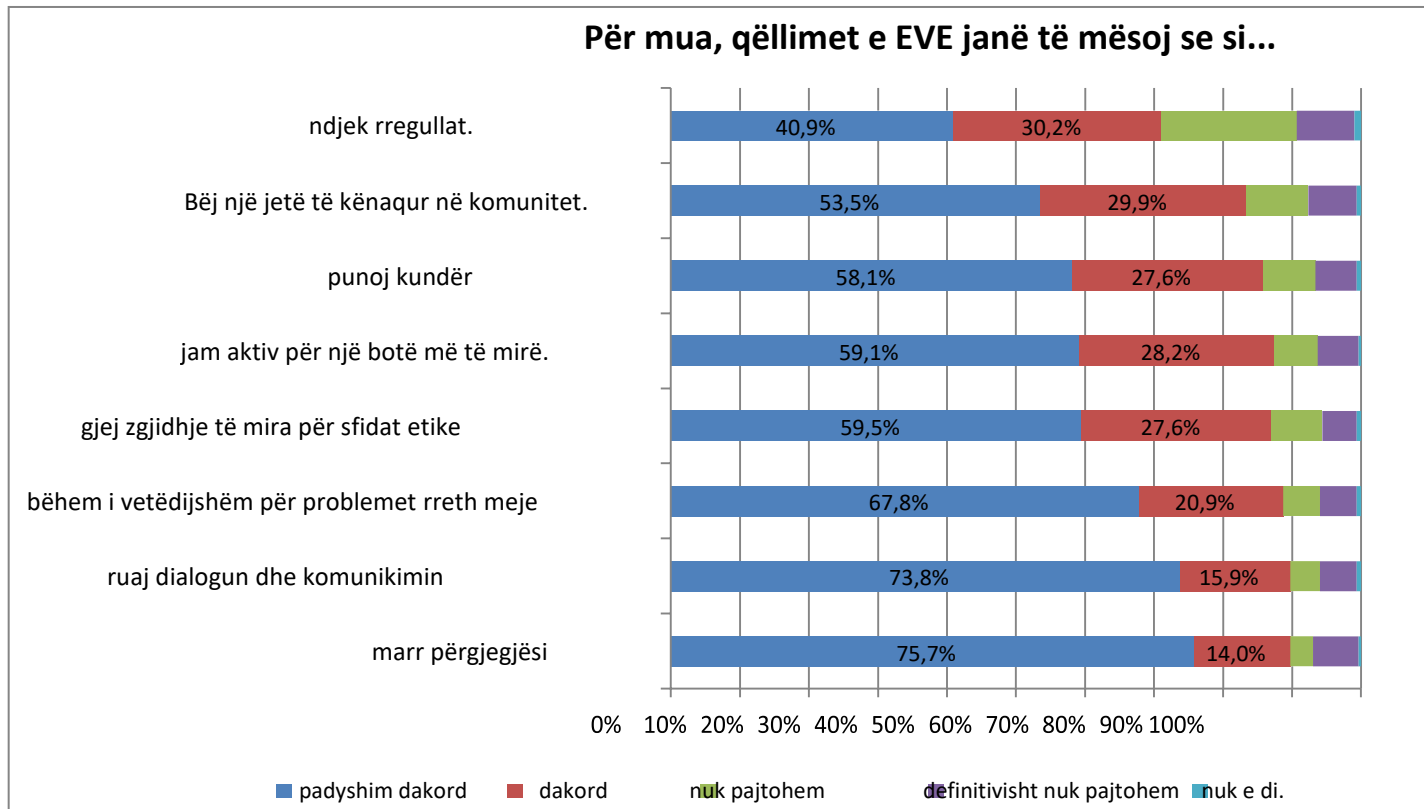

Figura 32: Sondazhi në internet - Diagrami: Qëllimet e EVE

Në pamje të parë, bie në sy se objektivat “...të mësosh si të marrësh përgjegjësi”, “...si të mbaj dialogun dhe komunikimin”, “...si të ndërgjegjësohem për problemet në mjedisin tim” kanë përqindjet më të larta të miratimit; 67,8% deri në 75,7% e të anketuarve janë shprehur se “nuk pajtohen”

Megjithatë, kur përmblihen të dyja kategoritë “dakord” dhe “përkundrazi pajtohem”, tregon se të gjitha objektivat kanë arritur një normë miratimi mbi 70%, që do të thotë se në parim të gjitha ato kanë justifikimin e tyre dhe konsiderohen të dëshirueshme.

Mbështetja më e ulët mori qëllimin “... të mësosh se si të ndjekësh rregullat”. Kjo mund të jetë për shkak, ndër të tjera, se ky artikull është përkthyer paksa ndryshe në gjuhë të ndryshme dhe për këtë arsye kishte kuptime të ndryshme. Kështu që ndonjëherë formulimi i artikujve kishte një lidhje më të fortë fetare me Dhjetë Urdhërimet biblike, ndonjëherë kishte një kuptim më të gjerë për sa i përket duke ndjekur “rregullat e bashkëjetesës”. Krahasimi i vendit tregon nivelet e miratimit për atë artikull (me kategorinë "Padyshim dakord" dhe "dakort" të përmbledhur) që variojnë nga 12.5% (Amerika e Jugut) dhe 24.6% (Spanjë) deri në vlerat mbi 70% (73.7%; Itali; 75.0%, Austri) në vlerat 80% (Sllovenia) e lartë (81.3%, Kroacia; 86.7%, Gjermania).

A ka synime të tjera të EVE që ju duken të rëndësishme? Të anketuarit mund t'i shtonin listës së qëllimeve të dhëna qëllimet e tyre dhe e përdornin shumë. Reja e etiketave më poshtë përfshinte përgjigjet e të gjithë mësuesve dhe edukatorëve dhe paraqet fjalët kyçe më të shpeshta që janë: vlerat, respekti, toleranca, pranimi dhe ndjeshmëria. Rreth resë së etiketave, ofrohen disa citate:

Figura 33: Sondazhi në internet - Reja e etiketave (Ëordle): Qëllime të tjera të EVE

Disa njohuri të tjera:

Vendi A ka qëllime të tjera të EVE që ju i konsideroni të rëndësishme?

<p>Austri</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Për të mësuar më shumë për veten, për të zbuluar dhe përdorur burime të reja fuqie; • Të jesh i vetëdijshëm për nevoja personale dhe të dikujt tjetër, të jesh në gjendje të ndihmohesh; • dhe të pranosh ndihmën Të jesh në gjendje të jetojmë pranimin ndaj kulturave të tjera; • Duke mësuar nga guximi civil; • Aftësia për të përdorur terma dhe koncepte teknike, njohuri për temat qendrore dhe historinë e tyre; • Kompetenca në shkrim-lexim (të jesh në gjendje të ndjekësh diskutimet etike në media të cilësisë së lartë); • Ballafaqimi me kriza dhe ngjarje të ngjashme me krizën; paqe dhe shumë të tjera; • Mësoni të trajtoni temën e të tjerëve për shkak të pengesave dhe migrimin, mësoni se si të "ecni në këpucët e dikujt tjetër"; • Përfshirja: Merrni parasysh nevojat specifike të secilit person të vetëm dhe të grupit në tërësi; • Arritja e moshës;
----------------------	--

Figura 34: Sondazhi në internet - Tabela: Qëllime të tjera të EVE

- Solidaritet dhe përkushtim me shoqërinë civile për të ndryshuar sistemet politike apo për të inicuar një proces në publik;
- Përgjegjësia për krijimin;
- Të vepruarit me respekt ndaj të huajve;
- Njohja e arsyeve të shfrytëzimit dhe e ndërvarësisë me konsumin duke mësuar se si të kundërveproni;
- Si mund të përjetohet shumvllojshmëria si pasurim
- Toleranca dhe pranimi për mënyra të ndryshme të jetesës, respekti ndaj njerëzve të tjerë, madje edhe atyre që (dëshirojnë) të jetojnë në margjina ose jashtë shoqërisë;
- Vleresim;
- Guximi për të pasqyruar vlerat e veta në mënyrë kritike, duke rritur ndërgjegjësimin për ndërvarësitë, duke mësuar se si të jetoni këtu dhe tani, duke rritur ndjenjën e përgjegjësisë, u mundëson fëmijëve të përjetojnë proceset e dinamikës së grupit, duke mbështetur vizionet përmes krijimtarisë;
- Të jesh në gjendje të marrësh këndvështrimet e të tjerëve - u mundëson studentëve ndjeshmëri dhe solidaritet;
- të mësuarit e sjelljes respektuese - duke vënë re tek tjetri - të mësohet sjellje e dashur dhe miqësore;
- Dialogu ndërkulturor;

Kroacia

- Ndërtimi i sistemeve tuaja të besimit dhe zhvillimi i qëndrimeve.
- Ndjeshmëria.
- Ndershmëria.
- Njerëzimi.
- dashuria, mirësia, e vërteta, drejtësia, paqja, besimi.
- të rrisë nivelin e vetëbesimit.
- zhvillimi i aftësive nuk është nën manipulimin mediatic dhe politik.
- Tolerance.
- Toleranca dhe empatia.
- toleranca, diversiteti, durimi.
- Po, zhvillimi i vetëbesimit.

Gjermani

- Përjetimi i vetë-efikasitetit;
- Bëhet fjalë për gjithçka që është e rëndësishme dhe e nevojshme për të jetuar së bashku me njerëzit e tjerë në mënyrë të denjë;
- Të mësojnë se si të zgjidhin konfliktet dhe, nëse është e nevojshme, të mbrojnë bindjet e tyre kundër shumicës;
- Jo vetëm për të identifikuar problemet, por për të përjetuar veten dhe mjedisin;
- Të jetë në gjendje për të formuluar dhe mbajtur dialog;

Itali

- empatia dhe jodrejtueshmëria
- vlera e normës në një komunitet.
- respektoni njerëzit e tjerë.
- të jetë empatik.

Sloveni

- rritjen dhe zhvillimin personal, lirinë shpirtërore dhe lumturinë;
- toleranca dhe respektindaj asaj “ndryshe”, hapja e shpirtit;
- pranimi i dallimeve dhe mendimeve të ndryshme, kompromisi;
- toleranca dhe pranimi i dallimit;
- ndërgjegjësimi për dallimet (p.sh. aftësia e kufizuar, politika, feja, individualiteti);
- të marrë ndjenjën e sigurisë dhe pranimit, dallimet, motivimin për drejtësi dhe vlera të tjera etike, kreativitet dhe inovacion;
- respekt për tjetrin dhe ndjeshmëri;

- respekti, të drejtat e njeriut;
- zhvillimi i marrëdhënieve të mira, solidariteti, ndjeshmëria;
- Respekti, standarde më të larta kulturore, rritje shpirtërore të individëve dhe komuniteteve, gjetja e një mënyre për të zhvilluar një ndjenjë të vdekur të së bukurës, spiritualitetit, artit në të gjitha fushat, zhvillimi i ndjenjës së lumturisë kur përjeton mesim të mirë...
- kompetenca, sovraniteti;
- të kuptojë jetën dhe vlerat jo si diçka të re, por si rezultat i zhvillimit historik ;
- të pranojë mendime të ndryshme;
- gjithçka është tashmë e mbuluar;
- për të vepruar për drejtësi;
- zhvillimi i vlerave positive;
- Jo të qenurit pasiv!

Spanje

- Liria e Përgjegjshme, Solidariteti, Bioetika, Respekti, Tjetri, Fryma Publike, Filozofia për Fëmijët.
- Respekt për dallimet.
- Duke reflektuar mbi vlerat tona, rëndësinë e tij si udhërrëfyes në marrëdhëniet ndërpersonale”.
- Të njohin rëndësinë e emocioneve, si shtytës të veprimeve etike”.
- Më shumë rëndësi i kushtohet piramidës së subjekteve sesa aftësive sociale që ngërthen në vete çfarë është etika dhe si të përballësh çdo ditë me realitetin tënd. Mendoj se duhet të vendosim bazat e vlerave si prioritet dhe t'i mësojmë të jenë njerëz më të mirë, t'i bëjmë ata përgjegjës për marrjen e vendimeve më të mira në jetë.
- jeta në komunitet ...
- Lehtësimi dhe ngritja e qytetarëve me vlera për të përballuar sfidat e botës për të mirën e njerëzimit.
- Edukimi rreth “Paqes” dhe konsumit. Vlerat si përvujtëria, bamirësia.
- Zhvillimi i rritjes personale të nxënësve për t'i bërë ata të kuptojnë çështjet e propozuara nga vetënjohja e tyre
- Të menduarit kritik: të mësuarit për të kuptuar se çfarë është e drejtë dhe e përshtatshme (d.m.th.: urdhra) nga ato që nuk duhet të zbatohen kurrë. (Shembull: filmi "Pak burra të mirë")
- Të menduarit kritik, Të jetosh në komunitet...”
- Bashkëpunim, ndjeshmëri dhe edukim emocional për të ndërtuar një mjedis të lumtur.
- Shtetësia dhe marrëdhëniet
- Bëhuni të vetëdijshëm për atë që qëndron në themel të një zgjidhjeje, d.m.th. çfarë e motivon zgjidhjen që jap. Nëse duhet ndjekur një rregull apo është ideja se çfarë është më e drejtë apo ndonjë arsye tjetër.
- Komunikimi i sigurt, zgjidhja e konflikteve në klasë.
- “Toleranca.
- “Balanci emocional për të hyrë në kontakt me jetën e brendshme.
- “Merrni përgjegjësi për pasojat e veprimeve tuaja.
- “Shmangni ngacmimet.

1.2.4. Kurse për trajnimin e mësuesve

Tema e "qëllimeve" u pasua nga tema "përmbajtja për kurset e trajnimit të mësuesve". Pyetja ishte: Sipas mendimit tuaj, cilat tema, aftësi, metoda dhe aspekte të EVE duhet të përfshihen në trajnimet e ardhshme shtesë të mësuesve për fushën e EVE? Lista jepte 16 tema të mundshme për të vlerësuar. Përsëri, të anketuarit mund ta klasifikonin përgjigjen e tyre në një shkallë Likert me 4 pikë, dhe gjithashtu kishin mundësinë të shënonin "Nuk e di". Figura 41 tregon rezultatet në terma të kampionit total të renditur sipas nivelit të "miratimit të caktuar" (vlerat e vendeve individuale janë kryesisht të ngjashme):

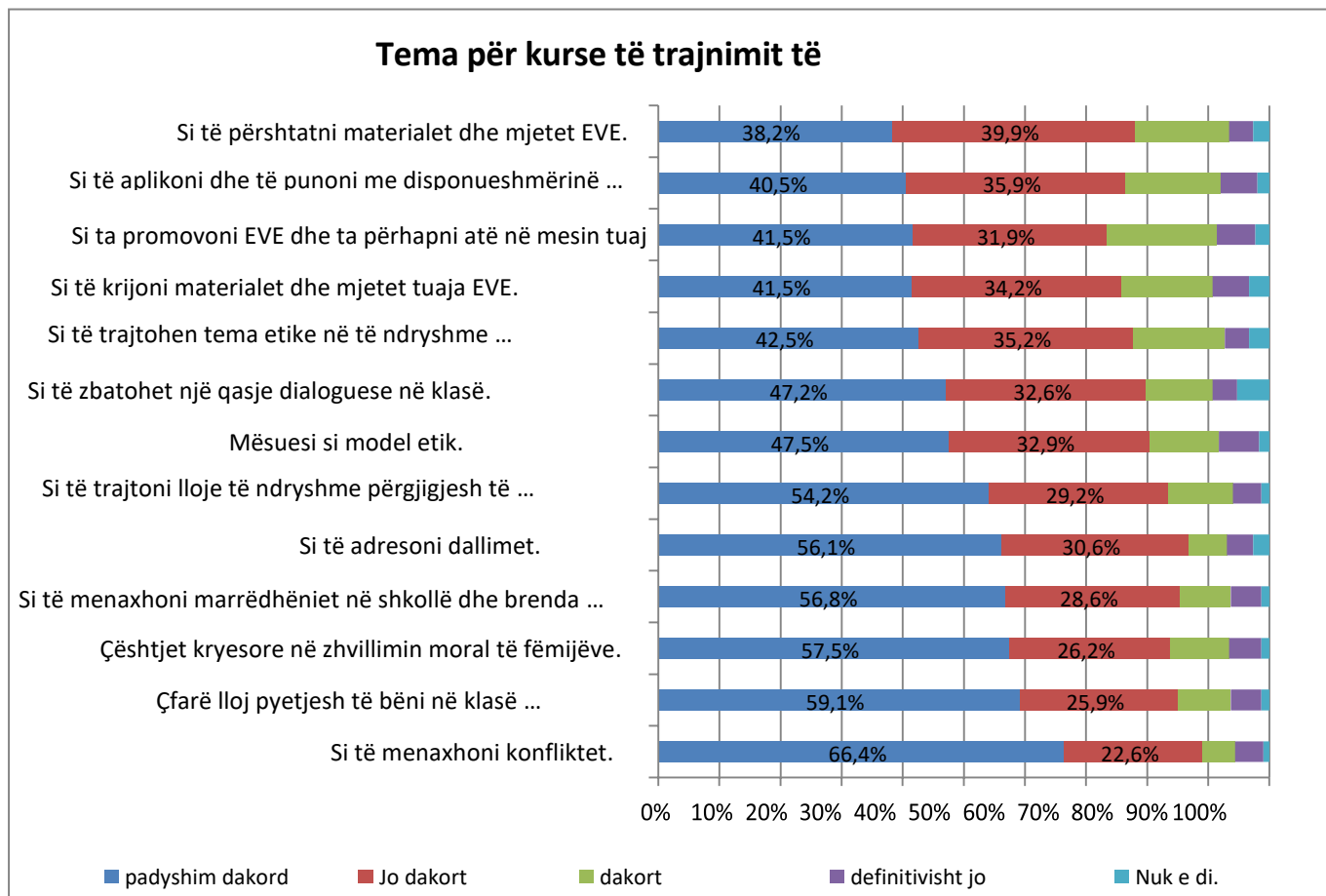

Figure 35: Sondazh online – Diagrama: Tema për kurset e trajnimit të mësuesve

Nëse kategoritë "përfundimisht dakord" dhe "përkundrazi pajtohem" mbledhen së bashku, pesë temat e preferuara ishin si më poshtë:

1. Si të menaxhoni konfliktet (89.0%).
2. Si të adresohen diferencimet (86.7%).
3. Si të menaxhoni marrëdhëniet në shkollë dhe në klasë (85.4%).
4. Si të promovoni të menduarit kritik (85.0%).
5. Çështjet kryesore në zhvillimin moral të fëmijëve (83.7%).

A ka qëllime të tjera që ju i konsideroni të rëndësishme?

Kur u pyetën për një përmbajtje tjetër të dëshirueshme për kurset e trajnimit të mësuesve, mësuesit dhe edukatorët dhanë pak përgjigje që u përkasin fushave të mëposhtme:

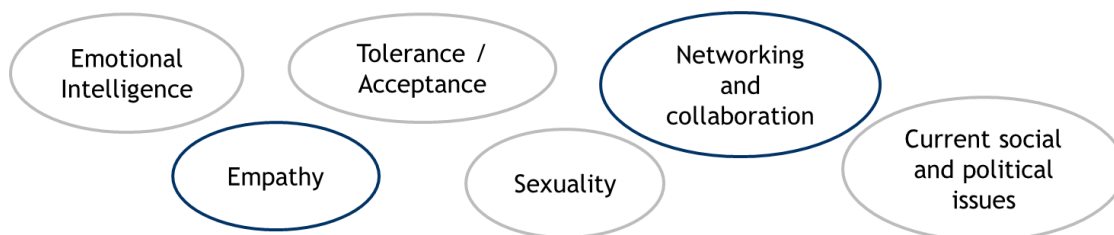

Figura 36: Sondazhi në internet - Fjalët kyçe: Qëllime të tjera të rëndësishme për kurset e trajnimit të mësuesve

Disa citate të tjera për ilustrim

"Për të qenë të bashkuar, për të ndihmuar njerëzit e tjerë, për të mësuar se si të jeni empatikë "
"Inteligjenca emocionale e mësuesit dhe motivimi për një inteligjencë të tillë tek studentët"
"Promovimi i të menduarit autonom, reflektiv dhe etik."
"Respektoni dallimet dhe respektin midis bashkëshortëve"
"Lidhja, rrjetëzimi, bashkëpunimi me strukturat ekzistuese, duke thjeshtuar kështu punën e projektit është e mundur"
"Seksualiteti (në zhvillim), statusi i grave (vajzave) në shoqëri"

1.2.5. Materiale Edukative të Hapura për Edukimin e Etikës dhe Vlerave (EVE)

Pjesa e fundit e pyetësorit online trajtonte nevojat dhe dëshirat e mësuesve në lidhje me zhvillimin e materialeve të përshtatshme për EVE. Pyetja ishte: "Çfarë duhet të përfshijnë materialet e hapura edukative për EVE: Cilat tema? Cilat media? Cilat metoda? Ju lutemi na tregoni preferencat tuaja!" Përsëri mësuesi mund të përdorë një shkallë Likert me 4 pikë për të treguar nivelin e tyre të pajtimit ose mosmarrëveshjes me secilin artikull ose ata mund të shënojnë "Nuk e di".

Zgjedhja e Temave

Figura 37 tregon vlerësimet e kampionit total në lidhje me temat e preferuara. Temat janë të renditura sipas kategorisë "Pa dyshim dakord".

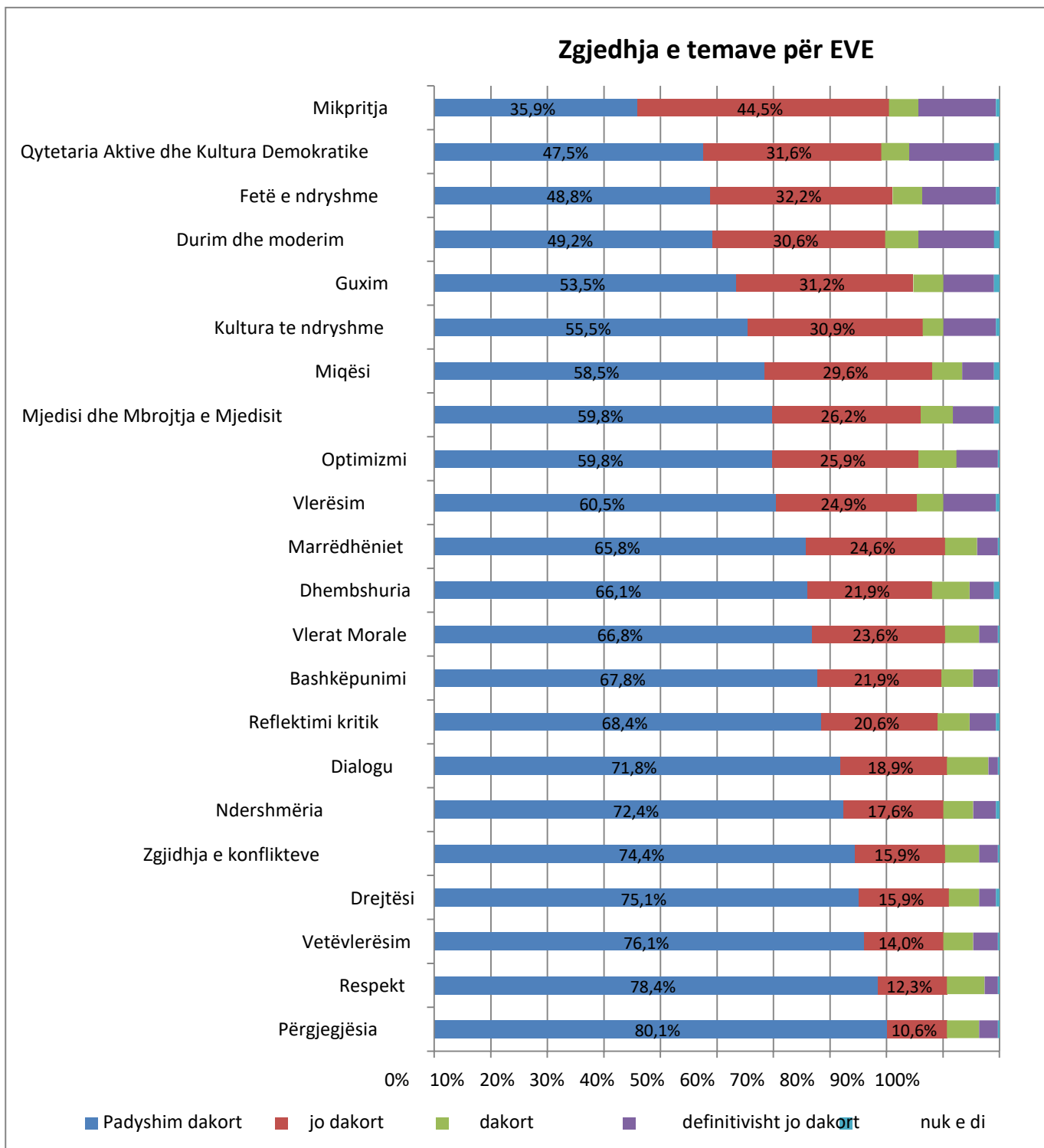

Figura 37: Sondazhi në internet - Diagrami: Zgjedhja e temave për EVE

Vlen të përmendet se të gjitha këto tema marrin vlerësime të larta deri në shumë të larta të miratimit. Gama nga "tema më e papëlqyer" deri te "tema më e njohur" arrin nga 79.1% deri në 91.0% të miratimit (duke përmbledhur kategoritë "pajtohem dakord" + "përkundrazi pajtohem"). "Nuk e di" - përgjigjet janë zakonisht më pak se 1%.

Duke marrë parasysh popullaritetin e secilës temë, atëherë kjo mund të renditet sipas shkallëve më të larta të miratimit ("paktohem dakord") ose sipas normave më të larta plus mjaft të larta të miratimit ("pajtohem dakord" + "pajtohem më mirë"). Në secilin rast, dalin dhjetë temat kryesore të mëposhtme:

Dhjetë Temat kryesore të renditura sipas kategorisë "pajtohem dakord"	Dhjetë Temat kryesore të renditura sipas kategorive të përmbledhura
1. Përgjegjësia	1. Drejtësia
2. Respekti	2. Përgjegjësia
3. Vetëvlerësimi	3. Dialogu
4. Drejtësia	4. Rrespekti
5. Zgjidhja e konflikteve	5. Zgjidhja e Konfliktit
6. Ndershmëria	6. Marrdhënie
7. Dialogu	7. Vlerat morale
8. Reflektimi kritik	8. Sinqeriteti
9. Bashkëpunimi	9. Vetëvlerësimi
10. Vlerat morale	10. Bashkëpunimi

Figura 38: Sonazh në internet - Tabela: Dhjetë Temat kryesore për EVE

Pavarësisht nga këndvështrimi ndryshon kryesisht rendi i temave sipas popullaritetit të tyre; megjithatë, në të dyja rastet kristalizohen temat kryesore të mëposhtme:

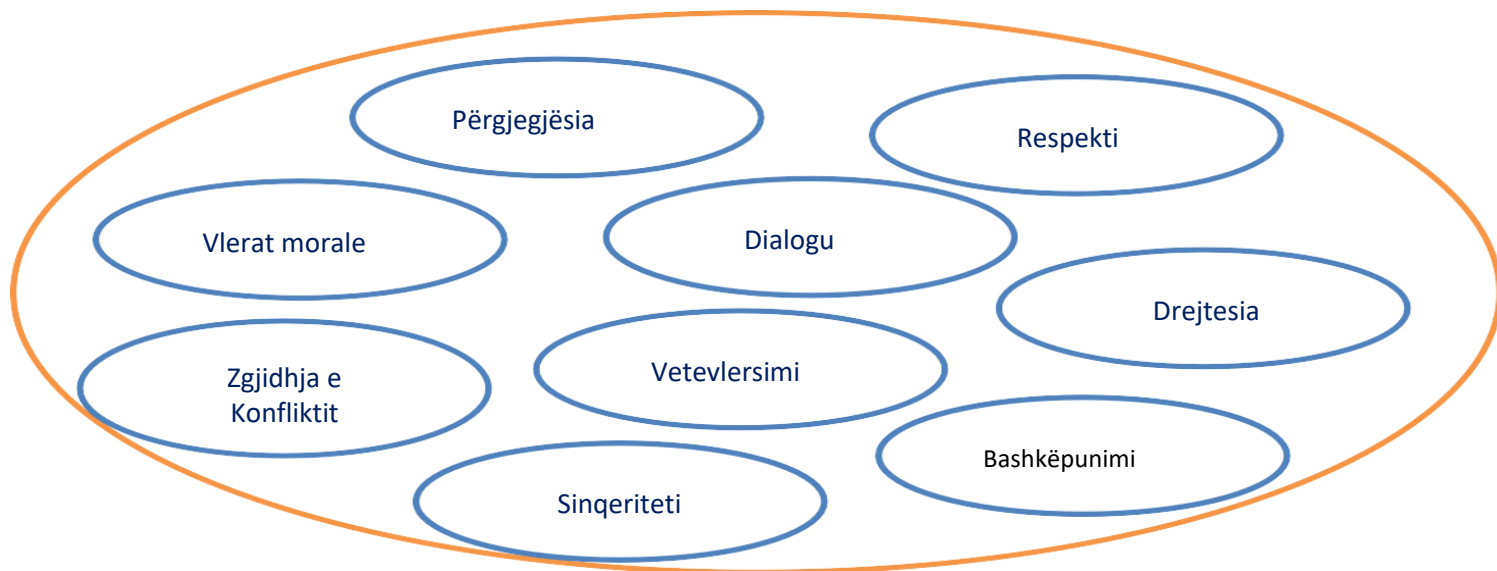

Figura 39: Sondazhi në internet - Diagrami: Temat përkatëse për EVE

Krahasimet e vendeve tregojnë vota kryesisht të ngjashme për temat e përmendura në vendet individuale.

Kur u pyet për **tema të tjera** që mësuesit dhe edukatorët i konsiderojnë të rëndësishme, duke ndjekur përgjigjet aty ku jepen:

- *"Pyetje rreth etikës së jetës / bioetikës (fillimi i jetës, fundi i jetës, njerëzimi, etj.) "*
- *"Pranimi dhe pyetjet kritike të bazuara në informacion dhe përvojë"*
- *"Dëgjimi i zërit të brendshëm = ndërgjegjja"*
- *"Seksualiteti (i shfaqur), statusi i grave (vajzave) në shoqëri"*
- *"Empatia"*
- *"Pranimi i njerëzve që janë të ndryshëm dhe nuk përshtaten në asnjë stereotip ekzistues."*
- *"Respektoni njerëzit e tjerë"*
- *"Përpjekje, këmbëngulje, të mësuarit për të vlerësuar gjërat"*
- *"Unë mendoj se është e rëndësishme t'u mësojmë lëndëve rreth" besimit "pasi inkurajon dhe forcon zemrën dhe mendjen, çelësi për të mësuar vlerat"*
- *"Solidariteti, bashkëpunimi ndërkombëtar, empatia"*
- *"Seksualiteti dhe afektiviteti"*
- *"Transhendenca e qenies njerëzore, rëndësia dhe respekti."*

Përgjigjet individuale sugjerojnë që të merren parasysh edhe temat:

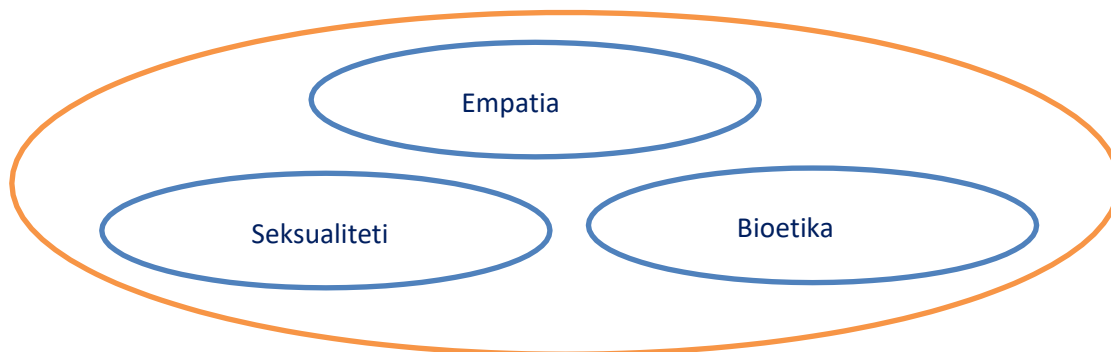

Figura 40: Sondazhi në internet - Diagrami: Tema të tjera përkatëse për EVE

Vërehet se dy temat "empatia" dhe "seksualiteti" u përmendën tashmë, kur u pyetën për temat e preferuara për kurset e trajnimit të mësuesve (krahaso Figura 36). Prandaj sugjerohet që të trajtohen edhe ato tema për zhvillimin e materialeve dhe mjeteve EVE.

Zgjedhja e mediave / materialeve edukative për EVE

Kur u pyetën për zgjedhjen e duhur të mediave / materialeve edukative për EVE, të anketuarit e kampionit të përgjithshëm deklaruan preferencat e mëposhtme (shih Figurën 41):

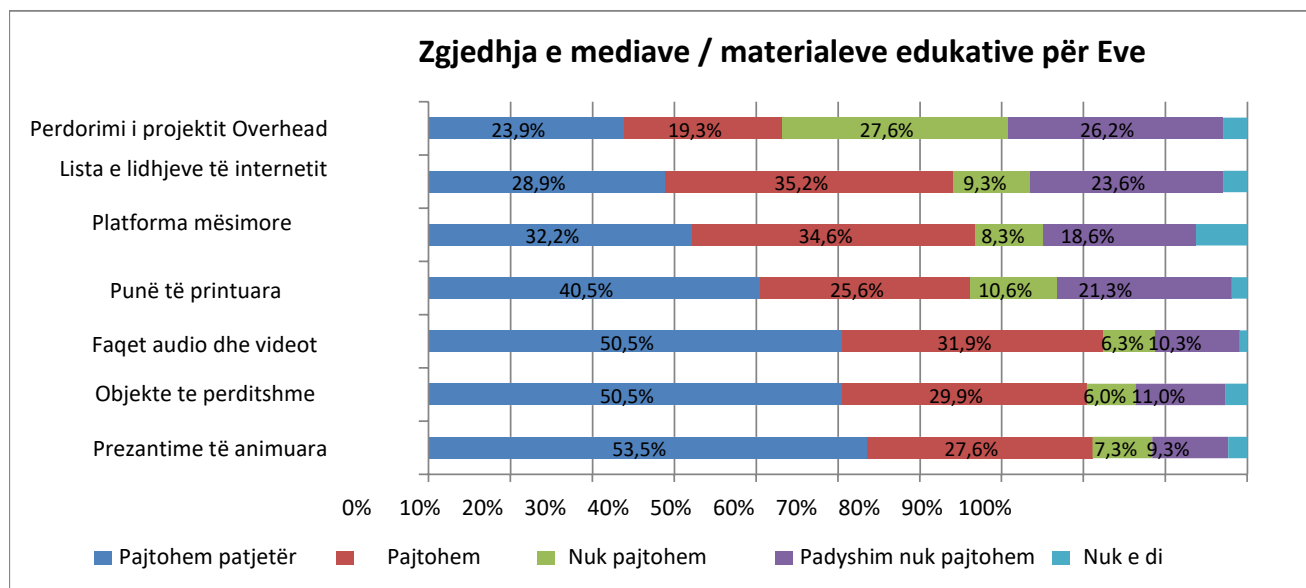

Figura 41: Sondazhi në internet - Diagrami: Zgjedhja e medias / materialeve edukative për EVE

Sipas rezultateve, mediat më të preferuara për shpërndarjen e temave të EVE janë:

- Prezantime të animuara.
- Objekte të përditshme.
- Skedarët audio dhe video.

Llojet më pak të preferuara të mediave janë:

- Përdorimi i video-projektorit të instaluar lart në tavan (Overhead projector).
- Lista e lidhjeve të internetit.

Kur shikohen rezultatet në vendet individuale, shfaqet një ndryshim interesant: Mësuesit dhe edukatorët nga Italia kishin një preferencë shumë të lartë për mediat e bazuara në TIK si "Platforma e të mësuarit" (83.3%), "Prezantimi i animuar" (80.0%), dhe "Listat e lidhjeve të internetit". Nga të gjitha vendet e tjera, atyre u pëlqente më së paku përdorimi i "objekteve të përditshme" (vetëm 63.3%).

Pastaj përsëri mësuesve dhe edukatorëve iu kërkua të plotësonin listën e media të tjera të përshtatshme. Përgjigjet tipike të dhëna ishin:

- “Lojëra, karta veprimi, histori rastesh”.
- “Lojëra, material haptik”.

- “Libra me tregime dhe figura” / “Letërsi”.

- “Personi i mësuesit” / “Mësuesi si model”.
- “Shembuj të praktikave më të mira” / “Rastet e praktikave të mira”.
- “Të ftuar, diskutime me të famshëm nga terreni, përvoja live”.
- “Udhëtime në terren”.
- “Fletushka informative për mësuesit” / “Manualet e mësuesit”.
- “Platforma edukative për mësuesit, me përkthim në gjuhën amtare, të cilat nuk janë pjesë e rregullt e përmbajtjeve në të gjitha institucionet e edukimit të mësuesve (p.sh. seminare dramatike dhe ushtrime të pedagogëve të dramës)”.
- “Videokonferencë”.
- “Radio dhe TV që trajtojnë tema specifike”.

Figura 42: Shembuj të mediave nga Galeria C

Citimi i një mësuesi e sjell përdorimin e duhur të medias shumë bukur deri në pikën:

“Unë mendoj se gjithçka varet nga mënyra se si e përdorim materialin. Një objekt i thjeshtë mund të jetë një mbështetje e madhe, dhe dokumenti më i fundit audiovizual në botë mund të jetë jo tërheqës. Varet nga qasja, nga rrjedha e punës, nga mësuesi dhe grupi. Të gjitha burimet kanë një potencial për të qenë të dobishëm.”

Zgjedhja e metodave

Në vlerësimin e metodave të përshtatshme, u preferuan qartë mënyrat e të nxënit bashkëpunues me fokus në problemet e jetës së përditshme:

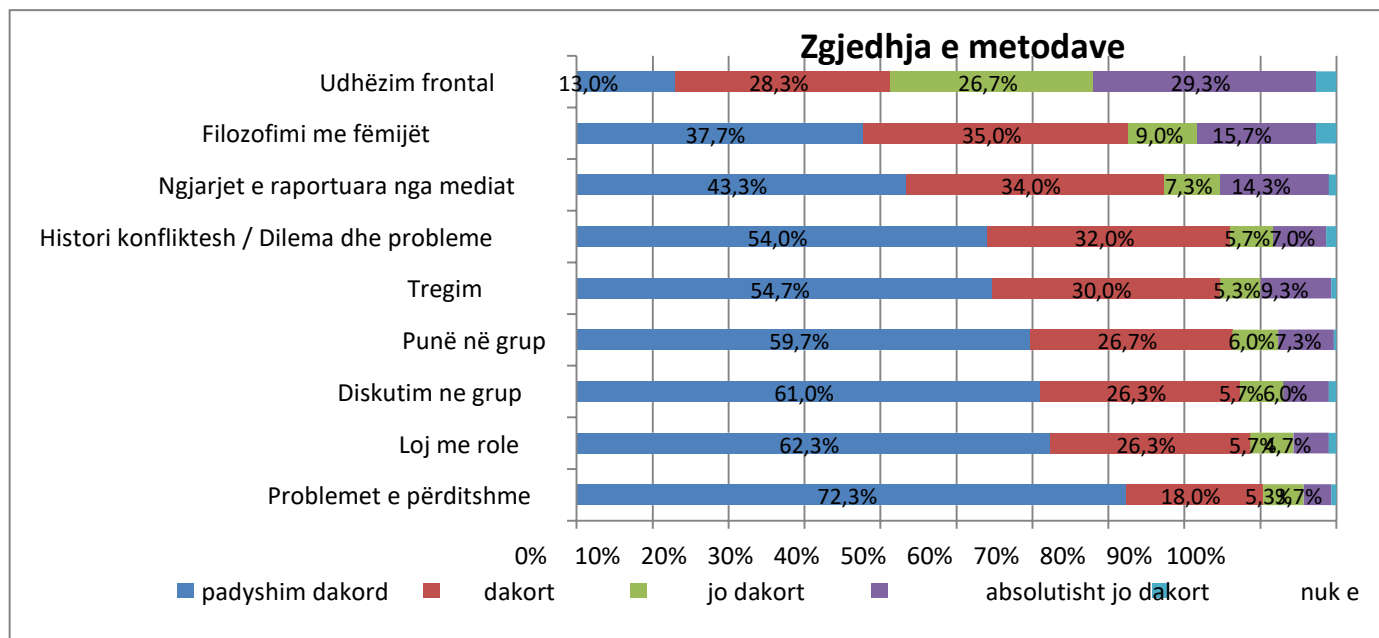

Figura 43: Sondazhi në internet - Diagrami: Zgjedhja e

metodave për EVE

Në këtë rast, pati gjithashtu një dakordësi midis pjesëmarrësve nga të gjitha vendet.

Kur pyeten për metoda të tjera që mësuesit dhe edukatorët i konsiderojnë të rëndësishme, vijojnë përgjigjet aty ku janë dhënë:

- *Të gjitha të mësipërmet së bashku.*
- *"Punë me projekte ndërdisiplinore, mësim social përmes detyrave që zgjidhen në bashkëpunim".*
- *"Vullnetarizmi, ndërdisiplinor, lidhja ndërmjet niveleve".*
- *"Lojëra dhe aktivitete zbavitëse".*
- *"Lojëra sociale".*
- *"Animacion me kukulla, mësim përmes lojës, lojëra sociale".*
- *"Teatri i hijeve"*
- *"Punët e partnerëve".*
- *"Format në përgjithësi bashkëpunuese".*
- *"Përvoja" përtej klasës "për të medituar.*
- *"Reagimi ndaj ndonjë ngjarjeje aktuale, e cila ka mërzhitur të gjithë të përfshirët për shkak të sjelljes joetike, formimit të mendimit të vet për këtë dhe reagimit të të tjerëve (komuniteti lokal, shteti, më gjerë, ...)".*

Roli i lojës

Figura 44: Shembuj metodash nga Clipart Gallery

Punë Grupi

- *"Udhëtime në terren".*
- *"Tryezë e rrumbullakët, punë bashkëpunuese"*
- *"Muzikë, poezi me përmbajtje të përshtatshme për të diskutuar një temë të caktuar".*

"Kërkim. Debate ku marrin pjesë familjet".

"Identifikimi i aspekteve të theksuara nga media (gazeta, TV, radio). Ndoshta është interesante të trajnohen mësuesit për këtë".

- *"Metoda e projekteve".*
- *"Zgjidhja e problemeve dhe vendimmarrja".*

1.2.6. Sfidat dhe shanset e edukimit të etikës dhe vlerave

Përgjigjet e pyetjes kur Edukimi për Etikën dhe Vlerën është i vështirë përkojnë pothuajse në çdo pikë, megjithëse fokusi mund të ndryshojë në disa vende. Vështirësitë identifikohen në tetë fusha: familjet e nxënësve, studentët individualë, klasa në tërësi, mësuesit, institucionet, rrethanat e mësimdhënies, përmbajtja dhe shoqëria. Faktorët që e bëjnë të lehtë edukimin etik dhe me vlerë janë kryesisht një përmbysje e problemeve të mundshme. Mësuesit identifikuan të njëjtat tetë fusha.

	EVE është e vështirë, kur ...	EVE është e lehtë, kur ...
Nxënësit Familjet	<p>Familjet mund të bëjnë Etikë dhe vlerë</p> <p>Edukimi i vështirë nëse vlerat e tyre ndryshojnë shumë nga ata që mësohen në shkollë (p.sh. sepse i përkasin një kulture tjetër), nëse nuk arrijnë të jetojnë dhe të mësojnë vlerat fare (p.sh. për shkak të problemeve familjare ose rrethanat problematike) ose nëse ato i kanë dhënë fëmijës mendime dogmatike. Pika e fundit përmendet më shpesh nga mësues nga Austria. Një tjetër problem i mundshëm i identifikuar në të gjithë vendet, por kryesisht nga mësimdhënësit nga vendet që flasin spanjisht dhe nga Kroacia, ka mungesë bashkëpunimi nga prindërit.</p>	<p>Familjet e bëjnë të lehtë edukimin etik dhe me vlerë nëse u ofrojnë fëmijëve një bazë të mirë të vlerat që janë të ngjashme me ato që mësohen në shkollë, nëse i trajtojnë fëmijët me respekt dhe vlerësimin, dhe nëse bashkëpunojnë me mësuesit. Rëndësia e prindërve bashkëpunimi përmendet në të gjitha vendet, por më shpesh në Austri dhe Spanjë</p>
Nxënësit individual	<p>Në lidhje me nxënësit, vështirësitë mund të ketë mungesë interesi për temën, vetë-egoizmi shkon së bashku me mungesën e respektit për opinionet e tjera, mungesë e përvojës ose aftësi për të mbrojtur një opinion të vetin dhe/ose të mendosh në mënyrë kritike, të adoptimi i ideve dogmatike nga familja apo media, refuzimi për të marrë pjesë siç duhet dhe, sipas një kroati mësuesi, mungesa e edukimit fetar.</p> <p>Fëmijët gjithashtu mund të jenë shumë të vegjël ose shumë të papjekur për disa tema. Përgjigjet e mësuesve nga Sllovenia fokusohen qartë</p>	<p>Sipas mësuesve nga të gjitha vendet, Etika dhe Edukimi me vlera është i lehtë nëse studentët e kanë sjellje të mira sociale dhe aftësi komunikuese, nëse janë empatikë, të motivuar dhe të hapur për diskutime, nëse kanë vlera si p.sh tolerancën, veprojnë sipas tyre dhe mendojnë në mënyrë kritike. Megjithatë, pyetja është, nëse Etika dhe Edukimi me vlera është i nevojshëm në klasa të plota me nxënës shumë të zhvilluar moralisht. Mësuesit nga Italia dhe Sllovenia shtojnë se Etika dhe Edukimi me Vlera është i lehtë nëse nxënësit e konsiderojnë veten si një pjesë e shoqërisë. Një mësues kroat shprehet se edukimi fetar është i vlefshëm</p>

	për çështjet që kanë të bëjnë me nxënësit. Një mësues nga Gjermania dhe disa nga Austria përmendin gjithashtu problemet me gjuhën.	
Tërë klasa	<p>Sigurisht, problemet në anën e familjeve individuale dhe nxënësit ndikojnë në klasë në tërësi. Mësimdhënia e etikës dhe vlerat bëhen të vështira nëse grupi është shumë heterogjen për sa i përket kulturës, vlerave, supozimeve, pjekurisë ose personaliteteve. Për më tepër, është një problem nëse ka konflikte të brendshme ose një atmosferë e keqe që nuk e lejon fëmijët të shprehin hapur mendimin e tyre.</p>	<p>Për sa i përket klasës në tërësi, merret parasysh që të ketë një atmosferë besimi plot respekt për opinionet e tjera në mënyrë që të hapen diskutimet e ndryshme. Mësues nga Austria përqendrohen veçanërisht në këtë pikë. Disa mësues nga Austria dhe Sllovenia shtojnë se Etika dhe Edukimi me vlera është i lehtë nëse grupi nuk është gjithashtu homogjen. Një mësues gjerman përmend që të gjithë duhet të flasin të njëjtën gjuhë.</p>
Mësuesit	<p>Mësuesit e sondazhit tonë identifikojnë gjithashtu probleme të mundshme në lidhje me vetë, edukatorët: Mësuesve mund t'ju mungojnë njohuritë, strategjitë e duhura përvoja dhe trajnimet specifike në këtë fushë. Kjo përmendet në të gjitha vendet përveç Gjermanisë, me një përqendrim në Slloveni dhe Kroaci. Etika dhe Edukimi me vlera është gjithashtu i vështirë nëse mësuesit nuk kanë interes për temën që bëjnë nuk besojnë në atë që ata mësojnë, nuk janë</p> <p>Të qëndrueshëm sipas mendimit të tyre, nuk respektojnë diversitetin (shumëllojshmërinë) ose nuk shërbejnë si a shembull i mirë sepse nuk jetojnë vlerat 'të mira' kroate, sllovene dhe mësuesit e gjermanishtes përmendin gjithashtu konfliktet ose mungesa e mbështetjes ndërmjet kolegëve si një problem potencial</p> <p>Përmendin mësues nga Austria vështirësi nëse mësuesit nuk ia dalin duke krijuar një marrëdhënie të mirë me nxënësit dhe nëse mësojnë gjithmonë vetëm</p>	<p>Mësuesit e kanë të lehtë të japin Etikën dhe Edukimin me Vlera nëse janë të motivuar, të mirëinformuar dhe të përgatitur mirë, vetë-reflektues, të sigurt dhe</p> <p>- më e rëndësishmja - besojnë në atë që bëjnë, dhe jetojnë në përputhje me vlerat që ata mësojnë. Mësimdhënia duhet të jetë fleksibël, inkurajuese, duke përfshirë të gjithë dhe duhet të paraqesë tema nga këndvështrime të ndryshme. Për më tepër, bashkëpunimi ndërmjet kolegëve është i dobishëm</p> <p>Mësuesit austriakë dhe sllovenë shtojnë rëndësinë e të mësuarit për kulturat e tjera dhe të qenit i hapur për pyetjet e nxënësit. Një mësuese nga Spanja mendon se është e favorshme për Edukimin Etik dhe me Vlera nëse mësuesi njeh nxënësit e tij mirë në mënyrë që ai të fokusohet tek pikat e forta dhe të dobëta dhe t'i ndihmojnë ato të zhvillojnë teknika të të menduarit kritik</p> <p>Një mësues slloven thotë se mësuesit duhet të merren me trupin dhe me natyrën</p>

<p>Institucione t</p>	<p>Përveç kësaj, mësuesit kanë vështirësi të japin EVE nëse nuk mbështeten nga institucionet, domethënë nga politika e krijuesit dhe administratës së shkollës, të cilat përmenden nga Kroacia, Sllovenia dhe mësues që flasin spanjisht. Disa mësues të gjuhës kroate dhe spanjolle mendojnë se nuk është mirë nëse prioriteti i kurrikules qëndron në faktet e mësimdhënies (që ndonjëherë janë të padobishme) dhe në përfundim tekste shkollore në vend të fokusimit dhe vlerësimit të arsimit dhe temat përkatëse për jetën e nxënësit. Një mësues italian gjithashtu, thotë se Edukim Etik dhe me Vlera është i vështirë nëse nuk i jepet rëndësi kësaj çështje</p>	<p>Lidhur me institucionet, Etik dhe Edukimi me Vlera është i lehtë nëse mbështetet nga shkolla administrata, ekspertët dhe politika arsimore, që përmendet nga austriakë, kroatë, italianë dhe mësues të gjuhës spanjolle. Një italian dhe dy mësues kroatë thonë se Etika dhe Edukimi me Vlera është më i lehtë nëse tashmë fillon në shkolla fillore. Sipas një mësuesi italian, është e dobishme nëse institucionet përfaqësojnë parimet e mësuara në shkollë. Për më tepër, administrata dhe politika është përgjegjëse për krijimin e rrethanave që lehtësojnë etikën e mësimdhënies dhe vlerat.</p>
<p>Mësimdhënia rrethanat</p>	<p>Rrethanat e mësimdhënies shkojnë së bashku me mbështetjen institucionale. Arsimi është i vështirë nëse mungon koha, stafi dhe materialet e duhura dhe nëse ka gjithashtu shumë nxënës në një klasë. Rëndësia e rrethanave të mira përmendet në të gjitha vendet, por veçanërisht në Slloveni. Një mësues nga Austria mendon se mungojnë burimet për përfshirjen e fëmijëve me nevoja të veçanta dhe kjo mund të jetë problem.</p>	<p>Mësuesit e kanë të lehtë të japin EVE nëse janë të motivuar, të mirëinformuar dhe të përgatitur mirë, vetë-reflektues, të sigurt dhe - më e rëndësishmja - të besojnë në atë që bëjnë, dhe jetojnë në përputhje me vlerat që ata mësojnë. Mësimdhënia duhet të jetë fleksibël, inkurajuese, duke përfshirë dhe duhet të paraqesë tema nga këndvështrime të ndryshme. Për më tepër, bashkëpunimi ndërmjet kolegëve është i dobishëm. Mësuesit austriakë dhe sllovenë shtojnë rëndësinë e të mësuarit për kulturat e tjera dhe të qenit i hapur për pyetjet e nxënësit. Një mësuese nga Spanja mendon se është e favorshme për EVE nëse mësuesi njihet nxënësit e tij mirë në mënyrë që ai të fokusohet në pikat e forta dhe të dobëta dhe t'i ndihmojë ato të zhvillojnë teknika të menduarit kritik. Një mësues slloven thotë se mësuesit duhet të merren me trupin dhe me natyrën</p>

<p>Përmbajtja</p>	<p>Probleme të tjera kanë të bëjnë me përmbajtjen e Edukimit etik dhe vlerave: përmbajtja duhet të jetë e qartë për mësuesit dhe të kuptueshme për fëmijët, lidhur me jetën aktuale dhe duhet të vihet në veprim. Disa mësues nga Sllovenia dhe Kroacia mendojnë se është e vështirë të diskutohen tema tabu ose konflikte që kanë ka ndodhur së fundmi. Një mësues Italian thotë se fëmijëve duhet t'u lejohet kontrolloni koherencën në shprehjet dhe fjalët e të rriturit.</p>	<p>Lidhur me institucionet, EVE është i lehtë nëse mbështetet nga shkolla administrata, ekspertët dhe politika arsimore, që përmendet nga austriake, kroate, italiane dhe mësues të gjuhës spanjolle. Një italian dhe dy mësues kroatë thonë EVE është më i lehtë nëse fillon në Shkolla fillore. Sipas një mësuesi italian, është e dobishme nëse institucionet përfaqësojnë parimet e mësuar në shkollë. Për më tepër, administrata dhe politika është përgjegjëse për krijimin e rrethanave që lehtësojnë etikën e mësimdhënies dhe vlerat. Këto janë: kohë e mjaftueshme, grupe të vogla, përqendrimi në vlerat e kurrikulës në vend të fokusimit në fakte dhe efikasitetin, ofrimin e trajnimit të mësuesve dhe materiale mësimore në lidhje me këtë temë, mundësia që mësuesit të veprojnë në mënyrë të pavarur dhe për të përdorur metoda të ndryshme. Për sa i përket përmbajtjes, EVE është i lehtë nëse trajton tema që janë lidhur me përvojat e vetë studentit ose me ngjarje aktuale që i bënë fëmijët të dëshirojnë të diskutojnë. Vlerat dhe objektivat e mësimdhënies duhet të jenë të qarta dhe përmbajtja duhet të jetë e transferueshme në jetën reale. Një mësues kroat shton se aty nuk duhet të jenë tema tabu. Një mësues nga Spanja mendon se ekuilibri midis shoqërisë dhe natyrës duhet respektuar dhe një mësues austriak thotë se EVE duhet të adresojë si të bëhet një jetë të suksesshme në shoqëri.</p> <p>Për më tepër, disa mësues nga Austria dhe Italia mendojnë se EVE lehtësohet nëse ai integrohet në të gjitha lëndët. Metodat që mund ta bëjnë të lehtë mësimin e etikës dhe vlerave janë, për shembull, diskutimet, koha për vetë-reflektim, dilema dhe histori konfliktesh.</p>
--------------------------	---	---

Shoqëria	Një çështje tjetër e rëndësishme për EVE është qëndrimi ndaj vlerave dhe të menduarit kritik në shoqëri në tërësi, duke përfshirë mediat. Kjo është përmendur nga mësues nga të gjitha vendet, përveç Gjermanisë, por sidomos nga mësuesit kroat. Sipas tyre, EVE është e vështirë kur shoqëria është e korrumpuar, materialiste ose përgjithësisht pa vlera.	E fundit, por jo më pak e rëndësishme, EVE është i mundur vetëm nëse mbështetet nga shoqëria e tërë. Kjo pikë përmendet nga italianët, mësuesit kroatë, austriakë dhe sllovenë.
-----------------	---	---

Figura 45: Sondazhi Online - Tabela: Mësimdhënia e EVE është e vështirë / e lehtë, kur ...

1.2.7. Krahasimi dhe përfundimi

Sondazhi Online ETHIKA u krye me 301 mësues dhe edukatorë nga gjashtë vende partnere të ETHIKA-s dhe pjesëmarrës të tjerë të vendosur në vende të ndryshme të Amerikës së Jugut. Mostra ishte në pjesën më të madhe femra dhe përfshinte mësuese dhe edukatore me një gamë të gjerë përvojash profesionale, duke punuar me fëmijë të moshave të ndryshme nga 3 vjeç deri në 14 vjeç e lart, duke punuar në institucione të ndryshme me detyra të ndryshme mësimore (kopsht, shkollë fillore, shkolla e mesme, shkolla speciale) një ose më shumë lëndë për të dhënë / ose asnjë lëndë, kur jeni edukator. Pavarësisht heterogjenitetit të tyre, të gjithë të anketuarit kanë të përbashkët se janë të përkushtuar ndaj temës së Edukimit të Etikës dhe Vlerave, pasi vendosën t'i kushtojnë kohë sondazhit, të reflektojnë rreth opinionit të tyre, t'u përgjigjen të gjitha pyetjeve dhe të shtjellojnë detajet.

Për sa i përket njohurive për Edukimin e Etikës dhe Vlerave dhe mënyrave se si u fituan njohuritë, mund të konstatohet trendi i mëposhtëm: Shumica e kampionit nuk ishte përgatitur për Edukimin e Etikës dhe Vlerave nga trajnimi fillestar i mësuesve. Rreth 40% kanë marrë njohuri përmes mundësive të trajnimit, por për rreth. 45% kjo mundësi nuk dukej se ekzistonte. Shumica dërmuese (më shumë se $\frac{3}{4}$) e kanë edukuar veten përmes vetë-studimit. I njëjti proporcion ndihet rehat me mësimdhënien e temave etike dhe vlerat në klasë, por një përqindje më e ulët (rreth 65%) ndihet gati për të. Rezultati tregon se mësuesit e përfshirë në sondazh mbajnë një qëndrim pozitiv ndaj EVE, por ata gjithashtu i njohin nevojat e tyre të trajnimit për të fituar më shumë njohuri dhe e komunikuan këtë.

Të pyetur për mendimin e tyre për “Qëllimet e Edukimit të Etikës dhe Vlerave”, të anketuarit e kampionit të përgjithshëm ranë dakord veçanërisht për qëllimet e mësimin të fëmijëve “...si të marrin përgjegjësi”, “...si të vazhdojnë dialogun dhe komunikimin”, “...si të ndërjegjësohem për problemet rreth meje”. Ky koleksion synimesh u plotësua me emërtimin e qëllimeve të mëtejshme si nxitja e respektit, ndjeshmërisë, pranimit dhe tolerancës.

Në lidhje me nevojat e tyre për trajnim, shumica dërrmuese e mësuesve dhe edukatorëve preferuan temat e mëposhtme nga lista e dhënë: Zgjidhja e konflikteve, ballafaqimi me dallimet/ diversiteti, menaxhimi i marrëdhënieve në shkollë dhe në klasë, promovimi i të menduarit kritik dhe çështjet kryesore në zhvillimin moral të fëmijëve. Ata shtuan tema si inteligjenca emocionale, rrjetëzimi dhe bashkëpunimi, që kanë të bëjnë me çështjet aktuale sociale dhe politike, që kanë të bëjnë me seksualitetin në zhvillim dhe - përsëri - tolerancën, pranimin dhe ndjeshmërinë.

Në lidhje me materialet dhe mjetet edukative që do të zhvillohen në projektin ETHIKA, kishte një shkallë të lartë konsensusi për temat e dhëna përgjegjësia, respekti, dialogu, vlerat morale, drejtësia, vetëvlerësimi, zgjidhja e konflikteve, ndershmëria dhe bashkë - punimi. Si kërkesë shtesë u shprehën temat diversiteti, mbrojtja e mjedisit, ballafaqimi me emocionet, mbështetja e të menduarit kritik dhe filozofik. Ndër llojet e mediave më të preferuara ishin prezantimet e animuara / PPT, përdorimi i objekteve të përditshme, skedarët audio/video dhe librat. Ndër metodat, veçanërisht ato bashkëpunuese u zgjodhën nga lista: lojë me role, diskutim në grup. Këtu referimi për problemet e jetës së përditshme u pa si veçanërisht i rëndësishëm. Metodot e sugjeruara të mëtejshme ishin: punë ndërdisiplinore, lojëra dhe aktivitete argëtuese, ekskursione në terren.

Kur u pyetën për faktorët që e bëjnë të vështirë ose të lehtë mësimdhënien e etikës dhe vlerave në klasë, përgjigjet përkonin pothuajse në çdo pikë. Sfidat si dhe shanset mund të identifikohen në tetë fusha të ndryshme që janë: 1) prejardhja familjare e nxënësit (dhe niveli i tyre i mbështetjes në EVE), 2) studenti individual (dhe niveli i tyre i interesit, motivimi, sjellja e respektueshme, dhe aftësitë komunikuese), 3) klasa në tërësi (dhe nëse ka një atmosferë gjithëpërfshirëse, mirëkuptuese dhe të besueshme), 4) personi i mësuesit (dhe niveli i interesit, motivimi, njohuritë dhe përvojat; por edhe vlerat e tyre), 5) institucioni (dhe niveli i mbështetjes nga administrata e shkollës, ekspertët, politika arsimore), 6) rrethanat e mësimdhënies (përputhja e vlerave të mësuara me vlerat e veta, koha dhe stafi i mjaftueshëm, disponueshmëria e materialet e duhura), 7) përmbajtja (dhe niveli i qartësisë për mësuesit dhe studentët, lidhja me përvojat e jetës, koha për reflektim dhe aktivitete), dhe 8) shoqëria (dhe si merren njerëzit me vlerat, si janë temat. diskutuar dhe përfaqësuar në media).

6. Rekomandime për konceptin ETHIKA

Nga Raporti "Gjendja aktuale të Edukimit të Etikës dhe Vlerave" dhe Analiza e Nevojave të Përdoruesit, rekomandimet e mëposhtme mund të nxirren në lidhje me zhvillimin e një Strategjie Politike, për hartimin e hapësirave për trajnimin e mësuesve të projektit dhe për krijimin e një grupi e materialeve dhe mjeteve edukative.

6.1. Rekomandime për Zhvillimin e Politikave të BE-së

Suksesi i krijimit të edukimit të etikës dhe vlerave si një çelës për themelimin e shoqërive tona evropiane varet nga marrëveshja midis të gjithë partnerëve përkatës për një vizion të përbashkët të mbështetur nga një sërë politikash dhe rregulloresh specifike që duhen marrë për të vënë në jetë këtë vizion.

Në nivel të Bashkimit Evropian nuk ka një grup të zhvilluar politikash, rregulloresh apo rekomandimesh specifike për edukimin e etikës dhe vlerave në shkolla si të tilla, pasi kjo është fusha e sistemeve arsimore kombëtare të shteteve anëtare të BE-së. Megjithatë, dimensionin etik i arsimit dhe të nxënësve është i pranishëm në disa dokumente kyçe strategjike dhe politikash për Komisionin Evropian.

Nga Raporti "Gjendja e Artit", rekomandimet e mëposhtme mund të nxirren në lidhje me zhvillimin e një Strategjie të parë Politike të Edukimit të Etikës dhe Vlerave në nivel të Bashkimit Evropian.

EVE - Edukimi i etikës dhe vlerave në shkolla dhe kopshte

Rekomandime për Zhvillimin e Politikave në Bashkimin Evropian (EU)

I. EU Niveli i politikës

- Duke pasur parasysh mungesën e një strategjie qendrore të politikave për edukimin e etikës, shumëllojshmërinë e qasjeve të përdorura dhe disa aktorë të ndryshëm të edukimit të etikës, do të ishte e dëshirueshme që të krijohej një kornizë e përbashkët për zhvillimin e edukimit të etikës dhe vlerave në Shtetet Anëtare të BE-së
- Duke pasur parasysh se dimensionin e vlerës është i pranishëm në iniciativat dhe strategjitë kombëtare të BE-së, ne propozojmë që Komisioni i BE-së të miratojë dhe të mbështesë një strategji për zbatimin e vlerave të përbashkëta, veçanërisht ato që janë qartë të pranishme dhe të shprehura në dokumente të tjera kyçe të BE-së me rekomandime për zbatimin në shtetet anëtare, politikat dhe praktikatat e përgjithshme.

II. EU Praktika në edukimin e etikës dhe vlerave

- Duke pasur parasysh dimensionet globale dhe ndërkulturore të edukimit të etikës, ne propozojmë të mbështesim kërkimin dhe zbatimin e lidhjes ndërmjet vlerave etike dhe fetare, veçanërisht ato të fokusuar në mësimdhënien e etikës në udhëkryqet e traditave të ndryshme fetare, etike dhe kulturore.
- Duke pasur parasysh diversitetin në lidhje me nivelin arsimor, njohuritë dhe përvojën e mësuesve në vende të ndryshme, ne propozojmë angazhim të madh për të mbështetur mësuesit dhe edukatorët në nivelet evropiane në kuadër të programeve ekzistuese të financimit, trajnimit dhe shkëmbimit, të cilat duhet të vënë më shumë stress mbi etikën dhe krijimin e mundësive të reja.

□

• EU Mësimi i përjetshëm

Duke pasur parasysh se shumë organizata të shoqërisë civile, institucione arsimore dhe iniciativa të tjera që ushqejnë ekspertizë dhe përvojë të vlefshme që mund të shfrytëzohen në mënyrë sinergjike, ne propozojmë një qasje sinergjike për të mbështetur një rrjet evropian për edukimin e etikës, duke sjellë ekspertë dhe aktorë institucionalë për të punuar së bashku

Lëvizja drejt një strategjie politike specifike për edukimin e etikës dhe vlerave në nivel të Bashkimit Evropian mund të përshpejtohet përmes bashkëpunimit aktiv midis politikëbërësve evropianë dhe kombëtarë, personelit arsimor dhe palëve të tjera të interesuara, duke përfshirë pjesëmarrjen aktive të anëtarëve të komunitetit lokal si liderët politikë dhe fetarë, zyrtarët lokalë të arsimit dhe mediat

6.2. Rekomandime për ngjarjet e trajnimit të mësuesve

Në projektin ETHIKA ofrohet një trajnim 5-ditor i mësuesve për çdo vit gjatë pranverës. Ngjarja e parë u mbajt në kohën e raportimit - në fund të marsit 2015 - në Lubjanë, Slloveni. Axhenda përfshinte prezantime dhe seminare me tema të tilla si Etika dhe Vlerat Edukimi, Nevojat e Mësuesve dhe Edukatorëve, Zhvillimi Moral i Fëmijëve, Filozofia me Fëmijët, Të mësuarit holistik rreth Etikës dhe Vlerave, Mësimi Biografik dhe Të Mësuarit përmes Tregimeve, Dialogu, Vlera dhe Virtyti. Një vlerësim i kësaj faze të parë të trajnimit të mësuesve po bëhet në këtë moment. Rezultatet do të ushqehen me planifikimin e ngjarjeve të ardhshme. Propozime të mëtejshme për hartimin tematik të ngjarjeve të ardhshme të trajnimit të mësuesve mund të nxirren nga analiza e nevojave. Temat më të njohura në sondazhin online ishin:

Nevojat e mësuesve lidhur me temat për ngjarjet e trajnimit të mësuesve

- Zgjidhja e konflikteve
- Trajtimi i duhur i dallimeve/diversitetit
- Menaxhimi i marrëdhënieve në shkollë dhe klasë
- Promovimi i të menduarit kritik
- Çështjet kryesore në zhvillimin moral të fëmijëve
- Inteligjenca emocionale
- Empatia
- Toleranca / Pranimi
- Seksualiteti
- Rrjetëzimi dhe bashkëpunimi
- Trajtimi i çështjeve aktuale sociale dhe politike

Figura 46: Rekomandim - Tema për ngjarje të trajnimit të mësuesve

Këto tema mund të projektohen shumëfish me fokus në "etikën dhe vlerat" si dhe aspekte plotësuese nga fusha të tjera si filozofia, teologjia, psikologjia, mjekësia, shkenca sociale dhe politike. Metodologjikisht, ka kuptim që të përcillen më shumë tema diskutimi teorike dhe abstrakte si "trajtimi i çështjeve aktuale sociale dhe politike" përmes prezantimit dhe diskutimit. Temat e lidhura me veprimet si "Menaxhimi i Konfliktit" dhe "Promovimi i Mendimit Kritik" mund të ilustrohen përmes metodave si demonstrimi shembullor i jetës dhe loja me role. Një temë si "Rrjeti dhe Bashkëpunimi" mund të stimulohet gjatë ditëve të trajnimit duke promovuar marrëdhëniet midis pjesëmarrësve të trajnimit në mënyrë që ata të komunikojnë, bashkëpunojnë dhe ndajnë përvoja konkrete.

Në kohën e trajnimit të radhës do të jenë në dispozicion edhe materialet dhe mjetet edukative

ETHIKA. Është e këshillueshme që ato të integrohen në trajnimin e mësuesve në mënyrë tematike. Përvojat e vlerësimit nga projekti i mëparshëm ETHOS sugjerojnë se është e dobishme që mësuesit dhe edukatorët të merren në mënyrë aktive me këto materiale. Prandaj, mund të jetë pjesë e trajnimit të ardhshëm të mësuesve që pjesëmarrësit të ndahen në grupe të vogla, të zgjedhin një temë/mjet, ta përvetësojnë atë dhe më pas të kryejnë një mësim me seancën plenare. Kjo ka avantazhin e përvojës së drejtpërdrejtë; pyetjet mund të trajtohen menjëherë. Mund të jepen këshilla për përshtatjen e materialeve të dhëna për kontekstin aktual.

6.3. Rekomandime për Zhvillimin e Materialeve/Mjeteve Edukative

Në zhvillimin e materialeve dhe mjeteve edukative shtrohet pyetja se cilat janë temat, mediat dhe metodat e duhura. Temat që u deklaruan si veçanërisht të rëndësishme në Analizën e Nevojave të Përdoruesit ishin paraqitur në takimin e dytë të partnerit ETHIKA në mars 2015 dhe më pas u diskutuan tërësisht. Temat individuale të përmendura janë:

Tema për Materiale dhe Mjete Edukative
• Respekti
• Dialogu
• Vlerat morale
• Drejtësia
• Vetëvlerësimi
• Zgjidhja e konflikteve
• Ndershmëria
• Bashkëpunimi
• Trajtimi i diversitetit
• Mbrojtjen e mjedisit
• Ballafaqimi me emocionet
• Mbështetja e të menduarit kritik dhe filozofik

Figura 47: Rekomandim - Tema për Materiale dhe Mjete Edukative

Hapi tjetër duhet të jetë përfshirja e temave ende të palidhura në një strukturë kuptimplotë. Një diskutim i parë i një strukture të mundshme u krye në takimin e dytë të partnerit ETHIKA në mars 2015 (shih Figurën 48) dhe aktualisht është duke u zhvilluar më tej.

Figura 48: Foto nga Skica e Parë e një Strukture Tematike nga Takimi i 2-të i Partnerëve

Përveç kësaj, rekomandohet të përdoret sërish struktura tematike e kutisë së instrumenteve që është zhvilluar tashmë për projektin ETHOS.

Zbatimi i temave në media dhe metodat duhet të jetë i larmishëm në lidhje me një mënyrë didaktike kuptimplote. Analiza e nevojave të përdoruesve ka identifikuar mediat dhe metodat e mëposhtme si më kuptimplotë:

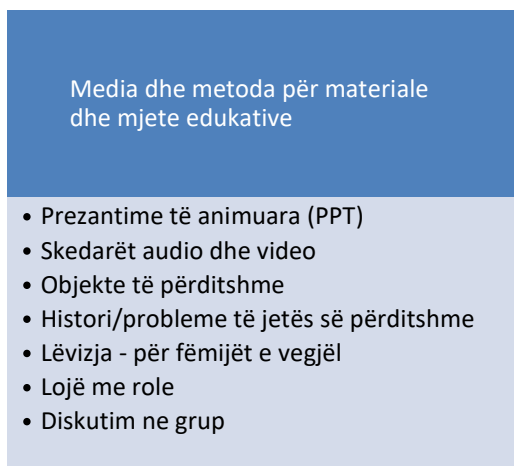

Figura 49: Rekomandim - Media dhe Metoda për Materiale dhe Mjete Edukative

Si materiale shtesë mësuesi dëshiron të ketë link për filma, këngë dhe filma vizatimorë në lidhje me temat.

7. Indeksi i Figurave

Figure 1: State of the Art Report: Austria.....	10
Figure 2: State of the Art Report: Croatia.....	11
Figure 3: State of the Art Report: Germany	12
Figure 4: State of the Art Report: Italia	13
Figure 5: State of the Art Report: Slovenia	14
Figure 6: State of the Art Report: Spain	15
Figure 7: Participants of focus groups and interviews.....	20
Figure 8: Focus Groups – Table: Relevant Topics for EVE.....	22
Figure 9: Focus Groups – Table: Initial Teacher Training	24
Figure 10: Focus Groups – Table: Additional Teacher Training	26
Figure 11: Focus Groups – Table: Ethical Approach of Institution	30
Figure 12: Focus Groups – Table: Stimulation of Ethical Sensitivity	35
Figure 13: Focus Groups – Table: Personality Building Effect of the Teacher	38
Figure 14: Focus Groups – Table: Effects of EVE on the Teacher	40
Figure 15: Source Clipart Gallery.....	42
Figure 16: Screenshot from ILIAS: Portal for Online Survey.....	42
Figure 17: Survey for Teachers and Educators: Number of Responses	43
Figure 18: General Information about Educators/Teachers: Short Description	44
Figure 19: Online Survey – Table: Length of Service.....	45
Figure 20: Online Survey – Diagram: Which topics do you teach?	46
Figure 21: Online Survey – Table: Which topics do you teach?.....	47
Figure 22: Online Survey – Table. Age of Children.....	48
Figure 23: Online Survey – diagram: Size of Class	48
Figure 24: Online Survey – Short Description: Experiences with EVE.....	49
Figure 25: Online Survey – Diagram: Initial Teacher Training	50
Figure 26: Online Survey – Diagram: Additional Teacher Training.....	51
Figure 27: Online Survey – Diagram: Participation in Additional Teacher Training Courses	52
Figure 28: Online Survey – Table: Comparison between Existence of EVE Training Courses and Attendance	52
Figure 29: Online Survey – Diagram: Self-Study	53
Figure 30: Online Survey – Diagram: Readiness for Teaching EVE in Class	54
Figure 31: Online Survey – Diagram: Feeling Comfortable when Teaching EVE in Class	54
Figure 32: Online Survey – Diagram: Goals of EVE	55
Figure 33: Online Survey – Tag Cloud (Wordle): Other Goals of EVE	56
Figure 34: Online Survey – Table: Other Goals of EVE.....	58
Figure 35: Online Survey – Diagram: Topics for Teacher Training Courses	59
Figure 36: Online Survey – Key words: Other Important Goals for Teacher Training Courses... 60	
Figure 37: Online Survey – Diagram: Choice of Topics for EVE.....	61
Figure 38: Online Survey – Table: Top Ten Topics for EVE	62
Figure 39: Online Survey – Diagram: Relevant Topics for EVE	62
Figure 40: Online Survey – Diagram: Other Relevant Topics for EVE.....	63
Figure 41: Online Survey – Diagram: Choice of Media / Educational Materials for EVE.....	64
Figure 42: Examples of Media from Clipart Gallery.....	65
Figure 43: Online Survey – Diagram: Choice of Methods for EVE	66
Figure 44: Examples of Methods from Clipart Gallery	66
Figure 45: Online Survey – Table: Teaching EVE is difficult/easy, when... ..	70
Figure 46: Recommendation – Topics for Teacher Training Events.....	74
Figure 47: Recommendation – Topics for Educational Materials and Tools.....	75
Figure 48: Photo from First Sketch of a Thematic Structure from 2 nd Partner Meeting (own photo)	75
Figure 49: Recommendation – Media and Methods for Educational Materials and Tools	76

8. Referencat

- Altschuld, J. W. & White, J.L (2009): Needs assessment: Analysis and prioritization. Sage
- Altschuld, J.W. & Witkin, B.R. (2000): From needs assessment to action: transforming needs into solution strategies, Sage
- Barroso, J. M. (2009). Political guidelines for the next Commission. Brussels: http://ec.europa.eu/archives/commission_2004-2009/president/pdf/press_20090903_EN.pdf [27.04.2015]
- Bayerisches Staatsministerium für Unterricht und Kultus (2008). Werte machen stark. Praxisbuch zur Werteerziehung. URL: <http://www.km.bayern.de/lehrer/erziehung-und-bildung/werte.html> [27.04.2015]
- Beck, U. (1999). What Is Globalization?. Cambridge: Polity Press. 1999
- http://www.ls2.sozioogie.uni-muenchen.de/personen/professoren/beck_ulrich/veroeffent/publik/was_ist_global/englisch.pdf [27.04.2015]
- Boban, I. & Hinz, A. (2003): Index für Inklusion. Halle-Wittenberg: Martin-Luther-Universität.
- Booth, T. & Ainscow, M. (2002): The Index for Inclusion. Developing Learning and Participation in Schools. Bristol: Centre for Studies on Inclusive Education
- Ethos Policy Statement. Ethics educations in schools. September 2014 http://www.ethos-education.eu/news/Ethos_PolicyPaper_en.pdf [27.04.2015]
- Feiner, F (2008): Heterogenität wahrnehmen – Einmaligkeit fördern. Oder: Grenzen im Kopf überwinden – inklusive Bildung, in: cpb 121, 152 - 158.
- Feiner, F. & Knauder, H. (2007): Gestaltpädagogik als inklusive Pädagogik, in: Zeitschrift für Integrative Gestaltpädagogik und Seelsorge, Nr. 44, 5 – 8.
- Feiner, F. (2007): Wir sind ein Schatz, weil wir unsere verschiedenen Talente und Charismen in die Gemeinschaft einbringen!. In: Zeitschrift für Integrative Gestaltpädagogik und Seelsorge, Nr. 44, 19 – 20.
- Feiner, F. Hausberger B., Ladstätter, M. Prügger, W. & Straßegger-Einfalt, R. (2009): Inklusive Pädagogik im Bereich des (Religions-)Unterrichts. (Religions-)Pädagogische Perspektiven. In: ÖRF 17 (2009) 65 - 70 und 78-79.
- Gupta, K., Sleezer, C. & Russ-Eft, D.F. (2007): A Practical Guide to Needs Assessment. John Wiley & Sons
- Knauder, H., Feiner, F. & Schaupp, H. (Hg.) (2008): Jede/r ist willkommen! Die inklusive Schule – Theoretische Perspektiven und praktische Beispiele. Graz: Leykam.
- McArdle, G. (1998): Conducting a Needs Analysis. Crisp
- McKillip, J. (1987). Need Analysis: Tools for the Human Service and Education. Applied Social Research Methods Series, Volume 10. Sage Publications: Thousand Oaks, CA.
- McKillip, J. (1998). Need Analysis. In Bickman, L and Rog, D.J. (Eds). Handbook of Applied Social Research Methods. Sage Publications: Thousand Oaks, CA.
- Phillips, J.J. (1995): In action: conducting needs assessment, American Society for Training and Development.
- Reviere, R., Berkowitz, S., Carter, C.C., Gergusan, C.G. (Eds) (1996). Needs Assessment: A Creative and Practical Guide for Social Scientists. Taylor and Francis: Washington, DC.
- Stein, M. (2008): Wie können wir Kindern Werte vermitteln? – Werteerziehung in Familie und Schule. Reinhardt: München

Shtojca 1: Përmbledhje e Raportit Kombëtar për Gjendjen e Etikës dhe Vlerave të Arsimit

Shtojca 1.1. Modeli i Raporteve Kombëtare

Vendi: _____

(*EVE – Ethics and Values Education)

A Niveli i politikës dhe ndryshimi i politikës

A.1: Përshkruani shkurtimisht politikat kryesore ekzistuese kombëtare në lidhje me EVE në vendin tuaj.

A.2: Cilat institucione kombëtare përfshihen në zhvillimin, formimin dhe përcaktimin e politikave dhe synimeve në fushën e EVE? Cila do të ishte “pika hyrëse” kryesore në procesin e ndryshimit të politikave?

A.3: Cilat palë të tjera të interesuara janë të përfshirë në zhvillimin dhe vlerësimin e fushës EVE?

A.4: Cilat rregullore ligjore dhe zyrtare janë të ankoruara për temat e EVE (nëse është e disponueshme në vendin tuaj)?

A.5: Kur u përmend në A.1 rishikimi i fundit i madh i politikave në lidhje me EVE?

A. 6: Kur ishte rishikimi i fundit i kurrikulës ose planprogramit për lëndën e dedikuar të mësuar në EVE ose lëndë të lidhura ngushtë?

A.Praktikat

B.1: A ka një lëndë të dedikuar EVE në dispozicion të nxënësve në shkollat fillore ose të mesme (6-14 vjeç) në vendin tuaj (shënoni emrin e saj, nëse më shumë se një shtet ka disa) ?; nëse jo, ju lutemi specifikoni se cilat subjekte merren me përmbajtjen EVE.

B.2: Në çfarë niveli dhe lloje të shkollave dhe institucioneve mësohet lënda EVE (nëse ekziston në vendin tuaj)?

B.3: Çfarë statusi ka EVE në vendin tuaj? (lëndë e detyruar, lëndë me zgjedhje të detyruar, lëndë me zgjedhje, lëndë zëvendësuese); Për cilët studentë është e detyrueshme pjesëmarrja në këtë lëndë? A është e mundur të jesh ose të përjashtohesh nga kjo lëndë?

B.4: A është lënda e mësuar në kushte të barabarta krahasuar me lëndët e tjera përsa i përket arsimit dhe formimit të avancuar sipas lëndëve, pozicionit të lëndës mësimore në orarin e studentëve, organizimit të orëve, mbështetjes financiare dhe përdorimit të personelit mësimor?

B.5: A janë mësuesit e lëndës të kualifikuar si mësues të EVE? Ku dhe në çfarë forme ndodh trajnimi dhe kualifikimi fillestar i mësuesve të kualifikuar?

B.6: A ka ndonjë arsim të veçantë EVE në universitetet e mësuesve? Si quhen këto kurse, seminare etj.? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?

B.7: A kanë mësuesit një lloj edukimi EVE përpara se të bëhen mësues zyrtarë në shkollë? Çfarë edukimi etik kanë?

A ka një kurs të Etikës / Filozofisë Morale në universitetet e mësuesve (për të gjithë mësuesit, për disa programe)? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?

B.9: A ka një kurs të dedikuar për didaktikën e etikës dhe vlerave në programin e mësuesve në universitete (për të gjithë mësuesit, për disa programe)? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?

C. Mundësitë e të mësuarit gjatë gjithë jetës për mësues/edukatorë

C.1: A ekzistojnë mundësi trajnimi suplementar/profesional të mësuesve të EVE dhe cilat janë ato?

C.2. : A ka organizata dhe rrjete kombëtare të krijuara posaçërisht për të promovuar EVE? Nëse po, ju lutemi rendisni ato.

C.3. : Cilat janë aktivitetet dhe mundësitë e tjera kryesore që lidhen me mësuesit dhe edukatorët për promovimin dhe zbatimin e EVE (p.sh. ditët e kulturës / etikës, javët e studimit dhe aktivitete të tjera)?

D. Shtojca

Lista e partnerëve/personave më të rëndësishëm të referencës për EVE (vendimmarrësit kryesorë dhe palët e interesuara) Për informacion të përgjithshëm mbi sistemet arsimore, një referencë e dobishme mund të jetë: <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php> titulli = Rreth_Eurypedia

Shtojca 1.2. Raport kombëtar: Republika e Austrisë

Shteti: Austria

(*EVE – Ethics and Values Education)

A. Niveli i politikës dhe ndryshimi i politikës

A.1 Përshkruani shkurtimisht politikat kryesore ekzistuese kombëtare në lidhje me EVE në vendin tuaj.

Në Austri tema Etika është e integruar në lëndën Filozofi, e cila është e detyrueshme nga klasa 11 deri në 12. Por mësimi etik është i integruar në lëndë të ndryshme, por në kopshtin e fëmijëve në shkollën fillore dhe të mesme, p.sh.

- Edukata fetare në të gjitha klasat,
- Shkencat e përgjithshme në shkollën fillore,
- Edukimi politik,
- Biologji,
- Gjeografia dhe ekonomia,
- Zhvillimi personal dhe të mësuarit social,
- Gjermanisht,
- Ushtrime dhe sporte,
- Matematikë,
- Këshillim profesional dhe aftësi jetësore,
- Seminar njeri-krijues,
- Studime të avancuara shëndetësore dhe
- Historia natyrore, ekologjia, kujdesi shëndetësor (Shih A.4).

A.2 Cilat institucione kombëtare përfshihen në zhvillimin, formimin dhe përcaktimin e politikave dhe qëllimeve në fushën e EVE? Cila do të ishte “pika hyrëse” kryesore në procesin e ndryshimit të politikave?

Kompetencat e Ministrisë Federale të Arsimit dhe Çështjeve të Gruas (<https://www.bmbwf.gv.at>) përfshijnë të gjithë sistemin arsimor fillor dhe të mesëm nga shkolla e detyrueshme deri në përfundimin e shkollës së mesme si dhe Kolegjet Universitare të Mësimdhënësve. Arsimi (Pädagogische Hochschulen). Ministria është gjithashtu përgjegjëse për të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me mësimin gjatë gjithë jetës dhe arsimin e të rriturve.

Zyra e Arsimit është përgjegjëse për kishat dhe komunitetet fetare të njohura zyrtarisht; aktualisht janë gjashtëmbëdhjetë.

Përmbajtja e orës së fesë lind nga kurrikulat. Këto përgatiten nga bashkësitë fetare dhe shpallen nga bmbf.

Në këto kurrikulë bëhet dallimi në mes të materialit mësimor bazë dhe atij të avancuar, përkatësisht në mes të përmbajtjes obligative dhe atyre zgjedhore.

Librat shkollorë janë autorë nga një grup shkrimtarësh, miratohen nga një komision (për edukimin fetar katolik romak: Konferenca Episkopale) dhe u japin studentëve falas.

Vetë komunitetet fetare janë përgjegjëse për edukimin fetar, të ashtuquajturat "Schulämter"

(autoritetet arsimore) menaxhojnë punësimin e mësuesve të fesë, si dhe inspektimin (survejues për fenë) të tyre.

A.3 Cilët palë të tjera të interesuara janë të përfshirë në zhvillimin dhe vlerësimin e fushës EVE?

Përveç shtetit, por në një fushë shumë më të ulët, organizatat jopublike (p.sh. organizatat fetare / kishat, organizatat bamirëse, apo edhe individë) mund të jenë ofruesi i një shkolle ose universiteti dhe më pas janë përgjegjëse për përmbajtjen dhe dizajnin konceptual. Sidoqoftë, ato janë nën mbikëqyrjen e qeverisë federale të shtetit dhe rregullohen nga ligji publik.

Për më tepër, Ministria Federale e Arsimit dhe Çështjeve të Gruas (bmbf) bashkëpunon me institucionet fetare, shoqatat e prindërve dhe mësuesve për zhvillimin e kurrikulës për edukimin fetar.

Bashkësitë fetare përdorin mediat, p.sh. televizionin dhe radion shtetërore, për të komentuar çështje të rëndësishme sociale.

Përmes simboleve të tyre fetare, bashkësitë fetare janë të pranishme edhe në publik (kisha, xhami, sinagoga...).

Organizatat e ndihmës, puna e tyre dhe marrëdhëniet me publikun veprojnë edhe opinion formuese, p.sh. Caritas, Diakonia, Licht ins Dunkel, Kryqi i Kuq, Amnesty International, organizata mjedisore si Greenpeace, Global 2000, organizata të mirëqenies së kafshëve si "Vier Pfoten" dhe shumë të tjera....

"Institut für Kinder- und Jugendphilosophie" (Instituti për Filozofinë e Fëmijëve dhe Rinisë) është aktiv që nga viti 1985, ka një kurs universitar të quajtur "Filozofo me Fëmijët dhe Adoleshentët - Programe të Çertifikuara", mban konferenca, boton revistën e tij dhe mban kontakte ndërkombëtare. . (<http://ëëë.kinderphilosophie.at/>)

Shkollat Austriake të UNESCO-s janë pjesë e rrjetit ndërkombëtar të shkollave të shkollave të UNESCO-s Austria. Mbi të bazohen më shumë se 80 lloje të ndryshme shkollash. (<http://ëëë.unesco-schulen.at/about> - 16.02.15)

A.4 Në cilat rregullore ligjore dhe zyrtare janë të ankoruara temat e EVE (nëse është e disponueshme në vendin tuaj)?

Mësimi etik është i integruar në lëndë të ndryshme, p.sh.

- Edukimi fetar: Planprogramet për shkollën fillore të 4-të (klasa e 4-të) dhe viti i tretë Hauptschule (HS), Allgemeinbildende Höhere Schule (AHS) dhe Neue Mittelschule (NMS) (klasa e 7-të) përfshijnë përmbajtjen më etike - në këto dy vite rreth 50%;
- Shkenca të përgjithshme në shkollën fillore: Në një fushë të komunitetit të përjetimit dhe të nxënies: krijimi i një atmosfere komode, duke u dhënë nxënësve mundësinë për të marrë pjesë në formimin e një komuniteti. Gjetja dhe ndjekja e rregullave se si duhet punuar dhe luajtur; ndjekja e hirit shoqëror (ndihma ndaj njëri-tjetrit, dëgjimi, marrja parasysh e njëri-tjetrit ...), përfshirja në komunitetin e shkollës. Vlerësimi, dhembshuria, komunikimi dhe toleranca përfshihen në klasë ... Në fushën mësimore të mbrojtjes natyrore dhe mjedisore: kontribuimi në mbrojtjen natyrore dhe mjedisore; aftësitë sociale: reduktimi i frikës së tepërt duke mësuar se si të sillen në situata ku fëmijët janë të frikësuar, në edukimin për sigurinë rrugore: agresiviteti, ankthi, ndihma, kujdesi, sjellje bashkëpunuese;
- Edukimi politik: bazat politike të Austrisë dhe BE-së, demokracia, të drejtat e njeriut, konfliktet dhe zgjidhja e konflikteve në shoqëri;

- Biologjia: shëndeti, ekologjia, qëndrueshmëria, inxhinieria gjenetike, varësia nga substancat dhe drogat, aspektet bioetike;
- Gjeografia dhe ekonomia: pyetjet ekonomiko-etike, p.sh. biodiversiteti, standardet sociale, ekonomia dhe drejtësia, tregtia e ndershme, burimet natyrore si nafta, uji..., demokracia;
- Zhvillimi personal dhe mësimi social: komunikimi; të jetuarit së bashku në paqe; zgjidhja e konflikteve;
- Gjermanishtja: njohja e modeleve të veprimit në literaturë për të mësuarit identitar dhe etik, diskutimi i rezultateve;
- Ushtrime dhe sporte: panair aktrimi (aftësi sociale), sport natyror: ndërgjegjësim mjedisor
- Matematika: detyra të lidhura me veprimet (p.sh. rritja e popullsisë ...);
- Këshillimi profesional dhe aftësitë jetësore: format e mbrojtjes sociale, pabarazia gjinore, integrimi i personave me aftësi të kufizuara, tregu human i punës, mbrojtja e mjedisit në punë; komuniteti i klasës dhe i shkollës, arsimimi me përvojë, opsionet për zgjidhjen e konflikteve, organizimi kuptimplotë i kohës së lirë;
- Seminar njeri-krijues: forma të ndryshme të jetës komunitare në punë dhe në shoqëri, parandalimi i konflikteve, sjellja e konsumatorit;
- Studime të avancuara shëndetësore: higjiena sociale dhe etika: rëndësia e shëndetit për individin dhe shoqërinë, organizatat e ndihmës dhe ndihma e parë;
- Historia natyrore, ekologjia, kujdesi shëndetësor: burimet dhe format e energjisë, ndërhyrjet njerëzore në ekosisteme dhe ciklet biogjeokimike.

A.5 Kur u përmend në rishikimin e fundit të madh të politikave në lidhje me EVE A.1?

Deri në vitet 1970, kishte vetëm shumë pak nxënës në Austri që nuk duhej të ndiqnin klasa katolike/luterane. Megjithatë, ky numër u rrit me shpejtësi për shkak të shkëputjes së shtetit nga institucionet fetare. Gjithnjë e më shumë nxënës (myslimanë ose ateistë/fe të tjera) nuk donin të merrnin pjesë në arsimin fetar. Në vitet 1980 për nxënësit e përjashtuar u krijuan modele pilot "edukimi etik" në klasat e larta të shkollave të mesme, por në Austri tani ekziston ligji për një lëndë të rregullt Etika "lëndë rezervë" ose "lëndë alternative" e edukimit fetar (shih B.2).

A.6 Kur ishte rishikimi i fundit i kurrikulës ose planprogramit për lëndën e dedikuar të mësuar në EVE ose lëndë të lidhura ngushtë?

- kopshti i fëmijëve: Bundesländerübergreifender BildungsRahmenPlan für elementare Bildungseinrichtungen in Österreich (Endfassung, August 2009) - <http://ëëë.bmukk.gv.at/medienpool/18698/bildungsrahmenplan.pdf> – Gesehen am 4.1.2013.
- shkolla fillore: 1st to 4th grade: LEHRPLAN DER VOLKSSCHULE - BGBl. Nr. 134/1963 in der Fassung BGBl. II Nr. 303/2012 vom 13. September 2012 - http://ëëë.bmukk.gv.at/medienpool/14055/lp_vs_gesamt.pdf - Gesehen 4.1.2013
- NMS/AHS 5th to 8th grade: LEHRPLAN DER VOLKSSCHULE - BGBl. Nr. 134/1963 in der Fassung BGBl. II Nr. 303/2012 vom 13. September 2012 - http://ëëë.bmukk.gv.at/medienpool/14055/lp_vs_gesamt.pdf - Gesehen 4.1.2013
- PTS – 9th grade: Lehrplan der Polytechnischen Schule. 6. Auflage, Februar 2012 http://ëëë.schule.at/fileadmin/DAM/Gegenstandsportale/Polytechnische_Schule/Dateien/PTSLehrplan-2012.pdf - Gesehen 4.1.2013.

B. Praktika

B.1 *A ka një lëndë të dedikuar EVE në dispozicion të nxënësve në shkollat fillore ose të mesme (mosha 6-14) në vendin tuaj (shënoni emrin e saj, nëse më shumë se një shtet ka disa)?; nëse jo, ju lutemi specifikoni se cilat subjekte merren me përmbajtjen EVE.*

Jo. Jo për shkollat fillore. - Në klasat e shkollave të mesme ka projekte shkollore të gjera pilot ... (shih B.2)

Kurrikula austriake përdor terma të ngjashëm: Edukimi fetar ofron "një kontribut të rëndësishëm për një jetë kuptimplotë... dhe vlerëson edukimin përkatësisht në organizimin e jetës shkollore dhe kulturës shkollore".

Në shkollë (për moshën 10 deri në 14 vjeç) lëndët, të cilat mësohen në një bashkëpunim ndërdisiplinor dhe të rrjetëzuar, kontribuojnë në "edukimin gjithëpërfshirës të të rinjve". Këto mund të përmbliken në pesë "fusha të ndryshme të arsimit":

- Gjuha dhe komunikimi;
- Individit dhe shoqëria;
- Natyra dhe teknologjia;
- Kreativiteti dhe dizajni;
- Shëndeti dhe ushtrimet fizike.

"Parimet fetare-didaktike" i referohen elementeve kyçe etike: të mësuarit nga biografite; të mësohet se si të jetosh në marrëdhënie; multifetariteti - të mësuarit nga diversiteti, formimi i ndërgjegjes - të mësuarit pajtimi (shih gjithashtu A.1 dhe A.4).

B.2 *Në çfarë niveli dhe lloje të shkollave dhe institucioneve mësohet lënda EVE (nëse ekziston në vendin tuaj)?*

Në klasat e shkollave të mesme ka projekte të gjera pilot shkollore, ku edukimi etik ofrohet si lëndë rezervë për edukimin fetar, që është lëndë e detyrueshme. Përdoret termi "lëndë rezervë" (dhe jo "lëndë alternative"), sepse edukimi fetar është një lëndë e detyrueshme dhe edukimi etik mund të zgjidhet vetëm nga ata nxënës që nuk regjistrohen nga arsimit fetar (Shih B.1). Një lidhje me një përmbledhje të vlerësimit të këtyre projekteve pilot shkollore për edukimin etik: <https://www.sbg.ac.at/pt/people/bucher/evaluation.htm>

B.3 Çfarë statusi ka EVE në vendin tuaj? (lëndë e detyruar, lëndë me zgjedhje të detyruar, lëndë me zgjedhje, lëndë zëvendësuese); Për cilët studentë është e detyrueshme pjesëmarrja në këtë lëndë? A është e mundur të jesh ose të përjashtohesh nga kjo lëndë?

Të mësuarit etik është i integruar në lëndë të ndryshme (shih A.4 dhe B.1).

Temat qendrore etike janë të shumëfishta. Temat e përmendura në pyetje, zgjidhja e konflikteve, përfshirja, mjedisi/ekologjia, qëndrueshmëria, të drejtat e njeriut, dialogu, marrëdhëniet ndërpersonale dhe komuniteti, janë më të rëndësishmet; referenca gjenden në kurrikulë, p.sh.:

- Ballafaqimi me vlerat dhe standardet; si udhërrëfyes për jetën.
- Inkurajoni nxënësit për solidaritet, tolerancë dhe drejtësi, veçanërisht përmes të mësuarit social.
- Ballafaqimi në mënyrë konstruktive me konfliktet dhe krizat, fajin dhe mëkatën, duke mësuar një tendencë kohezive dhe empatike (nën dritën e brishtësisë së jetës).
- Marrëdhënie të përgjegjshme me botën.
- Takimi i besimeve, feve dhe botëkuptimeve të tjera me vlerësim.
- Reflektimi mbi vlerat dhe çështjet etike që lidhen me natyrën dhe teknologjinë, njerëzit dhe mjedisin.
- Të qenët i vetëdijshëm për mundësitë dhe kufijtë e lirisë; mbi bazën e besimit biblik : njerëzit njerëzorë si krijesa dhe krijues.
- Shfaqja e mënyrave pozitive të jetesës.
- Ballafaqimi në mënyrë kritike me qëndrimet ndaj të qenit të shëndetshëm dhe të sëmurë në shoqërinë tonë; në lidhje me etikën e krishterë.
- Dëshira për kuptim dhe lumturi në jetë.
- Sigurimi social dhe integrimi i personave me aftësi të kufizuara.

Vlerat kryesore dhe parimet kryesore (larmi / diversitet, qëndrueshmëri / ekologji, mirëkuptim ndërkulturor) janë pjesë e kurrikulës dhe realizohen në klasa. Specifikimet në lidhje me këtë pikë:

6 – 10 vjeç :

“Ekzaminimi me origjinën e tyre dhe anëtarësimi në Kishën Katolike duhet të kontribuojë në formimin e identitetit, i cili lehtëson hapjen e paparagjykuar dhe të patrembur ndaj të tjerëve. Kjo kërkon një studim të gjerë të kulturave, feve, botëkuptimeve dhe prirjeve të ndryshme, të cilat i japin botës një dallim konkurrues dhe pluralist. Të dyja, aftësia për tolerancë ndaj njerëzve me botëkuptime të ndryshme, dhe aty ku kërkohet, ndërtimi i aftësisë për të ndërhyrë janë të rëndësishme. Trajtimi i temës së rëndësishë shoqërore të besimit të krishterë duhet të inkurajojë avokimin për drejtësinë, paqen dhe ruajtjen e krijimit...”

Arsimi gjithëpërfshirës hap perspektiva të reja të të nxënit akademik dhe mundëson zhvillimin e cilësive në klasë, të cilat janë të rëndësishme në kuptimin e të mësuarit gjatë gjithë jetës”. (VS-LPI Feja, f. 4).

"Për aq sa është e mundur duhet të merren parasysh shqetësimet ekumenike dhe ndërfaqetare, në mënyrë që të jetë një sinjal aktiv i dialogut midis besimeve dhe feve." (VS-LPI Feja):

10 – 14 vjeç :

- Për shkak të kontributit të veçantë në dimensionin fetaro-etiko-filozofik, edukimi fetar konfesional mbështet të gjitha fushat e përgjegjshësisë së shkollës.

- Edukata fetare është pjesë e zhvillimit të përgjithshëm, por edhe personal.
- Nxënësit mësojnë se si të gjykojnë, të veprojnë moralisht dhe të zbulojnë vlerat.
- Forcohet identiteti individual dhe social dhe promovohet ekspertiza, kompetencat personale dhe sociale (SHRA).

15 vjeç:

Trajtimi paqësor i të tjerëve në jetën private dhe profesionale, rëndësia e një jete të shëndetshme, ruajtja dhe mbrojtja e natyrës (PTS).

Qëllimet e theksuara të një mësimi të tillë janë njohja me forma të ndryshme të jetesës dhe besimi në kultura dhe fe të ndryshme,... praktikimi i tolerancës dhe vlerësimit

Duke vlerësuar dinjitetin e vet dhe të të tjerëve,... duke u orientuar në shembullin e Jezusit (solidariteti i tij) (NMS)

- Zhvillimi i aftësive personale dhe profesionale (kompetenca personale, aftësi sociale, ekspertizë).
- Identifikimi i shkaqeve të konflikteve dhe zgjidhja e tyre (ndërpersonale).
- Zhvillimi i vetëdijes për solidaritet në frymën e Jezusit, veçanërisht me personat e pafavorizuar dhe që kërkojnë ndihmë.

Aftësojini ata të marrin pjesë në një jetë, e cila është pjesë e shoqërisë dhe e shtetit, me synime paqen, drejtësinë dhe ruajtjen e krijimit (PTS).

Duhet të kuptohen kontekstet socio-politike në Austri, Evropë dhe botë, kjo duhet të çojë në një sjellje të përgjegjshme dhe një kuptim të demokracisë; migrantët duhet të shihen si pjesë e shoqërisë sonë (si të trajtojmë grupet e marginalizuara) (PTS)

Kompetencat kyçe që duhet të fitojnë këta mësues/edukatorë: Mësuesit duhet të kenë aftësi të mira sociale dhe komunikuese në mënyrë që të rrisin tek nxënësit aftësitë e tyre sociale dhe ndjeshmërinë. Ata gjithashtu duhet të jenë në gjendje të forcojnë personalitetin dhe vetëvlerësimin e studentëve. Është e rëndësishme të rritet ndjeshmëria duke mësuar së bashku. Kompetenca të tjera të rëndësishme kyçe janë: ndihma dhe mbështetja e njëri-tjetrit, zgjidhja e problemeve pa dhunë dhe njohja e paragjyqimeve. Në mënyrë rudimentare, ata duhet të kuptojnë se si funksionon manipulimi dhe të jenë të ndjeshëm ndaj roleve gjinore, në mënyrë që të krijojnë një klimë besimi dhe ndërgjegjësimi ndërpersonal. Po kështu pedagogu mund të hapë hapësirë për ndihmë reciproke, lojëra dhe ngjarje shoqërore. Të rëndësishëm janë gëzimi për të punuar me të rinjtë, aftësitë komunikuese, ndjeshmëria, aftësitë didaktike dhe profesionale (ekspertiza).

B.4 A është lënda që mësohet në kushte të barabarta krahasuar me lëndët e tjera në lidhje me arsimin dhe formimin e avancuar për lëndë specifike, pozicionin e lëndës mësimore në orarin e studentëve, organizimin e orëve, mbështetjen financiare dhe përdorimin e personelit mësimor?

Shiko A.4 dhe B.3.

B.5 A janë mësuesit e lëndës të kualifikuar si mësues të EVE? Ku dhe në çfarë forme ndodh trajnimi dhe kualifikimi fillestar i mësuesve të kualifikuar?

- Mësues të fesë të trajnuar në Kolegjet Universitare të Arsimit të Mësuesve (Pädagogische Hochschule) (Kohëzgjatja: tre vjet - diplomimi: Bachelor i Arsimit)
- Akreditimi i mësuesve të mesëm në Fakultetet Teologjike të Universiteteve (kohëzgjatja: pesë vjet - diplomimi: Magjistër i Teologjisë)
- Universitetet ofrojnë një program master, të quajtur Etika e Aplikuar, i cili kërkon katër semestra për të përfunduar. Ai ka 120 kredite ECTS dhe është i ndarë në katër module. Moduli A u ofron studentëve bazat filozofike, kulturo-shkencore dhe metodologjike në Etikën e Aplikuar. Nga modulet B, C dhe D studentët duhet të zgjedhin gjithsej 54 kredite ECTS.
- Ekzistojnë gjithashtu shumë aktivitete dhe kurse të vetme në universitete dhe kolegje, p.sh. Solidarität EINE ÈELT, ose një kurs tre semestral “Globales Lernen”.

B.6 A ka ndonjë arsim të veçantë EVE në universitetet e mësuesve? Si quhen këto kurse, seminare etj.? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?

Po. Edukimi paraprak në universitete si pjesë e filozofisë ose teologjisë është i detyrueshëm. Emrat e saktë dhe përmbajtja e atyre kurseve dhe seminareve varen nga secili universitet.

B.7 A kanë mësuesit një lloj edukimi EVE përpara se të bëhen mësues zyrtarë në shkollë? Çfarë lloj edukimi etik kanë ata?

Po. Kompetencat kyçe që duhet të fitojnë këta mësues/edukatorë:

Mësuesit duhet të kenë aftësi të mira sociale dhe komunikuese në mënyrë që të përmirësojnë nxënësit për të rritur aftësitë e tyre sociale dhe ndjeshmërinë. Ata gjithashtu duhet të jenë në gjendje të forcojnë personalitetin dhe vetëvlerësimin e studentëve. Është e rëndësishme të sillni ndjeshmërinë për të mësuar së bashku dhe nga një tjetër. Kompetenca të tjera të rëndësishme kyçe janë: ndihma dhe mbështetja e njëri-tjetrit, zgjidhja e problemeve pa dhunë dhe njohja e paragjytimeve. Në mënyrë rudimentare, ata duhet të kuptojnë se si funksionon manipulimi dhe të jenë të ndjeshëm ndaj roleve gjinore, në mënyrë që të krijojnë një klimë besimi dhe ndërgjegjësimi ndërpersonal. Po kështu pedagogu mund të krijojë hapësirë për ndihmë reciproke, lojëra dhe ngjarje shoqërore. Të rëndësishëm janë gëzimi për të punuar me të rinjtë, aftësitë e komunikimit, ndjeshmëria, aftësitë didaktike dhe profesionale (ekspertiza).

A ka një kurs të Etikës / Filozofisë Morale në universitetet e mësuesisë (për të gjithë mësuesit, për disa programe)? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?

Po, disa aspekte të Etikës / Filozofisë Morale janë pjesë e kurrikulës pedagogjike. Edukimi pedagogjik është i detyrueshëm për edukatorët/mësuesit. Edhe pse këto kurse ndryshojnë në përmbajtje dhe arrijnë të jenë të gjashme me kualifikimet e kërkuara. Për më tepër, përmbajtja e atyre kurseve dhe seminareve varet nga secili universitet.

P.sh. ka disa module në edukimin e mësuesve të KPH Graz, p.sh.

Edukimi dhe vlerat në një shoqëri multikulturore (“Erziehen und Èerte in einer multikulturellen Gesellschaft”) ose edukimi holistik (“Ganzheitliche Bildung«)

A ka një kurs të dedikuar për didaktikën e etikës dhe vlerave në programin e mësuesve në universitete (për të gjithë mësuesit, për disa programe)? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?

Kolegjet dhe universitetet ofrojnë trajnime dhe kurse të ndryshme arsimore të mëtejshme, të cilat u japin pjesëmarrësve mundësinë e vetë-reflektimit dhe vetë-efektivitetit. Të njohura dhe të vlerësuara gjerësisht janë kurset e “Integrativen Instituts für Gestaltpädagogik und Seelsorge (IIGS)” (Instituti Integrativ për Pedagogjinë e Dizajnit dhe Kujdesin Pastoral), i cili ofron një kurs bazë dyvjeçar mbi bazën e imazhit të krishterë të njeriut. Qëllimi është “përparimi i personalitetit dhe besimit të tyre si dhe aftësive të tyre profesionale” dhe “njohja e thellë e vetvetes përmes trajnimit dhe përvojës, reagimeve dhe reflektimit”. Kjo duhet të ndihmojë për të “kuptuar më mirë njerëzit, dhe në këtë mënyrë për të qenë i drejtë ndaj tyre. Pjesëmarrësit e kurseve dhe seminareve tona janë në rolin e nxënësve: ata mësojnë nga përvoja e tyre atë që duan t'u mësojnë të tjerëve.” (<http://ëëë.iigs.at/> - 14.2.2013).

Punëtori dhe seminare të ndryshme ofrohen nga Qendra Evropiane e Trajnimit dhe Kërkimit për të Drejtat e Njeriut dhe Demokraci (ETC) dhe Fondacioni Global Etik për Kërkime, Edukim dhe Takime Ndërkulturore dhe Ndërfetare.

C. Mundësitë e të mësuarit gjatë gjithë jetës për mësues/edukatorë

C.1 A ka mundësi trajnimi suplementar/profesional të mësuesve të EVE dhe cilat janë ato?

Në çdo Kolegj Universitar të Arsimit ka institute për formimin dhe edukimin profesional, p.sh. në Graz: http://ëëë.kphgraz.at/index.php?id=ganzheitliche_paedagogik.

Në vitin 2013 në Graz u mbajt Konferenca Ndërfetare me synimin për të dhënë një kontribut në bashkëjetesën paqësore të komuniteteve të ndryshme fetare në Evropë. http://interrelgraz2013.com/?page_id=164

C.2 A ka organizata dhe rrjete kombëtare të krijuara posaçërisht për të promovuar EVE? Nëse po, ju lutemi rendisni ato.

- Kolegjet Universitare të Arsimit të Mësimdhënësve
- Universiteti

C.3 Cilat janë aktivitetet dhe mundësitë e tjera kryesore që lidhen me mësuesit dhe edukatorët për promovimin dhe zbatimin e EVE (p.sh. ditët e kulturës / etikës, javët e studimit dhe aktivitete të tjera)?

Ekziston mundësia e promovimit dhe zbatimit të EVE në module të ndryshme të edukimit të mësuesve, p.sh. në modulin e detyrueshëm V 3.3 edukimi dhe vlerat në shoqërinë multikulturore ("Erziehen und Äerte in einer multikulturellen Gesellschaft"), V 3.5 kultura shkollore ("Schulkultur"), V 4.3 edukimi holistik ("Ganzheitliche Bildung" në Kolegjin Universitar Katolik për Arsimin Graz [KPH Graz]).

D. Shtojca

Lista e partnerëve/personave më të rëndësishëm referues për EVE (vendimmarrësit kryesorë dhe palët e interesuara)

D.1. Federata

Bundesministerium für Bildung und Frauen
Minoritenplatz 5
1014 Wien
T +43 (0)1 53 120-0

D.2. Institucione për trajnim të vazhdueshëm dhe të mëtejshëm të mësuesve, si dhe për kërkime në shkolla dhe institucione të arsimit të lartë

Master's program "Applied Ethics"

Ass.-Prof. Dr. Hans-Walter Ruckenbauer Heinrichstraße 78B/I,
8010 Graz

+43 (0)316 380 - 3156

+43 (0)316 380 - 69-3156

<http://angewandte-ethik.uni-graz.at/>

Organizata të tjera që janë relevante për fushën e arsimit dhe shkencës-

D.2.1. Kishat dhe edukimi fetar

Austrian Bishops' Commissionary Catholic Office in Vienna
Generalsekretariat der Österreichischen Bischofskonferenz Rotenturmstraße 2
A-1010 Wien,

Telefon: +43.1.51611-0,

Fax: +43.1.51611-3436

<http://www.bischofskonferenz.at/>

Evangelical Church in Austria Severin Schreiber Gasse 3
A-1180 Vienna, Austria

Telephone +43/1/479 15 23

Fax +43/1/479 15 23-440

<http://www.evangel.at/>

Jewish Community Vienna Seitenstettengasse 4
1010 Vienna

Tel. +43/1/531 04-104

Fax. +43/1/531 04-108

<http://www.ikg-wien.at>

Islamische Glaubensgemeinschaft in Österreich Bernardgasse 5
A-1070 Wien

Telefon: +43 1 526 31 22

Fax: +43 1 526 31 22 – 4

<http://www.derislam.at>

Österreichische Buddhistische Religionsgesellschaft Fleischmarkt 16
1010 Wien

Tel. (+43) 01 - 512 37 19

Fax. (+43) 01 - 512 37 19 13

D.2.2. OJQ - organizata joqeveritare (filozofi, edukim, të drejtat e njeriut..)

Österreichische Gesellschaft für Philosophie/o Institut für Philosophie

Universität InnsbruckInnrain 52d

6020 Innsbruck

Telefon: +43 512 507 4022

Telefax: +43 512 507 2891

<http://oegp.org/>

Austrian Center of Philosophy with Children and YouthKarmeliterplatz 2/Karmeliterhof

8010 Graz

Tel: +43 (0)316 90370 201

Fax +43 (0)316 90370 202

<http://www.kinderphilosophie.at/>

“Ecolabel Austriak për shkollat dhe Kolegjet Universitare të Arsimit të Mësimdhënësve certifikon institucionet, të cilat përfaqësojnë detyra arsimore bashkëkohore. Shkollat e certifikuar vënë theksin në përdorimin e zgjuar të energjisë dhe menaxhimit të mbetjeve, komunikojnë idenë e angazhimit mjedisor dhe përfshijnë aspektin e zhvillimit të qëndrueshëm social të shkollave. Ushqimi organik dhe promovimi i shëndetit janë sigurisht çështje të tjera të rëndësishme thelbësore të eko-shkollave.” (http://www.umweltzeichen.at/cms/home_environmental_commitment_e/bildung/schulen/content.html - 14.2.2013).

Verein der Freunde der PILGRIM-SchuleStephansplatz 3/III

1010 Wien, <http://www.pilgrimschule.at>

Shkollat e lidhura me UNESCO-n theksojnë teknologjitë moderne si mjete mësimore, ndërsa në të njëjtën kohë diskutojnë në mënyrë kritike pasojat e përhapjes së shpejtë të teknologjive brenda fushës së fokusit të mësimdhënies në edukimin mediatik.” (<http://www.unesco.at/bildung/unescoschulen.htm>)

internationales forschungszentrum für soziale und ethische fragen (ifz)Mönchsberg 2A

5020 Salzburg

Telefon: 0043 (0)662.842521.161

Fax: 0043 (0)662.842521.169

<http://www.ifz-salzburg.at/>

Ethikkommission der Medizinischen Universität GrazUniv.Prof.DI.Dr. Josef Haas

LKH-Universitätsklinikum – EingangsgebäudeAuenbruggerplatz 2, 3.OG

A-8036 Graz

Tel.: (+43/0) 316 385 - 13928 oder – 17407

FAX: (+43/0) 316 385 – 14348

<http://www.ethikkommissionen.at/>

D.2.3.Botues / Revista

Shtojca 1.3. Raport kombëtar: Republika e Kroacisë

Shteti: Kroaci (*EVE – Ethics and Values Education)

A. Niveli i politikës dhe ndryshimi i politikës

A.1 *Përshkruani shkurtimisht politikat kryesore kombëtare ekzistuese në lidhje me EVE në vendin tuaj.*

Fatkeqësisht, nuk ka politika zyrtare kombëtare kryesore për EVE në Kroaci. Duket se vendimet për edukimin etik dhe politikat EVE janë në dorën e qeverisë aktuale, politikëbërësve aktualë në Ministrinë e Shkencës, Arsimit dhe Sportit. Nuk ka strategji të qëndrueshme dhe të përpunuara në edukimin EVE.

A.2 *Cilat institucione kombëtare përfshihen në zhvillimin, formimin dhe përcaktimin e politikave dhe qëllimeve në fushën e EVE? Cila do të ishte "pika hyrëse" kryesore në procesin e ndryshimit të politikave?*

Institucioni kryesor për politikat e EVE është Agjencia e Arsimit dhe Trajnimit të Mësimdhënësve (Agjencia za odgoj i obrazovanje).

Në shkollën e mesme kroate ka Etikë si lëndë me zgjedhje. Nxënësi mund të zgjedhë midis Etikës ose Edukimit Fetar. Rreth 12% e studentëve zgjedhin Etikën. Shumica e studentëve janë në arsimin fetar katolik, por ka rreth 5% të arsimit fetar ortodoks dhe edukimit fetar për Muhamedin. Institucioni kyç për edukimin fetar katolik është Konferenca e Peshkopëve Kroatë (Hrvatska biskupska konferencija - një konferencë peshkopale e Kishës Katolike në Kroaci). Në shkollën fillore nxënësit nuk mund të zgjedhin. Shumica e nxënësve të shkollave fillore zgjedhin arsimin fetar katolik, të tjerët janë të lirë të shkojnë në bibliotekat e shkollave ose diçka të ngjashme, por nuk kanë program të organizuar si alternativë.

Institucioni kryesor për fillimin e procesit të ndryshimit është Agjencia e Arsimit dhe Trajnimit të Mësuesve dhe Konferenca e Peshkopëve Kroatë për studimet fetare. Por "pika hyrëse" kryesore për ndryshimin e politikës arsimore të EVE për shkollën fillore është fakti se fëmijët që nuk ndjekin mësimet fetare janë falas dhe ata thjesht shkojnë në bibliotekën e shkollës ose luajnë në oborrin e shkollës. Ky është problem i madh në sistemin shkollor dhe ndoshta etika është zgjidhje.

Nga ana tjetër, çdo student që dëshiron të bëhet mësues duhet të ketë së paku 78 pikë ECTS nga lëndët pedagogjike dhe didaktike. Fatkeqësisht në këto kurse nuk ka lëndë për edukimin etik (më shumë për këtë mund të shihni në B5, B6 dhe B7). Kjo gjithashtu mund të jetë "pikë hyrëse" për futjen e edukimit EVE.

A.3 *Cilët palë të tjera të interesuara janë të përfshirë në zhvillimin dhe vlerësimin e fushës EVE?*

Shoqëria Filozofike Kroate është një nga palët kryesore të interesit në zhvillimin e fushës EVE në Kroaci. Ata organizojnë pak evente me tema EVE dhe kanë interes profesional në fushën e EVE.

A.4 Në cilat rregullore ligjore dhe zyrtare janë të ankoruara temat e EVE (nëse është e disponueshme në vendin tuaj)?

N/A

A.5 Kur u përmend në rishikimin e fundit të madh të politikave në lidhje me EVE A.1?

Ndryshimi i fundit të madh, nëse mund ta quajmë kështu, ishte në fillim të viteve nëntëdhjetë, kur marksizmi u hoq nga shkollat. Në vitin 1991 lënda fetare u fut në shkollat fillore dhe të mesme. Në vitin 1994 Etika u prezantua në shkollën e mesme kroate.

A.6 Kur ishte rishikimi ose rishikimi i fundit i kurrikulës ose planprogramit për lëndën e dedikuar të mësuar në EVE ose lëndë të lidhura ngushtë?

Ndryshimet e fundit të mëdha në politikat e EVE ishin në vitin 2004 kur ndodhi ndryshimi i madh i kurrikulës dhe programit të Etikës për shkollën e mesme.

B. Praktika

B.1 A ka një lëndë të dedikuar EVE në dispozicion të nxënësve në shkollat fillore ose të mesme (mosha 6-14) në vendin tuaj (shënوني emrin e saj, nëse më shumë se një shtet ka disa)?; nëse jo, ju lutemi specifikoni se cilat subjekte merren me përmbajtjen EVE.

Në sistemin arsimor kroat nxënësit ndjekin shkollën fillore nga 6 deri në 14 vjeç dhe të mesmen nga mosha 14 deri në 18 vjeç.

Në shkollat fillore (6-14 vjeç) nuk ka asnjë lëndë të dedikuar EVE për nxënësit.

Në shkollat fillore lëndët që trajtojnë përmbajtjen e EVE janë Edukata Fetare Katolike (në disa shkolla Edukimi Fetar Ortodoks) dhe Edukimi Shëndetësor.

Në të gjitha shkollat e mesme publike dhe disa private (mosha 14-18) lënda e dedikuar EVE në dispozicion të nxënësve është Etika (Etika). Shkollat e mesme katolike janë shkolla private që nuk kanë Etikë.

Në shkollat e mesme lëndët që merren me përmbajtjen e EVE janë Edukata Fetare Katolike (në disa shkolla Edukimi Fetar Ortodoks) dhe Edukata Shëndetësore.

B.2 Në çfarë niveli dhe lloje të shkollave dhe institucioneve mësohet lënda EVE (nëse ekziston në vendin tuaj)?

Lënda EVE mësohet nga mosha 14 vjeçare në shkollat e mesme publike dhe disa shkolla private. Disa institucione si Fakulteti i Edukimit dhe Departamenti i Filozofisë kanë vetëm historinë e etikës, por ato nuk kanë lëndë EVE (shih më shumë në B6)

B.3 Çfarë statusi ka EVE në vendin tuaj? (lëndë e detyruar, lëndë me zgjedhje të detyruar, lëndë me zgjedhje, lëndë zëvendësuese); Për cilët studentë është e detyrueshme pjesëmarrja në këtë lëndë? A është e mundur të jesh ose të përjashtohesh nga kjo lëndë?

Etika është lëndë me zgjedhje të detyrueshme në arsimin e mesëm kroat. Nxënësit mund të zgjedhin midis Etikës dhe Edukimit Fetar Katolik. Nxënësit që nuk zgjedhin Edukimin Fetar Katolik janë të detyruar të ndjekin orët e Etikës dhe nëse zgjedhin Edukimin Fetar Katolik mund

të përjashtohen nga lënda e Etikës. Shkollat e mesme kroate kanë 35 orë mësimore Etikë (një orë në javë) gjatë vitit shkollor.

B.4 *A është lënda që mësohet në kushte të barabarta krahasuar me lëndët e tjera në lidhje me arsimin dhe formimin e avancuar për lëndë specifike, pozicionin e lëndës mësimore në orarin e studentëve, organizimin e orëve, mbështetjen financiare dhe përdorimin e personelit mësimor?*

Etika në shkollën e mesme kroate është lëndë me zgjedhje. Nxënësit mund të zgjedhin midis etikës ose fesë katolike (ose ortodokse). Lënda shkollore Etika ka të gjitha të drejtat ligjore si çdo lëndë tjetër me zgjedhje. Nëse ka të paktën pesë nxënës të interesuar për Etikën, atëherë shkolla duhet ta zhvillojë atë. Praktikisht në disa shkolla organizohen orët e Etikës edhe për më pak nxënës. Trajnimi për mësues organizohet nga Agjencia e Arsimit dhe Trajnimit të Mësimdhënësve ashtu si për çdo lëndë tjetër shkollore. Problemi është se nxënësi duhet të zgjedhë midis Etikës dhe Fesë dhe nuk ka konflikte racionale midis përkrahësve të etikës dhe fesë. Problem tjetër i madh është se nuk ka etikë në shkollat fillore.

B.5 *A janë mësuesit e lëndës të kualifikuar si mësues të EVE? Ku dhe në çfarë forme ndodh trajnimi dhe kualifikimi fillestar i mësuesve të kualifikuar?*

Mësuesi i lëndës së shkollës së mesme të Etikës sipas Rregullores së Ministrisë së Shkencës, Arsimit dhe Sportit mund të jetë 12 mësues i filozofisë, të ketë diplomë teologjie, diplomë universitare në drejtimin e shkencave humane sipas kushteve të përcaktuara nga kurrikula dhe programi.

B.6 *A ka ndonjë arsim të veçantë EVE në universitetet e mësuesve? Si quhen këto kurse, seminare etj.? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?*

Mësuesit e lëndëve të etikës së shkollës së mesme (shih B.5) në departamentet e tyre (Filozofi, Teologji dhe Katekist) kanë Etikë si kurs universitar. Në thelb ky është një kurs tipik universitar në ETIKË - historia e ideve të etikës nga filozofia e Pre-Sokratit deri te teoricieni bashkëkohor i Etikës. Fatkeqësisht nuk ka asnjë kurs të veçantë për EVE. Ata në thelb kanë kursin e Etikës / Filozofisë Morale (B7).

B.7 *A kanë mësuesit një lloj edukimi EVE përpara se të bëhen mësues zyrtarë në shkollë? Çfarë edukimi etik kanë?*

Në sistemin universitar kroat ekziston "Edukimi Plotësues Pedagogjik dhe Psikologjik". Kjo është për njerëzit që kanë MA në disa Universitete, por nuk kanë pikë ETCS në kurset arsimore. Në këtë rast ata duhet të ndjekin shkollimin e mëtejshëm pikërisht në arsimin shtesë pedagogjik dhe psikologjik". Kur të mbarojnë këtë arsim shtesë, ata mund të punojnë në shkolla. Pothuajse çdo Fakultet i Edukimit për mësues e ka këtë. Pothuajse në të gjithë institucionet ky arsim përfshin: Pedagogjinë e Shkollës, Didaktikën, Teoritë e Kurrikulës, Psikologjinë e Arsimit, Bazat e psikologjisë së përgjithshme dhe të zhvillimit, Metodatat e mësimdhënies dhe Lëndën me Zgjedhje. Në Lëndët me Zgjedhje ka Filozofi të Edukimit në disa Institucione, por nuk ka edukim Etik apo EVE. Ndoshta një drejtim për të drejtuar politikën e EVE në Kroaci është vendosja e arsimit EVE në këtë "Edukim shtesë Pedagogjik dhe Psikologjik".

B.7 A ka një kurs të Etikës / Filozofisë Morale në universitetet e mësuesve (për të gjithë mësuesit, për disa programe?)? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?

1. Në sistemin universitar kroat kemi Departamentet e Arsimit të Mësuesve dhe të Mësuesve Parashkollorë. Shumica e këtij departamenti kanë lëndë në Etikë si lëndë e detyrueshme ose me zgjedhje.
2. Në Departamentin për Mësues dhe arsimtarë parashkollorë në Universitetin e Zadarit kanë lëndë shumë interesante “Etika dhe të drejtat e njeriut” si lëndë me zgjedhje (programi mësimor për këtë lëndë nuk ekziston). Ata nuk kanë kurs në Etikë, por kanë kurs në Filozofi të Edukimit.
3. Fakulteti për mësues në Zagreb në departamentin për edukatorët e ardhshme të kopshteve ka Kursin e Etikës.
4. Ky është përshkrimi i kursit:
5. Hyrje: Çfarë është etika? Dallimet terminologjike: etika, morali, moraliteti. Etika dhe antropologjia.
Njeriu: Qenie e hapur. Liri dhe përgjegjësi. Mënyrat e lidhjes së besimit, funksionit mendor, ndërgjegjësimit mjedisor, drejtësisë politike.
6. Problemet e ndërgjegjes: Koncepti i ndërgjegjes dhe diçka për përmbajtjen e nevojshme. Koncepti i detyrës. Morali autonom dhe heteronim. Marrëdhënia midis vullnetit dhe mendjes. Imperativi kategorik. Autonomia e ndërgjegjes.
7. Detyrë morale: ndaj atyre që rrjedhin nga mënyra e lidhjes me Zotin, një mori qeniesh, natyrën, bashkësinë politike. Tre nivele domethënëse: natyra, njerëzimi, besimi. Kërkesa domethënëse në çdo nivel.
8. Etika dhe ligji: Ngjashmëritë dhe dallimet. Marrëdhënia e moralit dhe ligjit; marrëdhëniet e moralit dhe të drejtave. Teoritë e dënimit: ndëshkimi dhe parandalimi.
9. Aspektet psikologjike të moralit: Kohlberg - një teori e zhvillimit moral; niveli i gjykimeve morale. Emocionet në etikë.
10. Pikëpamja etike: Etika e virtytit (Aristoteli). Etika e detyrës (Kant). Eudaimonizami, Konsekuencializmi, utilitarizmi, etika e krishterë, Etika e kulturave të tjera: Budizmi, Taoizmi, Konfucianizmi

Në Fakultetin e Shkencave Humane dhe Sociale në Split në Departamentin për mësimdhënës kanë Etikën e Lëndës.

Përshkrimi i kursit: "Një pjesë e kursit është krijuar për të përmbushur termat etikë dhe llojet e gjykimeve (motivi, akti ose pasoja), me sfond të plotë etik dhe supozime metafizike dhe epistemologjike të etikës (idetë etike të universalizmit dhe relativizmit) dhe përkufizimin e teorisë etike. Pjesa qendrore e lëndës paraqet teoritë kryesore etike: teoria e moralit natyror, teoria e virtytit, etika e detyrës, utilitarizmi dhe etika feministe. Shqyrtimi i teorisë etike për diskutimin e dilemave specifike etike (seksualiteti dhe morali, aborti, diskriminimi, teoritë e drejtësisë sociale tretë antropocentrizmi dhe egocentrizmi) si dhe kuptimi i problemeve të mësimdhënies së etikës dhe moralit (si diçka me një vlerë të caktuar). Kompetenca që duhet të fitojë një student në përfundim të njohjes së termave dhe problemeve kryesore etike dhe në njohjen e rëndësisë së shumësit të vlerave morale dhe qëndrimeve etike. Seminar mbi tekstet origjinale për punën e pavarur dhe kritike të studentëve në identifikimin e teorisë etike, parimeve dhe llojeve të gjykimeve në këto tekste."

¹² <http://www.nszssh.hr/pdf/PRAVILNIK%20O%20STRUCNOJ%20SPREMI.pdf>

Përveç Etikës, ata kanë kurse në Filozofinë e Edukimit. Në departamentin e edukatoreve të kopshteve kanë vetëm Filozofi të Edukimit.

Në Fakultetin e Arsimit në Rijekë në Departamentin e Mësimdhënësve sapo kanë shtuar Filozofinë e Edukimit. Departamenti i arsimtarëve parashkollorë nuk ka asnjë lëndë lidhur me etikën.

Në Departamentin e Mësimdhënies Parashkollore dhe Fillore në Universitetin Juraj Dobrila në Pula kanë lëndë shumë interesante për mësuesit e ardhshëm "Etika e profesionit të mësuesit". Në përshkrimin e kursit mund të gjejmë:

Objektivat dhe rezultatet e kursit

Duke diskutuar për çështjet e etikës dhe moralit, synohet të zhvillohet reflektimi kritik i nxënësve për çështjen e veprimtarive edukative. Qëllimi është të zhvillohet autonomia dhe përgjegjësia e mësuesve dhe shqetësimi për profesionin.

Rezultatet:

1. Mësoni kodin deontologjik të profesionit të mësuesit.
2. Të ndërgjegjësohen për dimensionet etike të veprimtarisë mësimore dhe rolin e saj në shoqëri.
3. Konsideroni zbatueshmërinë e deontologjisë në praktikën pedagogjike dhe didaktikë mësimore.
4. Shqyrtoni argumentet dhe diskutoni parimet etike dhe detyrat e profesionit të mësuesit
5. Përmbajtja e kursit
6. Etika dhe morali
7. Fillimet e etikës. Sokrati. Etika e virtytit
8. Etika e krishterë. Hedonizmi dhe utilitarizmi.
9. Etika autonome. Kanti.
10. Fakte dhe vlera në arsim (dhe edukim).
11. Etika dhe ideologjia në arsim (dhe edukim).
12. Krijimtaria etike dhe autonomia e profesionit të mësuesit.
13. Përkufizimi i një mësuesi.
14. Çfarë është deontologjia? Deontologjia e profesionit.
15. Ideja e shkollës së deontologjisë në kontekstin e modernitetit.
16. Parimet etike të profesionit të mësuesit.
17. Detyrat deontologjike të profesionit të mësuesit.
18. Kodi i Etikës për mësuesit.
19. Përfaqësimi dhe mbajtja e profesionit të mësuesit.
20. Ftesa e mësuesve në shoqërinë moderne evropiane
21. Krahas Etikës, në këtë departament kanë edhe Kursin Filozofi të Edukimit.

Në Universitetin Josip Juraj Strossmayer në Fakultetin e Shkencave të Edukimit kanë lëndën “Etika e profesionit të mësuesit”:

Rezultatet e pritshme (zhvillimi i kompetencave të përgjithshme dhe specifike - njohuri / aftësi):

1. zhvillimi i etikës profesionale;
2. të vlerësojë, respektojë dhe të tregojë përkushtim ndaj misionit të profesionistëve në arsimin e hershëm dhe parashkollor;
3. të jenë në gjendje të marrin përgjegjësi në procesin e afirmimit të mëtejshëm personal dhe profesional të profilit të tyre profesional, duke promovuar rëndësinë e fushave të punës profesionale

B.8 A ka një kurs të dedikuar për didaktikën e etikës dhe vlerave në programin e mësuesve në universitete (për të gjithë mësuesit, për disa programe)? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?

Kishte vetëm një kurs universitar të lidhur me didaktikën e etikës, i quajtur “Didaktika e etikës” në Departamentin e Filozofisë në Universitetin Josip Juraj Strossmayer në Osijek në vitin akademik 2011/2012 dhe 2012/2013. Ky ishte me të vërtetë një kurs EVE.

Përshkrimi i kursit (temat):

1. Etika dhe të menduarit kritik
2. Etika e mësimdhënies vs. edukim moral
3. Klasat e etikës dhe zhvillimi i të menduarit kritik
4. Etika e mësimdhënies vs. manipulimit
5. Mendimi kritik në krahasim me relativizmin moral
6. Arsyetimi moral intuitiv dhe kritik
7. Argument moral
8. Arsyetimi moral
9. Pjekuria morale
10. Qasje të ndryshme për etikën e mësimdhënies.
11. Problemet bashkëkohore etike dhe etika e mësimdhënies
12. Diversiteti dhe mbivendosja e mësimdhënies së filozofisë, logjikës dhe etikës
13. Qasje kreative për etikën e mësimdhënies
14. Marrëdhëniet ndërmjet etikës si disiplinë filozofike, historisë së etikës dhe etikës së mësimdhënies

Specifikat e mësimdhënies etike

Rezultatet e të nxënit:

Trajnori studentët që në mënyrë të pavarur të krijojnë, planifikojnë dhe japin mësim nga një kurs në etikë. Përvetësimi i njohurive dhe metodave më të fundit nga mësimdhënia etike shfaq prirjet teorike dhe praktike në mësimdhënien e Etikës.

C. Mundësitë e të mësuarit gjatë gjithë jetës për mësues/edukatorë**C.1 A ka mundësi trajnimi suplementar/profesional të mësuesve të EVE dhe cilat janë ato?**

Shoqata Petit Philosophy organizon trajnime të mësuesve si dhe për studentët që janë të interesuar në fushën e edukimit etik. Gjithashtu ka edhe disa OJQ të tjera të cilat herë pas here kanë trajnime të mësuesve në fushën e edukimit etik.

Përveç kësaj ka disa individë (profesor universiteti) që herë pas here punojnë në fushën e etikës dhe vlerave me studentët e tyre, por nuk ka programe strukturore apo agjenci që kryejnë trajnime të organizuara.

C.2 A ka organizata dhe rrjete kombëtare të krijuara posaçërisht për të promovuar EVE? Nëse po, ju lutemi rendisni ato.

Nuk ka një organizatë të tillë në nivel kombëtar.

C.3 Cilat janë aktivitetet dhe mundësitë e tjera kyçe që lidhen me mësuesit dhe edukatorët për promovimin dhe zbatimin e EVE (p.sh. ditët e kulturës / etikës, javët e studimit dhe aktivitete të tjera)?

Mundësitë kryesore për të promovuar dhe zbatuar janë trajnimet e mësuesve të organizuara nga Agjencia e Arsimit dhe Trajnimit të Mësuesve, veçanërisht për mësuesit e shkollave fillore dhe mësuesit e kopshteve. Mundësi të tjera janë pjesëmarrja në konferenca dhe seminare të organizuara nga Croatian Philosophical Association, Shoqata e mësuesve të shkollave fillore dhe OJQ të ngjashme që merren me mësuesit e fillores dhe kopshteve.

D. Shtojca

Lista e partnerëve / personave më të rëndësishëm referencë për EVE (vendimmarrësit kryesorë dhe palët e interesuara)

Agjencia për Edukim dhe Trajnim të Mësuesve

Në faqen e internetit ëëë.petit-philosophy.com

Për informacion të përgjithshëm mbi sistemet arsimore një referencë e dobishme mund të jetë:

https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php?title=About_Eurypedia

Aneksi 1.4 Raporti kombëtar: Republika Federale e Gjermanisë

Shteti: Gjermani

(*EVE – Ethics and Values Education)

A. Niveli i politikës dhe ndryshimi i politikës

A.1 *Përshkruani shkurtimisht politikat kryesore ekzistuese kombëtare në lidhje me EVE në vendin tuaj.*

Në Gjermani situata në lidhje me edukimin etik ndryshon në rajone të ndryshme, por ka disa lëndë të dedikuara për etikën si Etika, Edukimi Etik, Etika e Përgjithshme, Vlera dhe Normat, etj., të cilat janë të detyrueshme ose me zgjedhje dhe variojnë nga klasa 1 deri në 12 të shkollave fillore dhe të mesme. Përmbajtja e këtyre lëndëve përqendrohet në sjelljen e përgjegjshme dhe të orientuar drejt normave dhe gjithashtu përdor një gamë të gjerë vlerash (dinjiteti, komuniteti, natyra, mendimi kritik, fetë). Kryesisht sistemi arsimor kërkon një trajnim të veçantë për mësuesit e këtyre klasave dhe në disa raste edhe provime. Ekziston gjithashtu një larmi e madhe temash etike në lëndët e tjera në shkolla.

A.2 *Cilat institucione kombëtare përfshihen në zhvillimin, formimin dhe përcaktimin e politikave dhe qëllimeve në fushën e EVE? Cila do të ishte “pika hyrëse” kryesore në procesin e ndryshimit të politikave?*

Organet kryesore kombëtare janë shtetet federale: I gjithë sistemi shkollor dhe universitar, duke përfshirë strukturimin e lëndëve, përmbajtjen dhe nivelin e aspiratave është nën përgjegjësinë e tyre të plotë.

Brenda shteteve federale, Ministrinë e Arsimit janë institucionet kryesore përgjegjëse për zhvillimin, formimin dhe vendosjen e politikave dhe qëllimeve në fushën e EVE.

Një organ tjetër është Bund (qeveria kombëtare), por vetëm në lidhje me Konferencën e Ministrisë së Kulturës dhe Çështjeve të Arsimit. Në kuadër të këtyre takimeve, ministrat diskutojnë për tema ndërkufitare dhe çështje të tjera si bashkëpunimi ndërmjet institucioneve arsimore, standardi i cilësisë në shkollë dhe universitet ose përpiqen për një krahasueshmëri të certifikatave dhe diplomave universitare/shkollore.

Një komponent thelbësor dhe pika kryesore hyrëse për procesin e edukimit politik të arsimit EVE është përqendrimi qendror i përpjekjeve ekzistuese të shoqërisë dhe akademisë. Krijimi i një organi publik qendror, për shembull në formën e një dialogu të palëve të interesuara, për EVE dhe subjektet që merren me EVE do të ishte i dobishëm për procesin politik në Gjermani.

A.3 *Cilët palë të tjera të interesuara janë të përfshirë në zhvillimin dhe vlerësimin e fushës EVE?*

Përveç shtetit, por në një fushë shumë më të ulët, organizatat jopublike (p.sh. organizatat fetare / kishat, bamirësitë, apo edhe personat privatë) mund të jenë ofruesi i një shkolle ose universiteti dhe më pas janë përgjegjëse për përmbajtjen dhe dizajnin konceptual. Megjithatë, ato janë nën mbikëqyrjen e qeverive të shteteve federale dhe rregullohen me ligj publik.

Gjithashtu, Ministrinë e Arsimit bashkëpunojnë me institucionet fetare, prindërit dhe mësuesit shoqatat për zhvillimin e planprogramit për edukimin fetar.

A.4 Në cilat rregullore ligjore dhe zyrtare janë të integruara temat e EVE (nëse është e disponueshme në vendin tuaj)?

Nuk ka asnjë rregullore të unifikuar ose të standardizuar për EVE ose lëndët kushtuar EVE në Gjermani në nivel shtetëror, rregulloret e shteteve federale në lidhje me ligjet e shkollave janë baza ligjore për rregulloret që kanë të bëjnë me EVE ose lëndët kushtuar EVE.

Në shumicën e shteteve federale këto rregullore korrespondojnë ngushtë me rregulloret për edukimin fetar, në lidhje me ndarjen e mësimëve dhe udhëzimet e pranimit.

Një raport përmbledhës i rregulloreve të ndryshme të ligjit federal është publikisht i disponueshëm në internet dhe në tavolinën e sekretariatit të Konferencës së Ministrave të Arsimit dhe Çështjeve Kulturore (KMK), quhet "Zur Situation des Ethikunterrichts in der Bundesrepublik Deutschland" - "Gjendja e edukimit të etikës në Republikën Federale të Gjermanisë".

Shkarko: Zur Situation des Ethikunterrichts in der Bundesrepublik Deutschland Data e raportit: 22. Shkurt 2008

A.5 Kur u përmend në rishikimin e fundit të madh të politikave në lidhje me EVE A.1?

Deri në vitet 1970, kishte vetëm shumë pak studentë në Republikën Federale të Gjermanisë që nuk duhej të shkonin në klasa katolike/luterane. Megjithatë, ky numër u rrit me shpejtësi për shkak të shekularizimit të vazhdueshëm dhe gjithnjë e më shumë studentëve (myslimanë ose ateistë/fe të tjera) që nuk donin të merrnin pjesë në arsimin fetar. Brenda viteve 1970 dhe 1980, Landet filluan të prezantonin "edukimin etik" për studentët e përjashtuar. Që nga vitet 2000, në shumicën e Landeve kjo lëndë ofrohet nga universitetet për studime universitare. Për më tepër, modelet pilot për klasat fetare përveç katolike / luterane (veçanërisht islame) filluan në vitet 2000.

A.6 Kur ishte rishikimi i fundit i kurrikulës ose planprogramit për lëndën e dedikuar të mësuar në EVE ose lëndë të lidhura ngushtë?

Shiko A.4

B. Praktik

B.1 A ka një lëndë të dedikuar EVE në dispozicion të nxënësve në shkollat fillore ose të mesme (6-14 vjeç) në vendin tuaj (shënoni emrin e saj, nëse më shumë se një shtet ka disa) ?; nëse jo, ju lutemi specifikoni se cilat subjekte merren me përmbajtjen EVE.

Po është. Emri i saj varet nga shteti federal:

- Etika : Baden-Ëürttemberg, Bavaria, Berlin, Hesse, Rheinland-Pfalz, Saksoni, Thuringia
- Ethikunterricht (edukim etik): Saksoni-Anhalt;
- Allgemeine Ethik (etika e përgjithshme): Saarland;
- Filozofia: Bremen, Hamburg, Schlesëig-Holstein, Mecklenburg-Vorpommern (edhe Philosophieren mit Kindern), North Rhine-Ëestphalia (edhe Praktische Philosophie)
- Ëerte und Normen (vlerat dhe normat): Saksonia e Poshtme;
- Lebensgestaltung-Ethik-Religionskunde (kryerja e jetës-etikë-edukimi fetar): Brandenburg

B.2 Në çfarë niveli dhe lloje të shkollave dhe institucioneve mësohet lënda EVE (nëse ekziston në vendin tuaj)?

Kjo, përsëri, varet nga shteti federal:

- Baden-Ėürttemberg: klasat 8-10 në Haupt- dhe Realschulen; klasa 7-10 në Gymnasien
- Bavaria: Të gjitha klasat (1-12)
- Berlin: klasa 7-10
- Brandenburg: klasa 5-10
- Bremen: klasa 5-7 + 10; klasa 10-12 në Gymnasien
- Hamburg: klasa 5-11 në Stadtteilschulen; klasa 5-12 në Gymnasien
- Hesse: klasa 5-10
- Mecklenburg-Vorpommern: klasa 1-10
- Saksonia e Ulët: klasa 5-12
- North Rhine-Ėestphalia: klasa 9-10 ose klasa 5-10 (varet nga shkolla)
- Rhineland-Pfalz: Të gjitha klasat (1-12 / 13)
- Saarland: klasat 9-12
- Saksoni: të gjitha klasat (1-12)
- Saksoni-Anhalt: notat (2-12)
- SchlesĖig-Holstein: të gjitha klasat (1-12)
- Turingia: të gjitha klasat (1-12)

B.3 Ĉfarë statusi ka EVE në vendin tuaj? (lëndë e detyruar, lëndë me zgjedhje të detyruar, lëndë me zgjedhje, lëndë zĖvendġsuese); Për cilët studentġ ġshtġ e detyrueshme pjesġmarrja në këtë lëndġ? A ġshtġ e mundur të jesh ose të pġrjashtohesh nga kjo lëndġ?

Nġ shumicġn e shteteve federale lġnda "etikġ" ose "filozofi" ġshtġ pjesġ e kurrikulġs sġ rregullt si lġndġ zgjedhore e detyrueshme (Ėahlpflichtfach): studentġt duhet të marrin pjesġ ose në këtë lġndġ ose në mġsimin fetar. I vetmi pġrjashtim ku lġnda ġshtġ e detyrueshme pġr të gjithġ studentġt, pavarġsisht cilġs rrġfim i pġrkasin, ġshtġ Berlini.

B.4 A ġshtġ lġnda qġ mġsohet në kushte të barabarta krahasuar me lġndġt e tjera në lidhje me arsimin dhe formimin e avancuar pġr lġndġ specifike, pozicionin e lġndġs mġsimore në orarin e studentġve, organizimin e orġve, mbġshtetjen financiare dhe pġrdorimin e personelit mġsimor?

Shiko A.4. dhe B.3

B.5 A janġ mġsuesit e lġndġs të kualifikuar si mġsues të EVE? Ku dhe në çfarġ forme ndodh trajnimi dhe kualifikimi fillestar i mġsuesve të kualifikuar?

Mġsuesit qġ duan të japin mġsim etik kanġ nevojġ pġr një ekspertizġ të veçantġ profesionale. Mġsuesit mund ta marrin këtë në një universitet me drejtimin e etikġs / filozofisġ / vlerave dhe normave. Pġrveç kġsaj, shtetet federale kualifikojnġ mġsuesit brenda kġtyre lġndġve edhe pġrmes trajnimeve të arsimit të avancuar, me dallime rajonale. Pġrjashtimi i vetġm, ku nuk ġshtġ e mundur të studiohet edukimi etik në nivel universitar ġshtġ Saarland; në Saarland, nuk nevojitet arsim special pġr t'u lejuar të jepni këtë kurs në shkollġ. Mġsuesit e lġndġve Fe, Filozofi, Histori ose gjermanisht janġ në gjendje ta japin atġ.

Më poshtë mund të shihni kualifikimet e detajuara që nevojiten për mësuesit të ndara nga shtetet federale. Parakusht është një arsim (të përgjithshëm) universitar me kualifikimin dhe autorizimin për të dhënë mësim në një shkollë plus kërkesat shtesë të mëposhtme:

- Baden-Württemberg: arsimi universitar me lëndën (kryesore) etikë / filozofi
- Bavaria: interes i veçantë për çështjet e temës. Mësimdhënësit e edukimit fetar nuk lejohen të ligjërojnë Etikën si lëndë. Që nga viti 2002, mësuesit mund të studiojnë Etikë / Filozofi në universitet ose në kurse trajnimi të avancuara.
- Berlin: Provimi i dytë shtetëror në Etikë ose Filozofi; përndryshe pjesëmarrja në një trajnim të avancuar për 3 semestra me të paktën 6 orë në javë
- Brandenburg: një aftësi e provuar për mësimdhënien e lëndës; megjithatë, preferohen ata me kualifikim të drejtpërdrejtë në etikë/filozofi
- Bremen: Diplomë universitare në Filozofi (të paktën provimi i parë shtetëror)
- Hamburg: të paktën provimi i parë shtetëror i nevojshëm; preferohet një kualifikim i avancuar i trajnimit për këtë lëndë
- Hesse: Provimi i dytë shtetëror ose diplomë ekuivalente në lëndën Fe ose Filozofi
- Mecklenburg-Vorpommern: ose provim shtetëror, ose një kualifikim i zgjeruar (që nuk duhet domosdoshmërisht të përfundojë ende)
- Saksonia e Ulët: arsimi universitar me etikë/filozofinë si lëndë mësimore
- North Rhine-Westphalia: ose pjesëmarrja në një arsim të mëtejshëm ose një arsim universitar në filozofi / filozofi praktike
- Rheinland-Pfalz: arsimim i mëtejshëm në lëndën ose të qenit mësues i një lënde që lidhet me shkencat shoqërore ose udhëzimet fetare.
- Saarland: nuk ekziston arsim special për këtë lëndë, kështu që mësuesit e lëndëve Fe, Filozofi, Histori ose gjermanisht mund ta japin atë.
- Saksonia: është i nevojshëm një arsim universitar me këtë lëndë, një kualifikim i zgjeruar, një kualifikim special i mësimdhënies ose një leje mësimore.
- Schleswig-Holstein: arsimi universitar në filozofi

B.6 A ka ndonjë arsim të veçantë EVE në universitetet e mësuesve? Si quhen këto kurse, seminare etj.? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?

Përsëri kjo varet nga udhëzimet e shteteve federale -> shih gjithashtu B5. Zakonisht, arsimi EVE në universitete është pjesë e filozofisë ose teologjisë. Emrat e saktë dhe përmbajtja e atyre kurseve dhe seminareve varen nga secili universitet.

B.7 A kanë mësuesit një lloj edukimi EVE përpara se të bëhen mësues zyrtarë në shkollë? Çfarë edukimi etik kanë?

Shiko B.5

A ka një kurs të Etikës / Filozofisë Morale në universitetet e mësuesve (për të gjithë mësuesit, për disa programe)? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?

Kjo varet ngushtë nga përkufizimi i pyetjes. Disa aspekte të Etikës / Filozofisë Morale janë pjesë e kurrikulës pedagogjike. Edukimi pedagogjik është i detyrueshëm për edukatorët/mësuesit. Edhe pse këto kurse ndryshojnë në përmbajtje dhe arrijnë të ngjashme me kualifikimet e kërkuara nga çdo shtet federal. Për më tepër, përmbajtja e atyre kurseve dhe seminareve varet nga secili universitet.

B.8 *A ka një kurs të dedikuar për didaktikën e etikës dhe vlerave në programin e mësuesve në universitete (për të gjithë mësuesit, për disa programe)? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?*

Didaktika është gjithashtu e detyrueshme për edukatorët / mësuesit. Megjithatë, përmbajtja zakonisht nuk vazhdon me fokus në etikë ose vlera. Përsëri kjo varet nga udhëzimet e shteteve federale.

C. Mundësitë e të mësuarit gjatë gjithë jetës për mësues/edukatorë

C.1 *A ka mundësi trajnimi suplementar/profesional të mësuesve të EVE dhe cilat janë ato?*

Po, detajet varen nga shteti federal. Për më shumë informacion shih D.3.

C.2. *A ka organizata dhe rrjete kombëtare të krijuara posaçërisht për të promovuar EVE? Nëse po, ju lutemi rendisni ato.*

Shih D.5.2 dhe D.5.3

C.3. *Cilat janë aktivitetet dhe mundësitë e tjera kryesore që lidhen me mësuesit dhe edukatorët për promovimin dhe zbatimin e EVE (p.sh. ditët e kulturës / etikës, javët e studimit dhe aktivitete të tjera)?*

Nuk ka aktivitete dhe mundësi të tjera kyçe kombëtare për promovimin dhe zbatimin e EVE.

D. Shtojca

Lista e partnerëve/personave më të rëndësishëm referues për EVE (vendimmarrësit kryesorë dhe palët e interesuara)

D.1. Federata

German Bundestag Platz der
Republik 111011 Berlin
Tel.: +49 (0) 30 227-0
Fax: +49 (0) 30 227-36979
www.bundestag.de

German Bundesrat Leipziger Str. 3-4
10117 Berlin
Tel.: +49 (0) 30 189100-0
Fax: +49 (0) 30 189100-400
www.bundesrat.de

Federal Ministry of Education and Research (BMBF)
Heinemannstr. 2
53175 Bonn
Tel.: +49 (0) 228 9957-0
Fax: +49 (0) 228 9957-83601
www.bmbf.de

Federal Ministry of Family Affairs, Senior Citizens, Women and Youth (BMFSFJ) Glinkastr. 24
10117 Berlin
Tel.: +49 (0) 30 18555-0
Fax: +49 (0) 30 18555-4400
www.bmfsfj.de

D.2. Institucioni i koordinimit ndërmjet ministrive të arsimit të shteteve federale

Conference of Ministers of Education and Cultural Affairs (KMK)

Graurheindorfer Str. 157

53117 Bonn

Tel.: +49 (0) 228 501-0

Fax: +49 (0) 228 501-777 www.kmk.org

Joint Science Conference (Gemeinsame Wissenschaftskonferenz – GWK) Friedrich-Ebert-Allee 38

53113 Bonn

Tel.: +49 (0) 228 5402-0

Fax: +49 (0) 228 5402-150

www.gwk-bonn.de

D.3. Ministritë e arsimit dhe shkencës të shteteve federale

D.3.1. Baden-Württemberg

Ministry of Education, Youth and Sports
Thouretstr. 6

70173 Stuttgart

Tel.: +49 (0) 711 279-0

Fax: +49 (0) 711 279-2810

www.kultusportal-bw.de

Ministry of Science, Research and the
Arts Königstr. 46

70173 Stuttgart

Tel.: +49 (0) 711 279-0

Fax: +49 (0) 711 279-3081

www.mwk.baden-wuerttemberg.de

D.3.2. Bavaria

Bavarian State Ministry of Education and Culture, Science and Art

Salvatorstr. 2

80333 München

Tel.: +49 (0) 89 2186-0

Fax: +49 (0) 89 2186-2809

www.km.bayern.de

D.3.3. Berlin

Senate Department for Education, Youth and Science

Bernhard-Weiß-Str. 6

10178 Berlin

Tel.: +49 (0) 30 90227-0

Fax: +49 (0) 30 90227-5012

www.berlin.de/sen/bjw

D.3.4. Brandenburg

Ministry of Education, Youth and Sports
Heinrich-Mann-Allee 107

14473 Potsdam

Tel.: +49 (0) 331 866-0

Fax: +49 (0) 331 866-3595

www.mbjs.brandenburg.de

Ministry of Science, Research and
Culture Dortustr. 36

14467 Potsdam

Tel.: +49 (0) 331 866-0

Fax: +49 (0) 331 866-4998

www.mwfk.brandenburg.de

D.3.5. Bremen

Senator for Education and Science Rembertiring 8–12
28195 Bremen
Tel.: +49 (0) 421 361-0
Fax: +49 (0) 421 361-4176
www.bildung.bremen.de

D.3.6. Hamburg

Free and Hanseatic City of Hamburg Office for School and Vocational Training Hamburger Str. 31 22083 Hamburg Tel.: +49 (0) 40 42863-0 Fax: +49 (0) 40 42863-2883 www.hamburg.de/bsb	Free and Hanseatic City of Hamburg Ministry of Science and Research Hamburger Str. 37 22083 Hamburg Tel.: +49 (0) 40 42863-0 Fax: +49 (0) 40 42863-2411 www.hamburg.de/bwf
--	--

D.3.7. Hesse

Hessian Ministry of Education Luisenplatz 10 65185 Wiesbaden Tel.: +49 (0) 611 368-0 Fax: +49 (0) 611 368-2099 www.kultusministerium.hessen.de	Hessian Ministry for Science and Art Rheinstr. 23–25 65185 Wiesbaden Tel.: +49 (0) 611 32-0 Fax: +49 (0) 611 32-3550 www.hmwk.hessen.de
--	--

D.3.8. Mecklenburg-Vorpommern Ministry of Education , Science and Culture

Werderstr. 124
19055 Schwerin
Tel.: +49 (0) 385 588-0
Fax: +49 (0) 385 588-7082
<http://www.regierung-mv.de>

D.3.9. Lower Saxony

Lower Saxony Ministry of Education Schiffgraben 12 30159 Hannover Tel.: +49 (0) 511 120-0 Fax: +49 (0) 511 120-7450 www.mk.niedersachsen.de	Lower Saxony Ministry Science and Culture Leibnizufer 9 30169 Hannover Tel.: +49 (0) 511 120-0 Fax: +49 (0) 511 120-2801 www.mwk.niedersachsen.de
---	--

D.3.10. North Rhine-Westphalia Ministry of Education and Training of North Rhine-Westphalia

Völklinger Str. 49
40221 Düsseldorf
Tel.: +49 (0) 211 5867-40
Fax: +49 (0) 211 5867-3537
www.schulministerium.nrw.de

Ministry of Innovation, Science and Research, North Rhine-Westphalia
Völklinger Str. 49

40221 Düsseldorf
Tel.: +49 (0) 211 896-04
Fax: +49 (0) 211 5867-4555
www.wissenschaft.nrw.de

Ministry of Family, Youth, Culture and Sport of North Rhine–Westphalia Haroldstr. 4
40213 Düsseldorf

Tel.: +49 (0) 211 837-02
Fax: +49 (0) 211 837-4296
www.mfkjks.nrw.de

D.3.11. Rhineland-Palatinate Ministry of Education , Science, and Culture of Rhineland–Palatinate
Mittlere Bleiche 61

55116 Mainz
Tel.: +49 (0) 6131 16-0
Fax: +49 (0) 6131 16-2878
www.mbwwk.rlp.de

D.3.12. Saarland

Ministry of Education and Culture
Hohenzollernstr. 60
66117 Saarbrücken
Tel.: +49 (0) 681 501-7404
Fax: +49 (0) 681 501-7500
www.saarland.de

State Chancellery, Department of Science, Higher Education

Ludwigsplatz 14
66117 Saarbrücken
Tel: +49 (0) 681 501-00
Fax: +49 (0) 681 501-1159
www.saarland.de

D.3.13. Saxony

Saxon State Ministry for Culture Carolaplatz 1
01097 Dresden
Tel.: +49 (0) 351 564-0
Fax: +49 (0) 351 564-2525
www.sachsen-macht-schule.de/smk

Saxon State Ministry for Science and Art Wigardstr. 17

01097 Dresden
Tel.: +49 (0) 351 564-0
Fax: +49 (0) 351 564-6004
www.smwk.sachsen.de

D.3.14. Saxony-Anhalt Ministry of Culture
of Saxony-Anhalt Turmschanzenstr. 32
39114 Magdeburg
Tel.: +49 (0) 391 567-01
Fax: +49 (0) 391 567-7627
www.mk.sachsen-anhalt.de

Ministry of Science and economy of Saxony-Anhalt
Hasselbachstr. 4
39104 Magdeburg
Tel.: +49 (0) 391 567-4280
Fax: +49 (0) 391 567-4356
www.mw.sachsen-anhalt.de

D.3.15. Schleswig-Holstein Ministry of Education and Science
Brunswiker Str. 16–22
24105 Kiel
Tel.: +49 (0) 431 988-0
Fax: +49 (0) 431 988-5815
www.schleswig-holstein.de/mbk

D.3.16. Thuringia
Thuringian Ministry of Education, Science and Culture
Werner-Seelenbinder-Str. 7
99096 Erfurt
Tel.: +49 (0) 361 379-00
Fax: +49 (0) 361 379-4690
www.thueringen.de/th2/tmbwk

D.4. Institucione për trajnim të vazhdueshëm dhe të mëtejshëm të mësuesve, si dhe për kërkime në shkolla dhe institucione të arsimit të lartë

D.4.1. Baden-Württemberg
National Institute for Education Development
Heilbronner Str. 172
70191 Stuttgart
Tel.: +49 (0) 711 6642-0
Fax: +49 (0) 711 6642-1099
www.ls-bw.de

State Academy for training and staff development in schools (Location Comburg)
Steinbach
74523 Schwäbisch-Hall
Tel.: +49 (0) 791 93020-0
Fax: +49 (0) 791 93020-30
www.lehrerfortbildung-bw.de

State Academy for training and staff development in schools
(Location Esslingen) Steinbeisstr. 1
73730 Esslingen
Tel.: +49 (0) 711 930701-0
Fax: +49 (0) 711 930701-10
www.lehrerfortbildung-bw.de

State Academy for training and staff development in schools (Location Bad Wildbad) Baetznerstr. 92
75323 Bad Wildbad
Tel.: +49 (0) 7081 9259-0
Fax: +49 (0) 7081 9259-10
www.lehrerfortbildung-bw.de

National Institute for school sports, school art and music education Baden-Württemberg
Reuteallee 40
71634 Ludwigsburg

Tel.: +49 (0) 7141 140-623
Fax: +49 (0) 7141 140-639
www.lis-in-bw.de

D.4.2. Bavaria

State Institute for School Quality and Educational
Research (ISB)
Schellingstr. 155
80797 München
Tel.: +49 (0) 89 2170-2008
Fax: +49 (0) 89 2170-2105
www.isb.bayern.de

Academy for Teacher Training and Personal
Development
Kardinal-von-Waldburg-Str. 6–7 89407 Dillingen
Donau Tel.: +49 (0) 9071 53-0
Fax: +49 (0) 9071 53-200
www.alp.dillingen.de

State Institute
for Early Education Eckbau Nord
Winzererstr. 9
80797 München
Tel.: +49 (0) 89 99825-1900
Fax: +49 (0) 89 99825-1919
www.ifp.bayern.de

Bavarian State Institute
for Higher Education Research and Academic Pla
Prinzregentenstr. 24
80538 München
Tel.: +49 (0) 89 21234-405
Fax: +49 (0) 89 21234-450
www.ihf.bayern.de

D.4.3. Berlin/Brandenburg

National Institute for School and Media Berlin -Brandenburg (LISUM)
Struveweg
14974 Ludwigsfelde-Struveshof
Tel.: +49 (0) 3378 209-0
Fax: +49 (0) 3378 209-198
www.lisum.berlin-brandenburg.de

D.4.4. Bremen

State Institute for Schools (LIS) Am Weidedamm 20
28215 Bremen
Tel.: +49 (0) 421 361-14406
Fax: +49 (0) 421 361-8310
www.lis.bremen.de

D.4.5. Hamburg

State Institute for Teacher Training and School Development
Felix-Dahn-Str. 3
20357 Hamburg
Tel.: +49 (0) 40 428842-300
Fax: +49 (0) 40 428842-329
www.li-hamburg.de

D.4.6. Hesse

State Education Office and Teachers Academy: Quality
Development and Evaluation
Walter-Hallstein-Str. 5–7
65197 Wiesbaden
Tel.: +49 (0) 611 5827-0
Fax: +49 (0) 611 5827-109
www.lsa.hessen.de

State Education Office and Teachers Academy Stuttgart
Str. 18–24 60329 Frankfurt am Main Tel.: +49 (0) 69 3
00
Fax: +49 (0) 69 38989-607
www.lsa.hessen.de

D.4.7. Mecklenburg-Vorpommern

Institute for Quality Development Mecklenburg-Vorpommern
Dreescher Markt 2
19061 Schwerin www.bildung-mv.de/de/iqmv

D.4.8. Lower Saxony

Lower Saxony State Institute for School Quality Development (NLQ)
Keßlerstr. 52
31134 Hildesheim
Tel.: +49 (0) 5121 1695-0
Fax: +49 (0) 5121 1695-296
www.nlq.niedersachsen.de

D.4.9. North Rhine-Westphalia Institutions of teacher training:

www.lehrerfortbildung.schulministerium.nrw.de

Institute for Teacher Education Postfach 10 09 52
45409 Mülheim an der Ruhr Tel.: +49 (0) 208 300 3
Fax: +49 (0) 208 300 35 10
www.ifl-fortbildung.de

D.4.10. Rhineland-Palatinate

Institute for service teacher training and development (ILF Mainz)
Saarstr. 1
55122 Mainz
Tel.: +49 (0) 6131 2845-0
Fax: +49 (0) 6131 2845-25
www.ilf-mainz.de

Pedagogical State Institute Rhineland-Palatinate (PL) Butenschönstr. 2
67346 Speyer
Tel.: +49 (0) 6232 659-0
Fax: +49 (0) 6232 659-110
www.bildung-rp.de/pl

Education Scientific Institute of Evangelical Churches in Rhineland-Palatinate Luitpoldstr. 8
76829 Landau
Tel.: +49 (0) 6341 557554-40
Fax: +49 (0) 6341 557554-50
www.efwi.de

D.4.11. Saarland

Institute for service teacher training and development (ILF Saarbrücken) Ursulinenstr. 67
66111 Saarbrücken
Tel.: +49 (0) 681 685765-0
Fax: +49 (0) 681 685765-9
www.ilf-saarbruecken.de

State Institute for Education and Media (LPM)
Beethovenstr. 26
66125 Saarbrücken
Tel.: +49 (0) 6897 7908-0
Fax: +49 (0) 6897 7908-122
www.lpm.uni-sb.de

D.4.12. Saxony

Saxon Education Institute Dresdner Str. 78c
01445 Radebeul
Tel.: +49 (0) 351 8324-411
Fax: +49 (0) 351 8324-412
www.sbi.smk.sachsen.de/index.htm

D.4.13. Saxony-Anhalt

State Institute for School Quality and Teacher Education Saxony-Anhalt (LISA)
Riebeckplatz 9
06110 Halle (Saale)
Tel.: +49 (0) 345 2042-0
Fax: +49 (0) 345 2042-319
www.bildung-lsa.de/bildungsland/lisa.htm

D.4.14. Schleswig-Holstein

Institute for Quality Development at Schools Schleswig-Holstein (IQSH)
Schreberweg 5
24119 Kronshagen
Tel.: +49 (0) 431 5403-0
www.iqsh.de

D.4.15. Thuringia

Thuringian Institute for Teacher Training, Curriculum Development and Media (ThILLM) Heinrich-Heine-Allee 2-4
99438 Bad Berka
Tel.: +49 (0) 36458 56-0
Fax: +49 (0) 36458 56-300
www.thillm.de

D.5. Organizata të tjera që janë relevante për fushën e arsimit dhe shkencës

D.5.1. Political organizations

CDU/CSU
Parliamentary Group Platz der Republik 1 11011 Berlin
Tel.: +49 (0) 30 227 - 55550
Fax: +49 (0) 30 227 - 56061
www.cducusu.de

SPD
Parliamentary Group Platz der Republik 1 11011 Berlin
Tel.: +49 (0) 30 227 - 57133
Fax: +49 (0) 30 227 - 56800
www.spdfraktion.de

Die Linke Parliamentary Group Platz der Republik 1 11011 Berlin
Tel.: +49 (0) 30 227 - 51170
Fax: +49 (0) 30 227 - 76248
www.linksfraktion.de

Bündnis 90/Die Grünen Parliamentary Group Platz der Republik 1 11011 Berlin
Tel.: +49 (0) 30 227 - 56789
Fax: +49 (0) 30 227 - 56552
www.gruene-bundestag.de

D.5.2. Kishat dhe edukimi fetar

German Bishops' Commissary Catholic Office in Berlin Hannoversche Str. 5 10115 Berlin
Tel: +49 (0) 30 28878-0
Fax: +49 (0) 30 28878-108 www.dbk.de

Evangelical Church in Germany (EKD) EKD Church Office
Herrenhäuser Straße 12
30419 Hannover
Tel: +49 (0) 511 2796 - 0

Fax: +49 (0) 511 2796 - 777

Interdisciplinary Centre for Islamic
Religious Studies (IZIR) at the Friedrich-
Alexander-University Erlangen-
Nuremberg (FAU)
Regensburger Straße 160
90478 Nürnberg
Tel: +49 (0) 911 5302-607
www.izir.de

www.ekd.de

Jewish Community
Munich and Upper Bavaria K.d.ö.R.St.-Jakobs-Platz 18
80331 München
Tel: +49 (0) 89 20 24 00 -487
www.ikg-m.de

Buddhist society Berlin e.V.
Wulffstr. 6
12165 Berlin
Tel: +49 (0) 30 792 85 50
Fax: +49 (0) 30 792 85 50
www.buddhistische-gesellschaft-berlin.de

D.5.3. OJQ - organizata joqeveritare (filozofia, arsimi, të drejtat e njeriut..)

Rectors' Conference
Ahrstraße 39
53175 Bonn
Tel: +49 (0) 228 887-0
Fax: +49 (0) 228 887-110
www.hrk.de

German Teachers' Association (DL)
Dominicusstr. 3
10823 Berlin
Tel: +49 (0) 30 70 09 47 76
Fax: +49 (0) 30 70 09 48 84
www.lehrerverband.de

Association Ethics e.V. An der
Würm 12 81247 München
Tel: +49 (0) 89 811 44 80
Tel: +49 (0) 3381 662898
www.fachverband-ethik.de

Umbrella organization of free philosophical communities
(DFW) e.V.
Otto-Dill-Str. 20
67061 Ludwigshafen
Tel: +49 (0) 621 581718
Fax: +49 (0) 621 5877130
www.dfw-dachverband.de

Coordination Board secular organizations
(KORSO) e.V.
Wallstr. 61-65
10179 Berlin
www.korso-deutschland.de

Humanist Association of Germany (HVDe.V.)
Wallstraße 61-65
10179 Berlin
Tel: +49 (0) 30 613904-34
Fax: +49 (0) 30 613904-50
www.humanismus.de

Giordano Bruno Foundation (GBS)
Haus WEITBLICK
Auf Fasel 16
55430 Oberwesel
Tel: +49 (0) 6744 7105020
Fax: +49 (0) 6744 7105021
www.giordano-bruno-stiftung.de

Association of values and norms in Lower Saxony e.V.
Postfach 16 02 29
30816 Garbsen
Tel.: +49 (0) 5131 456976
Fax: +49 (0) 5131 456978
www.fachverband-werte-und-normen.de

German Federal Association of
Ethics (BVE) Im Stiftsfeld 10
35037 Marburg
Tel: +49 (0) 6421 9684 1500
Fax: +49 (0) 6421 9684 1509
www.bv-ethik.de

PÄD Forum www.paedagogik.de

D.5.4. Botues / Revista

Zeitschrift für Pädagogik
www.beltz.de

Die Deutsche Schule - Zeitschrift für
Erziehungswissenschaft, Bildungspolitik
und pädagogische Praxis
www.juventa.de

ZSE Zeitschrift für Soziologie der Erziehung und
Sozialisation /
Journal for Sociology of Education and Socialization
www.juventa.de

Grundschulmagazin
www.oldenbourg.de

Die Grundschulzeitschrift www.friedrich-verlagsgruppe.de

Grundschulunterricht
www.pzv-berlin.de

Grundschule
www.die-grundschule.de

Praxis Grundschule
www.praxisgrundschule.de

Kindergarten heute www.kindergarten-heute.de

Religion Scientific Media and Information
Service e.V. – REMID
www.remid.de

media and communication, Unit of the Archdiocese of
Munich and Freising www.eomuc.de

Aneksi 1.5 Raporti kombëtar: Republika Italiane

Shteti: Itali (*EVE – Ethics and Values Education)

A. Niveli i politikës dhe ndryshimi i politikës

A.1 Përshkruani shkurtimisht politikat kryesore ekzistuese kombëtare në lidhje me EVE në vendin tuaj.

Në punimin e tyre, harta institucionale e sistemit arsimor të Italisë: Evropianizimi, centralizimi dhe rajonalizimi, një grup studiuesish italianë nxjerrin një pamje të shkëlqyer të gjëndjes aktuale të arsimit shkollor në Itali: "Gjatë njëzet viteve të fundit sistemi arsimor italian ka iu nënshtrua një sërë transformimesh pak a shumë të përfunduara, herë pas here të shpallura dhe më pas të braktisura, të mohuara ose të zbatuara vetëm zyrtarisht, të gjitha në një sfond të paqëndrueshmërisë së vazhdueshme politike dhe politikave të fragmentuara. (...) Bërja dhe zhbërja e pandërprerë dhe po aq jokohërente ka theksuar kompleksitetin e sistemit, duke u grumbulluar shtresa pas shtrese dhe duke mbivendosur eksperimente pak a shumë të virtytshme."¹³

Deri më sot EVE nuk është një lëndë e veçantë shkollore në Itali.

Parimi i autonomisë (neni 21 i ligjit 59/1997) u jep shkollave një gamë më të gjerë instrumentesh për t'iu përgjigjur çështjeve komplekse me të cilat ato duhet të përballen çdo ditë, si dhe lirinë për të eksperimentuar dhe zbatuar mësimdhënie të reja dhe novatore. metodologjitë dhe strategjitë. Kjo krijoi pabarazi brenda dhe midis Rajoneve Italiane, një fenomen i quajtur "rajonalizimi i sistemit arsimor".

Shkollat lejohen të miratojnë orare fleksibël dhe të aktivizojnë kurse të personalizuara (për shembull, me qëllim integrimin e nxënësve me aftësi të kufizuara ose jo-italishtfolës), të krijojnë programe trajnimi për t'iu përgjigjur nevojave të veçanta të territorit, të zgjedhin metoda dhe instrumente në përputhje me ofrohen mundësi trajnimi / mësimdhënieje. Në drejtori, shkollat mund të aktivizojnë kurse shtesë që ftojnë organizata (fondacione, shoqata dhe OJQ) që ofrojnë - për shembull - kurse të lidhura me etikën.

Në Itali EVE është pjesë e lëndëve më të gjera shkollore ose lëndëve të lidhura ngushtë

Filozofia

Në arsimin e mesëm të lartë (pesë vjeç - mosha 14-19) temat etike janë pjesë e lëndës "Filozofi", e cila është lëndë e detyrueshme për tre vitet e fundit shkollore në shkollat e mesme humane dhe shkencore. Në aspektin edukativ "Filozofia" mbulon doktrina të ndryshme etike. Të mësimi i filozofisë në Itali mbajti një qasje historike. Në fakt dokumentet ministrore përdorin formulimin "historia e qytetërimit tonë". Kursi trevjeçar paraqet historinë e ideve të ndryshme, të cilat ndikuan në zhvillimin e qytetërimit perëndimor, nga filozofët e lashtë grekë para Sokratit e deri te ata bashkëkohorë, duke treguar se si njohuritë tona për bota është perceptuar, si dhe parimet etike që përbëjnë bazën e marrëdhënieve njerëzore.

¹³ Lavinia Bifulco, Raffaele Monteleone, Carlotta Mozzana, Irene Rolfini, Harta institucionale e sistemit arsimor të Italisë: Evropianizimi, centralizimi dhe rajonalizimi, faq.1.

Mësimdhënia e fesë katolike (Insegnamento della religione cattolica –IRC)

IRC ofrohet, financohet dhe garantohet nga shteti italian dhe për të ofrohet hapësirë në kurrikulën normale të shkollave publike 14

Mësimdhënia e IRC përkthehet në një orë e gjysmë në javë në parashkollor, dy orë në shkollën fillore dhe një orë në javë në nivelin e mesëm. Megjithatë, IRC është me zgjedhje dhe prindërit duhet ta zgjedhin atë ose të heqin dorë në fillim të vitit shkollor. Nëse ata “përrjashtojnë” fëmijët e tyre mund të marrin pjesë në të ashtuquajturat “aktivitete alternative” (shih më poshtë).

Mësuesit e IRC-së duhet të pranohen dhe emërohen nga autoritetet kishtarë, por i takon autoriteteve të shkollës t'i punësojnë ata në përputhje me rregulloret përkatëse të shkollës dhe kërkesat arsimore.

Aktivitete alternative për IRC

- Komunikimi i Ministrisë së Financave të Italisë nr.26482, datë 7 mars 2011 konfirmon se arsimit fetar katolik nuk është i detyrueshëm. Në vend të Arsimit Fetar Katolik, rregullorja parashikon disa mundësi: një aktivitet alternativ i krijuar nga vetë shkolla, i cili, siç sugjerohet nga Qarkorja e Ministrisë e vitit 1986, Nr. 128, 129, 131 dhe 131, duhet të trajtojë tema në lidhje me etikën, vlerat, tolerancën. dhe paqen.

- Ky aktivitet duhet të drejtohet nga çdo mësues që është, në atë kohë, i disponueshëm. Një tjetër mundësi për aktivitete alternative janë:

- • Tutoring (orët e asistuar individuale të studimit)
- • Orë mësimi individuale pa ndihmë brenda ambienteve të shkollës
- • Së fundmi, një alternativë shumë e përdorur është dalja e hershme nga shkolla (ose hyrja me vonesë).

Sipas ligjit (shih më lart) dhe vendimeve të fundit, shkollat janë të detyruara të ofrojnë “veprimtari alternative”. Megjithatë, për shkak të shkurtimeve buxhetore, shkollat i frenojnë këto aktivitete. Edhe pse mësimi fetar është fakultativ në ligj, vetëm disa shkolla ofrojnë aktivitete alternative për ata studentë që tërhiqen nga mësimi fetar katolik. Në vitin shkollor 2013-14, 11,5 % e nxënësve në Itali nuk zgjedhën për IRC.

Megjithatë, ka një presion në rritje për t'i përdorur këto "aktivitete alternative" edhe për EVE.

Forma të tjera të Mësimi Fetar

Italia është një vend kryesisht i krishterë. Shumica e popullsisë është katolike, por ka një numër në rritje të besimeve të ndryshme të krishtera. Federata e Kishave Protestante në Itali zhvilloi një projekt të quajtur LINFA, qëllimi i të cilit është të promovojë dialogun ndërkulturor, ndërfaqet dhe ndër breza brenda dhe jashtë kishave. Federata e Kishave Ungjillore në Itali nisi një projekt të quajtur ndërkulturor- Të qenit Kisha së bashku (ECI) në vitin 2000 për të zhvilluar strategji integrimi brenda Kishave ungjillore. Duke shqyrtuar projektet individuale, bëhet e qartë se disa prej tyre mund të modifikohen lehtësisht për t'u përshtatur në programet e promovimit ndërkulturor brenda shkollave. (Marzia Scuder, 2015)

14 Neni 9 dhe 5 i ligjit të vitit 1985 nr. 121 i Protokollit që zbaton Konkordatin Lateran të vitit 1984 (i quajtur gjithashtu

Accordo di Villa Madama midis shtetit dhe Detit të Shenjtë. Ligji i përmendur i vitit 1985, ndër të tjera, thotë:

“Republika Italiane, duke njohur vlerën e kulturës fetare dhe duke pasur parasysh se parimet e katolicizmit janë pjesë e trashëgimisë historike të popullit italian, do të vazhdojë të sigurojë, në kuadër të përfundimit të shkollës, mësimin e fesë katolike në shkollat publike të çdo radhe dhe grade, duke përjashtuar nivelin universitar.”

Edukimi Qytetar

Edukata qytetare parashikohet teorikisht nga Udhëzimet Kombëtare të Mësimdhënies dhe duhet të mësohet në të gjitha shkollat e të gjitha niveleve si një bazë e përbashkët e arsimit bazë. E futur në sistemin shkollor publik në vitin 1958, ajo u bë lëndë kurrikulare, duke pësuar transformime të vazhdueshme në emërtim, përmbajtje dhe pozicionim. Gjatë 50 viteve të fundit lënda është quajtur në mënyra të ndryshme: "Qytetari", "Edukim për bashkëjetesë demokratike", "Qytetari dhe kultura kushtetuese", "Edukim për shoqërinë civile" dhe është përfshirë dhe përjashtuar vazhdimisht nga shkollimi.

Në vitin 2008, ish-ministrja e Arsimit, Maria Stella Gelmini, rekomandoi mësimin e

“Shtetësia dhe Kushtetuta” të përfshihet si shtojcë e mësimin të historisë.

Sot Edukata qytetare nuk është një lëndë shkollore më vete, por një lloj “programi udhëzimesh” që kryqëzohet me mësimdhënien letrare-humaniste. Tekstet shkollore janë vetëm "rekomandohen" ose janë pjesë e librave të historisë. Nuk ka notë për edukimin qytetar.

Ka pasur shumë debate rreth asaj se ku të bashkëngjitet tema. Përkrahësit e autonomisë së disiplinës (që përkethehet do të thotë mësues ad hoc, të trajnuar posaçërisht, me orë të dedikuara) duhej të pajtoheshin me rishikimin e shpenzimeve.

Udhëzimet janë përgatitur nga Ministria Italiane e Arsimit për të gjitha nivelet shkollore.

Në shkollën parashkollore Edukata qytetare ka të bëjë me: konceptin e familjes, shkollës dhe grupit dhe mënyrat e duhura të të vepruarit.

- Në shkollën fillore Edukata qytetare merret me: bazat e Kushtetutës dhe bashkëjetesës, të drejtat e njeriut, mbrojtjen e peizazhit, respektimin e rregullave.
- Shkolla e mesme e ulët: Kushtetuta dhe të drejtat e njeriut.
- Shkolla e mesme e lartë: Kushtetuta, promovimi i punës vullnetare, lojë e ndershme, siguria rrugore dhe mbrojtja e mjedisit.

Veçanërisht neni 3 i Kushtetutës italiane (“zhvillimi i plotë i personit njerëzor”) u kujton qytetarëve të kuptojnë se kanë të drejta të pacenueshme dhe duhet të ushtrojnë detyra të detyrueshme.

Edukimi qytetar mund të jetë një temë për të trajtuar çështje të tilla si korrupsioni, ngacmimi dhe dhuna në familje për të përmendur disa. Opinioni publik kërkon rivendosjen e integritetit në jetën publike dhe ekonominë minuar sidomos nga korrupsioni. Ai kërkon sanksione më të mëdha dhe parandalimin e korrupsionit, por edhe më shumë edukim publik. Qeveria aktuale shpalli synimin e saj për të forcuar edukimin e vlerave qytetare dhe respektimin e shtetit të së drejtës dhe institucioneve demokratike. Megjithatë, partitë politike, parlamenti dhe ekzekutivi gjithashtu kanë rezultate të dobëta, të dobësuar nga konfliktet e interesit, mosndëshkimi ndaj sanksioneve si dhe konfliktet me institucionet e tjera shtetërore.

A.2 Cilat institucione kombëtare përfshihen në zhvillimin, formimin dhe përcaktimin e politikave dhe qëllimeve në fushën e EVE? Cila do të ishte “pika hyrëse” kryesore në procesin e ndryshimit të politikave?

- 1) Sistemi arsimor në Itali është i organizuar sipas parimit vartës dhe të autonomisë së shkollave.
- 2) Shteti (i përfaqësuar nga MIUR - Ministria Italiane e Arsimit, Universitetit dhe Kërkimit) ka kompetencë ekskluzive për çështjet e përgjithshme të arsimit.
- 3) Rajonet (nëpërmjet Autoriteteve Rajonale të Shkollës - USR) ndajnë kompetencat e tyre me shtetin për çështjet e arsimit ndërsa Rajonet kanë kompetencë ekskluzive për arsimin dhe aftësimin profesional.
- 4) Çdo shkollë përgatit Piano dell'Offerta Formativa (POF), një plan oferte arsimore që pasqyron filozofinë, misionin dhe qëllimet e shkollës. POF hartohet nga këshilli i mësuesve dhe u jepet nxënësve dhe familjeve të tyre me rastin e regjistrimit. Për çdo lëndë tregohen njohuritë dhe aftësitë. Mësuesit janë të lirë të përdorin tekstet shkollore dhe metodën e mësimdhënies.

“Megjithatë, për momentin, marrëdhëniet ndërmjet niveleve të ndryshme të qeverisjes së sistemit arsimor po vuajnë nga mbivendosje, konflikte mbi kompetencat dhe mbrojtje/frenim në një skenari institucional që është i paqëndrueshëm, inorganik dhe jokoherent”¹⁵.

Duke pasur parasysh supozimin se EVE bëhet një lëndë e veçantë shkollore në Itali, "pika e hyrjes" do të ishte MIUR. MIUR ka autoritetin për të krijuar kuadrin për të gjitha nivelet e shkollës dhe për të krijuar kurrikulat kombëtare, ndër të tjera objektiva të përgjithshme për nivelet e ndryshme si dhe objektiva të veçanta mësimore për çdo lëndë shkollore.

A.3 Cilët palë të tjera të interesuara janë të përfshirë në zhvillimin dhe vlerësimin e fushës EVE?

Përveç shtetit (Ministria dhe Autoritetet Rajonale të Shkollës - USR), por në një fushë shumë më të ulët, organizatat jopublike (p.sh. fondacione, shoqata apo edhe persona privatë) mund të jenë ofruesi i një shkolle dhe më pas janë përgjegjës për përmbajtjen dhe dizajni konceptual. Megjithatë, ata janë nën mbikëqyrjen e shtetit dhe kanë nevojë për akreditim nëse ofrojnë trajnime për mësuesit. Lënda e akreditimit e lidhur me EVE është: të drejtat/trashëgimia themelore dhe qytetaria aktive.

A.4 Në cilat rregullore ligjore dhe zyrtare janë të ankoruara temat e EVE (nëse është e disponueshme në vendin tuaj)?

Nuk ka asnjë rregullore të unifikuar ose të standardizuar për EVE ose subjekte të dedikuara për EVE në Itali në nivel shtetëror.

A.5 Kur u përmend në rishikimin e fundit të madh të politikave në lidhje me EVE A.1?

Shih A.4.

A.6 Kur ishte rishikimi i fundit i kurrikulës ose planprogramit për lëndën e dedikuar të mësuar në EVE ose lëndë të lidhura ngushtë?

Tema të lidhura ngushtë:

Filozofia

Rishikimi i fundit i kurrikulës ishte në mars 2010 (decreto n. 89 del Presidente della Repubblica 15 marzo 2010). Sipas projektligjit të Reformës Gelmini, qasja dhe kompetenca e përgjithshme për filozofinë parashikon që:

Në fund të programit (trevjeçar) studentët do të jenë të vetëdijshëm për kuptimin e reflektimit filozofik si një mënyrë dhe bazë specifike e arsytimit njerëzor që, në kohë të ndryshme dhe në tradita të ndryshme kulturore ka vënë në dyshim njohuritë, ekzistencën e njeriut dhe kuptimi i qenies dhe ekzistencës;

Studimi i autorëve të ndryshëm dhe leximi i drejtpërdrejtë i teksteve të tyre do t'u mundësojë studentëve të trajtojnë çështjet kryesore të mëposhtme: ontologjinë, etikën dhe çështjen e lumturisë, marrëdhëniet e filozofisë me traditat e ndryshme fetare, problemin e dijes, problemet logjike, raportin midis filozofisë dhe formave të tjera të dijes, në veçanti shkencës, ndjenjës së bukurisë, lirisë dhe fuqisë në mendimin politik që lidh zhvillimin e aftësive që lidhen me shtetësinë dhe kushtetutën (italiane).

14 Lavinia Bifulco, Raffaele Monteleone, Carlotta Mozzana, Irene Rolfini, Harta institucionale e evropianizimit, centralizimit dhe rajonalizimit të sistemit arsimor të Italisë, faq.3.

Mësimdhënia e fesë katolike (Insegnamento della fetare cattolica –IRC)

Kurrikula për IRC në nivele të ndryshme shkollore bazohet në marrëveshjet ndërmjet MIUR dhe CEI (Konferenca e Peshkopëve Italianë), dhe CEI ka gjithashtu autoritetin, nëpërmjet autoriteteve lokale të Kishës, të certifikojë dhe autorizojë tekstet shkollore dhe mësuesit.

Përditësimi i fundit për arsimin e mesëm të lartë: kurrikula normative kombëtare e vitit 2012 (pjesërisht në fuqi 2012-13 në klasat e para dhe miratuar plotësisht në 2013-14).

B. Praktika

B.1 *A ekziston një lëndë e dedikuar EVE për nxënësit e shkollave fillore ose të mesme (6-14 vjeç) në vendin tuaj (shënoni emrin e saj, nëse më shumë se një shtet ka disa)?; nëse jo, ju lutemi specifikoni se cilat lëndë merren me përmbajtjen EVE.*

Në shkollat fillore dhe të mesme (6-14) lëndët që kanë të bëjnë me përmbajtjen e EVE janë:

- Filozofia (14) shih A.1 dhe A.6
- Edukimi fetar -IRC (6-14)

Arsimi Fetar IRC kontribuon, thuhet në kurrikulat normative kombëtare të vitit 2012, në “qëllimin e përgjithshëm formues të shkollës së mesme të lartë me referencë specifike për:

Aspektet etike dhe shpirtërore të ekzistencës me synimin për një integrim të përgjegjshëm në jetën shoqërore dhe qytetare [...]

Tema:

(..) promovon njohurinë e të kuptuarit kristian-katolik të botës dhe të historisë si një burim kuptimi për sa i përket të kuptuarit të vetes, të tjerëve dhe jetës (MIUR 2012a, përkthimi ynë)”. (Tim Jensen, Karna Kjeldsen, 2014)

B.2 *Në çfarë niveli dhe lloje të shkollave dhe institucioneve mësohet lënda EVE (nëse ekziston në vendin tuaj)?*

Jo .

B.3 *Çfarë statusi ka EVE në vendin tuaj? (Lëndë e detyruar, lëndë me zgjedhje të detyruar, lëndë me zgjedhje, lëndë zëvendësuese); Për cilët studentë është e detyrueshme pjesëmarrja në këtë lëndë? A është e mundur të jesh ose të përjashtohesh nga kjo lëndë?*

Në Itali EVE nuk ka fare status.

B.4 *A është lënda që mësohet në kushte të barabarta krahasuar me lëndët e tjera përsa i përket arsimit specifik lëndor dhe formimit të avancuar, pozicionit të lëndës mësimore në orarin e studentëve, organizimit të orëve, mbështetjes financiare dhe përdorimit të personelit mësimor?*

Jo .

B.5 *A janë mësuesit e lëndës të kualifikuar si mësues të EVE? Ku dhe në çfarë forme ndodh*

trajnimi dhe kualifikimi fillestar i mësuesve të kualifikuar?

Jo – Mësuesit kualifikohen si mësues të filozofisë. Në shkollat italiane Filozofia mësohet si Histori e Filozofisë në tre vitet e fundit të disa kurseve të shkollave të mesme.

Mësuesit e IRC nuk janë të trajnuar si mësuesit e tjerë të shkollave. Mësuesit në shkollat para dhe fillore mund të jenë mësues të zakonshëm, por duhet të miratohen nga Kisha ose mund të jenë laikë, dhjakë ose priftërinj që kanë një diplomë të lëshuar nga një institut i shkencave fetare të njohur nga Kisha. Mësuesit në shkollat e mesme kanë nevojë për një nga këto kualifikime: a) një diplomë (diplomë, licencë ose doktoraturë) në teologji ose disiplina të tjera kishtarë, b) vërtetim të përfundimit të kursit të rregullt të studimeve teologjike në një seminar të madh, c) akademik diplomë e mësuesit të shkencave fetare, e lëshuar nga një institut i shkencave fetare të njohur nga kisha ose d) diplomë bachelor e vlefshme në urdhëresën italiane, së bashku me një diplomë të lëshuar nga një institut i shkencave fetare të njohur nga Kisha (Giorda, 2013, 181).

B.6 A ka ndonjë arsim të veçantë EVE në universitetet e mësuesve? Si quhen këto kurse, seminare etj.? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?

Jo.

B.7 A kanë mësuesit një lloj edukimi EVE përpara se të bëhen mësues zyrtarë në shkollë? Cfarë edukimi etik kanë?

Jo.

A ka një kurs Etikë/Filozofi Morale në universitetet e mësuesve (për të gjithë mësuesit, për disa programe?)? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?

Filozofia etike/morale është pjesë e diplomës së rregullt universitare Bachelori në Filozofi. Të diplomuarit e këtij kursi duhet të:

- të kenë fituar njohuri të shëndosha të historisë së mendimit filozofik dhe shkencor nga kohërat e lashta deri në kohët moderne, si dhe një gjerësi të gjerë informacioni në lidhje me debatet aktuale në fusha të ndryshme të kërkimit filozofik (teori, logjikë, epistemologji, gjuhësi, estetikë, etikë, feja, politika);
- të zotërojnë terminologjinë dhe metodat në lidhje me analizën e problemeve, të jenë në gjendje të debatojnë dhe t'u qasen teksteve, herë pas here në gjuhën origjinale, dhe të kuptojnë se si të përdorin instrumentet bibliografike;
- të kenë fituar kompetencë në çështjet e etikës së aplikuar (në fushën e biologjisë, biznesit, punës, politikës, ekonomisë dhe komunikimit);
- të jenë në gjendje të përdorin mjetet e nevojshme për komunikimin dhe menaxhimin efektiv të informacionit.

B.8 A ka një kurs të dedikuar për didaktikën e etikës dhe vlerave në programin e mësuesve në universitete (për të gjithë mësuesit, për disa programe?)? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?

Didaktika është e detyrueshme edhe për edukatorët/mësuesit. Megjithatë, përmbajtja zakonisht nuk ndjek një fokus në etikë ose vlera.

C. Mundësitë e të mësuarit gjatë gjithë jetës për mësues/edukatorë

C.1 A ka mundësi trajnimi suplementar/profesional të mësuesve të EVE dhe cilat janë ato?

Lëndët e lidhura me EVE: Agjencia Kombëtare për Zhvillimin e Autonomisë së Shkollës - Istituto Indire Agenzia Nazionale per lo Sviluppo dell'Autonomia Scolastica në vitin 2012 trajnoi 2013 mësues për Shtetësinë dhe Kushtetutën.

C.2. A ka organizata dhe rrjete kombëtare të krijuara posaçërisht për të promovuar EVE? Nëse po, ju lutemi rendisni ato.

Shih D.3 dhe D.4

C.3. Cilat janë aktivitetet dhe mundësitë e tjera kryesore që lidhen me mësuesit dhe edukatorët për promovimin dhe zbatimin e EVE (p.sh. ditët e kulturës/etikës, javët e studimit dhe aktivitete të tjera)?

Ministria e Arsimit, Universitetit dhe Kërkimit (MIUR) po drejton iniciativa për edukimin e të rinjve që të ndërgjegjësohen për të drejtat dhe detyrat e tyre dhe të fitojnë respekt për ligjin nga njëra anë dhe respekt për mjedisin nga ana tjetër.

“La nave della legalità” – lundrimi arsimor vjetor “anija për ligjshmërinë” promovohet në të gjithë Italinë për të rritur ndërgjegjësimin për respektimin e ligjit dhe luftën kundër mafias.

“Più scuola meno mafia” – Më shumë shkollë më pak mafia” është plani kombëtar që zhvillon projekte sociale për rimëkëmbjen e zonave funksionale të vendit më të prekura nga fenomeni i krimit të organizuar.

D. Shtojca

Lista e partnerëve/personave më të rëndësishëm të referencës për EVE (vendimmarrësit kryesorë dhe palët e interesuara)

D.1. Ministria e Arsimit, Universitetit dhe Kërkimit

Miur

Istruzione

Viale Trastevere, 76/a00153 Roma

Tel.: +39 06.5849.1

www.istruzione.it

D.2. Institucione për trajnim të vazhdueshëm dhe të mëtejshëm të mësuesve, si dhe për kërkime në shkolla dhe institucione të arsimit të lartë

Istituto Indire

Agenzia Nazionale per lo Sviluppo dell'Autonomia Scolastica

Via Michelangelo Buonarroti, 1050122 Firenze

www.indire.it

D.3. Kishat dhe edukimi fetar

**Servizio Nazionale per l'insegnamento dalla
religione cattolica**

Via Aurelia, 468

00165 Roma

Tel: +39 06 66398326

www.chiesacattolica.it

Federazione delle Chiese Evangeliche in Italia

Via Firenze 38

00184 Roma

Tel: +39 06/48.25.120

www.fedevangelica.it

D.4. OJQ - organizata dhe shoqata joqeveritare (filozofia, arsimit, të drejtat e njeriut

UAAR – Unione degli atei e degliagnostici razionali

UAAR është e vetmja shoqatë kombëtare në Itali që përfaqëson qytetarët që janë ateistë dhe agnostikë. Është një shoqatë e promovimit social.

Via Ostiense 89, 00154 Roma

Tel:+39 06 5757611

www.uaar.it

La Fondazione FIVE (Fondazione Internazionale Verso l'Etica Onlus

Piazza dei Santi Gervasio e Protasio n. 13 Firenze – Italy

T: +39 340 870 36 98

Fondacioni privat që promovon kurse trajnimi për individë (mësues dhe prindër) ose institucione dhe ndërmarrje bazuar në një metodë të quajtur Etika e Marrëdhënieve Njerëzore.

www.fiveonlus.eu

Transparency International Italia Associazione contro la corruzione Via Zamagna 19

Scuola Democratica – të mësuarit për demokraci

Një tipar i spikatur i kësaj reviste është pluralizmi i saj. Ai synon të jetë një arenë ku një shumëllojshmëri disiplinash (si antropologjia, ekonomia, pedagogjia, psikologjia dhe sociologjia) të interesuara në fushat e arsimit dhe trajnimit dhe tendenca të ndryshme teorike dhe metodologjike mund të krijojnë një dialog me njëra-tjetrën. Fokusi është vendosur në çështjet, të cilat duket se janë të rëndësishme, brenda një perspektive kombëtare ose ndërkombëtare, për të favorizuar ardhjen e një shoqërie më të avancuar demokratike.

www.mulino.it

Ekziston një listë e gjatë e revistave filozofike të botuara në Itali ndër më prestigjiozët:

Rivista di filosofia, një nga revistat më të vjetra filozofike italiane e themeluar në vitin 1909 (ed. il mulino)

D.6. Faqet e internetit

Filosofia Italiana

RAI Cultura Filosofia

Faqja e internetit e menaxhuar nga profesorët e Departamentit të Filozofisë të Universitetit La Sapienza dhe e organizuar nga Giornale di filosofia. Ai promovon koleksionin e studimeve mbi historinë e filozofisë italiane dhe është një shprehje e filozofisë që prodhohet aktualisht në Itali.

www.giornaledifilosofia.net

S.F.I. - Società Filosofica Italiana Associazione scientifica e culturale a carattere nazionale

Dipartimento di Studi Filosofici ed Epistemologici, Università degli Studi di Roma "La Sapienza", c/o Villa Mirafiori Via Nomentana 118, 00161 Roma

Shoqëria Filozofike Italiane mbledh së bashku studiues kombëtarë dhe vendas, mësues dhe praktikues të filozofisë të rënde të ndryshme: akademikë, mësues të shkollave të mesme, studiues dhe ekspertë. www.sfi.it

Web Portali i drejtuar nga Transmetuesi Shtetëror Italian RAI i dedikuar tërësisht filozofisë.

Il giardino dei pensieri

Faqja e krijuar në vitin 1997 nga dy mësues të filozofisë dhe kushtuar mësimdhënies së filozofisë. Ai ofron (a) materiale mësimore, ushtrime dhe mjete, (b) studime dhe (c) libra shkollorë

www.ilgiardinodeipensieri.eu

Referencat

Lavinia Bifulco, Raffaele Monteleone, Carlotta Mozzana, Irene Rolfini, “Harta institucionale e sistemit arsimor të Italisë: Evropianizimi, centralizimi dhe rajonalizimi”, Projekti Kërkimor i BE-së FP7 “Making Capabilities Work” – PUNE.

Tim Jensen, Karna Kjeldsen (Universiteti i Danimarkës Jugore), “Studimi bazë i Arsimit Fetar (RE) në Itali”, Projekti Comenius IRE Edukimi ndërkulturor përmes studimeve fetare, 2014.

Giorda Maria Chiara, Alessandro Saggiaro, La materia e padukshme, Emi, Bolonja, 2011.

Marzia Scuderi, “Dialogu ndërfitar në Itali: një sugjerim projekti shkollor” në Ricerche di Pedagogia e Didattica – Journal of Theories and Research in Education 10, 1 (2015). Çështje speciale. Feja, Konflikti dhe Edukimi. Redaktuar nga Stephen McKinney dhe Federico Zannoni,

MIUR, Skema e rregullore që përmban “Indikacione kombëtare në lidhje me objektivat specifike të mësimin në lidhje me aktivitetet dhe mësimet e përfshira në planet e studimit të parashikuara për kurset e gjimnazit të referuara në nenin 10, pika 3, të Dekretit të Presidentit të datës 15 mars 2010, nr. 89, në lidhje me nenin 2, pikat 1 dhe 3, të së njëjtës rregullore.”

Aneksi 1.6 Raporti kombëtar: Republika e Sllovenisë

Vendi: Sllovenia

(*EVE – Ethics and Values Education)

A. Niveli i politikës dhe ndryshimi i saj

A.1 Përshkruani shkurtimisht politikat kryesore ekzistuese kombëtare në lidhje me EVE në vendin tuaj.

Në krahasim me fushat e tjera të rëndësishme të dijës që përfshihen në arsimin shkollor, EVE në Slloveni ka një rol margjinal. E vetmja lëndë shkollore e detyrueshme që përfshin EVE merret me vetëm një pjesë të vogël: Qytetari dhe Atdheu, Kultura dhe Etika (Državlanska in domovinska kultura in etika). Kjo lëndë mësohet vetëm në klasën e 7-të dhe të 8-të dhe vetëm një orë në javë. Kjo do të thotë se Qytetari dhe Atdheu Kultura dhe Etika ka më së paku orë mësimore (70 në dy vjet) në mesin e të gjitha lëndëve obligative në kurrikulën e shkollës fillore në Slloveni. Përveç kësaj ka dy lëndë zgjedhore që trajtojnë pjesërisht EVE: Fetë dhe Etika I, II, III - për klasën e 7-të, të 8-të dhe të 9-të dhe Filozofia për fëmijë (Të menduarit kritik, eksplorimi etik, unë dhe tjetri) - për të 7-të, 8-të dhe klasa e 9-të. Sistemi arsimor slloven nuk kërkon trajnim të veçantë në fushën e EVE për mësuesit që japin lëndët e përmendura (shih nga B.5-B.8).

Politikat kombëtare në lidhje me EVE-në në përgjithësi synojnë shmangien e kësaj fushe sepse sipas mendimit të politikëbërësve vendimtar EVA është e lidhur me sistemet fetare të vlerave. Fetë dhe vlerat fetare janë të përjashtuara në Slloveni në nivel politik dhe publik për shkak të rrethanave historike dhe gjeografike.

A.2 Cilat institucione kombëtare përfshihen në zhvillimin, formimin dhe përcaktimin e politikave dhe qëllimeve në fushën e EVE? Cila do të ishte "pika hyrëse" kryesore në procesin e ndryshimit të politikave?

Organi kombëtar kryesor dhe më i fuqishëm që është përgjegjës për arsimin në përgjithësi dhe gjithashtu për edukimin etik dhe vlerësues në Slloveni është Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Sportit. Kjo Ministri është përgjegjëse për rregullimin e arsimit të fëmijëve parashkollorë, arsimin bazë, shkollat e muzikës, arsimin e mesëm, arsimin e të rriturve, arsimin e lartë dhe sportin. Organi nën përgjegjësinë e Ministrisë që është përgjegjës për arsimin është Inspektorati i Republikës së Sllovenisë për Arsim dhe Sport (IESRS). IESRS është përgjegjës për kryerjen e inspektimeve në lidhje me zbatimin e ligjeve, rregulloreve të tjera dhe akteve të përgjithshme që rregullojnë organizimin dhe aktivitetet e arsimit dhe shkollimit. IESRS është gjithashtu përgjegjëse për kontrollin e ligjeve dhe rregulloreve të tjera dhe akteve të përgjithshme në fushën e konvikteve.

Procesi i ndryshimit të politikave në Slloveni ndoshta do të jetë afatgjatë dhe i vështirë, sepse gjatë tij Sllovenisë do t'i duhet të përballet me disa probleme të rëndësishme historike, ideologjike dhe të tjera. "Pika e hyrjes" kryesore mund të jetë ndërgjegjësimi (në nivel publik dhe profesional) për rëndësinë e fushës së EVE për shtetin dhe rrjedhimisht për sistemin arsimor.

A.3 Cilët palë të tjera të interesuara janë të përfshirë në zhvillimin dhe vlerësimin e fushës EVE?

I rëndësishëm për arsimin parauniversitar (që përfshin arsimin në fushën e EVE) është edhe Instituti Kombëtar i Arsimit i Republikës së Sllovenisë që fillimisht ishte nën përgjegjësinë e Ministrisë, por në vitin 1995 u bë institut publik. Që nga viti 2000, Instituti Kombëtar i Arsimit është bërë një faktor i rëndësishëm në procesin e ristrukturimit të sistemit arsimor. Së bashku me të tjerët ka hartuar zgjidhje të reja kurrikulare, ka zhvilluar metoda për transferimin e suksesshëm të modifikimeve në sistemin arsimor dhe ka hartuar një plan për përcjelljen e kurrikulës ose programeve dhe elementeve të reja në praktikë. Instituti e realizon këtë në formën e seminareve, simpoziumeve, konferencave të specializuara dhe, mbi të gjitha, përmes seminareve dhe takimeve studimore të mësuesve dhe edukatorëve të tjerë në kuadrin e një rrjeti të gjerë kopshtesh dhe shkollash.

Një institucion tjetër i rëndësishëm për arsimin në përgjithësi dhe gjithashtu për EVE është Instituti i Kërkimeve Arsimore (ERI), i cili është institucioni qendror kërkimor në Slloveni për kërkime në arsim, duke ndërmarrë kërkime bazë, zhvillim dhe projekte të aplikuara për çështje me interes aktual në të gjithë sektorët e arsimit dhe fusha të ngjashme. Në vitin 1995 me një akt të Qeverisë së Sllovenisë ERI fitoi statusin e institucionit kërkimor publik dhe kështu u bë një institut i pavarur kërkimor.

A.4 Në cilat rregullore ligjore dhe zyrtare janë të integruara temat e EVE (nëse është e disponueshme në vendin tuaj)?

Ligjet kryesore për rregullimin e arsimit në çerdhe dhe shkolla fillore janë:

- Zakon o osnovni šoli (ZOsn) [Ligji për shkollën fillore]
<http://pisrs.si/Pis.ëeb/pregledPredpisa?id=ZAKO448>

- Zakon o vrtcih [Ligji për çerdhet]
<http://pisrs.si/Pis.ëeb/pregledPredpisa?id=ZAKO447>

Për EVE nuk ka ligje apo rregullore të veçanta.

A.5 Kur u përmend në rishikimin e fundit të madh të politikave në lidhje me EVE A.1?

Që nga pavarësia e Sllovenisë, e vetmja lëndë e detyrueshme që trajtonte EVE ishte pjesë e një lënde më të gjerë, emri i së cilës ndryshoi disa herë, por përmbajtja e saj mbeti e lidhur me edukimin qytetar. Politika kombëtare në lidhje me EVE nuk ka ndryshuar në mënyrë drastike që nga themelimi i Sllovenisë; ka pasur gjithmonë një rol marginal.

A.6 Kur ishte rishikimi i fundit i kurrikulës ose planprogramit për lëndën e dedikuar të mësuar në EVE ose lëndë të lidhura ngushtë?

Kurrikula e përditësuar për lëndën Državljska in domovinska kultura in etika [Kultura, etika qytetari dhe atdheu] është përgatitur nga Predmetna komisija za posodabljanje učnega načrta za Državljsko in domovinsko vzgojo ter etiko [Komisioni lëndor për përditësimin e kurrikulës për Edukimin dhe Etikën e Qytetarëve dhe Atdheut]. Pika fillestare për modernizimin ishte planprogrami për lëndën Edukata qytetare dhe Etika, e cila u fiksua në Mbledhjen e 24-të të Strokovni svet RS za splošno izobraževanje [Këshilli i Ekspertëve të Republikës së Sllovenisë për arsimin e përgjithshëm] në vitin 1999. Kurrikula u përcaktua në datën 114 të përditësuar takim

në 2008 nga Këshilli i Ekspertëve RS për arsimin e përgjithshëm. Me përmbajtjen dhe korrigjimet editoriale të kurrikulës së përditësuar Këshilli u njoh në mbledhjen e datës 17 shkurt 2011. Që nga 1 shtatori 2013 lënda Državljsko in domovinsko vzgojo ter etiko [Edukimi dhe etika e qytetarit dhe atdheut] është riemëruar në Državljska in do etika [Qytetari dhe Atdheu, Kultura dhe Etika].

B. Praktika

B.1 *A ka një lëndë të dedikuar EVE në dispozicion të nxënësve në shkollat fillore ose të mesme (6-14 vjeç) në vendin tuaj (shënoni emrin e saj, nëse më shumë se një shtet ka disa) ?; nëse jo, ju lutemi specifikoni se cilat subjekte merren me përmbajtjen EVE.*

- Nuk ka asnjë lëndë të veçantë që do t'i kushtohej vetëm EVE në shkollat fillore sllovene. Por ka 3 lëndë që kanë të bëjnë me përmbajtjen EVE:
- Državljska in domovinska kultura in etika [Kultura dhe etika e qytetarit dhe atdheut]; Klasa e 7-të dhe e 8-të (mosha 12-14 vjeç); i detyrueshëm;
- Verstva in etika [Fetë dhe Etika]; Klasa 7, 8, 9 (mosha 12-15 vjeç); opsionale;
- Filozofija za otroke [Filozofi për Fëmijë]; Klasa 7, 8, 9 (mosha 12-15 vjeç); opsionale.

B.2 *Në çfarë niveli dhe lloje të shkollave dhe institucioneve mësohet lënda EVE (nëse ekziston në vendin tuaj)?*

EVE mësohet në të gjitha llojet (private dhe publike) e shkollave fillore (në Slloveni shkollat fillore kanë 9 klasa, moshat e fëmijëve që shkollohen atje janë nga 6 deri në 15 vjeç); por lëndët që trajtojnë këtë fushë vendosen në kurrikulën shkollore vetëm për fëmijët e moshës 12 deri në 15 vjeç.

B.3 *Çfarë statusi ka EVE në vendin tuaj? (lëndë e detyruar, lëndë me zgjedhje të detyruar, lëndë me zgjedhje, lëndë zëvendësuese); Për cilët studentë është e detyrueshme pjesëmarrja në këtë lëndë? A është e mundur të jesh ose të përjashtohesh nga kjo lëndë?*

Shih B1. Nga lënda e detyrueshme Qytetari dhe atdheu, Kultura dhe etika përjashtohen fëmijët që arsimohen në kuadër të programit për fëmijë me nevoja të veçanta (ZOsn, neni 18).

B.4 *A është lënda që mësohet në kushte të barabarta krahasuar me lëndët e tjera përsa i përket arsimit specifik lëndor dhe formimit të avancuar, pozicionit të lëndës mësimore në orarin e studentëve, organizimit të orëve, mbështetjes financiare dhe përdorimit të personelit mësimor?*

Jo.

B.5 *A janë mësuesit e lëndës të kualifikuar si mësues të EVE? Ku dhe në çfarë forme ndodh trajnimi dhe kualifikimi fillestar i mësuesve të kualifikuar?*

Jo. Mësuesit e të vetmes lëndë të detyrueshme që trajtojnë EVE: Qytetari dhe Kultura, Atdheu dhe Etika duhet të përfundojnë me sukses një nga programet e mëposhtme:

- programe studimi të dyfishta universitare të filozofisë, gjeografisë, shkencave politike, teologjisë ose historisë ose
- Programet e studimit të diplomës së Bolonjës (Diplomë të nivelit II) për filozofi, gjeografi, sociologji, shkenca politike, sociologji, teologji ose histori.

B.6 *A ka ndonjë arsim të veçantë EVE në universitetet e mësuesve? Si quhen këto kurse, seminare etj.? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?*

Jo.

B.7 *A kanë mësuesit një lloj edukimi EVE përpara se të bëhen mësues zyrtarë në shkollë? Çfarë edukimi etik kanë?*

Jo.

B.8 *A ka një kurs të Etikës / Filozofisë Morale në universitetet e mësuesve (për të gjithë mësuesit, për disa programe)? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?*

Jo.

B.9 *A ka një kurs të dedikuar për didaktikën e etikës dhe vlerave në programin e mësuesve në universitete (për të gjithë mësuesit, për disa programe)? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?*

Jo.

C **Mundësitë e të mësuarit gjatë gjithë jetës për mësues/edukatorë**

C.7 *A ka mundësi trajnimi suplementar/profesional të mësuesve të EVE dhe cilat janë ato?*

Po, ka disa mundësi, për shembull:

1. Fakulteti i Arteve në Universitetin e Lubjanës ofron kurs 8-orësh për mësuesit në fushën e Filozofisë për Fëmijë të titulluar Mendimi Kritik dhe Pluraliteti i Metodave.

2. Fakulteti i Arteve në Universitetin e Mariborit ofron një kurs 5-orësh për mësuesit e shkollave me titull Hetimi i Etikës me Fëmijët.

1. Aktivitetet dhe kurset e qendrës kërkimore Hap pas hapi të Institutit të Kërkimeve Arsimore që zhvillon qasje të fokusuar tek fëmija dhe thekson përgjegjësinë.

2. Punëtori për komunikim jo të dhunshëm të Shoqatës për komunikim jo të dhunshëm.

C.2. *A ka organizata dhe rrjete kombëtare të krijuara posaçërisht për të promovuar EVE? Nëse po, ju lutemi rendisni ato.*

Jo.

C.3. *Cilat janë aktivitetet dhe mundësitë e tjera kryesore që lidhen me mësuesit dhe edukatorët për promovimin dhe zbatimin e EVE (p.sh. ditët e kulturës / etikës, javët e studimit dhe aktivitete të tjera)?*

Jo.

D Shtojca

Lista e partnerëve/personave më të rëndësishëm referues për EVE (vendimmarrësit kryesorë dhe palët e interesuara)

Për informacion të përgjithshëm mbi sistemet arsimore një referencë e dobishme mund të jetë:

https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php?title=About_Eurypedia

Državni zbor (National Assembly)

Šubičeva ulica 4

p. p. 636

SI-1102 Ljubljana

P: +386 1 478 94 00

F: +386 1 478 98 45

E: gp@dz-rs.si

Ministry of Education, Science and Sport

Masarykova 16 SI-1000 LjubljanaSlovenia

P: +386 1 400 5400

F: +386 1 400 5329

E: [gp.mizs\(at\)gov.si](mailto:gp.mizs(at)gov.si)

Inspectorate of the Republic of Slovenia for Education and Sport

Linhartova 7a

SI-1000 Ljubljana

P: +386 1 400 53 35

F: +386 1 400 57 44

E: [inspektorat-solstvo.mss\(at\)gov.si](mailto:inspektorat-solstvo.mss(at)gov.si)

The National Education Institute of The Republic of Slovenia

Poljanska 28,

1000 Ljubljana

P: +386 1/ 300 51 00

F: +386 1/ 300 51 99

E: info.zrss@zrss.si Manager: dr. Vinko Logaj

Head of department for preschool education: Nives Zore Head of department for primary education: dr. Fani Nolimal

Regional offices:

a) Regional office CeljeCankarjeva ulica 1 3000 Celje

P: +386 3/490 79 30

F: +386 3/426 09 40

Head of the office: mag. Sonja Zajc

b) Regional office Koper Cankarjeva ulica 5 6000 Koper

P: +386 5/610 06 00

F: +386 5/610 06 19

Head of the office: Alica Prinčič Röhler

c) Regional office Kranj Stritarjeva 8
4000 Kranj

P: +386 4/280 29 10

F: +386 4/280 29 29

Head of the office: dr. Nataša Potočnik

d) Regional office Ljubljana Dunajska 104
1000 Ljubljana

P: +386 1/236 31 00

F: +386 1/236 31 50

Head of the office: dr. Brigita Rupar

e) Regional office Maribor Trg revolucije 7
2000 Maribor

P: +386 2/320 80 50

F: +386 2/332 67 07

Head of the office: mag. Vera Bevc

f) Regional office Murska Sobota Slomškova ulica 33
9000 Murska Sobota

P: +386 2/539 11 70

F: +386 2/539 11 71

Head of the office: Irena Kumer

g) Regional office Nova Gorica Erjavčeva ulica 2
5000 Nova Gorica

P: +386 5/330 80 50

F: +386 5/330 80 60

Head of the office: mag. Mariza Skvarč

h) Regional office Novo mesto Novi trg 5
8000 Novo mesto

P: +386 7/371 91 90

F: +386 7/302 39 75

Head of the office: dr. Stanka Preskar

i) Regional office Slovenj Gradec Podgorska cesta 2
2380 Slovenj Gradec

P: +386 2/883 92 70

F: +386 2/883 92 76

Head of the office: Nevenka Štraser

Educational Research Institute

Gerbičeva 62

1000 Ljubljana

P: +386 (0)1 420 12 40/42

+386 (0) 31 638 052

+386 (0) 31 638 053

F: +386 (0)1 420 12 66

E: tajnistvo@pei.si pedagoski.institut@pei.si

The acting director:

Dr. Mojca Štraus

Contact: mojca.traus@pei.si

Society of Catholic Educators of Slovenia (Društvo katoliških pedagogov Slovenije) (DKPS)

Ul. Janeza Pavla II. 131000 Ljubljana

P: +386 (01) 438 39 87

E: dkps@rkc.si

Serial Publications:

Šolski razgledi

Poljanski nasip 28, 1000 Ljubljana

solski.razgl@siol.net

Revija Sodobna pedagogika

Tržaška cesta 2, 1000 Ljubljana

P: +386 (01) 425 01 08

<http://www.sodobna-pedagogika.net/> (contact form there)

Revija Vzgoja

Ul. Janeza Pavla II. 13, 1000 Ljubljana P: +386 (01) 438 39 83

E: revija.vzgoja@rkc.si silvo.sinkovec@rkc.si

Revija Vzgoja in izobraževanje

E: vzgoja.izobrazevanje@zrss.si zora.rutar-ilc@zrss.si

Revija za elementarno izobraževanje

E: zalozba.pef@um.si

Aneksi 1.7 Raporti kombëtar: Mbretëria e Spanjës

Vendi : Mbretëria e Spanjës (*EVE – Ethics and Values Education)

A. NIVELI DHE NDRYSHIMI I POLITIKËS

A.1 *Përshkruani shkurtimisht politikat kryesore ekzistuese kombëtare në lidhje me EVE në vendin tuaj.*

Në Spanjë, konteksti lidhur me Etikën dhe Vlerat e Arsimit ka pësuar ndryshime të thella kohët e fundit për shkak të një reforme të re arsimore të miratuar për vitin aktual shkollor 2014/2015. Sistemi Arsimor Kombëtar, pas reformës, thotë se nxënësit e moshës 6/7 deri në 14/15 vjeç duhet të studiojnë ose lëndën fetare ose lëndën alternative të dedikuar ndaj etikës, “Vlerat qytetare dhe sociale” për shkollën fillore dhe “Vlerat etike” për shkollën e mesme (e detyrueshme, duhet të zgjedhësh fenë apo Etikën).

Përmbajtja e lëndëve të tilla ka për qëllim të mësuarit aktiv dhe nxitjen e përvetësimit të një grupi të gjerë vlerash shoqërore (identiteti, dinjiteti, respekti, marrëdhëniet ndërpersonale, bashkëjetesa, etj.) me synim zhvillimin e të menduarit krijues, reflektues dhe kritik.

Në lidhje me trajnimin e mësuesve:

- Në arsimin fillor, “Vlerat Qytetare dhe Sociale” detyrën e mësuesit mund ta mbajë kushdo që emërohet nga drejtori i qendrës, me prioritet të caktuar të kujdestarit të klasës.
- Në arsimin e mesëm vetëm mësues të kualifikuar formalisht në këtë fushë studimi mund të japin mësim “Vlerat Etike”.

A.2 *Cilat institucione kombëtare përfshihen në zhvillimin, formimin dhe përcaktimin e politikave dhe qëllimeve në fushën e EVE? Cila do të ishte “pika hyrëse” kryesore në procesin e ndryshimit të politikave?*

Për të kuptuar shkallën e përfshirjes së institucioneve të ndryshme në zhvillimin e lëndëve të lidhura me EVE, është e nevojshme të shpjegohet se ekzistojnë tre grupe kryesore lëndësh në sistemin kombëtar: Lëndët thelbësore (të detyrueshme), Lëndët e konfigurimit specifik dhe Autonome (nga rajoni) lëndët me zgjedhje të lira (të dyja grupet e fundit të ndara në të detyrueshme dhe me zgjedhje). Në varësi të grupit të lëndëve, çdo status në qendrën kombëtare, rajonale dhe arsimore (domethënë ministritë dhe qendrat arsimore kombëtare dhe rajonale) ka kompetenca të ndryshme në lidhje me arsimin dhe mësimin. Lëndët e lidhura me EVE janë integruar në grupin e dytë, "Lëndët specifike të konfigurimit (të detyrueshme)"

Ligjet organike të dala nga Ministria kombëtare për Arsimin, Kulturën dhe Sportin rregullojnë arsimin në Spanjë. Në këtë skenar, Qeveria Kombëtare, si organi kryesor përgjegjës në Spanjë, identifikon blloqet e përmbajtjes, cakton orët maksimale të mësimdhënies dhe përcakton standardet e matshme të mësimin dhe kriteret e vlerësimit të "Lëndëve të konfigurimit specifik".

Në nivelin tjetër të ndikimit, mund të gjejmë shtatëmbëdhjetë (17) Komunitete (Rajone) Autonome, të cilat janë përgjegjëse për zbatimin e sistemit në territoret e tyre. Në lidhje me "Lëndët specifike të konfigurimit", këto organe publike duhet të përcaktojnë përmbajtjen, numrin e orëve mësimore dhe të plotësojnë kriteret e vlerësimit.

Grupi i tretë i institucioneve të përfshira janë qendrat mësimore. Qendrat arsimore kanë kompetencën e plotësimit të përmbajtjeve, përcaktimit të ofertës së tyre arsimore dhe, në të njëjtën

kohë, mund të hartojnë dhe zbatojnë metodat e tyre pedagogjike dhe didaktike.

Politika kryesore e hyrjes varet vërtet nga niveli në të cilin dëshironi të veproni (lokale: qendrat e mësimi, rajonale, komunitetet autonome dhe kombëtare, ministria).

A.3 Cilët palë të tjera të interesuara janë të përfshirë në zhvillimin dhe vlerësimin e fushës EVE?

Përsëri, në 3 nivele:

- Lokale: qendrat mësimore, bashkitë, shoqatat e prindërve, mësuesit, qendrat mësimore dhe organizata të tjera qytetare me interes në këtë fushë.
- Komunitete rajonale, autonome, shoqata të prindërve, mësuesve, qendrave mësimore dhe organizatave të tjera qytetare me interes në këtë fushë
- dhe kombëtare, ministria plus organet e saj specifike për inovacionin dhe morinë e sindikatave, shoqatat e prindërve, qendrat mësimore dhe mësuesit në nivel kombëtar, universitetet dhe organizatat qytetare me një interes të veçantë në këtë fushë.

A.4 Në cilat rregullore ligjore dhe zyrtare janë të integruara temat e EVE(nëse është e disponueshme në vendin tuaj)?

Reforma e fundit arsimore e miratuar për vitin aktual shkollor 2014/2015 bazohet në modifikimin e Ligjit Organik të Arsimit (LOE) nga Ligji Organik për Përmirësimin e Cilësisë Arsimore (LOMCE). Ky ligj publik rregullon sistemin arsimor spanjoll dhe për këtë arsye është rregullorja kryesore e unifikuar për EVE ose lëndët kushtuar EVE në Spanjë.

Shkarko: [Ley Orgánica 8/2013, de 9 de diciembre, para la mejora de la calidad educativa](#). Data e hyrjes në fuqi: 09. Dhjetor 2013

A.5 Kur u përmend në rishikimin e fundit të madh të politikave në lidhje me EVE A.1?

Spanja ka qenë nga historia një "vend me orientim katolik". Kushtetuta jonë thotë se shteti "nuk është konfesional", por traditat katolike në përgjithësi janë të rrënjosura mirë në Spanjë (veçanërisht në sistemin shkollor).

Fillimisht, para vitit 2006, etika ishte pjesë e lëndëve të tjera, si shkenca, natyra apo biologjia. Meqenëse një lëndë specifike (e quajtur edukimi për qytetarinë dhe të drejtat e njeriut, tani e tutje, EpC) u shfaq në vitin 2006, mësimi etik (i përfshirë në klasa të tjera në sistemin shkollor) ishte shumë i kufizuar.

EpC lindi në vitin 2006, formalisht si rezultat i rekomandimit të Këshillit të Evropës që deklaronte nevojën e edukimit për qytetarinë, me qëllim promovimin e vlerave qytetare dhe njerëzore. Ai u përpoq të mbulonte gjithashtu mungesën e përmbajtjes për opsionin "Etika" për ata që nuk e zgjidhnin fenë si lëndë fakultative (e cila deri në atë moment ishte e zbrazët nga përmbajtje reale). Disa elementë në Spanjë e kundërshtuan këtë lëndë, të udhëhequr nga Kisha Katolike dhe të mbështetur nga Partia Popullore Konservatore (Partido Popular, Spanjë) dhe të shoqëruar edhe nga disa shoqata të prindërve dhe mësuesve. Kundërshtarët e tyre akuzuan qeverinë e mëparshme se "synonte indoktrinimin" e fëmijëve të vegjël përmes lëndës në masën sa që Shoqatat e Prindërve kërkuan "kundërshtim ndërgjegjeje". Që nga janari 2009, Gjykata e Lartë spanjolle vendosi që ndjekja e kursit të Edukimit për Shtetësinë do të ishte e detyrueshme për të gjithë nxënësit.

Kritika kryesore etike e EpC në Spanjë (përpunimi i vet):

synon të mësojë se një "shtet moral" duhet të qeverisë sjelljen e qytetarëve të tij: nxitësit e tij vendosin një ndarje midis moralit "publik dhe privat".

Objektivat dhe kriteret e vlerësimit të tij synojnë jo vetëm që studentët të mësojnë parimet dhe vlerat e vendosura, por t'i zotërojnë dhe të sillen në përputhje me rrethanat (indoktrinimi ideologjik).

Siç u përmend më parë, rishikimi i fundit i madh i politikave në lidhje me EVE u bë vitin e kaluar dhe po zbatohet në vitin aktual shkollor. Përmbajtja dhe titulli i subjekteve EVE është ndryshuar nga qeveria aktuale. Konkretisht, lënda e mëparshme e dedikuar për edukimin etik në shkollat fillore dhe të mesme, EpC, është zëvendësuar me "Vlerat qytetare dhe sociale" në shkollat fillore dhe me "Vlerat etike" në shkollat e mesme.

Polemika e temave të dedikuara për etikën nuk është zhdukur, sepse ato ende konsiderohen si shprehje e ndërhyrjes së shtetit në arsim duke imponuar një lëndë të rrezikshme pranë dogmatizmit.

A.6 Kur ishte rishikimi i fundit i kurrikulës ose planprogramit për lëndën e dedikuar të mësuar në EVE ose lëndë të lidhura ngushtë?

Lidhur me ligjin kryesor publik që hyri në fuqi vitin e kaluar (LOMCE), dy Dekrete Mbretërore, me numër 126/2014 dhe 1105/2014, u publikuan për të rregulluar kurrikulën përkatësisht në arsimin fillor dhe të mesëm.

Në veçanti, kurrikula e lëndëve EVE është përcaktuar si më poshtë:

Vlerat Qytetare dhe Sociale (Arsimi Fillor)

Blloku 1. - Identiteti dhe dinjiteti i personit

Blloku 2. - Kuptimi dhe respekti në marrëdhëniet ndërpersonale Blloku 3. - Bashkëjetesa dhe vlerat shoqërore

Vlerat etike (në arsimin e mesëm)

Blloku 1. - Dinjiteti i personit

Blloku 2. - Kuptimi, respekti dhe barazia në marrëdhënie

Blloku 3. - Reflektimi etik

Blloku 4. - Drejtësia dhe politika

Blloku 5. - Vlerat etike, ligji, UDHR dhe traktate të tjera ndërkombëtare për të drejtat e njeriut

Blloku 6. - Vlerat etike dhe lidhja e saj me shkencën dhe teknologjinë

B. PRAKTIKAT

B.1 *A ka një lëndë të dedikuar EVE në dispozicion të nxënësve në shkollat fillore ose të mesme (6-14 vjeç) në vendin tuaj (shënimi emrin e saj, nëse më shumë se një shtet ka disa) ?; nëse jo, ju lutemi specifikoni se cilat subjekte merren me përmbajtjen EVE.*

Po ka. Emri i lëndës që lidhet me EVE që ofrohet në arsimin fillor është "Vlerat qytetare dhe sociale" dhe "Vlerat etike" në arsimin e mesëm.

B.2 *Në çfarë niveli dhe lloje të shkollave dhe institucioneve mësohet lënda EVE (nëse ekziston në vendin tuaj)?*

Shkollat fillore dhe të mesme: lëndët e sipërpërmendura mësohen në shkolla publike, gjysmë publike (private me bashkëfinancim nga sektori publik) dhe private nga klasa 6/7 deri në 14 /15.

B.3 *Çfarë statusi ka EVE në vendin tuaj? (lëndë e detyruar, lëndë me zgjedhje të detyruar, lëndë me zgjedhje, lëndë zëvendësuese); Për cilët studentë është e detyrueshme pjesëmarrja në këtë lëndë? A është e mundur të jesh ose të përjashtohesh nga kjo lëndë?*

Lëndët e lidhura me EVE janë integruar në grupin e "Lëndëve të konfigurimit specifik (të detyrueshëm)". Prindërit, mësuesit ose studentët duhet të zgjedhin të detyrueshme dhe me vlefshmëri akademike, ose "Fe" ose "Vlerat Qytetare dhe Sociale" / "Vlerat e Etikës" në varësi të notës.

B.4 *A është lënda që mësohet në kushte të barabarta krahasuar me lëndët e tjera përsa i përket arsimit specifik lëndor dhe formimit të avancuar, pozicionit të lëndës mësimore në orarin e studentëve, organizimit të orëve, mbështetjes financiare dhe përdorimit të personelit mësimor?*

Po, lëndët EVE kanë vlefshmëri të plotë akademike, çka do të thotë se është barazuar me lëndët e tjera dhe konsiderohen për të dhënat akademike të studentit dhe shërben, për shembull, për të kërkuar grante studentore.

Një pikë tjetër e rëndësishme për t'u theksuar është numri i orëve mësimore. Orët javore të mësimin të lëndëve të EVE ndryshojnë në Komunitete të ndryshme Autonome: nga një deri në dy orë në javë që do të thotë nga 100% në 50% më pak orë mësimore krahasuar me "Lëndët bazë" (të detyrueshme) dhe "Lëndët me zgjedhje të lira autonome."

B.5 *A janë mësuesit e lëndës të kualifikuar si mësues të EVE? Ku dhe në çfarë forme ndodh trajnimi dhe kualifikimi fillestar i mësuesve të kualifikuar?*

Po, ka, por vetëm në shkollat e mesme. "Vlerat etike" mund t'i japin vetëm ata që kanë dhënë provimet rajonale për të qenë mësues në Filozofi:

Kualifikimet:

Dëshmi për njohjen e spanjishtes (të huajt) dhe njohjen e gjuhës zyrtare në funksionin e bashkësisë autonome. Në rast se nuk mund të zhvillohen teste akreditimi për njohjen e gjuhëve zyrtare përpara fillimit të procesit të përzgjedhjes.

- Të zotërojnë titullin Doktor, Jurist, Inxhinier, Arkitekt ose diplomë përkatëse universitare ose kualifikime të tjera ekuivalente për qëllime mësimore.
- Zotërimi i trajnimit specifik të mësuesve të përmendur në nenin 100.2 të ligjit organik 2/2006, datë 3 maj (trajnimi fillestar për mësuesit në Spanjë: KLASË).
- Plus: Për t'u kualifikuar në hapësirat e rezervuara për personat me aftësi të kufizuara, studentët duhet të njihen nga organet kompetente, një paaftësi shkalla e të cilit është e barabartë ose më e madhe se 33%, me kusht që të mos jetë në kundërshtim me praktikën e mësimdhënies në specialitetin me zgjedhje.

Lidhur me shkollat fillore, “Vlerat Qytetare dhe Sociale” mund të jepet nga çdo mësues i caktuar nga drejtori i qendrës duke pasur përparësi mësuesin e grupit. Shkurtimisht, kualifikimi i kërkuar është një diplomë si mësues për shkollën parashkollore ose fillore (24 kredite ECTS)

B.6 A ka ndonjë arsim të veçantë EVE në universitetet e mësuesve? Si quhen këto kurse, seminare etj.? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?

- Po, ka, kryesisht si pjesë e planprogramit të diplomës në Filozofi ose Teologji.
- Për sa i përket Arsimit të Lartë në Spanjë, universitetet mund të vendosin kurrikulën e tyre për çdo shkallë brenda kufijve. Kreditet "trajnim bazë" duhet të supozojnë, të paktën, 25% të numrit total të krediteve të diplomës. 60% e krediteve "Trajnim bazë" duhet të lidhen me disa nga lëndët e renditura nga e drejta publike, që korrespondojnë me degën e njohurive që synohet t'i atribuohet diplomës. "Etika" është lënda "trajnimi bazë" që lidhet me EVE për degën "art dhe shkencat humane" dhe, për rrjedhojë, gurthemeli i edukimit EVE në universitetet e mësuesve.

Studentët nga degët e tjera (Shkenca, Shkenca Shëndetësore, Shkenca Sociale dhe Juridik, Inxhinieri dhe Arkitekturë) mund të kenë akses në arsimin special EVE në varësi të ofertës së lëndëve të detyrueshme dhe fakultative të këtyre universiteteve ose duke u zgjedhur nga studenti si lëndë me zgjedhje të lirë.

Një alternativë tjetër janë diploma master në arsimin EVE, në të cilat mund të aksesohet çdo person që zotëron çdo diplomë, por oferta, emri dhe përmbajtja varet, përsëri, nga universiteti. Disa shembuj:

- Diplomë Master në qytetari dhe të drejtat e njeriut: Etikë dhe politikë. Universiteti i Barcelonës
- Master në argumentin kritik dhe filozofik. Universiteti Autonom i Madridit.
- Master në filozofi, shkencë dhe vlera. Universiteti i Vendit Bask.
- Master në Etikë dhe Demokraci. Universiteti i Valencias.

B.7 A kanë mësuesit një lloj edukimi EVE përpara se të bëhen mësues zyrtarë në shkollë? Çfarë edukimi etik kanë?

Shih B.5 dhe B.6

A ka një kurs të Etikës / Filozofisë Morale në universitetet e mësuesve (për të gjithë mësuesit, për disa programe)? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?

Nuk ka lëndë "trajnimi bazë" për Etikën / Filozofinë Morale në arsimin e lartë spanjoll, prandaj,

universitetet spanjolle përfshijnë lëndë të lidhura me Etikën / Filozofinë morale në planprogramin e tyre për shumë gradë dhe, në veçanti, diplomën në mësues për shkollën fillore si të detyrueshme ose lëndët me zgjedhje.

Dy shembuj:

"Filozofia, Etika dhe Edukimi Moral" (I detyrueshëm - Universiteti i Alcalá, Madrid)

1. Personi dhe shoqëria
2. Fjalori etik
3. Debati aktual: Liberalët, Kritikët dhe Komunitarët
4. Edukimi moral dhe mësuesdhënia: Modelet e ndërhyrjes

"Edukimi për paqen dhe vlerat në arsimin fillor" (Opsionale - Universiteti i Granadës)

1. Vlerat dhe Edukimi në shkollën fillore të sotme.
2. Barazia gjinore në arsimin fillor: parandalimi i diskriminimit në mjedisin arsimor.
3. Nga temat transversale të edukimi qytetar
4. Edukimi për paqe dhe qytetari: çështje ligjore, sociale dhe kontekstuale në arsimin fillor.
5. Politikat në lidhje me të drejtat e njeriut, paqen, barazinë dhe qëndrueshmërinë. Metodologjitë, veprimtaritë dhe burimet didaktike.

B.8 *A ka një kurs të dedikuar për didaktikën e etikës dhe vlerave në programin e mësuesve në universitete (për të gjithë mësuesit, për disa programe)? Cilat janë përmbajtjet e këtij kursi?*

Didaktika është lëndë thelbësore për diplomën e mësuesit për shkollën fillore por nuk fokusohet në etikë dhe vlera. Siç u tha më parë, ekzistenca e lëndëve me zgjedhje të detyrueshme ose të lirë kushtuar didaktikës së etikës dhe vlerave do të varet nga planprogrami i rënë dakord në çdo universitet.

C. Mundësitë e të mësuarit gjatë gjithë jetës për mësues/edukatorë

C.1 *A ka mundësi trajnimi suplementar/profesional të mësuesve të EVE dhe cilat janë ato?*

Po ka. Në nivel kombëtar, Ministria e Arsimit publikon rregullisht kurse, konferenca dhe seminare ballë për ballë. Një përmendje të veçantë meriton Instituti Kombëtar i Teknologjisë Arsimore dhe Arsimit të Mësuesve / Instituto nacional de tecnologías educativas y de formación del profesorado i cili ofron kurse online për mësuesit parashkollor, fillor dhe të mesëm. Në të dyja rastet, një pjesë e aktiviteteve trajnuese janë të orientuara nga EVE (Të drejtat e njeriut, edukimi ndërkulturor, toleranca, arsimit gjithëpërfshirës, etj.)

Në nivel rajonal, mundësitë e formimit suplementar/profesional të mësuesve të EVE varen nga Komuniteti Autonom. Shih D.2 për detaje.

C.2. *A ka organizata dhe rrjete kombëtare të krijuara posaçërisht për të promovuar EVE? Nëse po, ju lutemi rendisni ato.*

Shih D.4

C.3. Cilat janë aktivitetet dhe mundësitë e tjera kryesore që lidhen me mësuesit dhe edukatorët për promovimin dhe zbatimin e EVE (p.sh. ditët e kulturës / etikës, javët e studimit dhe aktivitete të tjera)?

Nuk ka aktivitete/mundësi të tjera të rëndësishme për promovimin dhe zbatimin e EVE në nivel kombëtar apo rajonal.

D. Shtojca

Lista e partnerëve/personave më të rëndësishëm referues për EVE (vendimmarrësit kryesorë dhe palët e interesuara)

D.1 Qeveria Kombëtare

Congreso de los DiputadosC/ Florida

blanca s/n 28071 Madrid

Tel.: (+34) 91 390 60 00

Fax: (+34) 91 429 87 07

<http://www.congreso.es>

Senado

C/ Bailén, 3

28071 Madrid

Tel.: (+34) 900 103 138

Fax: (+34) 915 381 000

<http://www.senado.es>

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte(MECD)

Calle de Alcalá, 36

34. 28014 Madrid

Tel.: (+34) 91 701 80 00

www.mecd.gob.es

D.2. Ministritë e arsimit dhe shkencës të Komuniteteve Autonome

Departamento de Educación, Consejería de Educación Cultura y Deporte del Principado de Asturias
Universidad, Cultura y Deporte de Asturias
Aragón
Parque Empresarial Dinamiza Calle Ruiz Tlf: (+34) 985 108 692
Picasso, 65D, 3ª Planta 50018 - Zaragoza Fax: (+34) 985 108 693
Tlf: (+34) 976 715 512
<http://www.aragon.es>

Consejería de Educación de la Comunidad Autónoma de Canarias Avda. Buenos Aires, C/ Vargas, 53-planta 5ª 39010 - Santander
Nº 5 - Edificios 3 de mayo, 3ª Planta Tlf: (+34) 942 20 74 95
38071 Santa Cruz de Tenerife Tlf: (+34) 922 59 26 78 Fax: (+34) 942 20 88 18
Fax: (+34) 922 59 26 86 <http://www.ceycantabria.com>
<http://www.gobcan.es>

Consejería de Educación de la Junta de Castilla y León **Consejería de Educación, Cultura y Deportes de la Junta de Castilla La Mancha**
47007 - Valladolid Tlf: (+34) 925 24 73 56
Tlf: (+34) 983 410 577 Fax: (+34) 925 26 61 80
Fax: (+34) 983 411 961 <http://www.jccm.es>
<http://www.jcyl.es>

Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria de la Xunta de Galicia **Consejería de Educación y Cultura del Gobierno de Extremadura**
Edificio Administrativo de San Caetano 15771 Avenida Valhondo S/N, Edificio III Milenio. Módulo 5, 3ª Planta
Santiago de Compostela (A Coruña) 06800 - Mérida
Tlf: (+34) 981-546549 Tlf: (+34) 924 00 40 01
Tlf: (+34) 981-546549 Fax: (+34) 924 00 40 22
<http://www.xunta.es/conselle/ceoug/dxoefp/index.htm> <http://www.educarex.es/>

Consejería de Educación, Cultura y Turismo del Gobierno de La Rioja **Consejería de Educación y Empleo de la Comunidad de Madrid**
C/ Marqués de Murrieta, 76. Ala Oeste. 1ª planta. C/ Gran Vía, Nº 2028013 - Madrid
26071 - Logroño (La Rioja) Tlf: (+34) 91 720 14 00
Tlf: (+34) 941 291 660 ext: 5377 Fax: (+34) 91 720 14 44
Fax: (+34) 941 291 679 <http://www.larioja.org> <http://www.madrid.org/>

Consejería de Educación, Cultura y Departamente de Educación del Gobierno de Navarra
Universidades de la Región de Murcia C/ Santo Domingo, N° 831001 - Pamplona
Gran Vía, N°32 - 2ª escalera - 4ª planta Tlf: (+34) 848 426 427
30005 - Murcia <http://www.navarra.es/>
Tlf: (+34) 968 36 22 63
<http://www.carm.es>

Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca AGAUR de Catalunya **Consellería de educación y cultura Palma de Mallorca**
Via Laietana, 28, 2on. 08003 Barcelona Tlf: (+34) 971 177 184
beques@agaur.gencat.cat Fax : (+34) 971 784 746
lvaquer@sgtedu.caib.es

Consejería Educación de Valencia C/ Consejería de Educación, Cultura y Deporte de Cantabria
Gregori Gea, 14 - 4ª planta 46009- C/ Vargas, 53-planta 5ª 39010 - Santander
VALENCIA Tlf: (+34) 942 20 74 95
Tlf: (+34) 961 964 230/1/2 Fax: (+34) 942 20 88 18
Fax: (+34) 961 964 418 <http://www.ceycantabria.com>
iglesias_ram@gva.es

Consejería Educación, Cultura y Deporte. Junta de Andalucía
Calle Juan Antonio de Vizarrón s/n. Edif. Torretriana, Isla de la Cartuja 41092 Sevilla
Tlf: (+34) 955 064 000
Fax: (+34) 955 064 003
<http://www.juntadeandalucia.es/educacion>

D.3. Institucione për trajnim të vazhdueshëm dhe të mëtejshëm të mësuesve, si dhe për kërkime në shkolla dhe institucione të arsimit të lartë

<http://www.mecd.gob.es/educacion-mecd/dms/mecd/educacion-mecd/areas-educacion/profesorado/formacion/formacion-permanente/entidades-colaboradoras/ENTIDADES-4T-2014.pdf>

D.4. Organizatat dhe rrjetet kombëtare të krijuara posaçërisht për të promovuar EVE

D.4.1. Kishat dhe edukimi fetar

Comisión Episcopal de Enseñanza y Catequesis

C/ Añastro, 1. 28033 Madrid
Tel: (+34) 913 439 679
<http://www.conferenciaepiscopal.es/>

CARF, Centro Académico RomanoFundación

C/ Juan Bravo, 48, 7º, 28006, Madrid Tel: (+34) 914 029 082
<http://carfundacion.es/>

Federación española de religiosos de enseñanza

C/ Hacienda de Pavones, nº 5, 1º, 28030, Madrid.
Tlf: (+34) 91 328 80 00/18.
Fax: (+34) 91 3288001
<http://www.escuelascatolicas.es/>

Confederación de centros educación y gestión

C/ Hacienda de Pavones, nº 5, 1º, 28030, Madrid.
Tlf: (+34) 91 328 80 00/18.
Fax: (+34) 91 3288001
<http://www.escuelascatolicas.es/>

Junta Islámica

Avenida Santa María de Trassierra (Ctra. Trassierra), 52 Edificio El Pireo Local 2 14011 Córdoba
Tlf: (+34) 957 634 071
<http://www.juntaislamica.org/>

Federacion española de entidades religiosas islamicas (f.e.e.r.i.)

C/ General Ricardo Ortega nº1; 3ª (Palma Mallorca)
Tel: (+34) 639 793 780
Fax: (+34) 968 298 038
<http://feeri.es/>

D.4.2. Seminare të tjera katolike

- [CARF, Centro Académico Romano Fundación](#)
- [Centro de Estudios San Enrique Ossó, Compañía de Santa Teresa de Jesús](#)
- [Colegio Arzobispal de la Inmaculada y San Dámaso, Madrid, Seminario Menor](#)
- [Colegio Seminario HH Sagrada Familia, Valladolid](#)
- [Colegio-Seminario Inmaculada y San Dámaso, Diócesis de Getafe](#)
- [Colegio Seminario \(Menor\) de Rozas, Madrid](#)
- [Real Seminario San Carlos, Zaragoza](#)
- [Seminari Diocesa d'Urgell](#)
- [Seminari Diocesa de Girona](#)
- [Seminari Major Interdiocesa, Catalunya](#)
- [Seminario Conciliar Diocesano, San Sebastián y Sto. Tomás de Aquino. Málaga](#)
- [Seminario Conciliar de Barcelona](#)
- [Seminario Conciliar de la Arquidiócesis de Madrid](#)
- [Seminario Diocesano, Diócesis de Alcalá](#)
- [Seminario Diocesano, Diócesis de Almería](#)

- [Seminario Diocesano, Diócesis de Córdoba, San Pelagio](#)
- [Seminario Diocesano, Diócesis de Coria-Caseres, Caseres](#)
- [Seminario Diocesano, Diócesis de Ciudad Real](#)
- [Seminario Diocesano, Diócesis de Getafe, Nuestra Señora de los Apóstoles](#)
- [Seminario Diocesano, Diócesis de Huelva](#)
- [Seminario Diocesano, Diócesis de Tortosa, La Asunción](#)
- [Seminario Diocesano, Arquidiócesis de Valencia, Seminario Mayor la Inmaculada](#)
- [Seminario Diocesano, Arquidiócesis de Valencia, Seminario Menor](#)
- [Seminario Diocesano de Mallorca, Palma de Mallorca](#)
- [Seminario diocesano San Cayetano, Ciudad Rodrigo](#)
- [Seminario Menor de Toledo “Santo Tomás de Villanueva”](#)
- [Seminario Menor San Pelagio, Córdoba](#)
- [Seminario Menor Santiago Apóstol, Monasterio de Uclés, Diócesis de Cuenca](#)
- [Seminario Menor Santo Tomás de Villanueva, Toledo](#)
- [Seminario de Tarazona \(Zaragoza\)](#)

D.4.3. OJQ - organizata joqeveritare (filozofia, arsimi, të drejtat e njeriut..)

Liga Española de la Educación y la Cultura Popular

C/ Viriato 2 Plta 1ª Pta 3, 28010 Madrid
Tel: (+34) 91 298 65 55
Fax: (+34) 91 298 65 56
<http://www.ligaeducacion.org/>

Fundación CIVES
Calle Viriato 2. 1º, puerta 3. 28010 Madrid
Tel: (+34) 91 298 65 55
<http://www.fundacioncives.org/>

Asociación de Estudios Psicológicos y Sociales

Aptdo. correos 595 50080, Zaragoza
Tlf: (+34) 976 31 93 23
<http://www.psicosociales.com/>

Asociación Mundial de Educadores Infantiles (AMEI-WAECE)

C/ Estrella Polar, 7- 28007, Madrid www.waece.org

Educación Sin Fronteras - Educo Calle Pujades, 77-79, 4ª planta 08005 Barcelona

Tlf: (+34) 933 001 101
<http://www.educacionsinfronteras.org/>

Për informacion të përgjithshëm mbi sistemet arsimore një referencë e dobishme mund të jetë:

https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php?title=About_Eurypedia
<http://www.profesionalesetica.org/wp-content/uploads/2013/12/Libertad-de-ense%C3%B1anza-educaci%C3%B3n-en-valores-en-la-LOMCE-PPE-02122013.pdf>

<http://www.mundoprimeria.com/pedagogia-primaria/la-asignatura-de-valores-sociales-y-civicos.html>
<http://escuelasinexclusiones.blogspot.com.es/2014/02/primaria-en-la-lomce-el-curriculo.html>
http://www.huffingtonpost.es/2013/12/15/valores-eticos_n_4448471.html?
<http://www.boe.es/boe/dias/2014/03/01/pdfs/BOE-A-2014-2222.pdf>
<http://www.boe.es/boe/dias/2015/01/03/pdfs/BOE-A-2015-37.pdf>
<http://www.cig-ensino.gal/descargas/rd1-aII-60-Valores%20%C3%A9ticos.pdf>
<http://www.fe.ccoo.es/comunes/recursos/15768/1738871-LOMCE. GUIA PRACTICA.pdf>
<http://www.feteugt.es/Data/UPLOAD/GAB-proyecto-decreto-especialidades.pdf>
http://www.anpeandalucia.org/userfiles/file/pdfs/resumen_decreto_especialidades_maestros.pdf
<http://stecyl.net/nuevo-proyecto-de-decreto-de-especialidades-profesorado-secundaria/>
<http://www.universia.es/estudios/uv/uv-master-universitario-etica-democracia/st/206355>
<http://www.boe.es/boe/dias/1990/11/20/pdfs/A34412-34412.pdf>
http://www.usal.es/webusal/files/plan_estudios_filosofia.pdf
https://qinnova.uned.es/archivos_publicos/qweb_paginas/3436/gradoenfilosofia.pdf
[http://grados.ugr.es/infantil/pages/infoacademica/educacionparalapaz/!](http://grados.ugr.es/infantil/pages/infoacademica/educacionparalapaz/)
<http://www.mecd.gob.es/dctm/ministerio/horizontales/servicios01/becas-ayudas-subvenciones/para-estudiar/bachillerato/2010-direcciones-dp-consejerias-junio.pdf?documentId=0901e72b801ee0f6>

Shtojca 2: Udhëzimet e fokus grupeve

Shtojca 2.1. Qëllimi i fokusit të grupeve

Ekipi i projektit ETHIKA synon të përdorë ekspertizën, njohuritë dhe interesat e aktorëve kryesorë në edukimin etik për të siguruar që materialet e shpërndara, të zhvilluara dhe të përdorura si pjesë e projektit të jenë 'reale', të përshtatshme dhe të dobishme për mësuesit dhe praktikuesit e edukimit.

Shtojca 2.2. Pjesëmarrësit

Pjesëmarrësit do të jenë mësues dhe edukatorë si dhe institucione arsimore që ofrojnë mundësi mësimi në fushën e Etikës për fuqizimin e mësuesve dhe edukatorëve dhe/ose ofrimin e seminareve, kurseve, ngjarjeve, ekspozitave dhe të tjera për nxënësit.

Shtojca 2.3. Korniza e Përgjithshme e Grupit të Fokusimit

Secili vend pjesëmarrës do të mbajë një deri në dy fokus grupe me secilin prej 8-16 pjesëmarrësish, që është gjithsej rreth 48-96 pjesëmarrës. Fokus grupet do të ftohen të marrin pjesë në takime të drejtpërdrejta, si dhe në takime të mundshme virtuale duke përdorur thirrje konferencë ose Skype.

Grupet do të përfshihen në mënyrë aktive në të gjitha fazat e projektit në përputhje me interesat e tyre profesionale dhe/ose personale dhe më vonë do të kenë mundësinë të testojnë materialet dhe mjetet edukative të zhvilluara në kuadër të projektit dhe të japin komente të vlefshme. Sasia e aktivitetit dhe përfshirja në grup do të përcaktohet nga anëtari i grupit të fokusit dhe do të variojë nga posta elektronike deri te testimi i materialeve dhe mjeteve edukative deri te pjesëmarrja në ngjarjet e shpërndarjes.

Shtojca 2.4. Struktura e Fokus Grupeve

Fokus grupet do të përbëhen nga tre pjesë: një pjesë hyrëse, diskutimi aktual në grup dhe një pjesë përfundimtare për përmbledhje dhe përfundime.

Hyrje (15-30 minuta)

Hyrja përbëhet nga elemente si një hyrje e shkurtër në projektin ETHIKA, shpjegimi i përmbajtjes dhe strukturës së fokus grupit, garantimi i mbrojtjes së të dhënave, kërkimi i lejes për regjistrimin e të dhënave dhe një pjesë e shkurtër prezantimesh të pjesëmarrësve. Pjesa hyrëse mund të zgjasë 15-30 minuta.

Diskutim në grup (60-90 minuta)

Elementet e diskutimit aktual të fokus grupit janë renditur në seksionin 4 “Fleta e fokus grupit”. Moderatorët e fokus grupeve duhet të familjarizohen me pyetjet e intervistës përpara diskutimit në fokus grup, me qëllim që të kenë në kujtesën e tyre aspektet thelbësore. Megjithatë, në situatën aktuale të fokus grupit, moderatorët duhet të jenë në gjendje të shkëputen nga struktura e caktuar e pyetjeve dhe të përfshihen në një dialog që rrjedh natyrshëm. Gjatë diskutimit të grupit të fokusit, informacioni përkatës do të jepet nga pjesëmarrësit në renditje dhe thellësi të ndryshme. Më pas, moderatorët duhet të jenë në gjendje të reagojnë fleksibël dhe, për shembull, të bëjnë pyetje shtesë ose ta kthejnë diskutimin në grup në temën thelbësore në rast të devijimit të tepërt. Për më tepër, metoda të tilla si stuhia e mendimeve dhe harta e mendjes mund të përdoren për të udhëhequr gjatë seancës dhe për të hartuar rezultatet. Kjo pjesë mund të zgjasë 60-90 minuta.

Përmbledhje dhe Outlook (15 minuta)

Fokus grupet duhet të përfundojnë me një përmbledhje dhe opinion. Nëpërmjet një raundi flash, pjesëmarrësit mund të vizatojnë një rezymë fillimisht për temat e diskutimit dhe më pas për organizimin e fokus grupit. Në fund moderatori shpreh falënderimet për pjesëmarrësit dhe ofron mundësi për të qëndruar në kontakt.

Shtojca 2.5. Qëndrimi Profesional i Moderatorit

Si të bëni pyetje

Për qëllimin e një dialogu të synuar, duhet të aplikohen pyetje të hapura dhe të mbyllura.

Pyetjet e hapura nuk i kufizojnë të anketuarit në përgjigjet e tyre në alternativat aktuale. Pyetjet e hapura janë veçanërisht të përshtatshme për studimin e përvojave, opinioneve, qëndrimeve, bindjeve dhe vlerave, nëse nuk ka gjasa që dikush të mund të supozojë përgjigjen. Të anketuarit kanë mundësinë të bëjnë shoqata të lira dhe të sqarojnë këndvështrimin e tyre personal. Në fokus grupin, moderatorët duhet të bëjnë kryesisht pyetje të hapura.

Pyetjet e mbyllura vendosin paraprakisht alternativat e mundshme të përgjigjes. Këto lloj pyetjesh janë veçanërisht të përshtatshme, nëse ka shumë të ngjarë që një alternativë të jetë përgjigja adekuate. Përveç kësaj, pyetjet e mbyllura janë shumë mbështetëse për t'u siguruar që dikush e ka kuptuar saktë të anketuarin ose për të fokusuar dialogun në një aspekt të veçantë.

Për formulimin e saktë jepen rekomandimet e mëposhtme: Pyetjet duhet të përbëhen nga fjalë të thjeshta, të jenë të shkurtra, të jenë neutrale, të mos kenë mohime të dyfishta.

Marrja e një qëndrimi profesional ndaj të intervistuarit

Moderatori duhet të mbajë një qëndrim respektues dhe empatik ndaj të anketuarve dhe t'i dëgjojë ata me vëmendje dhe interes. Ai duhet t'i japë secilit hapësirë të mjaftueshme për t'u përfshirë në diskutim dhe të inkurajojë të gjithë pjesëmarrësit të shprehin mendimin e tyre. Megjithatë, moderatori duhet gjithashtu që respektimi i pjesëmarrësve të mos trajtojë disa aspekte.

Regjistrimi i të dhënave

Rekomandohen fuqimisht regjistrimet e fokus grupit. Kryesisht ekzistojnë dy mënyra të ndryshme për të mbajtur shënime:

Regjistrimi në medium	Marrja e shënimeve
<ul style="list-style-type: none"> •• Avantazhi: Mund të dëgjohet me vëmendje dhe të moderohet diskutimi. •• Disavantazhi: Pas-përpunimi kërkon kohë 	<ul style="list-style-type: none"> •• Avantazhi: Dialogu është më i fokusuar, informacioni i shkruar është më i reduktuar, më pak kohë pas përpunimit •• Disavantazhi: Kërkon nivel të lartë përqendrimi në dialog dhe prerje; informacioni i humbur mund të rindërtohet vetëm nga kujtesa

Rekomandohet të aplikoni një kombinim të të dyja metodave. Kërkoni paraprakisht leje për regjistrimin e të dhënave.

Shtojca 2.6. Orari i grupit të fokusit

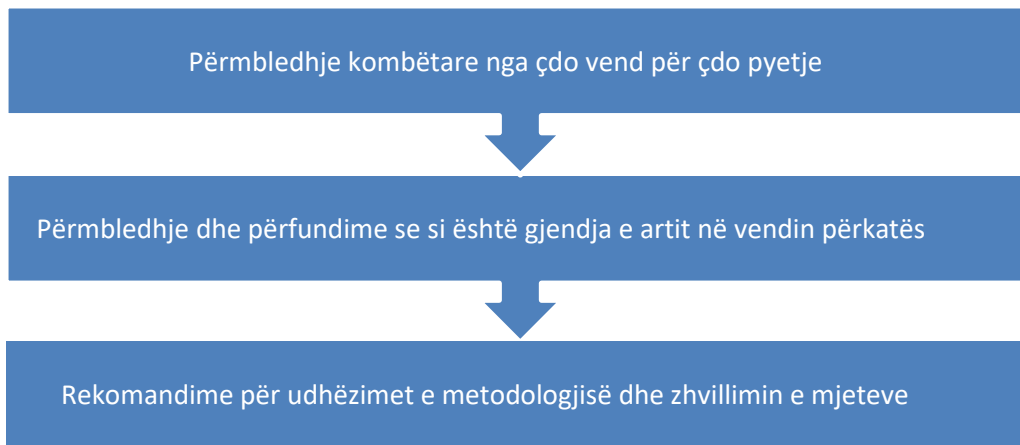
Orari i mëposhtëm me pjesët dhe pyetjet është një sugjerim se si të organizohen fokus grupet. Rekomandohet të bëni një pushim të shkurtër pas 1 ore.

	Përmbajtja	Veprimet / Burimet	min
Hyrje (15-30 min.)	Mirëseardhja e pjesëmarrësve dhe vetë-prezantimi i moderatori dhe institucioni	Fjalë të mirëseardhura, mirëseardhje flipchart, rrëshqitje	5
	Hyrje e shkurtër në projektin ETHIKA dhe synimet e Fokus Grupit	Slajde	10
	Informacion rreth përmbajtjes dhe strukturës së fokus grupit	Prezantimi në flipchart ose slajd	5
	Informacion rreth mbrojtjes së të dhënave dhe pyetjes leje për mbajtjen e shënimeve	Prezantimi dhe nënshkrimi i fletës së lejes	
	Vetë-prezantimi i pjesëmarrësve të fokus grupit: te. Profesioni b. Institucioni c. Lloji i shkollës/mosha e fëmijëve që mësohen d. Pritshmëritë për pjesëmarrjen në fokus grup	Flash rounds	10
Grupi Diskutim (60-90 minuta.)	Pyetja 1: Cilat janë temat që mendoni se janë më shumë relevante për t'u marrë parasysh në procesin e etikës dhe vlerëson edukimin në shkollë?	Stuhi mendimesh dhe mendje-hartëzimi në tabelën e kunjave ose hartë e mendore softëare	10
	Pyetja 2: Trajnimi juaj fillestar dhe trajnimi i mëtejshëm: a. Si ju përgatiti trajnimi fillestar për trajtimin e edukimit të etikës? b. A keni pasur ndonjë trajnim të veçantë shtesë në tema etike? c. Nëse po, në cilën formë dhe a ju duket e dobishme?	a: Re me pikë që varion nga ☐ - neutral - ☐ b: Numërimi i përgjigjeve po / jo	10
	Pyetja 3: Qasja etike e organizatës suaj a. A aplikoni institucioni juaj një qasje etike, gjithëpërfshirëse, të orientuar drejt dialogut (p.sh. projekte ndërkurrikulare, komunikim dhe bashkëpunim i vlerësuar me nxënës, mësues, prindër, përfshirje të nxënësve/prindërve me prejardhje të ndryshme)? b. Nëse po, a ju duket e dobishme një qasje e tillë? c. Cilët janë faktorët e suksesit?	një: po / jo pyetje dhe më pas duke kërkuar shembuj b: Po-Jo pyetje c: Brainstorming dhe mind mapping	10
	Pushim		
	Pyetja 4: Si arrini të zhvilloheni së bashku me	Brainstorming dhe mind mapping	10

	<p>ndjeshmërinë etike të nxënësve ndaj çështjeve etike (p.sh. cyber bullying...) në mjedisin personal dhe në nivel global?</p> <p><u>Pyetje për të udhëhequr procesin:</u> <u>Si i mësoni nxënësit tuaj të mendojnë kritikisht për vlerat?</u> <ul style="list-style-type: none"> • Çfarë bëni për të mobilizuar arsyetimin </p>		
	<p>proces në lidhje me çështjet etike?</p> <ul style="list-style-type: none"> • A keni pyetje/histori/ fotografi/situata specifike që përdorni për diskutim? • Si arrini të tërhiqni vëmendjen e tyre? A ka ndonjë vlerë specifike të dëshirueshme për tu perqendruar? 		
	<p>Pyetja 5: Si arrini të mësoni në një mënyrë për të ndërtuar karaktere, në mënyrë që studentët të mësojnë të qëndrojnë për mendimin dhe veprimet e tyre?</p> <p><u>Nën-pyetjet për t'u drejtuar gjatë procesit:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Çfarë bëni për t'i inkurajuar fëmijët të bëhen mendimtarë të pavarur dhe njerëz moralë? • A mund të/a verifikoni nëse ka një ndryshim në sjellje? </p>	Brainstorming dhe harta e mendjes.	10
	<p>Pyetja 6: Çfarë efektsh kanë metodat e të menduarit kritik dhe të filozofimit në klasë në të menduarit tuaj etik? ("Ndërtimi i personazheve falë fëmijëve")</p> <p><u>Nën-pyetjet për t'u drejtuar gjatë procesit:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Si arrini të qëndroni të hapur ndaj mendimeve që sfidojnë mentalitetin tuaj? • Si i përfshini sugjerimet në të menduarit tuaj? • Çfarë efektsh kanë sugjerimet në veprimet tuaja? </p>	Diskutim dhe mbajtje shënimesh	10
Përmbledhje / Outlook	Përmbledhje	Moderatori jep një pasqyrë rreth diskutimit	5
	Rezyme rreth temave të diskutimit dhe fokus grupit	Flash Round	5
	Shprehje falenderimi dhe si të qëndroni në kontakt	Prezantim/slajd	5

Shtojca 2.7. Analiza e rezultateve të fokus grupeve

Drejtuesit e fokus grupeve përpilojnë një raport të përbërë nga pjesët e mëposhtme.

Shtojca 3: Rezultatet e fokus grupeve

Shtojca 3.1. Rezultatet nga Austria

Shtojca 3.1.1. Fokus Grupi 1: 4.02.2015

Ndërtimi i grupeve: Mësues të edukimit fetar dhe letërsisë të BHS, AHS dhe NMS, në „Kinderklinikum und Sonderpädagogischen Zentrum Rosenhain“, studentë të diplomës mesimore, instruktorë për aktivitetin e edukimit ndërkulturor dhe KPH Graz.

Pyetje	Aspektet qendrore
Temat e edukimit në lidhje me etikën dhe vlerat	<p>...kërkon hapësirë të lirë në fushën e arsimit</p> <p>...shpesh rezultat i frymës së kohës – çfarë i lëviz njerëzit/nxënësit apo studentët e mi, çfarë e lëviz botën?</p> <p><i>„Më duket e rëndësishme që temat etike të mund të diskutohen kudo – gjatë orës së mësimit për çfarëdo lënde që duket e nevojshme. Prandaj duhet të fokusohet lidhja me situatën aktuale.“ (A. E.-P.)</i></p> <p>aktualisht: karikaturat, liria e mendimit dhe kufijtë e saj?, toleranca, Islami, lufta, paqja, ushqimi i botës, ndryshimet klimatike (pasojat ekologjike dhe sociale), barazia gjinore, mënyra e jetesës,</p> <p>... kërkon vetë-reflektim të pedagogut në lidhje me vlerat e veta, paragjykimet, idenë e mënyrës se si jetojnë kulturat e tjera; ndikimi i vet si model;</p> <p>Ndjenja dhe perceptimi i vetvetes: Forcat e personalitetit, vetëvlerësimi, vetëbesimi, trajtimi i pikave të forta dhe të dobëta, përvetësimi i standardeve të trajtimit dhe vendimmarrjes (individualisht të qëndrueshme, të përputhshme shoqërore)</p> <p>Të jetosh në një komunitet përkatës, shoqëri multikulturore dhe multifetare: kompetencat sociale, rregullat dhe vlerat si bazë për një bashkëpunim të suksesshëm, të drejtat e njeriut - detyrimet njerëzore, respekti, toleranca dhe solidariteti "Për të komunikuar me njëri-tjetrin ne duhet të kuptojmë njëri-tjetrin" (MB) - të për të arritur këtë, informacioni është i nevojshëm</p> <p>Profesioni; identifikimi dhe pranimi i diversitetit, pluralizmit të vlerave; etika sociale, njohuri themelore në sistemet etike të bazuara teologjike; komunikimi jo i dhunshëm</p> <p>Të jetosh në dhe me krijimin: Respekti për vetë jetën, realizimi i korrelacioneve, marrja e përgjegjësisë, marrja e vendimeve, ndarja e një bote në mënyrë të drejtë, të qenit i kujdesshëm në trajtimin dhe përdorimin e gjërave, bioetika, etika mjedisore.</p> <p>Respekt, drejtësi dhe drejtësi</p> <p>Të jetosh në "bollëk": lumturi, pasojë dhe përzierje fushash të jetës, të jetosh i gëzuar, "nëse jeta po na vë në pyetje" (në lidhje me çështjen e/kërkimit të kuptimit, krh. Viktor Frankl) "...nëse e di që jam i vlefshëm, se kam një vend në këtë botë që mund të mbushet pazëvendësueshëm vetëm nga unë me karakterin tim, atëherë jeta ime e vogël ka kuptim" (MB)</p> <p>...qasja ndërdisiplinore që pasuron p.sh. punë me projekte, mësim në kontekst, mësimdhënie</p>

	<p>njësia “të mësuarit social”, detyrat e mësuesit të klasës</p> <p>Termet dhe traditat e filozofisë praktike, praktikimi i një qëndrimi pyetës filozofik ("të mësosh të pyesësh = të jesh në gjendje të lidhësh mjedise specifike të jetesës me reflektimin teorik" (M.S.)</p> <p>Jepni mundësinë për të zgjedhur një lëndë/module me zgjedhje në klasat e larta për të diskutuar pyetjet etike dhe të kërkonte përgjigjet e tyre</p>
<p>Trajnimi dhe edukimi vazhdueshëm</p>	<p>Trajnim/Edukim:</p> <p>557 / 5000</p> <p>Kurse dhe seminare gjatë shkollimit në ish-RPSH resp. KPH e sotme BAC-studime</p> <p>- Temat etike u përfshinë në trajnim, por nuk u shpërndanë në mënyrë eksplicite</p> <p>Fakulteti Teologjik</p> <p>Fokusimi brenda studimeve të teologjisë: bioetikë/etikë mjekësore Të studiosh për t'u bërë mësues studimet e etikës së aplikuar mirë në mënyrë teorike, në përdorim praktik/didaktik pak lëndë bazë “pedagogji gestalt” (pedagogji e dizajnit)</p> <p>Praktika shkollore – bisedë me nxënësit rreth temave dhe vlerave aktuale</p> <p>Studime të trajnimit të të rriturve</p> <p>Pedagogjia e integritit</p> <p>Edukimi në vazhdim:</p> <p>Kisha lokale e grupit të punës – organizuar nga Theozentrum, vizita/aktivitete në rrjedhën e studimeve: ministria e burgjeve, linja e krizave, Caritas, Eelthaus, Instituti Afro-Aziatik)</p> <p>Edukim etik për mjekët dhe personelin infermieror të Albert-Schëeitzer-Klinik Graz</p> <p>Komunikimi jo i dhunshëm</p> <p>Dhuna dhe abuzimi: a është i mundur shërimi...</p> <p>Kursi akademik: Traineri “Menaxhimi i Krizave, Emergjencave dhe Mbështetjes” – teza: Zhvillimi i dosjes “Kërkimi për ndihmë – gjetja e ndihmës”</p> <p>Mënyrat praktike të edukimit të vazhdueshëm:</p> <p>Njohuri rreth ofertave të "Eelthaus" dhe të Institutit Afro-Aziatik (punëtori, materiale huazimi, ide projektesh me shkollat, ...)</p> <p>kurse intensive/të fokusuara (jashtë shkollës)</p>

	<p>Edukimi i vazhdueshëm në pedagogji fetare (“Herbsttagung” (konferencë në vjeshtë), biblië-ekumenik-feministik...)</p> <p>PBSK (Zhvillimi i personalitetit) Edukimi i vazhdueshëm në KPH</p> <p>Kurset e edukimit të vazhdueshëm në "Haus der Stille" ("shtëpia e qetësisë") përvojat e grumbulluara mund të transferohen lehtësisht në mësimet e tjerë për të plotësuar angazhimin dhe interesin e dikujt në lidhje me proceset social-politike dhe ndërpersonale, artin dhe kulturën</p> <p>Edukimi i vazhdueshëm në një kuptim të shtrirë: jashtë kontekstit familjar me fëmijët e vet gjërat që duhen diskutuar pers. nevojë për përfshirje (aftësia e kufizuar, problemet në shkollë, sëmundjet,...)</p>
<p>Qasja në institucionet arsimore</p> <p>Qasje etike, gjithëpërfshirëse, e bazuar në dialog?</p>	<p>Kjo qasje është ...jo vetëm e dobishme, por e nevojshme. ...e pershtatshme për shkollat shumë kulturore dhe shumë fetare ...të dobishme, sepse aktiviteti i përbashkët tregon aftësitë e individit dhe sepse kategoritë etike si vlera, respekti, toleranca dhe solidariteti mund të diskutohen me ndihmën e përvojave të bëra.</p> <p>Puna mbi konceptin në ndërveprimet e përditshme "Ne fokusohemi te personi" si koncept (MedienHAK Graz)</p> <p>"Fisnikëria e zemrës" si koncept (VS Ursulinen)</p> <p>Pyetje etike gjatë orëve të edukimit fetar (përfshirje e mirë në kurrikulë)</p> <p>Prezantoni çështjet aktuale bio dhe etike të biznesit, të tilla si drejtësia dhe mirëqenia publike</p> <p>Shembull për një projekt: Media-Ëeek, "Ne jemi Austria", një "Dita e gjuhëve", dosje:</p> <p>Dosja „Kërko ndihmë – gjej ndihmë“ □ u krijua në rrjedhën e projektit Ethos dhe trajton temën e konsultimit; Projekti “Zyra Turistike”, lojë skenike – Princesha dhe Bashkë (Ma-the-ater)</p> <p>Puna sociale në shkollë, PBSK, ceremoni fetare ndërfaqetare në fund të vitit shkollor, diskutime në panel, ngjarje-slam-poezi/lexo më (nxënësit lexojnë në vende të ndryshme publike, bëjnë njoftime në tramvaj,... - në shumë të ndryshme gjuhë)</p> <p>Projektet ndërdisiplinore që integrojnë shkollat të ndryshme (shkollë për fëmijë me aftësi të kufizuara, nxënës të "Kinderklinik" (klinika e fëmijëve - reparti psikosomatik) dhe "Landwirtschaftliche Fachschule" Haidegg (shkollë profesionale për bujqësi) □ projekti pozitiv, sepse mirëkuptimi dhe vlerësimi midis nxënësve u përmirësuan në mënyrë të konsiderueshme, pengesat u mposhtën.</p> <p>Komunikim i ndershëm duke vlerësuar homologun në ekipin e kolegëve dhe mësimdhënien rudimentare ndërdisiplinore, por kundërshtim ndaj konceptit të ri të orientuar nga kompetenca.</p> <p>Takimi me nxënësit në mënyrë të vëmendshme, të hapur dhe me respekt është i nevojshëm për të gjetur një etikë</p>

	<p>qasje.</p> <p>Bashkëpunim i mirë mes nxënësve, mësuesve dhe prindërve</p> <p>Stafi mësimor tregon shumë përpjekje, por edhe së shpejti shtrihet në kufijtë e tij! Përfshirja nuk ka një konotacion pozitiv.</p> <p>Në pedagogji mungon një qëndrim uniform ndaj nxënësve.</p> <p>Vë në dyshim emërimin e një punonjësi social.</p> <p>Faktorët e Suksesit:</p> <p>Gatishmëria për t'u angazhuar në atë temë, guxim në lidhje me risitë, ndërgjegjësimi për temat: vlerësimi, respekti, toleranca, kufijtë individualë, konceptet e ngritjes subjektive, komunikimi, ndërgjegjja dhe interesimi për njëri-tjetrin, puna e përbashkët e anëtarëve të stafit, bashkëpunimi në ekipi i mësuesve, duke integruar ekspertë të jashtëm (jo nga shkolla) – rrjetëzimi, informimi i të gjitha (palëve) të përfshira, platforma e përbashkët mësimore, puna krijuese si platformë komunikimi – ndihmon për të kapërcyer barrierat gjuhësore dhe për të formuar diçka të përbashkët; vlerësimi i vazhdueshëm, rezultati i ndërmjetëm dhe, nëse është e nevojshme, ri-puna, rishikimi i efekteve të jashtme dhe të brendshme, mbështetja nga menaxhmenti, kompetenca etike (=të qenit i aftë për të udhëhequr një diskutim filozofik), pyetjet e orientuara drejt mjedisit jetësor sigurojnë një interes të lartë të nxënësit, përgatitje magjepsëse/duke e bërë atë temë, rëndësi praktike,</p>
<p>Ndjeshmëria etike kundrejt problemeve etike</p>	<p>Ngritja e ndërgjegjes: shikoni mjedisin më të afërt ose problemet që ndodhin në jetën e përditshme shkollore dhe në të gjitha nivelet e mësipërme: “Jeta bën pyetje dhe ne i japim përgjigjet. [...]”(A: 01:42:54, H.Z.)</p> <p>Duke e quajtur problemin me emrin e tij nëpërmjet studimeve të rasteve, karikaturave, filmave të shkurtër, tregimeve, historive të dilemave, artikujve në gazeta, zhvillimeve të fundit, temave të rëndësishme për të rinjtë (miqësia, dashuria, ndjeshmëria, bullizmi); diskutime intensive-duke sjellë përvojat e veta;</p> <p>Anketoni shqetësimin e vet përmes komenteve, Legeübungen, diskutim Prezantimi i nxënësve ku duhet të prezantojnë njerëz apo institucione me një ndikim model</p> <p>Zonë e veçantë arsimore: libër me fletëpalosje që lidhet shumë me jetën reale të nxënësve, fëmijët janë shumë të ndjeshëm me njëri-tjetrin;</p> <p>Diskusim me rregulla të veçanta të bisedës</p> <p>Materialet Baobab:</p> <p>Mallra dhe banesa në të gjithë botën</p> <p>Sfera e artë Futboll të prodhuar nëPakistan</p> <p>Bota e shkollës Mësimi, dashuria, konflikti</p> <p>Të jesh në shtëpi diku ndryshe</p> <p>Lojë One World</p>

	<p>Libri i preferuar i fotografive: Unë jam unik... Puncinello Librat e fotografive për çdo klasë shkollore Pjesët e Biblës dhe citatat Eëëjd (Çfarë do të bënte Jezusi?)</p> <p>Dëshira për të menduar dhe pyetur, përpjekja për të filozofuar (dialog Sokratik) - pikënisja: pyetjet, tregimet, fotot, etj. - Marrëdhënia personale është e rëndësishme dhe të jesh i hapur dhe të japësh udhëzime se si të pyesësh dhe mendosh; Duke kërkuar së bashku për zgjidhje të mira (çfarë ju nevojitet që të ndiheni më mirë? Si mund ta kuptoni se diçka ka ndryshuar?)</p> <p>„ Filozofimi “mbi bazën e besimit dhe të një qenie të respektueshme dhe të pacensuruar së bashku duhet të jetë gjithmonë i mundur. “Funksionon shumë mirë, nëse nxënësit mësojnë në grup progresin dinamik dhe mund të vendosin lirisht se çfarë dhe sa bëjnë (kultura pozitive e bashkëmoshatarëve)” (A.Ë.-P.)</p> <p>Përdorimi i burimeve të nxënësve përmes potencialit krijues dhe hapja e tyre për diskutime etike-përfshirja mund të jetë një pasurim.</p> <p>Projekte, mësim në grup, të fokusuara në disa lëndë shkollore Normat / fokuset e dëshirueshme:</p> <p>Dashuria vëllazërore, toleranca, ndërtimi i personalitetit, pavarësia, aftësia për të punuar në grup, vetëvendosje, ndershmëri, drejtësi;</p>
--	---

<p>Efekt i ndërtimit të personalitetit të mësuesit</p>	<p>Mund të ketë sukses vetëm nëse jeni autentik (si i trajtojmë nxënësit, kolegët, konfliktet)</p> <p>Një vlerësim nuk është i mundur në atë moment, por orientimi në udhëzime të tilla si marrëdhëniet personale me nxënësit, akti i hapur, etj. (shih pyetjen 4)</p> <p>Ju nuk mund ta matni gjithmonë suksesin dhe ta kontrolloni atë! Sjellja e ndërtimit të personalitetit ka nevojë për një shembull të mirë!” (H.K.)</p> <p>Mund të njihet nga qëndrimet, deklaratat në jetë, të matshme në cilësimet e shkrimit (COOL- detyra, projekte etj.)</p> <p>Për shkak të ballafaqimit me temat etike nga mjedisi ynë shfaqen qëndrime empatike dhe mendim i pavarur i nxënësve;</p> <p>“Të bëj atë që më kërkon zemra dhe të jem i përgatitur dhe i informuar mirë.” (B.B.) Të qenit autentik</p> <p>Duke punuar për mënyrën se si perceptohem - "Haltungspädagogik" nga Pater Kentenich "Të ndihmojmë të tjerët altruistë"</p> <p>Jini të hapur ndaj nxënësve me interes dhe sfida dhe zhgënjime që pranojnë vëmendjen; Shih gjërat e mira, forcoji ato dhe merre atë;</p> <p>Kritikoni një herë dhe lavdëroni ose vlerësoni pesë herë, lëroni nxënësit të lexojnë, në mënyrë që të shohin se nuk ishte në rregull, por prapë t'i perceptojnë ata si një person;</p>
	<p>Pa paragjykime "është ai përsëri", "vetëm atë që mendova se do të bënte"</p> <p>Pyetje: Si mund ta ndihmoj veten? ... duke u lutur. Mëshira është shumë e rëndësishme sot - shkolla është një vend mësimi dhe përpjekjeje, për nxënësit dhe mësuesit.</p> <p>Është e vështirë ta kontrollosh atë, ndonjëherë gjërat e mësuara mund të përdoren spontanisht në jetë.</p> <p>Testimi si një metodë e papërshtatshme - një metodë më e përshtatshme: të perceptosh gjërat me kujdes dhe të dëgjosh në diskutime, çfarë mund të bëhet ndryshe.</p>
<p>Metodat e të menduarit kritik dhe duke filozofuar</p>	<p>Parimi: "Vetëm ata që mbeten gjithmonë nxënës, mund të mësojnë vetveten".</p> <p>“Jam mirënjohës që jap mësim dhe mësoj nga nxënësit e mi; është një pasurim i madh i të menduarit tim etik. Ata më befasojnë me pyetjet dhe përgjigjet e tyre vërtet të mira.” (A.Ë.)</p> <p>"Duke pasur vetëbesim dhe besim tek të tjerët, jeta ime, si "Seinsvertrauen" (Kast, 2001)</p> <p>Në ballafaqimet me nxënësit, njeriu është gjithmonë nxënës. Ajo ngatërron jetën e vet dhe njeriu duhet të pasqyrojë të vepruarit dhe të bërit □ të veprash tolerant dhe të kesh respekt ndaj njerëzve të ndryshëm.</p>

	<p>Filozofimi në klasë sfidon të menduarit në një mënyrë të re dhe tregon kufijtë, ndryshon të menduarit.</p> <p>...të çojë në një horizont më të hapur, hapje për mënyra të tjera të të menduarit dhe mendimeve, të jetë në gjendje të përdor mënyra të reja të të menduarit.</p> <p>“Aha-experiences” mbështesin hapjen;</p> <p>Nxënësit duhet të kuptojnë se mësuesit nuk dinë gjithçka dhe janë të aftë të mësojnë gjëra të reja</p> <p>“Impulset e bëjnë mendjen time aktive, gjë që e bën gjithë jetën time aktive.” (B.B.)</p> <p>mirëkuptim reciprok</p> <p>“Nëpërmjet njohjes së më shumë, unë mund të veproj ndryshe, të diferencoj disa situata dhe të jap njohuri” (E.P.)</p>
--	---

Shtojca 3.1.2. Fokus grupi 1: 10.02.2015

Përbërja e grupit: pedagogë në fushën e ndërhyrjes së hershme, pedagogë kopshtesh, mësues të edukimit fetar në fushën e arsimit special dhe letërsisë, mësues të shkollave fillore, studentë të diplomave mesimore, kolegë në KPH Graz që punojnë në fushën e rrjeteve ndërkombëtare.

Pyetje	Aspektet qendrore
<p>Temat e edukimit etik dhe vlerat e mësimeve</p>	<p>Mësimi i vlerave lidhet me veprimet! Pedagogu duhet të jetë i vetëdijshëm për vlerat dhe normat e veta; vlerat dhe normat duhet të jenë në përputhje me veprimet e dikujt;</p> <p>kur punoni në ekip (p.sh. në kopshtin e fëmijëve): vlerat dhe normat kanë të bëjnë me të gjithë stafin;</p> <p>Mbështetje për të vegjlit për të gjetur vlerat e tyre;</p> <p>Të mësuarit/mësimdhënja duke iu referuar rasteve të caktuara në mënyrë që të jeni në gjendje të trajtoni temat aktuale</p> <p>Temat:</p> <p>PIKA E FILLIMIT: Zhvillimi i një imazhi të mirë për veten dhe një ndjenjë e mirë në lidhje me trupin, vetëvlerësimin, njohjen e pikave të forta - kush jam unë? Çfarë më bën mirë?</p> <p>Trajtimi i emocioneve (frika, zemërimi, inati); njohja e ndjenjave të veta dhe aftësia për të folur për to</p> <p>Origjina ime=familja</p> <p>Vetë-perceptimi - perceptimi i të tjerëve, duke u nisur nga unë mund ta perceptoj mirë mjedisin dhe ta respektoj atë; empati, lirinë e mendimit,</p> <p>Etika e krishterë – cilat janë vlerat tona (e pranueshme edhe në lidhje me fetë e tjera), sistemet dhe dogmat fetare, respekti, toleranca, çiltërsia, jo vetëm të tolerojë, por edhe të pranojë dhe nderojë kultura, vende të tjera etj.</p> <p>Sjellja me respekt, ndërveprimi social (migrimi, tema gjinore, dhuna,...)</p> <p>Përgjegjësia, komunitetit</p> <p>strategji për zgjidhjen e problemeve menaxhimi i konfliktit bashkëbisedim integrimi/përfshirja e kulturës</p> <p>stërvituni për të filozofuar (duke filluar nga kopshti i fëmijëve) - përpunoni në mënyrë filozofike pyetjet e fëmijëve;</p> <p>etika në media (si të trajtohen rrjetet sociale); tema të mjedisit, mbrojtjes së klimës;</p> <p>trajtimi i asaj që po ndodh në botë (luftë, varfëri,...); të menduarit kritik, krijues,</p>

<p>Trajnimi dhe edukimi vazhdueshëm</p>	<p>Trajnim/Edukim:</p> <p>Bildungsanstalt für Kindergartenpädagogik (shkollë për mësues/pedagogë kopshtesh) Etika në kursin e lëndëve didaktike, oraret e kurrikulës që kanë të bëjnë me tema etike</p> <p>Arsimi special nuk është i disponueshëm, por tema është e integruar në kurse të tjera 20 vjet më parë etika nuk fokusohet tek ajo – ajo trajtohet në kurse pedagogjike dhe filozofie; diskutime rreth edukimit fetar dhe thellimit të tyre;</p> <p>Në mënyrë të pavetëdijshme dhe rastësisht përgatitja për këto tema është bërë; interesi personal le t'i drejtohen pyetjeve etike Kursi universitar: Filozofimi me fëmijët dhe adoleshentët Kurse dhe seminare gjatë shkollimit në ish-RPSH (Akademia Pedagogjike Fetare) Fakulteti Teologjik - Studime fetare Kursi Master: Etika e aplikuar Studime të filozofisë morale dhe filozofisë fetare Studime për t'u bërë mësues për fenë katolike Studime për mësues në shkollat fillore dhe për pedagoge të arsimit special për integrim, pedagoge për logopedi ,pedagoge për lëndë sociale pedagog për ndërhyrjen e hershme ndërdisiplinore dhe këshilltar shkolle ndihmës familjar (parandalimi i varësisë)</p> <p>Në kursin e programeve të diplomës: Antropologji, Etikë dhe Filozofi, Teologji morale (pyetje etike - biomjekësi...)</p> <p>Të mësuarit së bashku me nxënësit në jetën e përditshme puna si mentor për mësuesit e ardhshëm Edukimi i vazhdueshëm: Lënda: “Ndërhyrja e hershme gjuhësore” Në fushën e filozofisë (etika si pjesë e filozofisë, trajtimi i dilemave etj.) Ofertat e "Eelthaus" Kurse trajnimi/zhvillimi personal, Lënda: mësim social Angazhimi me projekte gjuhësore (qëllimet e projekteve gjuhësore, p.sh. paqja në Evropë, janë ambicioz – në atë mënyrë njeriu sfidohet të kalojë kufijtë e të folurit) (vgl. A: 00:46:38, C.L.) Format e dobishme të edukimit të vazhdueshëm: Njohuri teorike/përshtatja e bazave për t'u përdorur në praktikë – njohuri e didaktikës teknike testim praktik në jetën e përditshme shkollore reflektim personal seminare dhe ngjarje që fokusohen në temën e ndërjegjësimit për të jetuar së bashku - frymëzojnë të menduarit e mëtejshëm; Kontakti dhe shkëmbimi me të tjerët që janë të interesuar për tema etike janë të vlefshëm.</p>
---	--

<p>Qasja në institucionin arsimor</p> <p>Qasje etike, gjithëpërfshirëse, e bazuar në dialog?</p>	<p>Kjo qasje ...është absolutisht e dobishme! ...është natyrshëm e dobishme! ...është e dobishme, sepse çon në rimendim tek stafi mësimdhënës dhe tek prindërit ...mbështet përfshirjen ... e domosdoshme për një kulturë moderne shkollore në një Evropë të shekullit të 21-të!!</p> <p>Trajtimi me njëri-tjetrin në mënyrë të respektueshme është i nevojshëm kur ka një numër të madh nxënësish dhe mësuesish.</p> <p>Një qasje etike jepet përmes punës së përditshme në shkollë.</p> <p>Drejtues i rrugës: shkolla fillore mësimi i fëmijëve me nevojë për ndërhyrje të veçantë pedagogjike dhe fëmijëve pa këtë nevojë së bashku</p> <p>Përqindja e emigrantëve është shumë e lartë në shkollë.</p> <p>Në shkollë në stilin e një edukimi të larmishëm fetar;</p> <p>Në ndërhyrjen e hershme fokusi është tek fëmija dhe familja.</p> <p>Me ndihmën e dhënies së vlerave bazë si toleranca, ndërgjegjja dhe barazia gjinore.</p> <p>Organizimi i festimeve së bashku dhe zbulimi i kuptimit të tyre gjatë vitit, është pjesë e edukimit etik në kopsht;</p> <p>Jepuni fëmijëve të vegjël mundësinë të bëjnë përvoja me njerëz të tjerë (kultura, fe, paraqitje)</p> <p>- Fëmijët e vegjël mësojnë të përshtaten me situatat në mënyrë që të mësojnë perceptime të reja (të mira) Pedagogu është lidhja midis fëmijëve me gjuhë të ndryshme të para dhe prindërve të tyre. Komunikimi dhe bashkëpunimi vlerësues ndërmjet nxënësve, mësuesve, prindërve; Përfshirja e nxënësve dhe prindërve me prejardhje të ndryshme (klasat e integritit); “Përmes temës së dhënë integrimi/përfshirja është një temë e madhe bashkëjetesa respektuese, tolerante në kuptimin pozitiv të “përzierjes” së diversitetit.” (I.P.)</p> <p>Tema bazë: vetëvlerësimi i qenies njerëzore (çdo person është plot vlera si një thesar / një mendim i dashur ("ide e përkëdhelur") e Zotit) që transferohet në nivelin e marrëdhënies</p>
--	---

	<p>Etika e krishterë si udhërrëfytes në aktivitetet në një shkollë private katolike. Pika qendrore: Të mësuarit social – pjesë e profilit të shkollës (e Sacre Coeur Graz)</p> <p>Projektet në shkollë nxisin marrëdhënien vlerësuese, reflektimin dhe komunikimin me njëri-tjetrin;</p> <p>Tema të zgjedhura qëllimisht për vitin shkollor, kurse filozofie për të gjitha grupmoshat, Komunikimi jo i dhunshëm si edukim i vazhdueshëm për mësuesit, punë specifike me prindërit, përfshirja si ide bazë;</p> <p>Shembull projekti: Shumëgjuhësia në kopshtin e fëmijëve (të zbukuruar me vulën SPIN të OSZ), libra me tregime shumëgjuhëshe; “Të japim fjalë të mira për jetën” (hyrja në temë me ndihmën e një tregimi për një bletë dhe një hipopotam), projekte ndërdisiplinore (projekt brezash, pikat e mia të forta, “të gjithë ndihemi mirë”...)</p> <p>Filozofimi me fëmijët Festimet dhe ngjarjet (arti i kuzhinës nga e gjithë bota - familjet krijojnë një shuplakë ndërkombëtare), „Global Action Schools“- Projekte së bashku me „Eelthaus“ (Temat: "Bota jonë e mrekullueshme", "Ne mbrojmë mjedisin tonë", "Të drejtat e fëmijëve"),</p> <p>...projektet ishin të shkëlqyera!</p> <p>Faktorët e suksesit: „ Suksesi qëndron në shumën e të gjithave – dhe kjo është më shumë se vetëm shumta e pjesëve individuale” (A.Ë.) trajtohen disiplina dhe grupe të ndryshme personash dhe bashkëpunimi është thelbësor gatishmëria për të perceptuar mënyra se si angazhohen mësuesit – mbështetje nga kolegët dhe zyra qendrore; hapja gatishmëria e të gjithë mësuesve, prindërve dhe nxënësve për të shqyrtuar në mënyrë aktive dhe të ndërgjegjshme temat etike; mundësitë dhe aftësitë për të komunikuar - mundësi për një bisedë/bashkëbisedim të drejtpërdrejtë dhe personal punojnë së bashku të orientuar drejt qëllimit dhe rrjedhimisht në "perceptimin-mendimin-veprimin" që janë shkaku i njëri-tjetrit; koha si faktor: ndryshimet e para duhen parë te nxënësit rreth kohës së Pashkëve. Në përgjithësi, veprimet e përbashkëta bashkojnë dhe ndihmojnë në lidhjen pozitive të prindërve me shkollën;</p>
--	--

<p>Ndjeshmëria etike kundrejt problemeve etike</p>	<p>Në kopshtin e fëmijëve: orientimi i situatës së aktrimit dhe përgatitja e fëmijëve për tema të ndryshme (p.sh. ndarja, konfliktet - të jetë në gjendje të debatojë, miqësitë, të përpunohen rregulla)</p> <p>Në disa situata pedagogu duhet të presë se si fëmijët i zgjidhin problemet, si e gjejnë përgjigjen.</p> <p>Vlerat e prindërve janë të rëndësishme; Ritualet si mirëseardhja dhe lamtumira, Rrethi i mëngjesit (si rreth diskutimi, gjërat që janë të rëndësishme për fëmijët dhe çfarë mund të sjellë dita) Puna mbi temat etike me një lojë (kukulla dore dhe lojëra me role) - kështu fëmijët mësojnë të bashkëpunojnë me të tjerët me humor;</p> <p>Librat (p.sh. miqësia, të qenit ndryshe, zemërimi,...)</p> <p>Në shkollën fillore: qarqe diskutimi ku fëmijët nuk vlerësohen.</p> <p>Rrethet e diskutimit ku flitet për situatën aktuale (p.sh. A mund të më thotë dikush se çfarë duhet të bëj? Si ndihet të jesh i përjashtuar?) “Konferencat e klasës” me probleme të përshtatshme për moshën, mësimin e lidhur me ngjarjet (temat aktuale, problemet, konfliktet), Duke kërkuar zgjidhje së bashku me fëmijët; Libri me figura - mund të fillohet me këto për të hapur një temë të re, mund të çojë në diskutime emocionuese;</p> <p>Tregime Tregimet e dilemave (p.sh. diskutimi i dilemave të Konstanzerit) Filozofimi është i rëndësishëm (ka nevojë për praktikë të vazhdueshme), mënyra të reja të menduarit që mund të ngatërrojnë sjelljen tonë të qëndrueshme; Fotot,</p>
--	--

	<p>Sekuena filmash të shkurtër</p> <p>Ushtrimi pa angazhim p.sh. filozofimi me fëmijët, Sjellje me respekt, rregulla të klasës-rregulla shkollore, mbështetja, solidariteti;</p> <p>Diversiteti dhe individualiteti janë të rëndësishëm në një klasë, si dhe dinamika e grupit dhe shpirti i ekipit. Shembull: sport, ku nevojitet shpirti ekipor.</p>
<p>Efekt i ndërtimit të personalitetit të mësuesit</p>	<p>Të qenit i hapur dhe autentik ndaj fëmijëve. Besimet dhe angazhimi po shihen shumë pozitive nga të tjerët.</p> <p>Duke ndihmuar jo aq të fortët të thonë mendimin e tyre, opinionistëve nuk duhet t'u kushtohet shumë vëmendje.</p> <p>Lojërat me role janë të mira këtu. Po promovohet një gjuhë më e diferencuar.</p> <p>Lojëra me role (edhe me më të vegjlit) Stërvitja e shqisave bazë (nëse fëmijët e ndiejnë veten, ata mund ta perceptojnë mjedisin shumë më mirë); Tregime me një impuls Metoda e të filozofuarit: është trajnuar për të treguar, justifikuar, mbrojtur, rishikuar dhe ndryshuar mendimin tuaj pa pasur frikë. Fëmijët mësojnë më shumë nga fëmijët e tjerë. Si mësues duhet të jesh model, të pranosh gabimet e tua; Forconi vetëbesimin ; Duhet të ketë një bazë besimi = punë në marrëdhënie! Vlerësoni fëmijët dhe besoni ata. Ndërtimi i vlerave nuk është vetëm teorik dhe që ndodh në trurin tonë. Ajo duhet të jetohet dhe mund të ndodhë, ndjenjat janë pjesë e saj.” (I.K.) Fëmija duhet të ndiejë se është i pranuar dhe unik. Nëse një mësues ka vetëm disa orë mësim së bashku me fëmijët, komunikimi dhe marrëdhënia zhvillohet shumë më ngadalë.</p> <p>Ndryshimet e sjelljes mund të shihen në situata ku fëmijët mendojnë se nuk shihen.</p> <p>Në shkollë mund të vërehen disa ndryshime në sjellje. Nëpërmjet komenteve nga prindërit se një sjellje ose temë tjetër bisede ka ndodhur në shtëpi.</p>

<p>Metodat e të menduarit kritik dhe duke filozofuar</p>	<p>„ Fëmijët më befasojnë vazhdimisht dhe mësoj se si mund të qëndrojnë mendjehapur dhe si mund të tregoj interes për mënyrën se si mendojnë dhe ndjehen fëmijët.” (C.L.)</p> <p>Ndikimet e mendimit janë një shans për zhvillimin personal. Impulset janë një sfidë e përhershme.</p> <p>Vetë-reflektimi</p> <p>Shqyrtoni me vetëdije mendimin kritik Mësimi i gjërave të reja-automatizmi dhe zakonet nuk duhet të merren parasysh</p> <p>Vlerat e tua nuk mund të fshihen sepse ato ndodhin në gjuhën tonë dhe në aktrimin tonë - të qenit autentik është i rëndësishëm!</p> <p>Jepni vlerat dhe mbështetjen tuaj dhe shoqëroni pa gjykim..</p> <p>Trajnimet, librat dhe takimet e njerëzve të ndryshëm e mbajnë mendjen hapur dhe inkurajojnë një punë të gjallë dhe emocionuese me gëzim.</p> <p>“Niveli mësues-nxënës po fshihet duke filozofuar; ne të gjithë jemi pyetës, kërkues, nxënës, në kërkim të një përgjigjeje. Kjo hap diskutime që më ngatërrojnë mua dhe fëmijët. Për shkak të këndvështrimit të fëmijëve, shpesh më duhet të rishikoj / ndryshoj / mbimendoj këndvështrimin tim. Unë jam mirënjohës për ato përvoja, sepse ato e mbajnë mendjen time të gjallë dhe pyetjet e mia mbeten të hapura.” (I.P.)</p> <p>Sfidat ndryshojnë marrëdhënien me nxënësit, të dukshme dhe të qëndrueshme. Ndryshimet konkrete të sjelljes (për mua si mësues) po trajtohen nëse është e mundur.</p> <p>Të jesh i durueshëm me fëmijët Zgjidh problemet Dhënia e reagimeve të qarta</p>
--	--

Shtojca 3.2. Rezultatet nga Kroacia FOKUS GRUPET KROAT

Pjesëmarrësit

Në Kroaci u mbajtën tre fokus grupe. Pjesëmarrësit ishin mësues, edukatorë, pedagogë dhe drejtorë. Të gjithë pjesëmarrësit janë shumë të përfshirë në edukim dhe arsim si dhe në mësimdhënien në klasë.

1. Korniza dhe Procedurat e Përgjithshme të Fokus Grupit

Ky është raporti për tre fokus grupe në Kroaci.

Fokus grupi i parë u mbajt në Zagreb - 14 shkurt 2015 me 8 pjesëmarrës. Kohëzgjatja e Fokus Grupit ishte nga ora 14:00 deri në 15:50.

Fokus grupi i dytë u mbajt në Vrbova - 16 shkurt 2015 me 13 pjesëmarrës. Kohëzgjatja e Fokus Grupit ishte nga ora 13:00 deri në 15:00.

Grupi i tretë i fokusit u mbajt në Zadar – 21 shkurt 2015 me 5 pjesëmarrës. Kohëzgjatja e Fokus Grupit ishte nga ora 14:00 deri në 15:32.

Në të gjitha Fokus Grupet sesioni filloi me përshëndetje të pjesëmarrësve dhe vetë-prezantim të moderatorit dhe Filozofisë së Petit. Prezantimi u pasua nga vetë-prezantimi verbal i pjesëmarrësve të fokus grupit:

- b. Profesionit
- c. Institucioni
- d. Lloji i shkollës/mosha e fëmijëve që mësohen
- d. Pritshmëritë për pjesëmarrjen në fokus grup

Të gjitha sesionet u mbështetën nga një prezantim Poëer Point që ishte i strukturuar në 4 përmbajtje, përkatësisht

1. Projekti Ethika
2. Informimi dhe prezantimi i fokus grupit
3. Diskutim në grup
4. Përfundime

3. Struktura e Fokus Grupeve

Të gjithë fokus grupet përbëheshin nga tre pjesë: një pjesë hyrëse, diskutimi aktual në grup dhe një raund përfundimtar për përmbledhje dhe përfundime.

Tabela e mëposhtme paraqet sesi është strukturuar sesioni për secilin Fokus Grup.

Pjesa	Përmbajtja	Veprimet/Burimet	min
Hyrje mbi Zagrebin: 25 min Vrbova: 30min Zadar: 22min	1. Mirëseardhja e pjesëmarrësve dhe vetë-prezantimi i moderatori dhe institucioni	Fjalë të mirëseardhura	Të gjitha FG 5
	Vetë-prezantimi i pjesëmarrësve të fokus grupit: a. Profesionit b. Institucioni c. Lloji i shkollës/mosha e fëmijëve që mësohen d. Pritshmëritë për pjesëmarrje në fokus grup	Flash round	Zagreb: 5 Vrbova: 10 Zadar: 2
	3. Hyrje e shkurtër në projektin ETHIKA dhe synimet e Fokus Grupit	PPT	All FG 10
	4. Informacion rreth përmbajtjes dhe strukturës së fokus grupi	PPT	All FG 5
	5. Informacion rreth mbrojtjes së të dhënave dhe pyetjes leje për mbajtjen e shënimeve		
Grup Diskutim Zagreb: 70 min Vrbova 75 min Zadar: 55 min	Cilat janë temat që mendoni se janë më të rëndësishme për t'u marrë parasysh në procesin e edukimit të etikës dhe vlerave në shkollë? (Kjo është një pyetje ngrohëse).	Brainstorming	Zagreb: 20 Vrbova: 20 Zadar: 15
	Trajnimi juaj fillestar dhe trajnimi i mëtejshëm a. Si ju përgatiti trajnimi fillestar për trajtimin e edukimit të etikës? b. A keni pasur ndonjë trajnim të veçantë shtesë në tema etike? c. Nëse po, në cilën formë dhe a ju duket e dobishme?	a: Rankimi i pikave të reve nga neutral b: Duke numëruar përgjigjet po / jo c.: Mbledhja e tyre	Zagreb: 10 Vrbova: 10 Zadar: 10
	Qasja etike e organizatës suaj a. A aplikoni institucioni juaj një qasje etike, gjithëpërfshirëse, të orientuar nga dialogu (p.sh. projekte ndërkurrikulare, komunikim dhe bashkëpunim i vlerësuar me nxënës, mësues, prindër, përfshirjen e nxënësve/prindërve kulture te ndryshme)? a. Nëse po, a ju duket e dobishme një qasje e tillë? b. Cilët janë faktorët e suksesit?	një: pyetje po / jo dhe pastaj duke kërkuar shembuj b: Pyetje Po-Jo c: Stuhi mendimesh dhe harta e mendjes	All FG 10

	<p>Pushim</p> <p>Si arrini të zhvilloni së bashku me nxënësit ndjeshmërinë etike ndaj çështjeve etike (p.sh. bullizmi kibernetik...) në mjedisin personal dhe globalisht?</p> <p><u>Nën-pyetjet për t'u drejtuar gjatë procesit:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Si i mësoni studentët tuaj të mendojnë në mënyrë kritike për vlerat? • Çfarë bëni për të mobilizuar procesin e arsyetimit në lidhje me çështjet etike. • A keni pyetje/histori/ fotografi/situata specifike që përdorni për diskutim? • Si arrini të tërhiqni vëmendjen e tyre? A kanë ndonjë të dëshirueshme specifike vlerat ku fokusohesh? 	Stuhi mendimesh dhe harta e mendjes	Zagreb: 10 Vrbova: 15 Zadar: 5
	<p>Si arrini të mësoni në një mënyrë për të ndërtuar karakterin e nxënësve , në mënyrë që të mësojnë të mbrojnë mendimin dhe veprimet e tyre?</p> <p><u>Nën-pyetjet për t'u drejtuar gjatë procesit:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Çfarë bëni për t'i inkurajuar fëmijët të bëhen mendimtarë të pavarur dhe njerëz moralë? • A mund të/a verifikoni nëse ka një ndryshim në sjellje? 	Stuhi mendimesh	All FG 10
	<p>„Ndërtimi i personazheve falë fëmijëve”</p> <p>6. Çfarë efektesh kanë metodat e të menduarit kritik dhe të filozofimit në klasë në të menduarit tuaj etik?</p> <p><u>Nën-pyetjet për t'u drejtuar gjatë procesit:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Si arrini të qëndroni të hapur ndaj mendimeve që sfidojnë mentalitetin tuaj? • Si i përfshini sugjerimet në të menduarit tuaj? • Çfarë efektesh kanë sugjerimet në veprimet tuaja? 	Diskutim dhe mbajtje shënimesh	Zagreb: 10 Vrbova: 10 Zadar: 5
Përmbledhje / Outlook All FG: 15 min	1. Përmbledhje	Moderatori jep një përmbledhje rreth diskutimit	5
	2. Rezyme rreth temave të diskutimit dhe fokus grupit	Flash Round	5
	3. Shprehje falenderimi dhe si të qëndroni në kontakt	Prezantim/slajd	5

6. Përmbledhje e rezultateve

PREZANTIMI (22-30 minuta)

Prezantimi konsistonte në vetë-prezantimin e moderatorit dhe prezantimit të institucionit, vetë-prezantimin e pjesëmarrësve të fokus grupit dhe një prezantim të shkurtër në projektin ETHIKA dhe qëllimet e Fokus Grupit. Projekti ETHIKA u prezantua duke përdorur prezantimin PPT në gjuhën kroate. Pas prezantimit moderatori kërkoi leje për regjistrimin e të dhënave dhe garantoj mbrojtjen e të dhënave. Gjatë seancave të tëra regjistrimi i të dhënave u mbajt në formë shënimesh.

DISKUTIM NE GRUP (55-75 minuta)

1. Temat përkatëse

Pjesëmarrësit nga të gjitha Fokus Grupet marrin parasysh temat e mëposhtme të rëndësishme në procesin e edukimit të etikës dhe vlerave në shkollë:

- **Jo egoizmit – a jemi ne egoistë? Si të jesh altruist?**
- **Për jetën - shoqërimi në “rrugë”. Si mund të mësojmë jo vetëm në internet, por edhe në jetë?**
- **Shoku i ndryshëm – Si e shikon shoqërinë personi me aftësi të kufizuara dhe si e shikon shoqëria personin me aftësi të kufizuara?**
- **Jini aktiv – vullnetar. Si mund ta ndihmojmë veten duke ndihmuar të tjerët?**
- **Kush flet?/Kush dëgjon? - njerëzit e turpshëm kundrejt njerëzve me zë të lartë**
- **Ku na çojnë ndjenjat? – ndjenjat si shenja rrugore**
- **Krijimi i imagjinatës - zhvilloni inovacionin me ndihmën e imagjinatës**
- **Etika e informacionit për fëmijët**
- **Suksesi - Çfarë do të thotë të jesh i suksesshëm?**
- **Përgjegjësia/Respekti ndaj Natyrës – A kemi nevojë për natyrën? Pse kemi frikë nga natyra?**
- **Përgjegjësia për fjalën e folur – Çfarë kuptimi kanë fjalët e folura për ne?**
- **Përgjegjësia ndaj vetes – A mund të jeni përgjegjës për të tjerët nëse nuk jeni përgjegjës për veten tuaj?**
- **Paragjykimi – Cilat janë paragjykimet? Pse i kemi ato?**
- **Liria e fjalës – Pse kemi frikë të themi atë që duam të themi?**

2. Trajnimi fillestar dhe trajnimi i mëtejshëm

Të gjithë pjesëmarrësit deklaruan se trajnimi fillestar nuk i përgatiti ata për trajtimin e edukimit etik. Disa pjesëmarrës patën trajnime të veçanta shtesë në tema etike në formën e leksioneve, seminareve dhe ndërmjetësimit dhe këto trajnime shtesë ishin shumë të dobishme.

3. Qasja etike e organizimit

Në të gjitha institucionet (në të cilat punojnë pjesëmarrësit) ekziston një qasje etike, gjithëpërfshirëse, e orientuar drejt dialogut, por pjesëmarrësit deklaruan se nuk mjafton dhe mund të përmirësohet. Kjo qasje është shumë e dobishme dhe faktorët e suksesit janë: motivimi, mbështetja nga komuniteti lokal, prindërit, mësuesit... trajnimi për mësuesit, qëllimi i zbatimit, të kuptuarit, pranimit dhe gabimeve dhe shembuj të praktikës së mirë.

4. Zhvillimi i ndjeshmërisë etike ndaj çështjeve etike

Pjesëmarrësit së bashku me nxënësit zhvillojnë ndjeshmërinë etike ndaj çështjeve etike përmes: punimeve të ndryshme, lojërave, dialogut, shfaqjeve dramatike dhe projekteve. Motivimet për diskutim janë pyetje dhe probleme të situatave të përditshme me të cilat fëmijët mund të identifikohen. Duke përdorur metodat e përmendura pjesëmarrësit fokusohen në vlera të tilla si bashkëpunimi, toleranca, ndjeshmëria, diversiteti, ndihma e të tjerëve, miqësia dhe aftësitë e komunikimit.

5. Ndërtimi i karaktereve, mendimet dhe veprimet e nxënësve

Pjesëmarrësit inkurajojnë vetëbesimin dhe shprehjen e mendimit të nxënësve në një mënyrë që t'ju japin fëmijëve një mundësi: të thonë atë që duan të thonë (për letërsinë, personazhet në tregime...), të argumentojnë dhe të tregojnë aftësitë e tyre. Ata gjithashtu inkurajojnë fëmijët përmes lavdërimeve, notave, respektimit të mendimeve të ndryshme dhe rregullit që nuk ka përgjigje të gabuara. Me këtë qasje ndryshimi i sjelljes së nxënësit është i dukshëm.

6. Mendimi personal etik

Shumica e pjesëmarrësve deklaruan se të menduarit kritik dhe filozofimi në klasë kanë ndikim në të menduarit e tyre etik. Ata mendojnë për argumentet e nxënësit dhe nëse argumentet janë të bazuara mirë, ata ndryshojnë dhe përshtatin mendimet dhe veprimet e tyre. Për të qëndruar mendjehapur, ata punojnë me veten e tyre, hulumtojnë dhe vënë në dyshim deklaratat ose propozimet në jetën e përditshme. Bazuar në sa më sipër, nëse sugjerimet janë të argumentuara mirë dhe të arsyeshme ata do t'i pranojnë ato dhe do të veprojnë në përputhje me sugjerimet.

KONKLuzionet (5 min)

- Ekziston nevoja për trajnime për edukimin etik në arsimin fillestar profesional
- Duhet të ketë më shumë trajnime të veçanta shtesë për temat etike
- Ka nevojë për tema shtesë në procesin e edukimit të etikës dhe vlerave
- Qasja aktuale etike, gjithëpërfshirëse, e orientuar nga dialogu nuk është e mjaftueshme dhe ajo duhet të përmirësohet
- Prindërit duhet të përfshihen më shumë në jetën e shkollës përmes seminareve, projekteve...
- Ekziston nevoja për qasje multidisiplinare të edukimit etik

- Fëmijët duhet të përfshihen më shumë në procesin e të menduarit. Mësuesit nuk duhet t'u tregojnë fëmijëve se çfarë të bëjnë, por t'i inkurajojnë ata të arrijnë në përfundimin e tyre.
 - Rritja e ndërgjegjësimit për zhvillimin e ndjeshmërisë etike tek mësuesit, nxënësit dhe prindërit

Shtojca 3.3. Rezultatet nga Gjermania

Nr. Pyetje	Intervista 1: Mësues në shkollën e mesme dhe profesor në universitet	Intervista 2: Mësues në shkollën fillore
1. Cilat janë temat që mendoni se janë më të rëndësishme për t'u konsideruar procesi i edukimit të etikës dhe vlerave në shkollë?	Ndryshimi i këndvështrimeve, që kanë të bëjnë me 'kulturën' dhe normat, heterogjeniteti, toleranca ndaj paqartësive, teorive etike dhe strukturave të gjykimeve; transferimi në tema të rëndësishme për shoqërinë dhe jetën personale; përvoja të prekshme (përdorim praktik, ndërveprim me respekt për njëri-tjetrin dhe respekt për diversitetin e këndvështrimeve)	Toleranca, kompetenca ndërkulturore, diskutime në lidhje me vlerat
2. Trajnimi juaj fillestar dhe trajnimi i mëtejshëm		
2.a Si ju përgatiti trajnimi fillestar për trajtimin e edukimit të etikës?	Studime universitare për pedagogji, psikologji dhe filozofi/etike	Formimi i avancuar, studimet e letërsisë, formimi profesional pasuniversitar për edukimin fetar
2.b A keni pasur ndonjë trajnim të veçantë shtesë në tema etike?	Vetë-studim dhe trajnime të mëtejshme për dhënien e seminareve në atë fushë lëndore	Trajnime si person për edukimin e vlerave në Dillingen dhe Freising
2.c. Nëse po, në cilën formë dhe a ju duket e dobishme?	-	Është i dobishëm për edukimin e studentëve dhe mësuesesve.
3. Qasja etike e organizatës suaj	-	Edukimi i etikës në shkollën fillore.
3.a A aplikon institucioni juaj një qasje etike, gjithëpërfshirëse, të orientuar nga dialogu (p.sh. projekte ndërkurrikulare, komunikim dhe bashkëpunim i vlerësuar me nxënës, mësues, prindër, përfshirje të nxënësve/prindërve me prejardhje të ndryshme)?	Në shkollën ku mësoj nxënësit dhe prindërit mund të marrin pjesë në projekte dhe forume, por pjesëmarrja e tyre është mjaft intuitive.	Po, sepse është përfshirë në kurrikul.

3.b	Nëse po, a ju duket e dobishme një qasje e tillë?	Do të ishte e dobishme nëse pjesëmarrja do të strukturohej dhe udhëhiqej nga disa kriterë.	Po, shumë e dobishme.
3.c	Cilët janë faktorët e suksesit?	Vlerësimi, mundësitë për planifikim, referenca për modelet themelore etj.	Suksesi nuk mund të matet, thjesht të inicohet.

<p>4. Si arrini të zhvilloni së bashku me nxënësit ndjeshmërinë etike ndaj çështjeve etike (p.sh. bullizmi kibernetik...) në mjedisin personal dhe globalisht?</p> <p><u>Nën-pyetjet për t'u drejtuar gjatë procesit:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Si i mësoni studentët tuaj të mendojnë në mënyrë kritike për vlerat?</u> • <u>Çfarë bëni për të mobilizuar procesin e arsytimit në lidhje me çështjet etike.</u> • <u>A keni pyetje/histori/fotografi/situata specifike që përdorni për diskutim?</u> • <u>Si arrini të tërhiqni vëmendjen e tyre? A ka ndonjë vlerë specifike të dëshirueshme ku përqendroheni?</u> 	<p>Përdorimi i një game të gjerë metodologjish; gjithnjë ballafaqimi i teorive (filozofi/psikologji/pedagogji) me përvojat e vetë fëmijëve për t'i hapur rrugën tjetërsimit të vetvetes; duke qenë gjithmonë i hapur për qasjet dhe këndvështrimet e nxënësve; orientim i fortë në zbatimin praktik</p>	<p>Me zgjedhjen e temave të përshtatshme dhe veçanërisht me përdorimin e librave me figura të zgjedhura mirë.</p> <p>Me përdorimin e librave me figura, tregime-dilema,</p>
<p>5. Si ia arrini të jepni mësim në një mënyrë ndërtuese të karakterit, në mënyrë që nxënësit të mësojnë të mbrojnë mendimin dhe veprimet e tyre?</p> <p><u>Nën-pyetjet për t'u drejtuar gjatë procesit:</u></p> <p><u>Çfarë bëni për t'i inkurajuar fëmijët të bëhen mendimtarë të pavarur dhe njerëz moralë?</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>A mund të/a verifikoni nëse ka një ndryshim në sjellje?</u> 	<p>Shih më lart (sidomos metodat e mësimdhënies që trajtojnë dhe respektojnë larminë e këndvështrimeve), është e nevojshme që vazhdimisht të mbështetet dhe të punohet për respektimin e pozicioneve të ndryshme; padyshim, sjellja e nxënësit mund të kontrollohet vetëm brenda shkollës.</p>	<p>Autenticiteti, vetëdija për problemet, ndjeshmëria, shërbimi si shembull i mirë... Duke i marrë seriozisht pyetjet dhe problemet si të nxënësve ashtu edhe të mësuesve studentë.</p> <p>Ndryshimi i sjelljes nuk mund të verifikohet. Ndoshta me role dhe metoda nga studimet sociale, por është e vështirë.</p>

<p>6. „Ndërtimi i personazheve falë fëmijëve” Çfarë efektesh kanë metodat e të menduarit kritik dhe të filozofimit në klasë në të menduarit tuaj etik? Nën-pyetjet për t'u drejtuar gjatë procesit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Si arrini të qëndroni të hapur ndaj mendimeve që sfidojnë mentalitetin tuaj? • Si i përfshini sugjerimet në të menduarit tuaj? • Çfarë efektesh kanë sugjerimet në veprimet tuaja? 	<p>Ndryshimi i vazhdueshëm i këndvështrimeve dhe ballafaqimi i përvojës me teorinë etike më bën të mendoj në terma relativë dhe të rishikoj mendimet e mia. Duke u përballur me pozicionet e nxënësit tim, unë i rishikoj pozicionet e mia në bashkëpunim me ta.</p>	<p>Reflektime të qëndrueshme për vëmendjen, vlerësimin e të tjerëve.</p>
--	--	--

Shtojca 3.4. Rezultatet nga Italia

O Analiza e rezultateve të fokus grupeve

Shtojca 3.4.1. Bolonja, Itali, 23.2.2015

(Luca Tiribocchi)

Përshkrimi i pjesëmarrësit:

Mësues nga Shkolla e mesme
Fusha: Letërsi dhe histori

- mjaft i hapur dhe i emocionuar për të folur për etikën.

Summary for each question

1. Cilat janë temat që mendoni se janë më të rëndësishme për t'u marrë parasysh në procesin e edukimit të etikës dhe vlerave në shkollë?

- Respekti

2. Trajnimi juaj fillestar dhe trajnimi i mëtejshëm.

- Krahas formimit të mësuesve, kam marrë edhe disa trajnime sporadike për edukimin qytetar, i cili tani i caktohet në mënyrë shumë etiketuese mësimeve të Historisë. Teorikisht edukimi qytetar duhet të ketë të bëjë me të drejtat e qytetarit. Praktikisht – sidomos kurrikula fillestare, e cila ishte jashtëzakonisht pa gëzim – ka të bëjë me shifra dhe fakte që kanë të bëjnë me Kushtetutën dhe Parlamentin italian. Unë do ta quaja atë një lloj "katekizmi pa substancë".
- Brenda pak kohësh, qeveria italiane do të publikojë reformën e saj të re shkollore të titulluar "shkolla e mirë – la buona scuola". Sipas informacioneve që qarkullojnë "mendimi kritik" dhe "ligjshmëria" është ndër objektivat.

3. Qasja etike e organizatës suaj.

- Shkolla ime nuk ka asnjë kod etik. Të gjitha shkollat italiane duhet të kenë rregulla shkollore, të cilat duhet të publikohen së bashku me Ofertën Vjetore të Trajnimit (POF). Rregullat e shkollës përfshijnë disa kode sjelljeje dhe rregulla të klasës dhe këndit të lojërave për të gjitha mjediset e lidhura me shkollën.
- Më 6 dhjetor 1990 në shkollën time 12 nxënës u vranë dhe rreth 80 persona u plagosën rëndë pasi një avion ushtarak u përplas në një nga klasat tona. Ne organizojmë një përkujtimore të tragjedisë (dhe të traumës nga e cila pësuan shumë njerëz). Kujtimi kolektiv i kësaj dite të tmerrshme po shuhet sepse vetëm disa nga mësuesit, përfshirë edhe mua, janë ende në detyrë. Në të kaluarën ka qenë gjithmonë një kontekst dhe mundësi shumë e rëndësishme dhe emocionale për të folur për vlerat morale. Asgjë nuk ishte aq e fuqishme sa kjo ngjarje.

- Vjedhja në shkollë është një çështje dhe problem i madh. Në rast se gjeja një student me pasuri të vjedhur, do ta dërgoja menjëherë te drejtori. Kur bëhet fjalë për krimin në shkollë dhe çështjet e sigurisë, nuk jam unë personi që nis diskutimin në klasë për “drejtësinë”. Vjedhja është një shkelje e qartë e ligjit dhe duhet të raportohet tek autoritetet. Ne si mësues jemi të detyruar të ndjekim një procedurë të qartë që është e detyrueshme për të gjithë mësuesit dhe e përcaktuar në rregulloren e shkollës. Këto rregullore nuk janë një kod etike, por ato vendosin disa rregulla të përbashkëta për komunitetin e shkollës dhe prindërit gjithashtu.
- Edukimi antimafia është diçka që një koleg i imi shumë i angazhuar po promovon në shkollë.¹⁶
- Ka edhe programe edukative të jashtme si etika dhe ekonomia - 10 mësimet për 10 çështje kyçe por personalisht nuk kam bashkëpunuar me asnjë.

4. Si arrini të zhvilloni së bashku me nxënësit ndjeshmërinë etike ndaj çështjeve etike (p.sh. bullizmi në internet ..) në mjedisin personal dhe globalisht?

- Për të zhvilluar ndjeshmërinë etike në lëndën time mësimore (histori/letërsi) përpiqem të lidh ngjarjet historike me kohën në të cilën jetojmë. Për shembull, luftërat fetare të së kaluarës janë një temë për të diskutuar jetën tonë. Multiperspektiviteti është gjithashtu i rëndësishëm në klasë. Një pikë tjetër është rëndësia e parashtrimit të pyetjeve.

-Ajo që na ndihmon janë tekstet tona shkollore. Redaktorët tashmë integrojnë disa “pika për reflektim” të cilat shpesh kanë të bëjnë me pyetje etike. Mësuesit i takon t’i integrojnë apo jo.

5. Si arrini të mësoni në një mënyrë për të ndërtuar karaktere, në mënyrë që studentët të mësojnë të “qëndrojnë” për mendimin dhe veprimet e tyre?

Unë nuk kam një qasje të strukturuar për këtë, por më shpesh është intuita që më udhëheq. Më lejoni të bëj një shembull. Në një nga mësimet e mia, një djalë italian sulmoi një shoqe të klasës (shqiptare), sepse ajo nuk fliste italisht. Ai e drejtoi atë duke e urdhëruar që të "fliste siç duhet". Vetëm nga instinkti, e pyeta se çfarë do të thotë "si duhet". Ky ishte një fillim i mirë diskutimi për të gjithë klasën për të reflektuar mbi gjuhën dhe kulturat e ndryshme. I pyeta të gjithë

¹⁶ *Ministrja e Arsimit Stefania Giannini, prokurori kombëtar antimafia Franco Roberti, presidenti i autoritetit kombëtar kundër korrupsionit Raffaele Cantone dhe presidenti i shoqatës kombëtare të magistratëve Rodolfo Sabelli nënshkruan një kartë qëllimi për të mësuar një kulturë të ligjshmërisë në shkollat italiane më 5 shkurt 2015. Karta parashikon organizimin e aktiviteteve në kuadër të programeve të Shtetësisë dhe Kushtetutës së shkollës (qytetare) që synojnë luftimin e*

mafies dhe krimet të organizuar. Këto përfshijnë fushata informuese, trajnime për studentët, mësuesit dhe familjet dhe mësimet që promovojnë kulturën e ligjshmërisë, ndër të tjera)

nxënësit të zgjedhin një poezi në gjuhën e tyre amtare dhe ta lexojnë atë me zë të lartë gjatë orës së ardhshme.

6. Çfarë efektesh kanë metodat e të menduarit kritik dhe të filozofisë në klasë në të menduarit tuaj etik?

- Nuk aplikohen

Shtojca 3.4.2. Casalecchio di Reno (BO), Itali, 10.3.2015

(Loreta Parisi)

Përshkrimi i pjesëmarrësit:

Mësues Shkolla e mesme

**Fusha: Shkolla e Edukimit Fetar Katolik:
ITC Salvemini, Casalecchio di Reno (BO)**

Summary for each question

1. Cilat janë temat që mendoni se janë më të rëndësishme për t'u marrë parasysh në procesin e edukimit të etikës dhe vlerave në shkollë?

- - Toleranca. Për më tepër, do të vlerësoja disa materiale trajnimi që më ndihmojnë të arrij ata studentë që mbeten të izoluar. Ka gjithmonë disa studentë, të cilët nuk ia dal t'i arrij.

2. Trajnimi juaj fillestar dhe trajnimi i mëtejshëm.

Në Itali kemi dy orë IRC (Edukim Fetar Katolik) në javë në shkollat fillore dhe një orë në javë në shkollën e mesme. Prindërit duhet të deklarojnë nëse fëmijët e tyre deri në moshën 13 vjeç do të marrin pjesë apo jo. Plan programi është miratuar bashkarisht nga Ministri i Arsimit Publik dhe Konferenca e Peshkopëve Katolik. Ne mësuesit zgjidhemi nga peshkopi dioqezan dhe përgatitemi nga dioqeza.

3. Qasja e organizatës suaj.

- Shkolla ime nuk ka asnjë kod etik. Të gjitha shkollat italiane duhet të kenë rregulla shkollore të cilat duhet të publikohen së bashku me Ofertën Vjetore të Trajnimit (POF). Rregullat e shkollës përfshijnë disa kode sjelljeje dhe rregulla të klasës dhe këndit të lojërave për të gjitha mjediset e lidhura me shkollën.

4. Si arrini të zhvilloni së bashku me nxënësit ndjeshmërinë etike ndaj çështjeve etike (p.sh. bullizmi në internet...) në mjedisin personal dhe globalisht?

- Unë përdor një thënie shumë të thjeshtë me fëmijët e mi për të folur për etikën: “e mira është diçka që më bën të ndihem mirë dhe e keqja është diçka që më bën të ndihem keq”. Do të doja të filloja shumë më herët të flisja për vlerat etike, si për shembull nga 3 vjet e tutje dhe jo vetëm – tani është – nga shkolla fillore e tutje.
- Gjatë 20 viteve të fundit kam organizuar gjithmonë takime me njerëz që mund të dëshmojnë se kanë jetuar personalisht dramën e mafies, burgut, varësisë nga droga. Vura re se asgjë nuk ka një efekt më të fortë të rinjtë sesa "jeta reale" - atëherë kur vjen nga bashkëmoshatarët - efekti është edhe më i fuqishëm.
- Filloi pak a shumë rastësisht. U takova me edukatorë të burgjeve që punojnë me shkelësit e rinj. Arritëm të merrnim lejen për të krijuar një shkëmbim midis klasës sime dhe shkelësve të rinj. Filluam të shkruanim letra. Kështu lindi emri i nismës: I dashur mik – po ju shkruaj – që titullohet edhe një këngë e famshme e Lucio Dalla..
- Pasi shkëmbejmë letra, shkojmë të takohemi kokë më kokë çdo javë në burg. Ky është gjithmonë një moment shumë prekës dhe emocional, sepse studentët tronditen kur shohin të rinj që janë tamam si ata. Është si të shikosh në pasqyrë.
- Për mua kjo është një mënyrë shumë e mirë për të treguar se ajo që ka rëndësi është vlera e personit jashtë pamjes së tij.
- Kur i pyes se çfarë i godet më shumë – ata gjithmonë përgjigjen: Mami – por ata janë si ne! Sërisht largimi nga burgu për herë të parë dhe kthimi në shkollë me autobus ka qenë gjithmonë një udhëtim shumë i heshtur. Nxënësit e kuptojnë se çfarë do të thotë të jesh “i lirë të largohesh” dhe të tjerët duhet të qëndrojnë. Gjithashtu të rinjtë e burgosur janë të përfshirë shumë emocionalisht. Ata hapen dhe shpjegojnë se çfarë i bëri ata të shkelin ligjin. Sigurisht që kërkojnë mirëkuptim.
- Nxënësit kuptojnë, por vështirë se lejojnë justifikime. Më kujtohet një herë kur nisa të sillja me vete studentë me origjinë emigracioni. Shumica e shkelësve të burgosur janë emigrantë. Sidomos një djalë po përpiquej të bindte grupin tim (dhe veten) se ishte varfëria që e detyroi të merrte drogë. Një nga studentët e mi nga Afrika e Veriut u çmend shumë duke i thënë të burgosurit se ai dhe familja e tij ishin jashtëzakonisht të varfër, por për asnjë arsye në botë nuk do të merreshin me drogë.
- Përgjithësisht studentët më të ashpër thonë se kush kryen një krim duhet të dënohet rëndë janë të parët që “shpërthejnë” në këtë punë projekti. Më kujtohet një nga nxënësit e mi, një vajzë 18-

vjeçare. Ajo kishte këtë qëndrim dhe pas daljes nga burgu filloi të qante.

-Ajo që më bën përshtypje gjithashtu është se dialogu mes dy grupeve është gjithmonë i singertë, i edukuar dhe i respektueshëm. Asnjëherë të burgosurit nuk i janë drejtuar një vajze në mënyrë të papërshtatshme.

- Për edukimin Antimafia kam vite që punoj me djalin e një viktime të pafajshme mafioze. Ai shpjegon implikimet e mafias dhe efektet në jetën e një komuniteti dhe familjeve të tyre. Më pas, klasa dhe ai përgatisin një shfaqje teatrale dhe e vënë në skenë para gjithë shkollës.
- Për më tepër, unë organizoj udhëtime në komunitetin më të madh që lufton varësinë nga droga në Itali. Emri është San Patrignano. Edhe edukatorët e tyre vijnë në shkollë për të dëshmuar. Përsëri ky është edukimi nga bashkëmoshatarët që funksionon më mirë. Mes moshatarëve dialogu është shumë i drejtpërdrejtë si "pse pi duhan"?
- Një projekt tjetër që unë ofroj ka të bëjë me dialogun ndërkulturor. Unë krijoj një grup prej 4 të krishterësh, 4 myslimanësh dhe 4 hebrenjsh dhe i bëj të takohen, të flasin, të diskutojnë. Ne vizitojmë vendet e tyre përkatëse për të adhuruar.
- Për temën "solidariteti" jam mësuar të ftoj njerëz që punojnë me të pastrehët. Më pas nxënësit organizojnë koleksione veshjesh me familjet e tyre. Është një mënyrë e mirë për t'i bërë ata të ndiejnë se si dikush mund të ndihmojë në një mënyrë shumë konkrete.

7. Si arrini të mësoni në një mënyrë për të ndërtuar karaktere, në mënyrë që studentët të mësojnë të qëndrojnë për mendimin dhe veprimet e tyre?

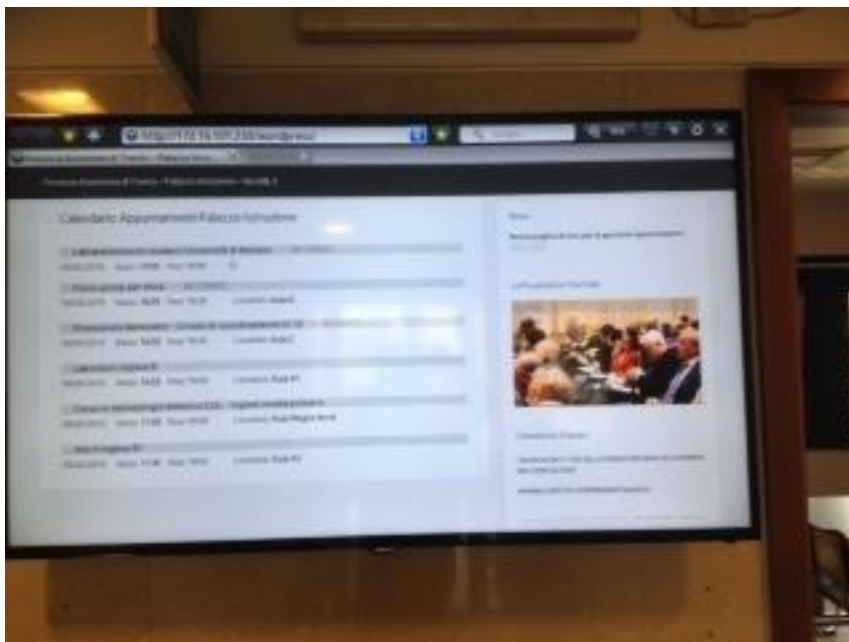
Vizita, diskutim, teatër, projekt – punë, reflektim Shih pikën 8.

Kam vënë re se pjesëmarrja në këtë projekt madje i bën studentët të studiojnë më mirë dhe më shumë. Një ditë një student më tha: Mësuesi që punon në grupet e projektit është aq shpërblyes saqë edhe të studiosh në shkolla nuk është më aq e pakëndshme.

8. Çfarë efektesh kanë metodat e të menduarit kritik dhe të filozofisë në klasë në të menduarit tuaj etik?

Shtojca 3.4.3. Trento, Itali, 19.03.2015

(IPRASE - Focus)

Përshkrimi i pjesëmarrësit:

1. Patrizia Filippi
2. Ruggero Morandi
3. Severino Bigi
4. Aurora Dionisi
5. Suor Laura
6. Diego La Spina
7. Patrizia
8. Grazia Bonisoli

Fusha: Edukimi fetar katolik

Shkolla:

- 1 shkollë fillore
- 2 shkolla të arsimit të mesëm të ulët
- 3 Shkolla të arsimit të mesëm të lartë

L'educazione all'etica e ai valori

Focus group
Trento, 19 marzo 2015

Sala D del Dipartimento della Conoscenza - Palazzo Istruzione, in via Gilli 3 a Trento
in collaborazione con IPRASE

Summary for each question

1. Cilat janë temat që mendoni se janë më të rëndësishme për t'u marrë parasysh në procesin e edukimit të etikës dhe vlerave në shkollë?

- toleranca, përgjegjësia, shpresa, respekti (edhe për natyrën)

2. Trajnimi juaj fillestar dhe trajnimi i mëtejshëm.

Të gjithë jemi të trajnuar dhe të përzgjedhur nga Dioqeza.

3. Qasja etike e organizatës suaj.

Si çdo shkollë italiane, ne kemi rregulloren e shkollës, por jo kodin etik. Si mësues feje nuk u pranuan mirë menjëherë nga kolegët tanë. Përzgjedhja jonë për shërbimin shkollor është e ndryshme nga mënyra se si ata zgjidhen përmes provimeve kombëtare. Nëse angazhohemi me nxënësit dhe drejtojmë projekte që ndikojnë pozitivisht në atmosferën në shkollë dhe në klasë, pranimi ndaj nesh përmirësohet.

4. Si arrini të zhvilloni së bashku me nxënësit ndjeshmërinë etike ndaj çështjeve etike (p.sh. bullizmi në internet...) në mjedisin personal dhe globalisht?

Unë preferoj të përdor fotografi. I zgjedha me shumë kujdes. Ata duhet të përcjellin një mesazh të fortë. Unë tregoj foton dhe filloj të bëj pyetje. Ndonjëherë zgjidhja foto provokuese. Reagimi i studentëve është baza për diskutim.

5. Si arrini të jepni mësim në mënyrë që të ndërtoni karaktere që nxënësit të mësojnë të mbajnë qëndrim për mendimin dhe veprimet e tyre?

6. Çfarë efektesh kanë metodat e të menduarit kritik dhe të filozofisë në klasë në të menduarit tuaj etik?

Një herë ndodhi gjatë një mësimi që një nxënës i tha klasës sinqerisht se prindërit e tij janë dy burra. Nxënësi e shpjegoi situatën e tij me aq lehtësi dhe ekuilibër sa askush nuk e tallte. Ai thjesht ishte bindës. Gjithmonë e kam konsideruar ekuilibrin e duhur grua-burrë për të qenë prindër dhe ky episod më bëri të reflektoj shumë për besimin dhe bindjet e mia.

Shtojca 3.4.4. Bolonja, Itali, 06.03.2015

(Telefonatë Skype me Marzia Scuderi nga Projekti LINFA)

Përshkrimi i pjesëmarrësit:

1. Marzia Scuderi Fusha: Edukatore ndërkulturore

Federata e Kishave Protestante në Itali zhvilloi një projekt të quajtur LINFA, qëllimi i të cilit është të promovojë dialogun ndërkulturor, ndërftetar dhe ndër breza brenda dhe jashtë kishave.

Debati akademik mbi dialogun ndërftetar është shumë i pasur në Itali. Sidoqoftë, aktualisht nuk përfshin programe shkollore.

1. Cilat janë temat që mendoni se janë më të rëndësishme për t'u marrë parasysh në procesin e edukimit të etikës dhe vlerave në shkollë?

Ne po punojmë gjerësisht në dialogun ndërftetar, ndërkulturor dhe ndër breza.

2. Trajnimi juaj fillestar dhe trajnimi i mëtejshëm.

Unë kam 10 vjet që punoj me grupe rinore. Jam trajnuar për të menaxhuar dinamikën e grupit. Kisha edhe "mjeshtrat" e mi personalë - edukatorë të tjerë që më treguan mënyra për të stimuluar një grup, për të parandaluar dhunën, për të menaxhuar krizat dhe konfliktet.

3. Si arrini të zhvilloni së bashku me nxënësit ndjeshmërinë etike ndaj çështjeve etike

Një dialog i mirë duhet të jetë para së gjithash i brendshëm duke u nisur nga një pyetje personale, e cila prek thelbin e dialogut të partnerëve, të zhvilluar në rrënjë të realitetit. Dialogu duhet të jetë mitik, ai duhet të evoluojë përmes fjalës, tregimit, rrëfimit - nga mythos në logos.

Në disa nga grupet e mia ka njerëz që vijnë nga 10 -12 kombe të ndryshme.

Në kampet verore punoj me adoleshentë nga 13 – 17 vjeç

Qëllimi dhe teknika jonë kryesore është përdorimi i DIALOGUT, ai përfshin hapjen për shkëmbim. Qëllimi është tejkalimi i mbylljes. Mbyllja vjen nga frika e humbjes, modifikimit ose dëmtimit të identitetit të personit.

Një teknikë shumë e lehtë por e suksesshme që përdor për të tërhequr vëmendjen e tyre është t'u kërkoj studentëve mendimin e tyre. Çfarë mendojnë ata për një problem apo dilemë të caktuar? Shpesh përjetoj që ata reagojnë me habi dhe mosbesim që një i rritur po i pyet për këndvështrimin e tyre. Ata janë të befusuar që

unë sinqerisht jam i interesuar për ta.

Një mënyrë tjetër për të tërhequr vëmendjen është të bëni diçka së bashku. Një teknikë që ne përdorim është gjuha e fotove.

Më pas përdorim lojëra dialoguese. Përdorim një fjali provokuese dhe e ndajmë grupin në dysh. Të dy grupet duhet të gjejnë argumente për të bindur grupin tjetër se këndvështrimi i tyre është më i fortë dhe anasjelltas. Ata duhet të mbajnë qëndrim. Nëse fillojnë të bërtasin, duhet të ulen.

Është shumë e rëndësishme që personi që moderon grupin të jetë neutral. Është një lloj talenti që ke për t'i bërë njerëzit të ndihen të përfshirë, të mirëpritur dhe jo të gjykuar.

Shtojca 3.5. Rezultatet nga Sllovenia

Shtojca 3.5.1. Shkolla fillore dhe kopshti i fëmijëve Šmartno pri Litiji

Analiza e rezultateve të fokus grupeve

20.1.2015, Sllovenia

Përshkrimi i grupeve: 13 pjesëmarrës

G1: 6 persona: 2 mësues nga kopshti (fëmijë 1-5 vjeç), 3 mësues (fëmijë të klasës së parë dhe të dytë), 1 mësues (fëmijë të klasës së 5-të).

G2: 7 persona: 1 punonjës social, 6 mësues (fëmijët e klasave 5-9, fusha të ndryshme: matematikë, gjeografi, biologji, anglisht, sllovenisht, etikë)

- mjaft i hapur dhe i emocionuar për të folur për etikën.

Summary for each question

2. Cilat janë temat që mendoni se janë më të rëndësishme për t'u marrë parasysh në procesin e edukimit të etikës dhe vlerave në shkollë?

- miqësia; ngacmimi; respekti; sjellja (e papërshtatshme) ndaj të moshuarve, mësuesve; përgjegjësia; përgjegjësia ndaj pronës suaj dhe të njerëzve të tjerë; komunikimi; bashkëpunimi; vlerat

2. Trajnimi juaj fillestar dhe trajnimi i mëtejshëm.

- Një mësues i vjetër nuk ka pasur ndonjë trajnim. Ata thanë se janë rritur ndryshe (me respekt për të moshuarit, të rritur me fe...) dhe nuk kishte nevojë për trajnime të veçanta. Gjithçka duket logjike dhe e natyrshme - të jemi human për të tjerët. Por ata shohin një ndryshim dhe nevojë për tu

stërvitur në këto kohë. (Koha e ndryshme e punës, prindërit janë shumë të zënë me fëmijën e tyre ose aspak, ndikimi i internetit dhe medias).

- Mësuesit më të rinj kanë pasur disa trajnime (1 vit në fakultet) me tema të veçanta për abortin, eutanazinë etj., por kanë humbur disa raste praktike dhe debate kritike (shumë teori, informacion). Matematikieni raporton për mungesë të atij lloj edukimi.
- (Pak jashtë temës): Të dy (të rinj dhe të rritur) raportojnë se ka komunikim të keq për shkak të ndryshimit të sistemit të vlerave. Marrëdhënie të ndryshme mes të moshuarve, mësuesve. Mësuesit duket se nuk kanë ndikim. »Fëmija ka të drejtë gjatë gjithë kohës.« □

9. Qasja etike e organizatës suaj.

- Ka disa ditë në shkollë ku takohen prindërit, mësuesit dhe fëmijët për piknik, ekskursionë, seminare rreth mënyrës sesi prindërit mund t'i ndihmojnë fëmijët të mësojnë... Fëmijët gjithashtu mund të vizitojnë drejtorin në zyrën e tij/saj dhe të shohin se si dhe ku punon ai/a jo dhe kjo në një farë mënyre rrit besimin tek fëmijët dhe humb frikën.
- Ka disa faktorë të mirë, si fëmijët i shohin mësuesit në këndvështrime të ndryshme. Por raportojnë edhe për faktorë të këqij, për shembull në piknik: më shumë stres për mësuesit, për shkak të kontrollit të prindërve dhe sjelljeve të ndryshme të fëmijëve. Ndonjëherë ata humbasin kontrollin. Seminaret: zakonisht nuk marrin pjesë të gjithë prindërit - gjë që mund të shkaktojë mjaft stres për fëmijët dhe mësuesit gjithashtu.

- (Shembull: një mësuese tregon se si një fëmijë erdhi tek ajo dhe i tha: "Nëna ime nuk është e interesuar për takimet e prindërve, kështu që ajo nuk do të vijë dhe do të vijë vetëm në orarin tuaj të pritjes për të folur për notat e mia.")
- Prindërit janë të interesuar vetëm për fëmijët e tyre, jo për të mirën e përbashkët. Kjo mund të jetë vërtet rraskapitëse për mësuesit që të flasin për të njëjtën gjë me secilin prind. (Arsyetimi i prindërve është zakonisht: "Nuk kemi kohë." "Ne mund ta kërkojmë në Google.")

10. Si arrini të zhvilloni së bashku me nxënësit ndjeshmërinë etike ndaj çështjeve etike (p.sh. bullizmi në internet...) në mjedisin personal dhe globalisht?

11. Si arrini të jepni mësim në një mënyrë qër të ndërtoni karaktere që nxënësit të mësojnë të mbajnë qëndrim për mendimin dhe veprimet e tyre?

- Mësuesit mësojnë mirë për një problem apo temë dhe pastaj e diskutojnë atë me fëmijët. Ata zakonisht diskutojnë për ngjarjet e fundit ose përpiqen t'i angazhojnë fëmijët të flasin, të mendojnë dhe të veprojnë: "Si do të ndiheshin nëse do të ishin në vendin e dikujt". Ose për shembull i mbyllin sytë dhe i nxjerrin në shëtitje për të kuptuar se si është të jesh i verbër...
- Lexojnë përralla dhe i krahasojnë me histori reale. ("A njihni dikë të tillë në mjedisin tuaj?")
- Mësuesit janë vërtet aktivë edhe gjatë frenimit. Nëse fëmijët grinden ose nuk respektojnë ushqimin ... ata veprojnë sipas rastit dhe flasin me ta.
- Ata përpiqen të ndërtojnë mbi të mirën e përbashkët, shoqërueshmërinë. "Ne jemi të gjithë të lumtur." "Ju jeni të trishtuar, ne e kuptojmë, a mund t'ju ndihmojmë ..."

12. 13. Çfarë efektsh kanë metodat e të menduarit kritik dhe të filozofimit në klasë në të menduarit tuaj etik?

- Nëse ka një problem të pranishëm në klasë, ata janë të gatshëm të sakrifikojnë një pjesë të orës së tyre mësimore.
- Mësuesit e dinë mirë humorin e tyre të keq dhe thonë se është e rëndësishme të mos ua fshehin këtë fëmijëve, sepse ata mund ta ndiejnë atë. Ndonjëherë fëmijët janë vërtet simpatikë dhe përpiqen t'i ngushëllojnë.
- Mësuesit janë më të motivuar për të bërë vetë-reflektim. ("Unë nuk di gjithçka.")
- Mësuesit janë më të motivuar për të folur për tema të caktuara me mësues të tjerë.

Summary and conclusions of what is the state of the art

- Dallimet: G1 raporton se ka më pak dhunë (bullizëm). Që fëmijët duken më të dhembshur. G2 raporton për rritjen e pranisë së bullizmit në moshat më të larta.
- Nëse doni të mësoni për vlerat, duhet t'i jetoni ato.
- Duhet të “ndihesh” të jesh mësues (rivlerëso profesionin), ka shumë mësues që nuk e duan punën e tyre.
- Ju mund të zbatoni vlera në çdo pjesë të mësimdhënies si person dhe në lëndë të ndryshme (Gjeografia: varfëria, terrorizmi ... Letërsia: politika, liria e fjalës ... Biologjia: problemet ushqimore, manipulimi gjenetik ...) Matematika nga ana tjetër ka disa vështirësi për të zbatuar temat e etikës).
- Është e vështirë të vlerësohet se si dikush jep mësim (veçanërisht për etikën ose sa etik/moral është ky person).
- Planifikimi i arsimit me shkollën është i dobishëm (komunikimi me prindërit, mësuesit)
- Mendimet personale, besimet kundrejt sistemit të shkollave është në pikëpyetje /Ku të ndalet apo cila është përgjegjësia e mësuesit?/
- Parandalimi nuk është gjithmonë efektiv. (Mësuesit raportuan për një rast kur ata kishin dhënë mësim në lidhje me bullizmin kibernetik dhe vetëm pas një muaji një shkollë kishte një problem me fëmijët që përditësonin komente dhe foto të papërshtatshme të dy fëmijëve në faqen FB).

Recommendations for methodology guidelines and the development of tools

- Mësimdhënia me një shembull (si mentorët-mësuesit më të vjetër mund të ndihmojnë më të rinjtë, por në të njëjtën kohë të dy duhet të kenë përgjegjësi të barabartë)
- Mësuesit i panë të dobishme mbikëqyrjet (rritja personale, të folurit për përvojat e tyre, situatat në klasë, kolegët e tyre). Ata u gjurmuan për 3 vjet.
- Si të mësohet për problemin/çështjen nëse viktimat nuk duan të ekspozohen (më) në shkollë?

- Të merren parasysh dallimet e seksit dhe moshës / Çfarë duket më e rëndësishme dhe interesante për moshën dhe gjininë?
- Mësuesit përmendën nevojën për punë/loje/ekip (mjet) në grup, ku mund të zhvillohet edhe komunikimi, përgjegjësia, varësia nga të tjerët, besimi..

Shtojca 3.5.2. Shkolla fillore Valentin Vodnik, Ljubljana, Slloveni,

10.02.2015

Informacion bazë për strukturën dhe realizimin e fokus grupeve

Grupi i parë (G1) u takua më 20 janar 2015, diskutimi zgjati për rreth 2 orë. Pjesëmarrës: 6 mësues që mësojnë fëmijët e moshës 6 deri në 10 vjeç, një prej tyre (mësues anglishtje) edhe fëmijë deri në 15 vjeç.

Grupi i dytë (G2) u takua më 4 shkurt 2015, diskutimi zgjati për rreth 2 orë e 15 minuta. Pjesëmarrës: 6 mësues (fëmijë nga mosha 6 deri në 15 vjeç) dhe 1 psikolog.

Gjithsej 13 persona morën pjesë në fokus grupe. Ata ishin të interesuar në fushën e etikës dhe edukimit dhe vlerave; përgjigjet e tyre ishin të menduara dhe të sinqerta. Pritshmëritë e tyre në lidhje me projektin janë kryesisht: të fitojnë njohuri të reja, materiale, aftësi, ide rreth etikës dhe edukimit të vlerave; ta shfrytëzojnë projektin si bazë organizimi për edukimin etik dhe të vlerave në një nivel më të lartë; për të fituar pak hapësirë për edukimin etik dhe vlerësues në një kurrikulë shkollore; për të fituar disa njohuri të reja për vlerat dhe mënyrat e të jetuarit në një botë me sisteme të ndryshme vlerash; për të fituar disa ide dhe njohuri se si të bisedoni me fëmijët për vlerat.

I. Përmbledhje për secilën pyetje

1. Cilat janë temat që mendoni se janë më të rëndësishme për t'u marrë parasysh në procesin e edukimit të etikës dhe vlerave në shkollë?

Përgjegjësia; respekti; ndjeshmëria; marrëdhëniet; kujdesi për mjedisin; toleranca; marrëdhënie me veten, ndërgjegjësimi për veten; mendim kritik; vlerat morale; si të dallojmë dëshirën dhe nevojën; vlerat e familjes; solidariteti; vlera e çdo qenieje njerëzore, e drejta për të jetuar; drejtësia; ndershmëria; kuptimi i emocioneve; autokritikë; miqësi; bashkëpunimi; ndihmë reciproke; Punë e vështirë.

1. Trajnimi juaj fillestar dhe trajnimi i mëtejshëm.

a) Si ju përgatiti trajnimi fillestar për trajtimin e edukimit të etikës?

Opinionet lidhur me cilësinë e trajnimit fillestar për trajtimin e temave etike ishin të ndryshme. Dy mësues (një në secilin grup; të dy kishin trajnimin fillestar disa dekada më parë) kishin mendimin se trajnimi i tyre fillestar përfshinte mjaftueshëm edhe fushën e etikës dhe ishin të kënaqur me njohuritë e marra. Por ata nuk përmendën ndonjë lëndë të veçantë që do t'i kushtohej fushës etike. Ata vunë re se trajnimi fillestar i përgatiti për trajtimin e fushës etike kryesisht në mënyrë indirekte.

Mësues të tjerë thanë se ndjenin mungesë trajnimi në fushën e etikës. Mësuesit janë trajnuar në periudha të ndryshme kohore. Shumica e mësuesve thanë se trajnimi i tyre fillestar trajtonte tema etike vetëm në mënyrë indirekte. Nuk kishte tema apo theks të veçantë që do t'i kushtohej vetëm

temave etike. Edhe pse mësimdhënësit janë shkolluar në fakultete të ndryshme (fakulteti i edukimit, fakulteti i arteve), asnjëri prej tyre, pavarësisht nga programi i studimit (pedagogji, gjuhë slllovene, biologji,...) nuk ka raportuar për ndonjë lëndë të veçantë për adresimin e fushës së etikës.

- a) A keni pasur ndonjë trajnim të veçantë shtesë në tema etike?
- b) Nëse po, në cilën formë dhe a ju duket e dobishme?
- Mësimdhënësit kanë pasur trajnime shtesë në vijim që kanë të bëjnë edhe me fushën etike, vlerat dhe të menduarit kritik:
- Të lexuarit dhe të shkruarit për të menduarit kritik (metoda të punës që nxisin të menduarit kritik të fëmijës).
- Hap pas hapi (Instituti i Pedagogjisë, qasje të fokusuara tek fëmija, theksimi i përgjegjësisë).
- Ëorkshop për komunikim jo të dhunshëm.
- Ndjenja e vetëvlerësimit. Ky trajnim përfshinte ushtrime konkrete për problemet që mund të shfaqen në klasa.
- Terapia e realitetit dhe teoria e zgjedhjes (Glasser).
- Palestra e trurit. Ky trajnim lidhej indirekt me fushën etike; ai përfshinte theksin në ndihmën e ndërsjellë, bashkëpunimin, mundësitë e të mësuarit pa stres (për nxënësit).

Të gjitha trajnimet e përmendura ishin shumë të dobishme sipas mësuesve. Metodrat, shkathtësitë dhe njohuritë që janë fituar në këto trajnime, mësuesit ende i përdorin në orët e tyre.

Ndryshe mësuesit thanë se ka mungesë të materialeve për edukim etik dhe se do të ishin shumë të kënaqur nëse do të përgatishim disa materiale të dobishme.

1. Qasja etike e organizatës suaj

Mësuesit ranë dakord se shkolla e tyre është shumë e hapur dhe stafi drejtues i shkollës dhe një ekip i tërë mësuesish zhvillojnë në mënyrë aktive një qasje të hapur, të orientuar drejt dialogut dhe etikës. Shkolla është shumë gjithëpërfshirëse, stafi drejtues dhe mësuesit inkurajojnë pjesëmarrjen e nxënësve dhe prindërve nga mjediset të ndryshme kulturore (ata kanë nxënës nga Rusia, Serbia, Bosnja...) dhe marrin parasysh nxënësit me nevoja të veçanta.

Prindërit janë të përfshirë në procesin e edukimit; shkolla ruan dialog dhe bashkëpunim intensiv me prindërit.

Mësuesit thanë se duhet të ketë rregulla më të rrepta sa i përket ndërhyrjes së prindërve në procesin arsimor, sepse ndonjëherë edhe puna profesionale e mësimdhënësve çënohet. Përndryshe mësuesit e kuptojnë dialogun me prindërit si pozitiv dhe të rëndësishëm, por ai duhet të qëndrojë i kufizuar në kufijtë e duhur.

Shkolla organizon aktivitete të ndryshme që lidhin fëmijët, mësuesit dhe prindërit, për shembull panairin e Vitit të Ri, organizatorët kryesorë të të cilit janë edhe prindërit. Me këtë panair mbulohen disa shpenzime për fëmijët e familjeve më të varfra. Disa aktivitete të tjera: trajnime dhe edukim për prindër, këshillime, bashkëpunim me shtëpinë e të moshuarve, bashkëpunim me bibliotekën e qytetit....

2. Mësuesit konsiderojnë se qasja e hapur dhe e orientuar drejt dialogut është shumë e dobishme, prindërit dhe fëmijët janë kryesisht të kënaqur me atë lloj qasjeje. Në të njëjtën kohë mësuesit theksojnë rëndësinë e vendosjes së kufijve më të rreptë për ndërhyrjen e prindërve në të ardhmen.

Si arrini të zhvilloni së bashku me nxënësit ndjeshmërinë etike ndaj çështjeve etike në mjedisin personal dhe globalisht?

Mësuesit përfshijnë çështje etike në lëndë të ndryshme dhe kur paraqitet situata në të cilën ata mund të zhvillojnë tema etike. Edhe pse mësuesit theksojnë se mungesa e kohës për temat etike (për shkak të kurrikulës shkollore) është një problem i rëndësishëm.

Në treshen e parë (fëmijët nga 6 deri në 9 vjeç) ka mundësi të gjera për të folur për tema etike, veçanërisht në orën e parë të çdo dite shkollore, sepse ajo kohë është planifikuar për zhvillimin e bisedës mes fëmijëve dhe mësuesve për rregullat e shkollës, sjellje, për marrëdhënie dhe tema të tjera, edhe për disa lojëra sociale.

Mësuesit në përgjithësi inkurajojnë vlera të tilla si biseda, dëgjimi i kujdesshëm i njëri-tjetrit, sinqeriteti, respekti, vetëkritika dhe përgjegjësia.

Metodat që mësuesit përdorin për edukimin etik janë: biseda rreth ngjarjeve dhe situatave aktuale (në klasë), tregimi ose leximi i tregimeve edukative, lojërat sociale, kukullat, lojërat me role, shikimi i kasetave video, ndjeshmëria. Mësuesit theksuan rëndësinë e sinqeritetit të mësuesit kur ata kanë të bëjnë me tema etike.

Fëmijët në përgjithësi janë të emocionuar për të bashkëpunuar në biseda rreth temave dhe vlerave etike, ata janë mjaft të motivuar dhe nuk kanë nevojë për inkurajim të veçantë.

3. Si arrini të jepni mësim në një mënyrë që të ndërtoni karaktere që nxënësit të mësojnë të ruajnë qëndrimin për mendimin dhe veprimet e tyre?

Çdo nxënës ka mundësinë të ndajë mendimin e tij/saj. Mësuesit inkurajojnë shprehjen e mendimeve të ndryshme, nga nxënësit më të rritur kërkojnë argumente për mendimet e tyre. Mësuesit zhvillojnë përgjegjësinë dhe pavarësinë e nxënësve përmes detyrave të ndryshme në klasë që zgjasin një javë dhe në fund të javës bëhet një vlerësim i punës së tyre. Sjellja e përgjegjshme inkurajohet edhe nëpërmjet kontrollit të detyrave të shtëpisë dhe nëse nxënësit kanë sjellë materialet e tyre shkollore. Mësuesit inkurajojnë vetëvlerësimin e nxënësve (ndjenjën e vlerës së tyre), aktivitetet konstruktive të nxënësve dhe ata përpiqen të përdorin lavdërimet në momentin e duhur. Për shkak se disa fëmijë kanë probleme serioze me rregullat bazë të sjelljes së mirë, mësuesit duhet të vendosin kufij dhe rregulla strikte dhe të qarta që nxënësit duhet t'i pranojnë.

Pas punës së vazhdueshme në fushën etike me fëmijët, mësuesit vërejnë ndryshime në sjelljen e nxënësve dhe kjo tregon gjithashtu se sa të rëndësishëm janë mësuesit për zhvillimin etik të fëmijëve.

3. A mendoni se trajnimi për edukimin etik dhe puna juaj me edukimin etik mund të përmirësojë të menduarit tuaj etik? Si?

Mësuesit thanë se këndvështrimi i tyre për fushën dhe vlerat etike ndryshoi gjatë mësimit të tyre për etikën dhe vlerat. Për të përmirësuar veten në të menduarit etik, më të rëndësishmet janë përvojat e mësimeve që ndryshojnë pikëpamjet, këndvështrimet, sistemin e vlerave. Përvojat me edukimin etik kontribuojnë në rritjen personale, rritjen e besimit, në përballjen me qetësi dhe pjekuri me problemet dhe në pritshmëritë më realiste nga vetja. Sipas mendimit të mësuesve, të menduarit tashmë për vlerat kontribuon në rritjen personale, ndërkohë që puna dhe edukimi në fushën e etikës dhe vlerave kontribuon në rritjen personale edhe në një masë shumë më të madhe.

II. Përmbledhje dhe konkluzione se çfarë është gjendja e artit

- Mësuesit dëshirojnë të kenë më shumë kohë për të zhvilluar tema etike. Ata janë të vetëdijshëm për faktin se ka mënyra për të lidhur temat etike me lëndë të ndryshme (biologji, gjuhë sllovene, gjeografi, histori,...), situata të ndryshme dhe se etika është diçka që kërkon përfshirje personale (të gjithë personit) dhe shembuj të mirë. Por në të njëjtën kohë ata pohojnë se edukimi etik është diçka aq thelbësore sa do të ishte e nevojshme t'i vendoset një lëndë e veçantë, kushtuar etikës, kurrikulave shkollore.
- Fëmijët shprehin një nevojë edhe më të madhe (nëse krahasohen me të kaluarën) për të folur për etikën, për të folur për marrëdhëniet dhe për problemet e tyre personale.
- Është e vështirë të punosh me disa prindër. Shumë prindër nuk përfitojnë nga seminarët që shkolla organizon për ta dhe mundësi të tjera bashkëpunimi. Është problem i madh sesi të përgatiten prindërit për një bashkëpunim të frytshëm, nga i cili do të përfitonin fëmijët. Indiferenca e disa prindërve shkakton shumë probleme dhe në të njëjtën kohë bën që mësuesit dhe shkolla të bëhen gjithnjë e më të rëndësishëm për edukimin etik të fëmijëve.
- Mendimi i mësuesve është se shoqëria bashkëkohore dhe media kanë një ndikim të keq në zhvillimin etik të fëmijëve (vlera të gabuara...). Kjo është arsyeja pse ata mendojnë se shkolla dhe mësuesit duhet të përpiqen të zhvillojnë një sistem të përbashkët të unifikuar të vlerave (themelore) që do t'u prezantohen dhe u ofrohen nxënësve.
- Mësuesit shprehin një nevojë të madhe për materiale që do të trajtonin në mënyrë sistematike edukimin etik. Praktikisht në Slloveni nuk ka materiale të tilla për mësuesit e shkollave.

III. Rekomandime për udhëzimet e metodologjisë dhe zhvillimin e mjeteve

- Mësuesit shprehin nevojën për disa udhëzime që do të përfshinin shembuj dhe rekomandime se si të silleni me sisteme të ndryshme vlerash (ata punojnë me nxënës që vijnë nga mjedise shumë të ndryshme).
- Mësuesit nga shkolla filllore e Valentin Vodnik duket se kanë ide të mira se si të trajtojnë temat etike. Kjo është arsyeja pse do të ishte mirë që udhëzimet e metodologjisë të mos përfshijnë vetëm metodologji themelore, por edhe më komplekse dhe mjete për trajtimin e etikës dhe vlerave.

Shtojca 3.6. Rezultatet nga Spanja

1. Pjesëmarrësit

Pjesëmarrës janë mësues dhe edukatorë si dhe përfaqësues nga institucione arsimore shumë të përfshira në mësimdhënien në klasë dhe krijimin e mundësive për të mësuar materiale në fushën e Etikës dhe vlerave. Nga personat pjesëmarrës mund të gjejmë folës në konferenca ndërkombëtare si dhe autorë të rëndësishëm librash që u drejtohen studentëve 0-6. Emrat dhe adresat e tyre në skype janë:

1. Juan Sánchez (juansanchezmuliterno1): President i AMEI Ëaece, Shoqata Botërore e Edukatorëve të Fëmijërisë së Hershme.

2. Rosa María Iglesias (amei.rosa): Mësuese dhe autore e librave të serisë më të shitur 0-6 koleksioni i librave "Nubaris" nga editoriali spanjoll edelvives. Autori i "Planeta Tierra" u fokusua edhe në edukimin mbi vlerat mjedisore.

3. Elvira Sánchez (ameimadrid): Përgjegjëse e komunikimit e AMEI Ëaece, Shoqata Botërore e Edukatorëve të Fëmijërisë së Hershme

4. Rafael Sanz (sanzrafael): mësues me përvojë më shumë se 3 dekada ekspertizë në klasë dhe bashkëpunëtor aktiv për leximin e materialeve për fëmijë 0-3.

5. Marisol Justo de la Rosa (mjusto1): mësuese me përvojë më shumë se 3 dekada ekspertizë në klasë, folëse e rregullt dhe autore e disa librave (përfshirë serinë "Nubaris"), disa për edukimin e vlerave për fëmijët.

6. Maria Begoña Arenas (begotrika): moderatore.

7. Eduardo Linares (Scientercid): mbështetje për moderatorin dhe animatorin

8. Inma García: Mësuese e moduleve të arsimit të lartë për të rritur.

SHTYRJA E SESIONIT TË SKYPE

2. Korniza dhe procedurat e përgjithshme të focus grupit

Ky është raporti për një fokus grup të përbërë nga 8 pjesëmarrës në Spanjë duke përdorur Skype të mbajtur më 10 shkurt nga ora 16.30 deri në orën 17.45. Siç thuhet në udhëzimet:

Grupet do të përfshihen në mënyrë aktive në të gjitha fazat e projektit në përputhje me interesat e tyre profesionale dhe/ose personale dhe më vonë do të kenë mundësinë të testojnë materialet dhe mjetet edukative të zhvilluara në kuadër të projektit dhe të japin komente të vlefshme.

Sasia e aktivitetit dhe përfshirja në grup do të përcaktohet nga anëtar të fokus grupit dhe do të variojë nga pjesëmarrja e postës elektronike deri te testimi i materialet dhe mjetet edukative deri në pjesëmarrjen në ngjarjet e shpërndarjes.

Të gjithë pjesëmarrësit ishin ftuar më parë të merrnin pjesë duke ndjekur këtë qasje dhe morën një letër ftesë në spanjisht me informacion rreth projektit dhe strukturës së grupit të fokusit në ES (Shtojca 1 e këtij procesverbali).

Sesioni u mbështet gjithashtu nga një prezantim në poëer point (shtojca 2 e këtij procesverbali), pamje nga ekrani në të majtë. Ai ishte i strukturuar në 5 përmbajtje, përkatësisht:

5. **Projekti Ethika**
6. **Informimi dhe prezantimi i fokus grupit**
7. **Prezantimi i pjesëmarrësve**
8. **Debat**
9. **Sintezë**

PROGRAMA ERASMUS+
KA2--COOPERACIÓN PARA LA INNOVACIÓN Y EL INTERCAMBIO DE BUENAS PRÁCTICAS

PROYECTO ETHIKA--KA2-SE-31/14

Ética y educación en valores en escuelas y jardines de infancia

ETHIKA es un proyecto de investigación de tres años (2015--2017) cofinanciado en desde ESLOVENIA por el Programa Erasmus+ de la Unión Europea y la Agencia Nacional Eslovena para el Programa Erasmus+, dentro de la línea prioritaria de proyectos KA2--Cooperación para la Innovación y el intercambio Buenas Prácticas, Partenariados estratégicos para la educación escolar.

3. Struktura e Fokus Grupeve

Fokus grupi ynë përbëhet nga tre pjesë: një pjesë hyrëse, diskutimi aktual në grup dhe një rund përfundimtar për përmbledhje dhe përfundime:

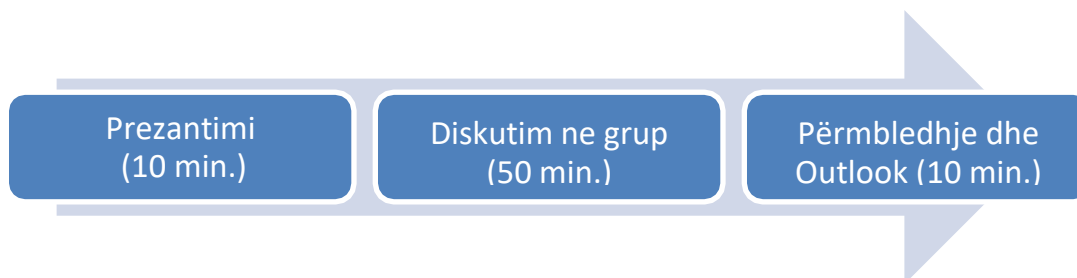

Tabela e mëposhtme paraqet sesi u strukturua seanca. Ai u përkthye në ES dhe u dërgua së bashku me një letër në spanjisht (shih aneksin 1):

PJESA	PËRMBAJTJA	VEPRIMET BURIMET	MIN
Prezantimi (10 min.)	Mirëseardhja e pjesëmarrësve dhe vetë-prezantimi i moderatores dhe institucionit. Hyrje e shkurtër në projektin ETHIKA dhe qëllimet e Fokus Grupit	Fjalë të mirëseardhjes, flipchart mirëseardhjeje, slajde	3
	Informacion rreth përmbajtjes dhe strukturës së fokus grupit. Informacion rreth mbrojtjes së të dhënave dhe kërkimi i lejes për mbajtjen e shënimeve	Prezantimi në flipchart ose slajde	2
	4. Vetë-prezantimi i pjesëmarrësve të fokus grupit: a. Profesioni b. Institucioni c. Lloji i shkollës/mosha e fëmijëve që mësohen d. Pritshmëritë për pjesëmarrjen në fokus grup	Flash round	3
Grupi diskutimeve (50 min.)	Cilat janë temat që mendoni se janë më të rëndësishme për t'u marrë parasysh në procesin e edukimit të etikës dhe vlerave në shkollë? (Kjo është një pyetje ngrohëse).	Stuhi mendimesh dhe harta e mendjes në pin board ose me mindmap	5
	9. Trajnimi juaj fillestar dhe trajnimi i mëtejshëm d. Si ju përgatiti trajnimi fillestar për trajtimin e edukimit të etikës? 11. e. A keni pasur ndonjë trajnim të veçantë shtesë për tema etike? Nëse po, në cilën formë dhe a e gjetët	a: Re pikësore që varion nga ☐ - neutrale - ☐ b: Duke numëruar përgjigjet po / jo	5

të dobishëm?	përgjigjet	
<p>10. Qasja etike e organizatës suaj</p> <p>d. A aplikon institucioni juaj një qasje etike, gjithëpërfshirëse, të orientuar drejt dialogut (p.sh. projekte ndërkurrikulare, komunikim dhe bashkëpunim i vlerësuar me nxënës, mësues, prindër, përfshirje të nxënësve/prindërve me prejardhje të ndryshme?)?</p> <p>e. Nëse po, a ju duket e dobishme një qasje e tillë?</p> <p>f. Cilët janë faktorët e suksesit?</p>	<p>një: pyetje po / jo dhe më pas duke kërkuar shembuj</p> <p>b: pyetje Po-Jo</p> <p>c: Stuhi mendimesh dhe harta e mendjes</p>	5
<p>11. Si arrini të zhvilloni së bashku me nxënësit ndjeshmërinë etike ndaj çështjeve etike (p.sh. bullizmi kibernetik...) në mjedisin personal dhe globalisht?</p> <p>Nën-pyetjet për t'u drejtuar gjatë procesit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Si i mësoni nxënësit tuaj të mendojnë në mënyrë kritike për vlerat? • Çfarë bëni për të mobilizuar procesin e arsytimit në lidhje me çështjet etike. • A keni pyetje/histori/ fotografi/situata specifike që përdorni për diskutim? • Si arrini të tërhiqni vëmendjen e tyre? A kanë ndonjë vlerë specifike të dëshirueshme ku përqendroheni?? 	Brainstorming dhe mindmapping	5
<p>12. Si arrini të jepni mësim në mënyrë që nxënësit të ndërtojnë karakterin, që të mësojnë të mbështesin mendimin dhe veprimet e tyre?</p> <p>Nën-pyetjet për t'u drejtuar gjatë procesit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Çfarë bëni për t'i inkurajuar fëmijët të bëhen mendimtarë të pavarur dhe njerëz moralë? • A mund të/a verifikoni nëse ka një ndryshim në sjellje? 	Brainstorming dhe mindmapping	5
<p>„Ndërtimi i personazheve falë fëmijëve”</p> <p>• Çfarë efektesh kanë metodat e të menduarit kritik dhe të filozofimit në klasë</p>	Diskutim dhe mbajtje shënimesh	5

	<p>mendimin tuaj etik?</p> <p>Nën-pyetjet për t'u drejtuar gjatë procesit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Si arrini të qëndroni të hapur ndaj mendimeve që sfidojnë mentalitetin tuaj? • Si i përfshini sugjerimet në të menduarit tuaj? • Çfarë efektesh kanë sugjerimet në veprimet tuaja? 		
Përmbledhje (10 min.)	Përmbledhje. Rezyme rreth temave të diskutimit dhe fokus grupit. Shprehje falenderimi dhe si të qëndroni në kontakt	Moderatori jep një pasqyrë të diskutimit. Flash Round	10

5. Përmbledhje e rezultateve

PREZANTIMI (10 minuta)

Hyrja konsistonte në prezantimin e pjesëmarrësve dhe një hyrje të shkurtër në projektin ETHIKA duke përdorur një PPT që ishte përgatitur më parë në ES, shtojca 2 duke përfshirë një shpjegim të përmbajtjes dhe strukturës së fokus grupit, duke garantuar mbrojtjen e të dhënave, duke kërkuar leje për regjistrimin e të dhënave, dhe një raund të shkurtër prezantimesh të pjesëmarrësve.

Regjistrimi i të dhënave: duke përdorur një regjistruar skype MP3: Skedari i quajtur "rec_ETHIKA_FGT_ES_10_Feb_2015" -14 MB, i disponueshëm në:

<https://www.dropbox.com/sh/5avwonogde4ogwv/AADj7pOPMy2PAhGxjrlWLEfCa?dl=0>

DISKUTIM NE GRUP (45 minuta)

⊕ Temat përkatëse dhe trajnimi fillestar dhe i mëtejshëm i mësuesve:

Pati një konsensus të pjesëmarrësve për faktin se Etika dhe vlerat duhet të konsiderohen seriozisht si një temë e boshtit transversal në të gjithë kurrikulën për fëmijërinë e hershme dhe arsimin fillor.

Etika përfshin një grup integral vlerash që nuk mund të ndahen dhe duhet të zbatohen në klasë me një qasje të përgjithshme dhe holistike.

Kjo temë duhet të zbatohet në klasë duke përdorur të paktën një orë në ditë duke përfshirë ushtrime të orientuara drejt reflektimit dhe dialogut.

Megjithatë, në këtë kuadër AMEI ka zhvilluar një grup prej 40 aktiviteteve praktike për t'u zbatuar në klasë në dispozicion për bashkëpunëtorët në url-në e mëposhtme: të zbatohen në klasë. U përmend se në nivel ndërkombëtar është e vështirë të bihet dakord për vlerat kyçe që duhet

http://ëëë.ëaece.org/re_adquisicion_vaores.html

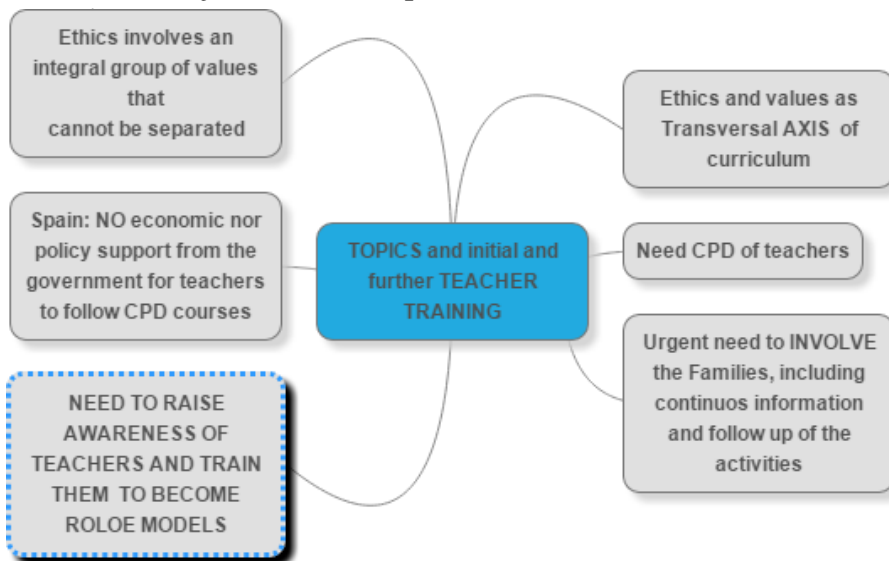
Në situatën aktuale, me një krizë ndërkombëtare globale, pjesëmarrësit kanë raportuar se kanë vërejtur edhe një krizë vlerash që kërkon nevojën e trajnimit dhe zhvillimit të vazhdueshëm profesional të mësuesve që mbështesin nxënësit e rinj, pasi vlerat nuk mund të mësohen në asnjë mënyrë por të transmetuar, lehtësuar dhe mbështetur me materiale që ndihmojnë gjithashtu në zhvillimin e të menduarit kritik dhe autonom.

Aktualisht në Spanjë nuk ka asnjë mbështetje ekonomike dhe as politike nga qeveria për mësuesit që të ndjekin kurset e CPD: kjo nuk është financim dhe asnjë mbështetje për të ofruar kredite nga ofrimi aktual i trajnimit në dispozicion.

Ekziston gjithashtu nevoja për të përfshirë familjet që janë prindërit, duke i informuar ata për aktivitetet dhe duke kërkuar vazhdimësi edhe në shtëpi.

Pra, ekziston edhe një çështje shumë e rëndësishme: nevoja për të rritur ndërgjegjësimin e mësuesve për rëndësinë e të qenit model i gjallë për fëmijët në lidhje me etikën dhe vlerat.

Harta e mendjes e bërë duke përdorur

Debati u fokusua gjithashtu në dispozitën aktuale të KMD për mësuesit në Spanjë, e cila është kryesisht në duart e kompanive private dhe botimin e redaksisë së burimeve mësimore për fëmijët.

Për sa i përket krediteve dhe mbështetjes së politikave, për shkak të decentralizimit në Spanjë, kur ka kredite të disponueshme në një rajon, këto nuk pranohen si të tilla në rajone të tjera për të cilat mësuesit nuk janë të motivuar të ndjekin kurse CPD dhe janë më shumë të interesuar për marrjen e burimeve ose aktiviteteve në kohë reale që mund të zbatohen në klasë.

✦ Qasja organizative dhe lehtësimi i çështjeve etike në klasë

Vlerat nuk mund të zbatohen në klasë si lëndët e tjera si leximi ose matematika: ato duhet të jenë të lidhura ngushtë me të menduarit kritik dhe zhvillimin e aftësive autonome të të kuptuarit dhe reflektimit.

Perceptimi është se në të nxënit, mësuesit janë të interesuar për tema që vijnë dhe shkojnë si valë "në modë", siç është teoria Gardner "inteligjenca e shumëfishtë".

Etika dhe vlerat mund të nguliten lehtësisht në valën aktuale duke u fokusuar në teorinë e MËSIMDHËNIES PËR KUPTIM, Projekti Mësimdhënia për të kuptuar: Shkolla e Harvardit e post-arsimi pasuniversitar.

Çfarë është MËSIMDHËNIA PËR KUPTIM?

Kur mendojmë për mësimdhënien për të kuptuar nga këndvështrimi i studiuesve të shkencës njohëse, është joshëse të flasim për modele ose skema mendore ose ndonjë teori tjetër teknike të të kuptuarit. Por kjo mund të jetë pak e thatë. Në vend të kësaj, merrni parasysh atë që një poet ka për të thënë. Richard Eilbur, një poet i njohur amerikan, ka një version të mendjes që mund të jetë gjithashtu vizioni i tij i të kuptuarit (i cili ka shumë të bëjë me mendjen!).

<http://learnëeb.harvard.edu/alps/tfu/info2b.cfm>

Kjo do të thotë, promovimi mes mësuesve të një "kulture të të menduarit promovimi i të menduarit në klasë për të zbatuar realisht të menduarit kryesor nxënësve në klasë.

Duke e thënë atë në një mënyrë tjetër, pjesëmarrësit ranë dakord se "vlerat tilla nuk janë në modë dhe duhet të integrohen dhe të përfshihen në një përpjekje më gjithëpërfshirës dhe më në modë, siç është projekti Mësimdhënia për të kuptuar: Shkolla e Harvardit për arsimin pasuniversitar..

Kjo temë bazohet në nevojën e përmendur më parë për të rritur ndërgjegjësinë e mësuesve dhe familjeve për nevojën për të promovuar të menduarit kritik të fëmijët për të lehtësuar aksesin ndaj vlerave dhe etikës.

✦ **Të menduarit kritik dhe teknikat e ndërtimit të karakterit:**

Për pjesëmarrësit vlerat janë pjesë e shumë marrëdhënieve të përditshme në të gjitha nivelet: fëmijët me të rriturit dhe familjet. Pra, është një çështje QËNDRIMI dhe si e tillë të gjithë mësuesit, burimet në dispozicion dhe ndërgjegjësimi i aktorëve të përfshirë duhet të shkojnë në të njëjtin drejtim.

Duke marrë Dialogun si metodologji bazë, mësuesit mund t'i marrin lehtësisht problemet që mund të shfaqen në klasë (d.m.th., përleshjet për lodrat) si momentin e përsosur për të ndaluar aktivitetet që po zbatohen dhe për të punuar me fëmijët që ata të arrijnë te pyetje dhe të përfshihen në një dialog për të reflektuar problemet që dalin në atë moment, duke i lidhur ato me vlerat e nevojshme si miqësia, ndarja, përgjegjësia... etj. Kjo do të thotë, qasja ndaj të mësuarit të vlerave si një mënyrë për të zgjidhur konfliktet dhe për të lehtësuar të kuptuarit përmes praktikës së përditshme.

Kjo qasje do të kërkonte:

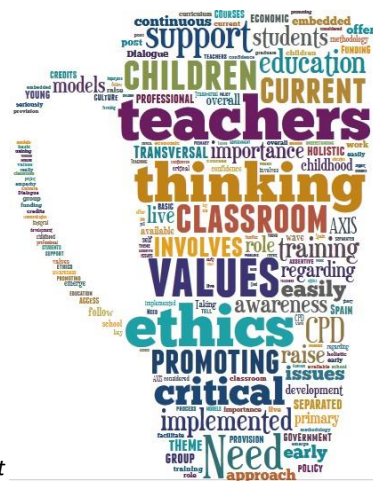
- ✓ Nevoja për të kuptuar perceptimin e vlerave si "projekte të vogla" për t'u zbatuar në klasë sipas "problemeve" të shfaqura që lidhen me jetën e përditshme në shkollë.
- ✓ Mësuesit të bëhen "fëmijë" në një farë mënyre, për të lehtësuar kuptimin e vlerave.
- ✓ Nevoja për të përfshirë thellësisht dhe informuar familjet për aktivitetet që po zbatohen dhe për të nxitur një dialog në shtëpi si vazhdim.
- ✓ Nevoja për të konsideruar ndjeshmërinë, komunikimin e sigurt dhe të menduarit kritik si kyç për këtë çështje: domethënë mësuesit nuk do t'u tregojnë fëmijëve se çfarë të bëjnë, por do të lehtësojnë procesin e të menduarit të fëmijëve.
- ✓ Nevoja për të punuar edhe në vetëbesimin (për fëmijët, prindërit dhe mësuesit) si çelës për suksesin e përvetësimit të vlerave

✚ Përmbledhje (5 minuta)

Si përfundime të fokus grupit mund të përfshijmë:

- ✓ Etika dhe vlerat duhet të konsiderohen seriozisht si një temë e boshtit transversal në të gjithë kurrikulën për fëmijërinë e hershme dhe arsimin fillor.
- ✓ Etika dhe vlerat përfshijnë një grup integral vlerash që nuk mund të ndahen dhe duhet të zbatohen në klasë me një qasje të përgjithshme dhe tërësore.
- ✓ Nevoja për trajnime dhe zhvillim të vazhdueshëm profesional (CPD) të mësuesve që mbështesin studentët e rinj: Aktualisht në Spanjë nuk ka asnjë mbështetje ekonomike apo politike nga qeveria për mësuesit që të ndjekin kurset e SMZH-së: kjo nuk është financim dhe nuk ka mbështetje për të ofruar kredite jashtë ofrimit aktual të trajnimit në dispozicion.
- ✓ Nevoja për të rritur ndërgjegjësimin e mësuesve për rëndësinë e të qenit model i gjallë për fëmijët në lidhje me etikën dhe vlerat.
- ✓ Etika dhe vlerat mund të nguliten lehtësisht në valën aktuale duke u fokusuar në teorinë e MËSIMDHËNIES PËR KUPTIM (Projekti Teaching for Understanding: Harvard school of post-diplomate Education). Kjo do të thotë, promovimi mes mësuesve të një "kulture të të menduarit" dhe promovimi i të menduarit në klasë për të zbatuar realisht të menduarit kritik të nxënësve në klasë.
- ✓ Nevoja për të rritur ndërgjegjësimin e mësuesve dhe familjeve si për rëndësinë e të qenit model i gjallë për fëmijët në lidhje me etikën dhe vlerat, ashtu edhe për nevojën për të promovuar të menduarit kritik për fëmijët për të lehtësuar aksesin në vlera dhe etikë.
- ✓ Duke marrë Dialogun si metodologji bazë, mësuesit mund t'i marrin lehtësisht problemet që mund të shfaqen në klasë, dhe kjo përfshin gjithashtu nevojën për të punuar në çështjet e vetëbesimit dhe për të konsideruar ndjeshmërinë, komunikimin e sigurt dhe të menduarit kritik si kyç për këtë çështje: që do të thotë, mësuesit nuk do t'u tregojnë fëmijëve se çfarë të bëjnë, por do të lehtësojnë procesin e të menduarit të fëmijëve.

Reja e fjalëve e krijuar duke përdorur Tagxedo.

Në fund moderatorja falënderoi të gjithë pjesëmarrësit për pjesëmarrjen e tyre aktive dhe të pasur dhe u dha mundësitë për të qëndruar në kontakt.

The screenshot shows the website for 'ethiko'. At the top is the 'ethiko' logo. Below it is a navigation bar with links: HOME, ABOUT THE PROJECT, NEWS AND EVENTS, TOOLS, EDUCATIONAL RESOURCES, and LINKS. The main content area features a group photo of children wearing white t-shirts with words like 'Responsibility', 'Honesty', 'Trust', 'Integrity', 'Courage', and 'Teamwork'. To the right of the photo is a section titled 'Reason is useful - it is noble and desirable' with a sub-header 'ETHIKA - Ethics and values education in schools and kindergartens'. Below this is a 'News' section with a date '04/04/14' and a 'Get in Touch' section. At the bottom of the screenshot is the Erasmus+ logo, a funding disclaimer, a Creative Commons license icon (CC BY-NC-SA), and the website URL 'http://www.ethics-education.eu/'.

Gracias por su atención!

Shtojca 4: Anketa në internet për nevojat e mësuesve dhe edukatorëve

Erasmus+

Ndihmë: Anketa Evropiane e Mësuesve ETHIKA

Projekti ETHIKA synon të zhvillojë burime të hapura arsimore dhe të promovojë praktika inovative në edukimin shkollor në fushën e edukimit të etikës dhe vlerave duke përdorur qasjen e të menduarit kritik dhe filozofinë me fëmijët. Në kuadër të aktiviteteve të projektit ne kërkojmë të analizojmë gjendjen ekzistuese të artit të edukimit të vlerave etike dhe të përcaktojmë qartë nevojat dhe pritshmëritë e mësuesve të të gjitha lëndëve.

Nëse jeni mësues ose edukator i fëmijëve të moshës 3-15 vjeç, ju lutemi ndani përvojat tuaja me ne duke plotësuar pyetësonin online. Duke qenë se shumica e pyetjeve mund të përgjigjen duke zgjedhur opsionin më të përshtatshëm, koha e parashikuar për përfundimin është rreth 10 minuta.

Të dhënat do të mbledhen, ruhen dhe përpunohen nga partneri ETHIKA Innovation in Learning Institute, Universiteti i Erlangen-Nurnberg, Gjermani. Informacioni juaj do të mbahet konfidencial dhe kontributi juaj do të vlerësohet shumë.

Ne jemi gjithashtu të lumtur t'u përgjigjemi të gjitha pyetjeve tuaja në lidhje me projektin! Thjesht na kontaktoni në: info@ethics-education.eu

Thank you! Gracias! Hvala! Gracie! Danke!

[Start Survey]

Erasmus+

This project has been funded with support from the European Commission. This publication {communication} reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

#206

A. Informacione të përgjithshme për pjesëmarrësit dhe institucionin arsimor

A.1.	Shteti [një kuti zgjedhjeje me një vend për të zgjedhur]	<ul style="list-style-type: none"> a. Austria b. Kroacia c. Gjermania d. Italia e. Sllovenia f. Spanja g. Të tjera (ju lutem specifikojini):
A.2.	Seksi	Femer Mashkull
A.3.	Vjet	[numri i] viteve
A.4.	Kohëzgjatja e shërbimit si edukator/mësues	<ul style="list-style-type: none"> më pak se 5 vjet 5-15 16-30 më shumë se 30 vjet
A.5.	Cilat lëndë jepni? [Kontrollo kutitë me mundësinë për të shënuar më shumë se një përgjigje]	<ul style="list-style-type: none"> a. Nuk ka lëndë (p.sh. në kopshte) b. Të gjitha ose shumica e lëndëve [arsimi bazë] <p>Ose lëndë të dedikuara:</p> <ul style="list-style-type: none"> c. Edukimi Fetar / Etika / Filozofia ose lëndë e ngjashme në lidhje me edukimin e etikës [ju lutemi specifikoni nëse vetëm një lëndë]: d. Alfabetizimi / Gjuha amtare e. Gjuhë të huaja f. Numra / Matematikë g. Shkenca h. Teknologjia e Informacionit dhe Komunikimit (TIK) i. Edukimi Personal, Social dhe Shëndetësor (PSHE) j. Shtetësia k. Studimet e biznesit l. Gjeografia m. Historia n. Art o. Muzikë fq. Edukimi fizik q. Të tjera [ju lutem specifikoni]:
A.6.	A jepni mësim në klasa me nxënës që kanë mosha mesatare prej: [Kontrollo kutitë me mundësinë e shënjimit më shumë se një përgjigje]	<ul style="list-style-type: none"> < 3 vjet 3-4 5-6 6-7 8-9 10-11 12-13 14-15 > 15 vjet
A.7.	Sa e madhe është klasa juaj? [Kontrollo kutitë me mund të shënjimit më shumë se një përgjigje]	<ul style="list-style-type: none"> < 10 nxënës 10-15 16-20 21-25 26-30

		> 30 nxënës
A.8.	A jepni/edukoni...	vetem ose se bashku me nje ose me shume koleg

B. Eksperienca me Edukimin e Etikës dhe Vlerave (EVE)

B.1.	A ju ka përgatitur trajnimi fillestar i mësuesve për adresimin e etikës dhe vlerësimit temat në klasë?	Patjetër pajtohem	☐	☐	☐	☐	nuk jam dakord	☐	Nuk e di
B.2.	A ofrohen kurse plotësuese të trajnimit të mësuesve për të marrë njohuri në fusha e EVE?	Patjetër pajtohem	☐	☐	☐	☐	nuk jam dakord	☐	Nuk e di
B.3.	A keni marrë pjesë në një ose më shumë kurse trajnimi në EVE?	Po ☐	Jo						
B.4.	A keni marrë njohuri për EVE	Po	Jo						

B.1. Objektivat e Edukimit të Etikës dhe Vlerave (EVE)

C.1. Për mua, qëllimet e EVE janë të mësoj se si të:

C.1.a	Bëj një jetë të kënaqur në komunitet.	Pajtohem patjetër	☐	☐	☐	☐	Nuk jam dakort	☐	Nuk e di
C.1.b	Marr përgjegjesi.	Pajtohem patjetër	☐	☐	☐	☐	Nuk jam dakort	☐	Nuk e di
C.1.c	Ruaj dialogun dhe komunikimin.	Pajtohem patjetër	☐	☐	☐	☐	Nuk jam dakort	☐	Nuk e di
C.1.d	Bëhem aktiv për një botë më të mirë.	Pajtohem patjetër	☐	☐	☐	☐	Nuk jam dakort	☐	Nuk e di
C.1.e	Ndjek urdhërimet.	Pajtohem patjetër	☐	☐	☐	☐	Nuk jam dakort	☐	Nuk e di
C.1.f	Gjej zgjidhje të mira për sfidat etike.	Pajtohem patjetër	☐	☐	☐	☐	Nuk jam dakort	☐	Nuk e di
C.1.g	Bëhem të vetëdijshëm për problemet e mia	Pajtohem patjetër	☐	☐	☐	☐	Nuk jam dakort	☐	Nuk e di
C.1.i	A ka synime të tjera të EVE që ju duket të rëndësishme? Nëse po, ju lutemi jepni disa fjalë kyçe:								

Kurse për trajnimin e mësuesve

Sipas mendimit tuaj, cilat tema, aftësi, metoda dhe aspekte të EVE duhet të përfshihen në trajnimin e ardhshëm shtesë të mësuesve për fushën e EVE?

D.1.	Si të aplikoni dhe të punoni me disponueshmërinë	Pajtohem pa	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
D.2.	materiale dhe mjete edukative për EVE.	Pajtohem pa	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
D.3.	Si të përshtatni materialet dhe mjetet EVE.	Pajtohem pa	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
D.4.	Si të krijoni materialet dhe mjetet tuaja EVE	Pajtohem pa	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
D.5.	Si të zbatohet një qasje dialoguese në klasë.	Pajtohem pa	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
D.6.	Çfarë lloj pyetjesh të bëni në klasë promovojnë të menduarit kritik.	Pajtohem pa	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
D.7.	Si të trajtoni lloje të ndryshme përgjigjesh nxënësve dhe si drejtoji diskutimin.	Pajtohem pa	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
D.8.	Si të trajtohen tema etike në të ndryshme lëndët (Matematika, Shkenca, Gjuhët).	Pajtohem pa	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
D.9.	Tema të tjera që ju duken të rëndësishme për kurset e trajnimit të mësuesve të EVE? Nëse po, ju lutemi jepni disa fjalë kyçe:								

C. Materiale Edukative të Hapura për Edukimin e Etikës dhe Vlerave (EVE)

Cfarë duhet të përfshijnë materialet e hapura edukative për EVE: Cilat tema? Cilat media? Cilat metoda? Ju lutemi na tregoni preferencat tuaja!!

C.1. Zgjedhja e Temave

E.1.a	Përgjegjësia	Pajtohem patjeter	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.b	Durimi dhe moderimi	Pajtohem patjeter	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.c	Zgjidhja e konflikteve	Pajtohem patjeter	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.d	Dialogu	Pajtohem patjeter	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.e	Bashkëpunimi	Pajtohem patjeter	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.f	Respekti	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.g	Vlerwsimi	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.h	Marrëdhëniet	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.i	Miqësia	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.j	Vlerat morale	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.k	Fe të ndryshme	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.l	Kultura te ndryshme	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.m	Mikpritja	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.n	Qytetaria Aktive dhe Kultura Demokratike	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.o	Reflektimi kritik	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.p	Ndershmëria	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.q	Drejhtësia	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.r	Guximi	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.s	Vetëvlerësimi	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.t	Dhembshuria	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.u	Optimizmi	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.v	Mjedisi dhe Mbrojtja e Mjedisit	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk di
E.1.ë	Tema të tjera që ju duken të rëndësishme? Nëse po, ju lutemi jepni disa fjalë kyçe, p.sh. "ngacmim":								

C.2. Cila zgjedhje e mediave/materialeve edukative e shihni më të përshtatshme në klasat tuaja për të trajtuar çështjet EVE?

E.2.A	Fletët e punës të printueshme	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
E.2.B	Slide për projektor të sipërm	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
E.2.C	Prezantime të animuara	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
E.2.D	Objekte të përditshme	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
E.2.E	Listat e lidhjeve të internetit	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
E.2.F	Skedarët audio dhe video	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
E.2.G	Platformat e të mësuarit	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
E.2.H	Media të tjera që i shihni të rëndësishme? Nëse po, ju lutemi jepni disa fjalë kyçe:								

c.3. Cilat zgjedhje metodash e shihni më të përshtatshme në klasat tuaja për të trajtuar çështjet e EVE?

E.3.A	Udhëzim frontal	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
E.3.B	Diskutim ne grup	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
E.3.C	Punë në grup	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
E.3.D	Loj me role	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
E.3.E	Tregim historish	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
E.3.F	Filozofimi me fëmijët	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
E.3.G	Histori konfliktesh / Dilema dhe probleme	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
E.3.H	Problemet e jetës së përditshme	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
E.3.I	Ngjarjet e raportuara nga mediat	Patjeter pajtohem	☐	☐	☐	☐	Nuk pajtohem	☐	Nuk e di
E.3.J	Metoda të tjera që ju duken të rëndësishme? Nëse po, ju lutemi jepni disa fjalë kyçe:								

c.4. Sfidat e Edukimit të Etikës dhe Vlerave (EVE) me nxënësit

E.4.a	Edukimi etik dhe ai në vlera është i vështirë kur...:
E.4.b	Edukimi etik dhe ai në vlera është i lehtë, kur...:

[Submit]

Thank you! Gracias! Hvala! Gracie! Danke! Faleminderit!